INFOR
Zał. R. Pieńkowski w 1987 r.

WERSJA CYFROWA

CZYTAJ DUŻO WIĘCEJ GDZIE I KIEDY CHCESZ
inforlex.pl

miesięcznik

MK MONITOR księgowego

PODATKI · RACHUNKOWOŚĆ · ZUS · KADRY I PŁACE

Raporty „Mk”:

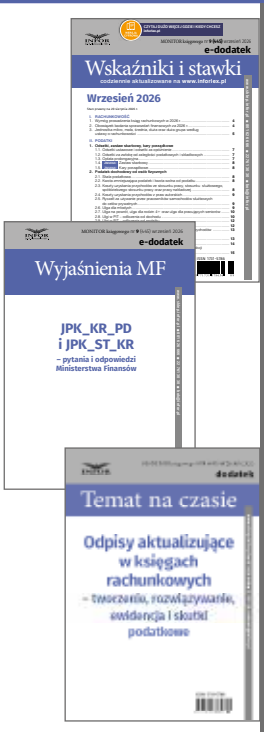
- **Wpisowe w biegach charytatywnych – rozliczenie w PIT, CIT i VAT**
- **Działalność influencerów – podatkowe obowiązki rozliczeniowe**

9/445
wrzesień 2026

I. AKTUALNOŚCI

1 **Zmiany prawa – weszły w życie od 9 lipca do 24 września 2026 r.** 4
1.1. Zwrot VAT uprawnionym podmiotom – zmiana procedur w związku z KSeF 4
1.2. Udział pełnomocnika w postępowaniu karnym skarbowym – zmiana k.k.s.. 4
1.3. Więcej za banderole podatkowe i legalizacyjne 5
1.4. Zaniechanie poboru PIT od nagród dla Powstańców Warszawskich i ich małżonków. 5
1.5. Pakiet CPN – obniżka stawki VAT na paliwo 6
1.6. Szerszy katalog zadań uznawanych za działalność pożytku publicznego. 6
1.7. Modyfikacja wniosku o wydanie interpretacji ogólnej ORD-OG. 7
1.8. Modyfikacja wniosku o wydanie interpretacji indywidualnej ORD-IN z załącznikiem ORD-IN/A 7
1.9. Interpretacje podatkowe samorządów w bazie EUREKA – zmiana Ordynacji podatkowej 8
2. **Oczekują na wejście w życie**. 8
2.1. Zmiany w Ordynacji podatkowej – likwidacja krajowych schematów podatkowych 8
3. **Ważne terminy wrzesień 2026 r.** 9

ciąg dalszy spisu treści na następnej stronie >

w komplecie z numerem: **e-dodatki** do pobrania na www.inforlex.pl

ISSN 1731-5786
9 771731 578601 09

Indeks 347108

Więcej na **inforlex.pl**

Dodatkowe materiały specjalne dostępne dla Prenumeratorów na **inforlex.pl** → **Zaloguj się do konta**

eprasa.pl b3b1336df8

II. O TYM MUSISZ WIEDZIEĆ!

1. VAT-REF – wniosek o zwrot zagranicznego podatku VAT tylko do końca września . . . 13
2. Skutki podatkowe wydania decyzji o przekształceniu umów B2B w umowy o pracę przez inspektora PIP – odpowiedź MF . . . 16
3. Księgi rachunkowe zagranicznych oddziałów samobilansujących nie podlegają obowiązkowi JPK_CIT – zmiana interpretacji . . . 18
4. Znaczniki podatkowe w JPK_KR_PD – MF wymusza rozbudowę kont analitycznych . . . 21

Odpowiedzi na pytania księgowych

Czy rekompensata za przerwany urlop wypoczynkowy jest u pracownika opodatkowana PIT . . . 24

Jak opodatkować najem mieszkania u osoby prowadzącej działalność gospodarczą . . . 24

Czy drobne zlecenia otrzymane przez dziecko odbierają jego rodzicowi prawo do rozliczenia jako samotny rodzic . . . 24

III. RAPORT MONITORA KSIĘGOWEGO

1. INFORLEX Wpisowe w biegach charytatywnych – rozliczenie w PIT, CIT i VAT . . . 25

1. Rozliczenie wydatków na bieg charytatywny w PIT . . . 25
   1.1. Czy świadczenie z tytułu biegu charytatywnego jest świadczeniem nieodpłatnym . . . 25
   1.2. Brak przychodu z tytułu nieodpłatnych świadczeń . . . 26
   1.3. Przychód z tytułu nieodpłatnych świadczeń . . . 26
2. Rozliczenie wydatków na bieg charytatywny w kosztach . . . 27
   2.1. Integracja pracowników . . . 27
   2.2. Reklama firmy . . . 28
   2.3. Brak podstaw do ujęcia w kosztach . . . 28
   2.4. Jak rozliczyć w kosztach częściowy wydatek . . . 29
   2.5 Dokumentowanie wydatków . . . 30
3. Rozliczanie VAT . . . 31
   3.1. Udział w biegu z inicjatywy pracodawcy . . . 31
   3.2 Udział w biegu z inicjatywy pracownika . . . 33

Podsumowanie . . . 33

2. INFORLEX Działalność influencerów – podatkowe obowiązki rozliczeniowe . . . 34

1. Działalność gospodarcza prowadzona przez influencera . . . 34
   1.1. Formy opodatkowania działalności gospodarczej . . . 36
   1.2. Rozliczanie przychodów osiąganych z działalności gospodarczej . . . 39
   1.3. Koszty uzyskania przychodu . . . 40
   1.4. Wybór najkorzystniejszej formy opodatkowania . . . 42
2. Prowadzenie przez influencera działalności nierejestrowanej . . . 43
3. Rozliczanie przychodów osiąganych przez infleuncera poza działalnością gospodarczą . . . 43
   3.1. Donejty . . . 44
   3.2. Programy afiliacyjne . . . 46

Podsumowanie . . . 47

eprasa.pl b3b1336df8

IV. VAT

1. Kto powinien rozpoznać WNT po przekształceniu JDG w spółkę z o.o. **49**
2. Czy sprzedaż wraku samochodu może być opodatkowana według procedury VAT marża **51**
3. Czy podatnik, który nie zapłacił za faktury i nie odliczył VAT, musi dokonać korekty w ramach ulgi na złe długi **53**
4. Czy trzeba zapłacić VAT od należności powstałych przed rezygnacją ze zwolnienia podmiotowego, a otrzymanych już po rejestracji do VAT **55**
5. Opłata pobierana przez leasingodawcę za wykonanie obowiązku wskazania użytkownika pojazdu nie jest opodatkowana VAT – wyrok NSA **57**

V. RACHUNKOWOŚĆ

1. Czy w pliku JPK_ST_KR trzeba wykazać cały majątek trwały jednostki **61**
2. Jak w księgach rachunkowych rozliczyć dofinansowanie z ZFŚS do wypoczynku dorosłego dziecka pracownika **64**
3. Jak w księgach rachunkowych i pliku JPK_KR_PD ująć kontrahenta z kilkoma rejestracjami VAT **69**
4. Jak w księgach rachunkowych rozliczyć odszkodowanie za niezgodne z prawem wypowiedzenie umowy o pracę **72**

VI. PODATEK DOCHODOWY OD OSÓB PRAWNYCH

1. Czy wpłaty na PFRON podlegają opodatkowaniu estońskim CIT **78**
2. Czy może być kosztem cena zakupu nieruchomości zapłacona z pominięciem białej listy podatników VAT **80**
3. Czy spółka, do której wniesiono wkład w postaci przedsiębiorstwa, może wybrać estoński CIT **82**
4. Czy jest kosztem wynagrodzenie earn-out zapłacone w związku z nabyciem udziałów **84**
5. Opodatkowanie estońskim CIT a obowiązki w zakresie dokumentacji cen transferowych – wyrok NSA **87**

VII. PODATEK DOCHODOWY OD OSÓB FIZYCZNYCH

1. Czy zmiana sposobu zapłaty z gotówki na przelew uprawnia do rozliczenia wydatku w kosztach podatkowych **90**
2. Jak rozliczyć w kosztach wydatki na internet wykorzystywany do celów mieszanych . . . **92**
3. Jak rozliczyć sprzedaż mieszkania nabytego w wyniku rozwodu **93**

VIII. PODATKOWA KSIĘGA PRZYCHODÓW I ROZCHODÓW

1. Jak rozliczać w pkpir krajową podróż służbową pracownika **95**

IX. ZUS

1. Kontrola ZUS w firmie – zasady postępowania **102**

X. KADRY I PŁACE

1. Jak skorygować wynagrodzenie, gdy pracownik przez kilka lat otrzymywał nienależne świadczenie **108**

XI. INNE PODATKI I OPŁATY

1. Czy instalacja fotowoltaiczna na dachu budynku jest opodatkowana podatkiem od nieruchomości **111**

XII. TYLKO W E-WYDANIU

Dodatkowe artykuły dostępne po zalogowaniu na inforlex.pl
(w sekcji Moje konto – Moje produkty)

eprasa.pl b3b1336df8

I. AKTUALNOŚCI

1 Zmiany prawa – weszły w życie od 9 lipca do 24 września 2026 r.

Zestawienie przygotowane na podstawie aktów prawnych opublikowanych od 19 czerwca do 17 sierpnia 2026 r.

9 lipca 2026 r.

1.1. Zwrot VAT uprawnionym podmiotom – zmiana procedur w związku z KSeF

9 lipca 2026 r. weszły w życie zmiany w rozporządzeniu regulującym zasady zwrotu podatku od towarów i usług siłom zbrojnym, wielonarodowym kwaterom i dowództwom, towarzyszącemu im personelowi cywilnemu, członkom ich rodzin oraz jednostkom dokonującym nabycia towarów lub usług na rzecz sił zbrojnych. Wprowadzono obowiązek podawania we wnioskach o zwrot VAT numerów identyfikujących faktury w Krajowym Systemie e-Faktur, jeżeli faktury takim numerem dysponują. Zmiana obejmuje wszystkie kategorie podmiotów uprawnionych do zwrotu podatku, w tym organy wojskowe, wnioskodawców reprezentujących siły zbrojne Stanów Zjednoczonych, kwatery i dowództwa wielonarodowe oraz Dowództwo Sojusznicze. W przypadku gdy faktura nie posiada numeru KSeF, wprowadzony został obowiązek dołączenia do wniosku faktury papierowej albo jej uwierzytelnionej kserokopii, a w odniesieniu do faktur elektronicznych – przesłania lub udostępnienia ich właściwemu naczelnikowi urzędu skarbowego w dniu złożenia wniosku.

Rozporządzenie uchyla jednocześnie dotychczasowe przepisy nakładające obowiązek załączania do wniosku dodatkowych dokumentów potwierdzających dokonanie zapłaty oraz odrębne regulacje dotyczące trybu przekazywania faktur, zastępując je jednolitym mechanizmem opartym na numeracji KSeF.

Rozporządzenie Ministra Finansów i Gospodarki z 30 czerwca 2026 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zwrotu podatku od towarów i usług siłom zbrojnym, wielonarodowym kwaterom i dowództwom, towarzyszącemu im personelowi cywilnemu, członkom ich rodzin oraz jednostkom dokonującym nabycia towarów lub usług na rzecz sił zbrojnych (Dz.U. z 2026 r. poz. 915)

21 lipca 2026 r.

1.2. Udział pełnomocnika w postępowaniu karnym skarbowym – zmiana k.k.s.

21 lipca 2026 r. weszła w życie nowelizacja Kodeksu postępowania karnego oraz Kodeksu karnego skarbowego. Zmiana wprowadziła sądową kontrolę decyzji prokurato-

eprasa.pl b3b1336df8

ra o odmowie dopuszczenia pełnomocnika osoby niebędącej stroną (np. pełnomocnika osoby przesłuchiwanej jako świadek) do udziału w postępowaniu.

Zmiana w Kodeksie postępowania karnego dotyczy również postępowań finansowych organów postępowania przygotowawczego prowadzących takie postępowania zgodnie z przepisami Kodeksu karnego skarbowego. Organy te również pełnią funkcję „prokuratora", co oznacza, że w przypadku postępowania prowadzonego przez te organy odmowa dopuszczenia pełnomocnika osoby niebędącej stroną do udziału w postępowaniu będzie podlegała kontroli sądowej.

Kontrola sądowa decyzji prokuratora ma zwiększyć ochronę osób trzecich przed nieuzasadnioną odmową udziału pełnomocnika w toczącym się postępowaniu karnym lub karnym skarbowym.

Ustawa z 11 czerwca 2026 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz ustawy – Kodeks karny skarbowy (Dz.U. z 2026 r. poz. 901)

25 lipca 2026 r.

1.3. Więcej za banderole podatkowe i legalizacyjne

25 lipca 2026 r. weszła w życie nowelizacja rozporządzenia w sprawie oznaczania wyrobów akcyzowych znakami akcyzy. Rozporządzenie nadaje nowe brzmienie załącznikom nr 9 i 10, określającym wysokość kwot wpłacanych na pokrycie kosztów wytworzenia banderol podatkowych oraz wysokość kosztów wytworzenia banderol legalizacyjnych. Stawki zostały nieznacznie podwyższone w stosunku do poprzednio obowiązujących – o kilkanaście do kilkudziesięciu groszy. Stawki dotyczą banderol dla wyrobów tytoniowych, spirytusowych i winiarskich, płynu do papierosów elektronicznych oraz innych wyrobów nikotynowych, w podziale na banderole samoprzylepne i pozbawione warstwy samoprzylepnej.

Rozporządzenie Ministra Finansów i Gospodarki z 3 lipca 2026 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie oznaczania wyrobów akcyzowych znakami akcyzy (Dz.U. z 2026 r. poz. 928)

6 sierpnia 2026 r.

1.4. Zaniechanie poboru PIT od nagród dla Powstańców Warszawskich i ich małżonków

6 sierpnia 2026 r. weszło w życie rozporządzenie Ministra Finansów i Gospodarki w sprawie zaniechania poboru podatku PIT od nagród wypłacanych Powstańcom Warszawskim i ich małżonkom, przyznanych przez Radę Miasta Stołecznego Warszawy. Zaniechanie ma zastosowanie do dochodów (przychodów) uzyskanych od 1 stycznia 2026 r. do 31 grudnia 2026 r.

Rozporządzenie Ministra Finansów i Gospodarki z 17 lipca 2026 r. w sprawie zaniechania poboru podatku dochodowego od osób fizycznych od nagród otrzymanych przez Powstańców Warszawskich albo ich małżonków (Dz.U. z 2026 r. poz. 984)

eprasa.pl b3b1336df8

13 sierpnia 2026 r.

1.5. Pakiet CPN – obniżka stawki VAT na paliwo

Rozporządzeniem Ministra Finansów i Gospodarki w okresie od 17 do 31 sierpnia 2026 r. ponownie wprowadzono obniżone stawki VAT na paliwo. Na dzień oddania do druku bieżącego wydania „Mk" brak jest informacji, czy pakiet ten zostanie przedłużony. Zachęcamy do śledzenia codziennych aktualności na stronie cyfrowego wydania naszego czasopisma.

Rozporządzenie Ministra Finansów i Gospodarki z 13 sierpnia 2026 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie obniżonych stawek podatku od towarów i usług (Dz.U. z 2026 r. poz. 1095)

1 września 2026 r.

1.6. Szerszy katalog zadań uznawanych za działalność pożytku publicznego

1 września 2026 r. wprowadzono zmianę w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. W jej wyniku wskazano, że taką działalnością jest także „praca z młodzieżą" podejmowana w ramach działalności na rzecz dzieci i młodzieży (art. 4 ust. 1 pkt 15 tej ustawy). Doprecyzowanie tego punktu ma wyeliminować pojawiające się wątpliwości w zakresie klasyfikowania działań w obszarze pracy z młodzieżą do sfery zadań publicznych, a w konsekwencji ułatwić ubieganie się o realizację zadań publicznych przez organizacje pozarządowe działające w tym obszarze.

Dodano również, że zadaniem publicznym traktowanym jako działalność pożytku publicznego są nie tylko zadania w zakresie „ratownictwa i ochrony ludności", ale również obrona cywilna. Zmiana wynika z wejścia w życie ustawy z 5 grudnia 2024 r. o ochronie ludności i obronie cywilnej. W myśl tej ustawy obrona cywilna polega na realizacji zadań mających na celu ochronę ludności cywilnej przed zagrożeniami wynikającymi z działań zbrojnych i ich następstw.

Nowelizacja zmieniła też zasady zlecania realizacji zadania publicznego w formie wspierania wykonywania zadań publicznych, wraz z udzieleniem dotacji na dofinansowanie ich realizacji. Według zmienionych przepisów organizacja pozarządowa ma obowiązek zapewnić wyłącznie wkłady rzeczowe lub osobowe służące realizacji tego zadania. Tym samym organ administracji publicznej zlecający realizację zadania publicznego nie będzie mógł wymagać od organizacji pozarządowej zapewnienia własnych środków finansowych na realizację zadania publicznego. Jednocześnie przewidziano możliwość zastąpienia przez organizację całości lub części wkładów rzeczowych lub osobowych środkami finansowymi, w sytuacji gdy organ zlecający realizację zadania publicznego dopuści taką możliwość. Decyzja o zastąpieniu tych wkładów środkami finansowymi będzie należała do danej organizacji pozarządowej, a informacja o dokonaniu tego zastąpienia będzie wskazywana w ofercie realizacji zadania publicznego.

Ustawa z 19 czerwca 2026 r. o zmianie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz ustawy o grach hazardowych (Dz.U. z 2026 r. poz. 1040)

eprasa.pl b3b1336df8

3 września 2026 r.

1.7. Modyfikacja wniosku o wydanie interpretacji ogólnej ORD-OG

Od 3 września 2026 r. obowiązuje zmodyfikowany wzór wniosku o wydanie interpretacji ogólnej ORD-OG$_{(6)}$ wraz z załącznikiem do tego wniosku ORD-OG/A$_{(6)}$. Nowy wzór wniosku został opublikowany w rozporządzeniu Ministra Finansów i Gospodarki w sprawie wniosku o wydanie interpretacji ogólnej.

Zmiany w formularzu wniosku ORD-OG polegają na usunięciu pozycji formularza, w których wymagane było podanie:

- adresu skrytki ePUAP (poczynając od 2026 r. wnoszenie wniosków o wydanie interpretacji ogólnej przez osoby fizyczne i podmioty niepubliczne na adres skrytki ePUAP podmiotu publicznego jest bowiem prawnie nieskuteczne),
- adresu do doręczeń elektronicznych (stało się to zbędne, ponieważ organy podatkowe mają obowiązek sprawdzenia tego adresu w publicznie dostępnej Bazie Adresów Elektronicznych).

Nowy wzór formularza zawiera również doprecyzowanie w części C.1 formularza w zakresie odnoszącym się do pełnomocników oraz zmiany porządkujące w zakresie:

- usunięcia części formularza dotyczącej podawania przez wnioskodawcę liczby ustanowionych pełnomocników szczególnych (C.3), gdyż informacja o liczbie pełnomocników szczególnych wynika bezpośrednio z liczby złożonych pełnomocnictw,
- usunięcia publikatorów aktów prawnych, które nie posiadają istotnego waloru informacyjnego dla wnioskodawcy i mogą czynić wniosek mniej czytelnym,
- dodania pozycji w części B formularza ORD-OG i części A formularza ORD-OG/A umożliwiających podanie nazwy rejestru, do którego wpisany jest zainteresowany niebędący osobą fizyczną,
- usunięcia możliwości podawania numeru faksu jako środka komunikacji z wnioskodawcą, w związku z tym, że rozwiązanie to ma obecnie marginalne zastosowanie.

Od dnia wejścia w życie rozporządzenia możliwe jest skorzystanie z nowego wzoru ORD-OG. Usługa została udostępniona w systemie e-Urząd Skarbowy.

Rozporządzenie Ministra Finansów i Gospodarki z 24 lipca 2026 r. w sprawie wniosku o wydanie interpretacji ogólnej (Dz.U. z 2026 r. poz. 1037)

4 września 2026 r.

1.8. Modyfikacja wniosku o wydanie interpretacji indywidualnej ORD-IN z załącznikiem ORD-IN/A

Od 4 września 2026 r. obowiązuje zmodyfikowany wzór wniosku o wydanie interpretacji indywidualnej. Potrzeba określenia nowego wzoru wniosku o wydanie interpretacji indywidualnej wynikała z potrzeby dostosowania jego treści do zakresu obowiązków informacyjnych wnioskodawcy, w przypadku gdy przedmiotem wniosku jest transak-

eprasa.pl b3b1336df8

cja transgraniczna dotycząca osoby fizycznej, o której mowa w art. 14b § 3a pkt 3 Ordynacji podatkowej.

Rozporządzenie Ministra Finansów i Gospodarki z 24 lipca 2026 r. w sprawie wniosku o wydanie interpretacji indywidualnej (Dz.U. z 2026 r. poz. 1045)

24 września 2026 r.

1.9. Interpretacje podatkowe samorządów w bazie EUREKA – zmiana Ordynacji podatkowej

Od 24 września 2026 r. w systemie Informacji Celno-Skarbowej EUREKA będą publikowane interpretacje podatkowe wydawane przez wójtów, burmistrzów (prezydentów miast), starostów i marszałków województw. W ten sposób informacje o tych interpretacjach zostaną scentralizowane w jednej ogólnopolskiej bazie. W bazie tej będą też umieszczane ostateczne postanowienia o uchyleniu lub stwierdzeniu wygaśnięcia publikowanych interpretacji.

W bazie EUREKA zostaną opublikowane nie tylko interpretacje indywidualne wydane od 24 września 2026 r., ale również interpretacje wydane w okresie od 1 stycznia 2025 r. do 23 września 2026 r. oraz postanowienia o uchyleniu lub stwierdzeniu wygaśnięcia tych interpretacji. Obowiązki w zakresie przekazywania danych o interpretacjach wydawanych w tym okresie będą wykonywane stopniowo:

- do 31 października 2026 r. – za okres od 1 stycznia 2025 r. do 30 czerwca 2025 r.,
- do 31 grudnia 2026 r. za okres od 1 lipca 2025 r. do 23 września 2026 r.

Interpretacje oraz postanowienia o uchyleniu lub stwierdzeniu wygaśnięcia tych interpretacji przekazane w tych terminach będą opublikowane w bazie EUREKA w terminie do 31 marca 2027 r.

Przypominamy, że wójtowie i burmistrzowie (prezydenci miast), starostowie i marszałkowie województw wydają (w zakresie ich właściwości) interpretacje podatkowe m.in. w sprawach podatków i opłat lokalnych, tj. w sprawie podatku od nieruchomości, podatku od środków transportowych, podatku rolnego czy podatku leśnego.

Ustawa z 29 maja 2026 r. o zmianie ustawy – Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2026 r. poz. 825)

2 Oczekują na wejście w życie

1 października 2026 r.

2.1. Zmiany w Ordynacji podatkowej – likwidacja krajowych schematów podatkowych

1 października 2026 r. wejdzie w życie nowelizacja ustawy – Ordynacja podatkowa (z wyjątkiem części przepisów, dla których termin wejścia życie został określony w sposób szczególny). Celem nowelizacji Ordynacji podatkowej jest zwiększenie efektywności działania organów podatkowych oraz doprecyzowanie przepisów, któ-

eprasa.pl b3b1336df8

rych stosowanie budzi wątpliwości. Dobrą wiadomością dla podatników jest likwidacja niektórych obowiązków, tj.:

- zniesienie wymogu składania wniosku o stwierdzenie nadpłaty, w przypadku gdy wynika ona ze skorygowanej deklaracji,
- usunięcie obowiązku raportowania tzw. krajowych schematów podatkowych (schematów podatkowych innych niż schematy podatkowe transgraniczne) i usunięcie innych szczególnych cech rozpoznawczych oraz ogólnych cech rozpoznawczych niewystępujących w dyrektywie Rady (UE) 2018/822 z 25 maja 2018 r. zmieniającej dyrektywę 2011/16/UE w zakresie obowiązkowej automatycznej wymiany informacji w dziedzinie opodatkowania w odniesieniu do podlegających zgłoszeniu uzgodnień transgranicznych (dalej: dyrektywa DAC6),
- usunięcie podmiotu „wspomagającego" z kategorii podmiotów zobowiązanych do raportowania schematów podatkowych (pozostawienie jedynie dwóch podmiotów: „promotora" i „korzystającego" – na wzór regulacji w dyrektywie DAC6),
- likwidacja obowiązku przekazywania zawiadomień (MDR-2),
- uchylenie obowiązku posiadania wewnętrznej procedury w zakresie przeciwdziałania niewywiązywaniu się z obowiązku przekazywania informacji o schematach podatkowych.

Nowelizacja objęła kilkanaście zagadnień regulowanych w Ordynacji podatkowej oraz wprowadziła zmiany dostosowawcze m.in. w ustawie o PIT, CIT, Kodeksie karnym skarbowym oraz ustawie o Krajowej Administracji Skarbowej, o opłacie skarbowej i wymianie informacji z innymi państwami.

Ustawa z 29 maja 2026 r. o zmianie ustawy – Ordynacja podatkowa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2026 r. poz. 846)

3 Ważne terminy wrzesień 2026 r.

7 września

ZUS*

- zapłata składek za sierpień 2026 r. na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne, FP, FS, FGŚP i FEP przez jednostki budżetowe i samorządowe zakłady budżetowe; złożenie deklaracji rozliczeniowej ZUS DRA i raportów imiennych

VAT*

- złożenie deklaracji VAT-14 o należnych kwotach podatku od towarów i usług w przypadku wewnątrzwspólnotowego nabycia paliw silnikowych za sierpień 2026 r.

PDOP

- zapłata zryczałtowanego podatku dochodowego z tytułu udziału w zyskach osób prawnych pobranego przez płatnika w sierpniu 2026 r.

* Termin przesunięty, ponieważ 5 września 2026 r. przypada w sobotę.

eprasa.pl b3b1336df8

- przekazanie przez płatnika podatnikowi informacji CIT-7 o wysokości pobranego w sierpniu 2026 r. podatku dochodowego od dywidend oraz innych przychodów z tytułu udziału w zyskach krajowych osób prawnych
- zapłata zryczałtowanego podatku dochodowego pobranego w sierpniu 2026 r. od zagranicznych osób prawnych niemających siedziby lub zarządu na terytorium Polski z tytułów wskazanych w art. 21 ust. 1 updop, m.in. z tytułu odsetek i należności licencyjnych
- podatek od niezrealizowanych zysków (Exit Tax): Złożenie deklaracji CIT-NZ za sierpień 2026 r. wraz z wpłatą należnego podatku

PDOF

- Podatek od niezrealizowanych zysków (Exit Tax): Złożenie deklaracji PIT-NZ, PIT-NZS za sierpień 2026 r. wraz z wpłatą należnego podatku

KARTA PODATKOWA

- zapłata podatku dochodowego przez podatników opodatkowanych w formie karty podatkowej za sierpień 2026 r.

AKCYZA

- deklaracja o wpłacie akcyzy pobranej i wpłaconej przez płatnika (dotyczy samochodów osobowych sprzedanych w sierpniu 2026 r.) – AKC-P

10 września

INTRASTAT

- złożenie zgłoszeń INTRASTAT za sierpień 2026 r. (INTRASTAT-Przywóz, INTRASTAT-Wywóz)

15 września

ZUS

- zapłata składek za sierpień 2026 r. na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne, FP, FS, FGŚP i FEP przez płatników składek posiadających osobowość prawną oraz złożenie deklaracji rozliczeniowej ZUS DRA i raportów imiennych

PODATKI LOKALNE

- zapłata podatku od nieruchomości i podatku leśnego za wrzesień 2026 r. przez osoby prawne i jednostki organizacyjne (w tym spółki) niemające osobowości prawnej
- zapłata III raty podatku rolnego przez osoby prawne, jednostki organizacyjne oraz spółki nieposiadające osobowości prawnej
- zapłata III raty podatku od nieruchomości, podatku leśnego oraz podatku rolnego przez osoby fizyczne
- zapłata II raty podatku od środków transportowych

PRACOWNICZE PLANY KAPITAŁOWE

- wpłata do PPK za sierpień 2026 r.

21 września**

ZUS

- zapłata składek za sierpień 2026 r. na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne, FP, FS, FGŚP i FEP przez pozostałych płatników składek oraz złożenie deklaracji rozliczeniowej ZUS DRA i raportów imiennych

** Termin przesunięty, ponieważ 20 września 2026 r. przypada w niedzielę.

eprasa.pl b3b1336df8

PDOP

- wpłata zaliczki miesięcznej na podatek dochodowy od osób prawnych za sierpień 2026 r.
- zapłata przez podatnika podatku od dochodu z tytułu udziału w zyskach osób prawnych wykorzystanego niezgodnie z oświadczeniem o jego przeznaczeniu CIT-5
- wpłata za sierpień 2026 r. podatku dochodowego od przychodów ze środka trwałego będącego budynkiem, o którym mowa w art. 24b updop
- wpłata ryczałtu od dochodu spółek (estoński CIT) z tytułu ukrytych zysków i dochodu z tytułu wydatków niezwiązanych z działalnością gospodarczą, jeśli w sierpniu 2026 r. dokonano wypłaty lub wydatku lub wykonano świadczenie

PDOF

- wpłata zaliczki miesięcznej na podatek dochodowy od osób fizycznych z tytułu wypłaconych w sierpniu 2026 r. wynagrodzeń z umowy o pracę, umowy zlecenia i umowy o dzieło
- wpłata zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych od osiągniętych w sierpniu 2026 r. dochodów z pozarolniczej działalności gospodarczej
- zapłata zryczałtowanego podatku dochodowego od osób fizycznych za sierpień 2026 r. z tytułów określonych w art. 29, art. 30 ust. 1 pkt 2, 4–5a, 13–16 oraz art. 30a ust. 1 updof
- wpłata zaliczki na podatek dochodowy z tytułu wynagrodzenia ze stosunku pracy otrzymywanego z zagranicy, emerytur i rent zagranicznych otrzymywanych bez pośrednictwa banku, osobiście wykonywanej działalności, np. artystycznej, literackiej, udziału w organach stanowiących osób prawnych, działalności wykonywanej na podstawie kontraktu menedżerskiego, osobistego świadczenia usług na podstawie umowy zlecenia lub umowy o dzieło (dotyczy dochodów uzyskiwanych bez pośrednictwa płatników)
- wpłata za sierpień 2026 r. podatku dochodowego od przychodów ze środka trwałego będącego budynkiem, o którym mowa w art. 30g updof

RYCZAŁT EWIDENCJONOWANY

- zapłata zryczałtowanego podatku od przychodów ewidencjonowanych za sierpień 2026 r.

PFRON

- zapłata składki na PFRON i złożenie deklaracji (DEK-1-0, DEK-1-a, DEK-1-b, DEK-2-a, DEK-W) za sierpień 2026 r.

25 września

VAT

- zapłata VAT i przesłanie pliku JPK_V7M za sierpień 2026 r.
- przesłanie pliku JPK_V7K (część ewidencyjna) za sierpień 2026 r.
- złożenie deklaracji VAT-8 przez podatników zarejestrowanych jako VAT UE do celów dokonywania wewnątrzwspólnotowego nabycia towarów – innych niż zarejestrowani jako podatnicy VAT czynni oraz osoby prawne niebędące podatnikami w rozumieniu art. 15 ustawy o VAT
- złożenie deklaracji VAT-9M oraz zapłata podatku przez podatników niemających obowiązku składania innych deklaracji VAT, którzy są zobowiązani do zapłaty podatku z tytułu importu usług oraz dostawy towarów i świadczenia usług opodatkowanych u nabywcy (dotyczy czynności, dla których obowiązek podatkowy powstał w sierpniu 2026 r.)

eprasa.pl b3b1336df8

- zapłata VAT i złożenie skróconej deklaracji VAT-12 w zakresie usług taksówek osobowych opodatkowanych w formie ryczałtu za sierpień 2026 r.
- złożenie informacji podsumowującej VAT-UE za sierpień 2026 r.
- złożenie deklaracji VAT-13 przez przedstawiciela podatkowego za sierpień 2026 r.

AKCYZA

- zapłata podatku akcyzowego i złożenie deklaracji AKC-4/AKC-4zo, AKC-4/A–AKC -4/F, AKC-4/H–AKC-4/N, AKC-WW/AKC-WWn, AKC-WG, AKC-EN, AKC-ST/AKC-STn

PFRON

- złożenie dokumentów dotyczących dofinansowania do wynagrodzeń niepełnosprawnych pracowników za sierpień 2026 r.

INNE OBOWIĄZKI

- rozliczenie podatku cukrowego należnego i złożenie informacji CUK-1 za sierpień 2026 r.
- rozliczenie podatku od sprzedaży detalicznej i złożenie deklaracji PSD-1 za sierpień 2026 r.

28 września

INNE OBOWIĄZKI

- wpłata z zysku w przedsiębiorstwach państwowych i jednoosobowych spółkach Skarbu Państwa za sierpień 2026 r. (oraz złożenie deklaracji za sierpień 2026 r. WZP-1M – przedsiębiorstwa i WZS-1M – spółki)

30 września

VAT

- złożenie deklaracji VII-DO za sierpień 2026 r. dla rozliczenia podatku VAT w zakresie procedury importu (IOSS) przez podatnika (lub przez pośrednika – gdy państwem identyfikacji jest Polska)

PDOP

- przekazanie do urzędu skarbowego zeznania CIT-CFC za 2025 r. o wysokości osiągniętego dochodu z zagranicznej jednostki kontrolowanej przez podatnika podatku dochodowego od osób prawnych, którego rok podatkowy pokrywa się z rokiem kalendarzowym, i wpłata wynikającego z zeznania podatku należnego;

PDOF

- przekazanie do urzędu skarbowego zeznania PIT-CFC za 2025 r. o wysokości osiągniętego dochodu z zagranicznej jednostki kontrolowanej przez podatnika podatku dochodowego od osób fizycznych i wpłata wynikającego z zeznania podatku należnego

PFRON

- przekazanie do PFRON przez osoby niepełnosprawne prowadzące działalność gospodarczą wniosku o refundację zapłaconych składek emerytalno-rentowych za lipiec 2026 r.

PRAWO PRACY

- do 30 września należy udzielić zaległego urlopu wypoczynkowego zgodnie z art. 168 Kodeksu pracy
- do 30 września należy przekazać II ratę odpisów i zwiększeń na rachunek bankowy ZFŚS

©℗

oprac. **Ewa Sławińska**

eprasa.pl b3b1336df8

II. O TYM MUSISZ WIEDZIEĆ!

1 VAT-REF – wniosek o zwrot zagranicznego podatku VAT tylko do końca września

Podatnicy VAT, którzy prowadzą działalność gospodarczą i podróżują służbowo do innych państw UE, mogą wystąpić o zwrot VAT zapłaconego w tych państwach. Chodzi o VAT zawarty przykładowo w kosztach zakupu paliwa poniesionych za granicą, przejazdów autostradą czy kosztów wstępu na targi. Termin na złożenie wniosku o zwrot (VAT-REF) jest nieprzekraczalny. Należy go złożyć do 30 września roku następującego po roku podatkowym, którego dotyczy.

Kto może się ubiegać o zwrot VAT

Podatnik VAT może się ubiegać o zwrot zagranicznego VAT, jeżeli:

- nie ma siedziby, stałego miejsca prowadzenia działalności gospodarczej, stałego miejsca zamieszkania lub zwykłego miejsca pobytu w kraju UE, w którym dokonał nabycia,
- jest czynnym podatnikiem VAT.

Podatnik nie uzyska zwrotu, jeżeli prowadzi wyłącznie działalność zwolnioną z VAT, czy to ze względu na określone czynności, czy też ze względu na niską wartość obrotów nieprzekraczającą rocznie 240 000 zł.

Kiedy można się ubiegać o zwrot VAT

O zwrot VAT z innego państwa UE można się starać m.in. w przypadku:

- nabycia paliwa,
- wynajmu środków transportu,
- innych wydatków związanych ze środkami transportu,
- opłat drogowych i innych związanych z użytkowaniem dróg,
- kosztów podróży (opłaty za taksówki, transport publiczny),
- kosztów zakwaterowania,
- kosztów żywności, napojów i usług restauracyjnych,
- opłat za wstęp na targi i wystawy,
- wydatków na artykuły luksusowe, rozrywkowe i reprezentacyjne,

eprasa.pl b3b1336df8

- innych wydatków (przy stosowaniu tego kodu należy określić w opisie rodzaj nabytych towarów i usług).

Forma wniosku i załączników – tylko elektronicznie

Złożenie wniosku VAT-REF w obrębie Unii Europejskiej możliwe jest wyłącznie drogą elektroniczną, za pośrednictwem portalu e-Deklaracje. Wniosek ten powinien być zaadresowany do urzędu skarbowego właściwego dla danego podatnika, który następnie przekazuje go do właściwego organu podatkowego kraju zwrotu.

Jeżeli system e-Deklaracje odrzuci wniosek, podatnik otrzyma komunikat o przyczynie odrzucenia. System automatycznie wskaże też pozycje, które zostały wypełnione błędnie lub pozostały niewypełnione. W tej sytuacji należy nanieść poprawki i ponownie wysłać wniosek.

Ostateczny termin złożenia wniosku przypada 30 września i nie jest przesuwany z tego powodu, że wcześniejszy wniosek podatnika został błędnie wypełniony i został odrzucony. Dlatego warto przygotować go i przesłać odpowiednio wcześniej, aby mieć czas na wprowadzenie poprawek lub jego uzupełnienie.

W sytuacji gdy państwo członkowskie zwrotu wymaga, aby do wniosku dołączyć faktury i dokumenty celne potwierdzające poniesione wydatki w okresie, którego dotyczy wniosek, należy to zrobić w formie elektronicznej. Rodzaje załączników do wniosku są określane przez państwo członkowskie zwrotu.

Podatnik otrzyma powiadomienie o przekazaniu wniosku do państwa członkowskiego zwrotu oddzielnym komunikatem na adres e-mail wskazany we wniosku.

Po otrzymaniu wniosku polska administracja podatkowa sprawdza, czy w okresie, którego dotyczy wniosek, podatnik był uprawniony do uzyskania zwrotu zagranicznego VAT. Jeżeli potwierdzi uprawnienia do ubiegania się o zwrot, przekaże wniosek do państwa członkowskiego zwrotu w ciągu 15 dni kalendarzowych od daty jego otrzymania.

Może się zdarzyć, że weryfikacja uprawnień do ubiegania się o zwrot przebiegnie niepomyślnie. Wówczas naczelnik urzędu skarbowego wyda postanowienie o nieprzekazaniu wniosku do państwa członkowskiego zwrotu. Postanowienie to podatnik otrzyma pocztą tradycyjną na adres wskazany we wniosku oraz na adres e-mail podany we wniosku.

Koszty wniosku VAT-REF

Złożenie wniosku o zwrot zagranicznego VAT jest bezpłatne, tzn. nie podlega opłacie skarbowej. Koszt może się pojawić w przypadku korzystania z pomocy pełnomocnika szczególnego. Przy składaniu wniosku o zwrot podatnik może bowiem korzystać z pomocy pełnomocnika ogólnego PPO-1 (korzystanie z pomocy takiego pełnomocnika we wszystkich sprawach podatkowych mocodawcy jest nieodpłatne, tzn. nie wymaga wnie-

eprasa.pl b3b1336df8

sienia opłaty skarbowej od pełnomocnictwa). Inaczej jest, jeżeli podatnik działa przez pełnomocnika ustanowionego w tej konkretnej sprawie (pełnomocnictwo szczególne). Pełnomocnictwo szczególne trzeba dołączyć do każdego wniosku VAT-REF składanego przez pełnomocnika w imieniu podatnika. W tym przypadku należy ponieść koszt pełnomocnictwa (opłata skarbowa za pełnomocnictwo szczególne PPS-1 wynosi 17 zł). Opłatę należy wpłacić na konto urzędu miasta lub gminy właściwego dla siedziby urzędu, w którym podatnik składa pełnomocnictwo. Numer konta jest publikowany na stronie urzędu miasta lub gminy. Podatnik nie musi płacić za pełnomocnictwo szczególne, jeżeli udzieli takiego pełnomocnictwa mężowi, żonie, dzieciom, rodzicom, dziadkom, wnukom lub rodzeństwu.

Termin zwrotu

Procedura zwrotu VAT może potrwać kilka miesięcy. Podatnik powinien otrzymać powiadomienie z państwa członkowskiego zwrotu o wysokości uznanej przez to państwo kwoty zwrotu VAT. Powiadomienie w tej sprawie podatnik powinien otrzymać w terminie:

- 4 miesięcy od otrzymania wniosku przez to państwo członkowskie,
- 2 miesięcy od dnia otrzymania dodatkowych informacji, których zażądało, nie krócej niż 6 miesięcy od daty otrzymania wniosku przez państwo zwrotu,
- 8 miesięcy od otrzymania wniosku przez to państwo członkowskie – w przypadku, gdy państwo członkowskie zwrotu żąda dalszych dodatkowych informacji.

Zwrot powinien być zrealizowany nie później niż w terminie 10 dni roboczych od upływu wymienionych terminów. Za opóźnienia podatnikowi należą się odsetki za zwłokę.

Państwo członkowskie zwrotu może odrzucić wniosek podatnika w całości lub w części. Podatnik, który otrzyma decyzję o odrzuceniu wniosku, może się od niej odwołać, ale odwołanie składa się zgodnie z przepisami państwa członkowskiego zwrotu.

Korekta wniosku VAT-REF

Jeżeli po złożeniu wniosku podatnik stwierdzi, że zawiera on błędy, należy je skorygować. Nie wszystkie państwa członkowskie UE akceptują korekty wniosków. Jeżeli państwo członkowskie nie przyjmuje korekt, to należy złożyć nowy wniosek zawierający poprawne dane.

Podatnik powinien złożyć korektę także wtedy, gdy we wniosku VAT-REF poda niewłaściwy adres poczty elektronicznej. Brak korekty wniosku w tej sytuacji spowoduje, że korespondencja będzie przesyłana na adres podany we wniosku, bo system VAT-REFUND nie pozwala na dokonywanie zmian we wniosku przez urząd skarbowy. Korekta wniosku jest jedynym skutecznym sposobem zmiany adresu e-mail również w kraju członkowskim zwrotu. We wniosku warto podać numer telefonu, ponieważ ułatwi to kontakt z urzędem i może pomóc szybko wyjaśnić ewentualne nieścisłości we wniosku.

eprasa.pl b3b1336df8

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 89 ust. 1h–1k i ust. 8 ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 775; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 846)
- rozporządzenie Ministra Finansów z 4 grudnia 2014 r. w sprawie wniosków o zwrot podatku od wartości dodanej naliczonego w innym niż Rzeczpospolita Polska państwie członkowskim Unii Europejskiej (j.t. Dz.U. z 2022 r. poz. 1954)

ŹRÓDŁO:

- informator MF pt. „Uzyskaj zwrot zagranicznego podatku VAT" zaktualizowany na dzień 8 czerwca 2026 r. – opubl. na biznes.gov.pl

©℗

Ewa Sławińska
prawnik, redaktor naczelna „MONITORA księgowego"

2 Skutki podatkowe wydania decyzji o przekształceniu umów B2B w umowy o pracę przez inspektora PIP – odpowiedź MF

Od 8 lipca 2026 r. inspektorzy PIP mogą przekształcać umowy B2B w umowy o pracę. Podatnicy, których umowy B2B zostaną zakwestionowane, będą zobowiązani do skorygowania dotychczasowych rozliczeń w PIT i VAT. Pracodawcy będą musieli zapłacić zaległe zaliczki na PIT wraz z odsetkami. Potwierdziło to MF w wyjaśnieniach wydanych w tej sprawie.

Zgodnie ze znowelizowanymi od 8 lipca 2026 r. przepisami ustawy z 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy inspektorzy PIP mogą wydawać decyzje przekształcające umowy B2B w umowy o pracę. Zawarcie umowy o pracę następuje z dniem wydania decyzji przez inspektora PIP. Taka decyzja staje się wykonalna z dniem:

- następującym po dniu, w którym upływa termin do wniesienia odwołania do sądu – jeżeli żadna ze stron nie wniosła odwołania, albo
- prawomocnego orzeczenia sądu – jeżeli wniesiono odwołanie.

Wśród podatników pojawiły się wątpliwości, jakie skutki będzie miało prowadzenie przez nich działalności gospodarczej w okresie, gdy wykonalność decyzji inspektora PIP będzie wstrzymana w związku wniesieniem odwołania do sądu i toczącym się przed nim postępowaniem, a sąd zdecyduje o utrzymaniu decyzji inspektora PIP w mocy.

Skutki przekształcenia umowy B2B w umowę o pracę w podatku dochodowym

Utrzymanie w mocy decyzji wydanej przez inspektora PIP oznacza, że źródłem przychodów podatnika, w stosunku do którego taka decyzja została wydana, jest stosunek pra-

eprasa.pl b3b1336df8

cy, a nie pozarolnicza działalność gospodarcza. W związku z tym podatnik będzie zobowiązany do skorygowania dotychczasowych rozliczeń w podatku PIT – od dnia wydania decyzji przez inspektora PIP do czasu zakończenia postępowania sądowego. Za ten okres podatek dochodowy powinien być rozliczony z tytułu umowy o pracę, a nie działalności gospodarczej. Podatnikowi przysługiwać będzie prawo wystąpienia z wnioskiem o stwierdzenie nadpłaty z tytułu zaliczek na PIT zapłaconych przez niego od działalności gospodarczej prowadzonej w tym czasie. W gorszej sytuacji znajdzie się jego pracodawca, który po wydaniu decyzji przez inspektora PIP i utrzymaniu jej w mocy przez sąd będzie miał znacznie wyższe obciążenia podatkowe. Jako płatnik będzie zobowiązany do zapłaty zaległych zaliczek na PIT za ten okres wraz z odsetkami za zwłokę. Potwierdziło to MF w wyjaśnieniach wydanych w tej sprawie. Czytamy w nich, że:

MF *(…) informujemy, że na podstawie art. 26a § 1 Ordynacji podatkowej podatnik nie ponosi odpowiedzialności z tytułu zaniżenia lub nieujawnienia przez płatnika podstawy opodatkowania m.in. z tytułu przychodów ze stosunku pracy – do wysokości zaliczki, do której pobrania zobowiązany jest płatnik. Z kolei płatnik, który nie wykonał obowiązku obliczenia, pobrania i wpłacenia podatku, odpowiada za podatek niepobrany lub podatek pobrany a niewpłacony. Organ podatkowy wydaje decyzję o odpowiedzialności podatkowej płatnika, w której określa wysokość należności z tytułu niepobranego lub pobranego, a niewpłaconego podatku (art. 30 § 1 i 4 Ordynacji podatkowej). Odsetki za zwłokę są naliczane od dnia następującego po dniu upływu terminu, w którym płatnik był obowiązany dokonać wpłaty podatku na rachunek organu podatkowego. Obowiązek naliczenia tych odsetek spoczywa na płatniku (art. 53 § 3 i 4 Ordynacji podatkowej).*

Skutki przekształcenia umowy B2B w umowę o pracę w VAT

Uznanie przez inspektora PIP, że współpraca realizowana w formule B2B w rzeczywistości miała charakter stosunku pracy, skutkuje stwierdzeniem, że w tym czasie podatnik nie prowadził działalności gospodarczej w rozumieniu ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (dalej: ustawa o VAT). W związku z tym nie powinien był za ten okres wystawiać faktur VAT. Będzie się to wiązało z koniecznością wystawienia przez niego faktur korygujących. Również to potwierdziło MF w wydanych wyjaśnieniach. Możemy w nich przeczytać:

MF *(…) uznanie przez PIP, że współpraca realizowana w formule B2B w rzeczywistości miała charakter stosunku pracy, może wywoływać skutki również na gruncie podatku VAT. Ocena ta może prowadzić do konieczności ponownej weryfikacji prawidłowości rozliczeń podatkowych, w tym również w zakresie wystawionych faktur oraz dokonanych rozliczeń w podatku od towarów i usług, zarówno po stronie wystawcy faktur, jak i ich odbiorcy. Kwestie dokumentowania transakcji mają charakter następczy w stosunku do tego, jak sklasyfikowana zostanie czynność, w związku z tym ocena, że podatnik nie prowadził działalności gospodarczej w rozumieniu VAT będzie prowadzić do konieczności wystawienia faktur korygujących.*

eprasa.pl b3b1336df8

Pracodawca, który otrzyma od podatnika faktury korygujące, będzie zobowiązany do dokonania korekty VAT naliczonego. W niektórych przypadkach może się to wiązać z koniecznością dopłaty VAT wraz z odsetkami za zwłokę.

Nie do końca wiadomo, jakie podejście do rozliczeń dokonanych przez samego podatnika będą miały organy podatkowe. Czy jeżeli podatnik zapłacił VAT z nieprawidłowo wystawionych faktur, to będzie mógł skorygować swoje odliczenia, skoro zgodnie z ustawą o VAT wystawienie faktury, która nie odzwierciedla rzeczywistej transakcji, wymaga zapłaty podatku z niej wynikającego niezależnie od okoliczności? MF zachęca podatników, aby występowali o wydanie interpretacji indywidualnych w celu potwierdzenia, czy i jak powinni skorygować swoje rozliczenia w VAT. Dzięki temu zyskają pewność, jak należy postąpić w konkretnym stanie faktycznym.

Zakwestionowanie rozliczeń w VAT na skutek decyzji wydanej przez inspektora PIP może wiązać się z odpowiedzialnością karną skarbową podatnika za wystawianie faktur bez podstawy prawnej. MF w wydanych wyjaśnieniach potwierdziło, że każdy taki przypadek będzie oceniany indywidualnie, w zależności od okoliczności faktycznych i prawnych. To dobra informacja dla podatników, którzy w wielu przypadkach decydowali się na umowy B2B nie z własnej woli, ale na skutek „nacisku" ze strony pracodawców.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 38 ust. 1, art. 44 ust. 1 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 592; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 1079)
- art. 26a § 1, art. 30 § 1 i 4, art. 53 § 3 i 4 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 622; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 875)
- art. 15 ust. 1 i ust. 3 pkt 1, art. 108 ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 775; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 846)
- art. 11 ust. 1 pkt 7a, art. 34 ust. 2f ustawy z 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy (j.t. Dz.U. z 2024 r. poz. 1712; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 473)

ŹRÓDŁO:

- informacja Ministerstwa Finansów przekazywana do mediów na zapytania dziennikarzy (ID informacji 699392) – opubl. 8 lipca 2026 r. na eureka.mf.gov.pl

©℗
Katarzyna Wojciechowska
prawnik, ekspert w zakresie podatków dochodowych, redaktor „MONITORA księgowego"

3 Księgi rachunkowe zagranicznych oddziałów samobilansujących nie podlegają obowiązkowi JPK_CIT – zmiana interpretacji

Szef Krajowej Administracji Skarbowej zmienił z urzędu niekorzystną dla podatnika interpretację indywidualną i potwierdził, że spółka nie ma obowiązku przesyłania w ramach JPK_CIT ksiąg rachunkowych prowadzonych

eprasa.pl b3b1336df8

przez jej zagraniczne oddziały samobilansujące. Obowiązek wynikający z art. 9 ust. 1c ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (dalej: updop) obejmuje wyłącznie księgi prowadzone przez jednostkę macierzystą zgodnie z ustawą z 29 września 1994 r. o rachunkowości (dalej: uor).

Obowiązek przesyłania ksiąg rachunkowych – JPK_KR_PD

Od 1 stycznia 2025 r. podatnicy podatku dochodowego od osób prawnych muszą nie tylko prowadzić księgi rachunkowe przy użyciu programów komputerowych, ale też przesyłać je fiskusowi automatycznie, bez wezwania, w strukturze JPK_KR_PD. Obowiązek ten, wynikający z dodanego do updop art. 9 ust. 1c, jest wprowadzany stopniowo. Za 2025 r. objął podatników, których przychody w poprzednim roku przekroczyły równowartość 50 mln euro oraz podatkowe grupy kapitałowe. Za 2026 r. obejmie podatników składających JPK_V7M. Wcześniej księgi rachunkowe przekazywano fiskusowi wyłącznie na żądanie, w toku kontroli czy postępowania podatkowego.

Spór o zakres obowiązku wobec oddziałów zagranicznych

Wątpliwość dotyczyła spółki posiadającej sześć zagranicznych oddziałów samobilansujących (na Litwie, Łotwie Węgrzech i Słowacji oraz w Czechach i Estonii), z których każdy sporządza własne, samodzielne sprawozdanie finansowe zgodnie z lokalnymi przepisami. Dane tych oddziałów są następnie ujmowane w łącznym sprawozdaniu finansowym spółki macierzystej. W rozliczeniach podatkowych spółka stosuje różne metody unikania podwójnego opodatkowania – w zależności od kraju. I tak, są to metoda wyłączenia (Czechy, Węgry, Łotwa), metoda proporcjonalnego odliczenia (Słowacja, Litwa), a dochody estońskiego oddziału rozlicza wyłącznie w Polsce. Spółka argumentowała, że skoro na podstawie uor nie ma obowiązku prowadzenia ksiąg rachunkowych w części dotyczącej zagranicznych oddziałów samobilansujących, to nie może być też obowiązana do przesyłania tych ksiąg w ramach JPK_CIT. Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej w interpretacji z 14 marca 2025 r. (sygn. 0111-KDIB1-2.4010.745.2024.1.AW) uznał to stanowisko za nieprawidłowe, przyjmując, że obowiązek wynikający z art. 9 ust. 1c updop obejmuje również księgi zagranicznych oddziałów spółki.

Zmiana interpretacji przez Szefa KAS

Szef KAS, działając z urzędu, uznał tę interpretację za nieprawidłową i zmienił ją na korzyść podatnika (interpretacja z 29 lipca 2026 r., sygn. DOP12.8221.43.2026). Kluczowe znaczenie miała wykładnia art. 9 ust. 1 updop, który nakłada na podatników obowiązek prowadzenia ewidencji rachunkowej „zgodnie z odrębnymi przepisami", czyli zgodnie

eprasa.pl b3b1336df8

z uor. Szef KAS sięgnął do art. 2 ust. 1 uor, który określa jej zakres podmiotowy i swym zakresem obejmuje jednostki mające siedzibę lub zarząd na terytorium Polski. Uznał, że logicznym jest, iż nie może obejmować wprost zagranicznych oddziałów, które prowadzą działalność i księgują zdarzenia gospodarcze za granicą, według przepisów innego państwa. Kluczowe okazało się przy tym odróżnienie dwóch różnych obowiązków, które w praktyce bywają mylone. Pierwszy to prowadzenie ksiąg rachunkowych, którego, zdaniem Szefa KAS, uor wobec oddziałów zagranicznych nie przewiduje. Drugi to obowiązek uwzględnienia danych takiego oddziału w łącznym sprawozdaniu finansowym jednostki macierzystej, wynikający z art. 51 ust. 2 uor. Ten obowiązek istnieje, ale dotyczy wyłącznie zsumowania już gotowych wyników (bilansu i rachunku zysków i strat) oddziału, a nie sposobu, w jaki te wyniki powstały. Fakt, że dane oddziału trafiają ostatecznie do sprawozdania spółki, nie oznacza więc, że sam oddział prowadzi księgi na podstawie uor. Robi to na podstawie przepisów obowiązujących w kraju swojej siedziby. Skoro zatem w uor w ogóle nie uregulowano sposobu prowadzenia ksiąg przez taki oddział, to – zdaniem Szefa KAS – nie może tego regulować również przepis podatkowy odsyłający właśnie do uor. Innymi słowy: obowiązek wynikający z art. 9 ust. 1c updop nie może sięgać dalej niż zakres, który wyznacza mu uor, do której ten przepis się odwołuje. Jak to ujął sam organ podatkowy:

MF *W przypadku, gdy jednostka macierzysta posiada oddziały poza terytorium RP, regulacje ustawy o rachunkowości odnoszą się wyłącznie do sporządzanych przez takie oddziały samodzielnych sprawozdań finansowych i do zasad sporządzania łącznego sprawozdania finansowego przez jednostkę macierzystą oraz włączania do sprawozdania łącznego odpowiednich danych wynikających z bilansów tych oddziałów (zakładów), natomiast same nie sankcjonują zasad prowadzenia przez takie podmioty ksiąg rachunkowych. W związku z powyższym należy przyjąć, że ustawa o rachunkowości nie zawiera regulacji, które nakładają obowiązek prowadzenia ksiąg rachunkowych dla oddziałów (zakładów) znajdujących się poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, które prowadzą w sposób samodzielny ewidencję (sprawozdania finansowe czy księgi rachunkowe) na potrzeby lokalnych przepisów o rachunkowości. (...) Zważywszy zatem na zarysowane ramy prawno-systemowe w zakresie zasad prowadzenia ewidencji (w tym ksiąg rachunkowych) na gruncie ustawy o rachunkowości, Szef KAS stoi na stanowisku, że obowiązek prowadzenia ksiąg rachunkowych i ich przesyłania właściwemu naczelnikowi urzędu skarbowego po zakończeniu roku podatkowego na podstawie art. 9 ust. 1c ustawy o CIT, nie powinien obejmować zapisów (ksiąg) dotyczących tzw. samobilansujących się oddziałów zagranicznych Spółki (tj. ksiąg prowadzonych samodzielnie przez takie oddziały stosownie do przyjętej u danego podatnika polityki rachunkowości). Spółka nie będzie zatem zobowiązana do przekazywania właściwemu naczelnikowi urzędu skarbowego ksiąg rachunkowych w postaci elektronicznej prowadzonych przez tzw. samobilansujące się oddziały zagraniczne*

Szef KAS podkreślił przy tym, że wybrana metoda unikania podwójnego opodatkowania (wyłączenia czy proporcjonalnego odliczenia) jest wyłącznie techniką rozliczenia podatku i nie ma wpływu na zakres obowiązków dotyczących prowadzenia i przekazywania ksiąg rachunkowych.

eprasa.pl b3b1336df8

Od redakcji

Zmiana interpretacji ma istotne znaczenie praktyczne dla dużych grup kapitałowych prowadzących działalność przez zagraniczne oddziały samobilansujące, przekraczających próg 50 mln euro przychodu i już objętych obowiązkiem JPK_KR_PD za 2025 r. Wcześniejsze, niekorzystne stanowisko Dyrektora KIS, oznaczałoby w praktyce konieczność prowadzenia przez takie oddziały podwójnej rachunkowości, tj. według prawa lokalnego oraz dodatkowo w formacie zgodnym z polskimi wymogami JPK. Szef KAS uznał to za niemożliwe do pogodzenia zarówno z literalnym brzmieniem przepisów, jak i z praktyką gospodarczą. Warto jednak zwrócić uwagę na zastrzeżenie poczynione przez niego w końcowej części uzasadnienia, tj. że brak obowiązku przekazywania w JPK ksiąg zagranicznych oddziałów nie zwalnia jednostki macierzystej z obowiązku uwzględniania danych tych oddziałów we własnej ewidencji rachunkowej (np. pozabilansowej) w zakresie, w jakim wpływają one na krajowe rozliczenia podatkowe. Obowiązek prawidłowego ustalenia dochodu, podstawy opodatkowania i należnego podatku na podstawie art. 9 ust. 1 updop pozostaje więc aktualny, niezależnie od zakresu obowiązków sprawozdawczych JPK. Analogiczne podejście (oparte na zasadzie odrębności bilansowej jednostek) stosuje się już wobec spółek tworzących podatkową grupę kapitałową, mimo że podatnikiem CIT jest cała grupa kapitałowa. Każda ze spółek wchodzących w jej skład przekazuje JPK_KR_PD i JPK_ST_KR samodzielnie, we własnym zakresie.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 9 ust. 1, 1c, 1g ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz.U. z 2026 r. poz. 554; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 912)
- art. 2 ust. 1 pkt 1, art. 51 ust. 1 i 2 ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 522; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 644)

ŹRÓDŁO:

- zmiana interpretacji indywidualnej wydana przez Szefa Krajowej Administracji Skarbowej 29 lipca 2026 r. (sygn. DOP12.8221.43.2026), ID informacji: 702727 – opubl. 5 sierpnia 2026 r. na eureka.mf.gov.pl

©℗

Paweł Muż
ekonomista, redaktor „MONITORA księgowego”

4 Znaczniki podatkowe w JPK_KR_PD – MF wymusza rozbudowę kont analitycznych

Podmioty objęte obowiązkiem przesyłania pliku JPK_KR_PD od dłuższego czasu sygnalizują wątpliwości związane z technicznym sposobem

eprasa.pl b3b1336df8

uzupełniania ksiąg rachunkowych o dane dodatkowe wymagane przez ustawę z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (dalej: updop). Jedną z nich jest pytanie, jak postępować, gdy na tym samym koncie księgowym ewidencjonowane są zdarzenia, którym według przepisów powinny zostać przypisane różne znaczniki podatkowe. Ministerstwo Finansów odniosło się do tego zagadnienia, wskazując, że skoro znacznik jest przypisany do konta, a nie do zdarzenia, to w przypadku gdy na jednym koncie mieszają się przychody o różnym charakterze podatkowym (raz zwolnione, raz opodatkowane), nie da się tego pogodzić jednym znacznikiem na jednym koncie. Trzeba rozdzielić takie konto na osobne konta analityczne. Przytaczamy stanowisko MF wraz z komentarzem, co oznacza ono w praktyce.

Pytanie dziennikarza

Na podstawie § 2 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 sierpnia 2024 r. w sprawie dodatkowych danych, o które należy uzupełnić prowadzone księgi rachunkowe podlegające przekazaniu na podstawie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz.U. poz. 1314 ze zm.), księgi rachunkowe należy uzupełnić m.in. o znaczniki identyfikujące konta ksiąg (w tym znaczniki podatkowe). Jaki znacznik podatkowy zastosować w przypadku, gdy dany przychód podlega oznaczeniu znacznikiem dotyczącym momentu jego podatkowego rozpoznania (np. PD3_PB) oraz znacznikiem identyfikującym związek z dochodem zwolnionym z opodatkowania na podstawie art. 17 ust. 1 pkt 4 updop (PD1_PB_3)?

Odpowiedź MF

MF *Stosownie do postanowień § 2 ust. 1 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16.08.2024 r. w sprawie dodatkowych danych, o które należy uzupełnić prowadzone księgi rachunkowe podlegające przekazaniu na podstawie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz.U. z 2024 r. poz. 1314), danymi dodatkowymi, o które należy uzupełnić księgi, są m.in. znaczniki identyfikujące konta ksiąg.*

Zwracamy uwagę, że znaczniki przypisywane są do kont księgowych a nie do poszczególnych zdarzeń.

Zatem jeżeli na jednym koncie ewidencjonowane są różne zdarzenia gospodarcze, którym powinny zostać przypisane odmienne znaczniki, podatnik powinien:

1) podzielić te zdarzenia na jednorodne grupy,

2) wyodrębnić dla każdej grupy osobne konto analityczne,

3) dokonywać zapisów księgowych na tych odrębnych kontach,

4) przypisać każdemu kontu właściwy znacznik zgodnie z jego treścią.

eprasa.pl b3b1336df8

Co odpowiedź MF oznacza w praktyce

MF jednoznacznie rozstrzygnęło wątpliwość zgłoszoną przez dziennikarzy. Znacznik podatkowy nie jest atrybutem pojedynczego zapisu księgowego, lecz konta jako takiego. Oznacza to, że opisany w pytaniu przypadek, tj. przychód wymagający jednoczesnego oznaczenia znacznikiem momentu rozpoznania podatkowego (np. PD3_PB) oraz znacznikiem dochodu zwolnionego, o którym mowa w art. 17 ust. 1 pkt 4 updop (PD1_PB_3) – nie może zostać rozwiązany przez przypisanie dwóch znaczników do jednego konta zbiorczego. Zamiast tego konieczne jest rozbicie ewidencji na poziomie planu kont.

W praktyce dla podmiotów, które dotychczas księgowały zróżnicowane pod względem podatkowym przychody na wspólnych kontach syntetycznych, odpowiedź MF oznacza konieczność:

- przeglądu istniejącego planu kont pod kątem jednorodności przypisywanych znaczników (opodatkowane, zwolnione),
- wydzielenia odrębnych kont analitycznych dla każdej grupy zdarzeń wymagających innego znacznika (przykładowo zamiast jednego konta „Przychody operacyjne" mieć osobno „Przychody operacyjne – opodatkowane" i „Przychody operacyjne – zwolnione"),
- dostosowania procedur księgowania tak, aby nowe zdarzenia trafiały od razu na właściwe konto analityczne, a nie na konto zbiorcze wymagające późniejszej korekty,
- weryfikacji, czy stosowane oprogramowanie finansowo-księgowe pozwala na przypisanie znacznika na poziomie konta w sposób zgodny z wymogami struktury JPK_KR_PD (tj. czy program „umie" przypisać znaczniki na poziomie konta, a nie globalnie).

Stanowisko MF ma istotne znaczenie zwłaszcza dla podatników korzystających ze zwolnień przedmiotowych (np. z art. 17 updop), u których przychody i koszty związane z działalnością zwolnioną oraz opodatkowaną bywały dotychczas ewidencjonowane na wspólnych kontach z podziałem realizowanym wyłącznie pozaksięgowo, na potrzeby kalkulacji podatkowej. Po wejściu w życie obowiązku raportowania JPK_KR_PD taki sposób prowadzenia ksiąg nie jest wystarczający. Rozdzielenie musi nastąpić już na etapie planu kont.

ŹRÓDŁO:

- informacja Ministerstwa Finansów przekazana do mediów na zapytania dziennikarzy 7 sierpnia 2026 r. (ID informacji: 703955; zapytanie dziennikarza z 29 lipca 2026 r.) dotycząca przypisywania znaczników podatkowych do kont w JPK_KR_PD – opubl. na eureka.mf.gov.pl

©℗

Paweł Muż
ekonomista, redaktor „MONITORA księgowego"

eprasa.pl b3b1336df8

Marian Szałucki
doradca podatkowy

Czy rekompensata za przerwany urlop wypoczynkowy jest u pracownika opodatkowana PIT

Pod koniec sierpnia pracodawca odwołał pracownika z urlopu. Zwrócił mu koszty opłaconej wycieczki zagranicznej. Zamierza mu również wypłacić rekompensatę związaną z przymusowym powrotem do domu. Czy takie świadczenie będzie opodatkowane PIT?

Tak. Zwrot kosztów bezpośrednio związanych z odwołaniem pracownika z urlopu nie stanowi dla niego przychodu opodatkowanego PIT. Zasada ta nie dotyczy dodatkowych świadczeń, którymi pracodawca chce zrekompensować pracownikowi przerwane wakacje. Takie świadczenia kwalifikuje się jak przychód ze stosunku pracy i opodatkowuje PIT.

Grzegorz Ziółkowski
doradca podatkowy

Jak opodatkować najem mieszkania u osoby prowadzącej działalność gospodarczą

Podatnik prowadzący jednoosobową działalność gospodarczą ma mieszkanie, które chce wynajmować. Czy taki lokal musi zaliczyć do majątku firmowego, czy może go rozliczać odrębnie w ramach najmu prywatnego?

Podatnik prowadzący działalność gospodarczą może wynajmować mieszkanie w ramach najmu prywatnego. Taki najem jest opodatkowany ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych. Może również wprowadzić ten lokal do działalności gospodarczej i uznać go za składnik majątku firmowego. Wówczas przychody z jego najmu będą kwalifikowane jako przychody z działalności gospodarczej i opodatkowane na zasadach właściwych dla reszty przychodów osiąganych z tej działalności.

Marian Szałucki
doradca podatkowy

Czy drobne zlecenia otrzymane przez dziecko odbierają jego rodzicowi prawo do rozliczenia jako samotny rodzic

Podatnik ma studiujące dziecko, które będzie osiągało przychody w postaci drobnych zleceń za wykonanie grafik komputerowych. Czy takie zlecenia odbiorą rodzicowi prawo do rozliczenia jako samotny rodzic w zeznaniu rocznym?

Jeżeli dziecko będzie osiągało tylko przychody z drobnych zleceń do 200 zł opodatkowanych zryczałtowanym podatkiem dochodowym, to takie zlecenia nie pozbawią jego rodzica prawa do rozliczenia jako samotny rodzic. W tym przypadku nie będzie miało znaczenia, ile dziecko zarobi w ten sposób w trakcie roku. Jeżeli dziecko będzie osiągało przychody ze zleceń powyżej 200 zł, opodatkowanych według skali podatkowej, to jego rodzić utraci prawo do rozliczenia jako samotny rodzic, jeśli przychody z tych zleceń przekroczą w roku podatkowym 12-krotność kwoty renty socjalnej obowiązującej w grudniu tego roku.

inforlex.pl

Kompleksowa baza wiedzy

PODATKI ■ RACHUNKOWOŚĆ ■ SPRAWOZDAWCZOŚĆ
KADRY ■ PŁACE ■ HR

eprasa.pl b3b1336df8

III. RAPORT MONITORA KSIĘGOWEGO

1. Wpisowe w biegach charytatywnych – rozliczenie w PIT, CIT i VAT

Zobacz więcej inforlex.pl

Biegi charytatywne na stałe wpisały się do podejmowanych inicjatyw społecznych. W ten sposób promowany jest m.in. zdrowy styl życia. Przy ich okazji odbywają się często zbiórki środków na cele dobroczynne. Głównym źródłem finansowania takich zbiórek są dokonywane przez uczestników biegów opłaty wpisowe. Mogą być one pokrywane przez firmy – jako wydatki na integrację pracowników i promocję firmy. Przy tego rodzaju wydatkach widoczna jest korelacja z prowadzoną działalnością gospodarczą.

W artykule odpowiadamy, czy wydatki na wpisowe stanowią przychód dla pracownika, czy jest to koszt podatkowy firmy, oraz czy podatnikowi przysługuje prawo do odliczenia VAT naliczonego.

1. Rozliczenie wydatków na bieg charytatywny w PIT

Jeśli wpisowe w biegu charytatywnym sfinansuje pracodawca, to należy ustalić, czy będzie to przychód pracownika.

Za przychody ze stosunku pracy uważa się wszelkiego rodzaju wypłaty pieniężne oraz wartość pieniężną świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty, bez względu na źródło finansowania, jak również **wartość innych nieodpłatnych świadczeń lub świadczeń częściowo odpłatnych.** Tak wynika z art. 12 ust. 1 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (dalej: updof).

1.1. Czy świadczenie z tytułu biegu charytatywnego jest świadczeniem nieodpłatnym

W kontekście rozliczania wydatków poniesionych przez pracodawcę na bieg charytatywny należy zastanowić się, czy jest to przychód pracownika z tytułu nieodpłatnych świadczeń.

Tematem nieodpłatnych świadczeń zajął się Trybunał Konstytucyjny w wyroku z 8 lipca 2014 r. (sygn. akt K 7/13). Ocena, czy mamy do czynienia z nieodpłatnym świadczeniem, wymaga ustalenia, **czy zostały spełnione łącznie trzy przesłanki:**

1) pracownik wyraził zgodę na przyjęcie świadczenia,
2) świadczenie ma wymierną korzyść tylko dla pracownika a nie dla pracodawcy,
3) świadczenie można wycenić i przyporządkować konkretnemu pracownikowi.

eprasa.pl b3b1336df8

WAŻNE! Przychód z tytułu nieodpłatnych świadczeń jest opodatkowany w PIT tak samo jak przychody ze stosunku pracy.

Kluczowa staje się zatem ocena, czy oferowana usługa służy tylko dobru pracownika, czy leży również w interesie pracodawcy.

Jeśli uznamy, że bieg charytatywny jest formą promocji firmy i integracji pracowników, to oznacza, że korzystają na tym dwie strony – pracownik i pracodawca. Tym samym, **skoro jedna przesłanka nie została spełniona, nie może być mowy o świadczeniu nieodpłatnym.**

1.2. Brak przychodu z tytułu nieodpłatnych świadczeń

Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej w interpretacji indywidualnej z 29 kwietnia 2022 r. (sygn. 0115-KDIT2.4011.114.2022.1.HD) stwierdził, że jeśli pracownicy będą reprezentować firmę w odzieży sportowej oznaczonej jej logo, to należy uznać, że takie uczestnictwo służy celom podatnika a nie pracownika. W powołanej interpretacji czytamy:

MF ***Środki finansowe przeznaczone na koszty transportu, opłaty startowej, noclegów, odzieży sportowej sygnowanej logo*** *Wnioskodawcy (koszulka, czapka, bluza sportowa, chusta wraz z gadżetami sportowymi)* ***nie są bowiem przekazywane pracownikowi w jego interesie,*** *stąd w ich przypadku nie można mówić, że ich otrzymanie będzie przynosiło pracownikowi korzyść w postaci powiększenia aktywów lub uniknięcia wydatku, który musiałby ponieść, gdyby ich nie otrzymał* [wyboldowania w cytowanych w artykule interpretacjach pochodzą od redakcji].

WAŻNE! Świadczenie z tytułu udziału pracowników w biegu charytatywnym z inicjatywy **pracodawcy**, w koszulkach z logo firmy lub w inny sposób promującypracodawcę, **nie stanowi przychodu z tytułu nieodpłatnych świadczeń.**

1.3. Przychód z tytułu nieodpłatnych świadczeń

Odmiennie będzie traktowane sfinansowanie kosztów związanych z **udziałem w biegu charytatywnym z inicjatywy pracownika.**

W przywołanym wcześniej rozstrzygnięciu organu podatkowego z 29 kwietnia 2022 r. czytamy, że żadne przepisy nie nakładają na pracodawcę obowiązku finansowania/współfinansowania ich pasji, zainteresowań poza pracą:

MF *Tym samym, w sytuacji gdy Wnioskodawca jako pracodawca –* ***mimo braku ciążącego na nim obowiązku nałożonego przepisami powszechnie obowiązującego prawa – sfinansuje na wniosek pracownikom wszelkie koszty związane z rozwijaniem pasji i zainteresowań pracowniczych*** *(uprawianie sportu), a udzielone wsparcie*

eprasa.pl b3b1336df8

zostanie udzielone po pozytywnie rozpatrzonym wniosku, to niezależnie od formy tych świadczeń (pieniężna lub niepieniężna) ***stanowią one dla pracownika przychód****, o którym mowa w art. 12 ust. 1 w związku z art. 11 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych.*

W takim przypadku pracodawca jako płatnik będzie zobowiązany do obliczenia, pobrania i zapłaty zaliczki na podatek dochodowy.

WAŻNE! Otrzymane świadczenie z tytułu udziału w biegu charytatywnym z inicjatywy pracownika **stanowi przychód z tytułu nieodpłatnych świadczeń**.

PRZYKŁAD

W spółce XYZ pracownicy wystąpili z wnioskiem do pracodawcy o zakup pakietów startowych na bieg charytatywny. Koszt jednego pakietu wynosił 108 zł brutto (VAT 8%). Pracodawca rozliczy w przychodach pracownika kwotę 108 zł i pobierze zaliczkę na podatek dochodowy.

2. Rozliczenie wydatków na bieg charytatywny w kosztach

Uczestnictwo zespołów pracowniczych w biegach charytatywnych podnosi rangę takich wydarzeń. Pracodawca może wystąpić z inicjatywą zakupu pakietu startowego i koszulek (czapek) z zamieszczonym logo firmy dla pracowników.

Kosztami uzyskania przychodów są koszty poniesione w celu osiągnięcia przychodów ze źródła przychodów lub w celu zachowania lub zabezpieczenia źródła przychodów. Tak koszty definiuje ustawodawca w art. 15 ust. 1 ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (dalej: updop) oraz odpowiednio w art. 22 ust. 1 updof. Z kosztów zostały wyłączone wydatki wymienione w art. 16 ust. 1 updop i art. 23 ust. 1 updof. Nie daje nam to jednak odpowiedzi na nurtujące pytania z uwagi na zbyt ogólną konstrukcję przepisów.

W dalszej części artykułu omówiona została kwestia związana z rozliczaniem kosztów podatkowych wydatków na wpisowe w biegach charytatywnych przy założeniu, że wydatki te są ponoszone ze środków własnych pracodawcy.

2.1. Integracja pracowników

Jeśli przyjmiemy, że celem poniesienia wydatku na uczestnictwo pracowników w biegu charytatywnym jest integracja pracowników, to podatnik może zaliczyć poniesione wydatki do kosztów podatkowych. Organy podatkowe nie kwestionują już tego typu kosztu. Uznaje się, że podejmowanie takich inicjatyw jest motywujące, podnosi morale, poprawia relację z pracodawcą, a w konsekwencji wpływa na wydajność i rozwój firmy.

eprasa.pl b3b1336df8

Potwierdził to Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej w interpretacji indywidualnej z 8 grudnia 2025 r. (sygn. 0114-KDIP2-2.4010.482.2025.4.ASK), w której czytamy, że wydatki poniesione w celu integracji pracowników są związane z prowadzoną działalnością gospodarczą, ponieważ:

MF *(…)* ***mają na celu poprawę atmosfery pracy, zintegrowanie pracowników z pracodawcą, co w konsekwencji wpłynie na zwiększenie efektywności ich pracy.***

2.2. Reklama firmy

Jeśli uznamy, że wydatki na zakup koszulek na bieg z logo firmy stanowi promocję, to jest to forma reklamy, która zachęca do zakupu towarów czy usług danej firmy. Niezaprzeczalny jest więc związek z prowadzoną działalnością gospodarczą.

Potwierdził to Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej w interpretacji indywidualnej z 7 lutego 2024 r. (sygn. 0114-KDIP2-1.4010.633.2023.3.KW). W odpowiedzi na pytanie, czy wydatki na zakup gadżetów reklamowych z logo firmy, m.in. koszulek, czapek, mogą zostać rozliczone w kosztach firmy, Dyrektor KIS stwierdził, że:

MF ***Przez reklamę rozumie się działania podmiotu gospodarczego, mające na celu kształtowanie popytu na dane towary, usługi lub markę****, poprzez zachęcenie jak największej liczby potencjalnych klientów do nabywania towarów i usług tego podmiotu gospodarczego.* ***Może być ona realizowana za pomocą rozmaitych środków wyrazu oraz przy użyciu zróżnicowanych środków przekazu (…) można rozróżnić reklamę towaru, usługi, reklamę marki, a także reklamę samej firmy (przedsiębiorcy)****.*

Organ podatkowy zgodził się ze spółką, że tego typu wydatki mogą stanowić koszty uzyskania przychodów.

Zatem bez względu na to, czy uznamy wydatki poniesione na bieg charytatywny za integrację pracowników, czy formę reklamy firmy, to będą one stanowiły koszty uzyskania przychodów.

2.3. Brak podstaw do ujęcia w kosztach

Jeśli wydatki związane z biegiem charytatywnym nie mają związku z prowadzoną działalnością gospodarczą, to **podatnik nie ma prawa do rozliczenia ich w kosztach uzyskania przychodu.**

Z taką sytuacją mamy do czynienia, gdy dojdzie do zakupu przykładowo pakietów startowych z inicjatywy pracownika i będą one zaspakajały jego potrzeby osobiste.

Choć taki wydatek nie znajduje się w katalogu kosztów wymienionych w art. 16 ust. 1 updop i odpowiednio art. 23 ust. 1 updof, to jednak sprzeciwia się temu formalna definicja kosztu, gdyż **poniesiony wydatek**:

a) nie jest celowy,

eprasa.pl b3b1336df8

b) nie ma związku z prowadzoną działalnością gospodarczą,

c) nie przyczynia się do uzyskania przychodów ani do zabezpieczenia źródła przychodów.

2.4. Jak rozliczyć w kosztach częściowy wydatek

Jeśli pracodawca będzie chciał tylko częściowo pokryć koszty związane z uczestnictwem pracowników w biegu, to mogą powstać dwa scenariusze, w zależności od tego, czy celem dofinansowania jest integracja pracowników lub promocja firmy, czy też zaspokaja ono jedynie osobiste potrzeby pracownika.

2.4.1. Dofinansowanie wpisowego jako zaspokojenie osobistej potrzeby pracownika

Jeżeli dofinansowanie wpisowego wspiera wyłącznie osobiste potrzeby pracownika, to:

a) po stronie pracownika **powstaje przychód z tytułu nieodpłatnych świadczeń w wysokości udzielonego dofinansowania**,

b) pracodawca nie rozliczy kosztu uzyskania przychodu, tzn. nie rozliczy dofinansowania w kosztach podatkowych,

c) częściowy zwrot wydatków przez pracownika nie spowoduje powstania przychodu z działalności gospodarczej.

Rozliczenie polega na ustaleniu kwoty przychodu z tytułu nieodpłatnych świadczeń po stronie pracownika. Po stronie pracodawcy przychód nie powstanie, ponieważ poniesiony przez pracodawcę **wydatek nie stanowi kosztu uzyskania przychodu**. Zwrot wydatku niezaliczonego do kosztów podatkowych nie jest przychodem z działalności.

WAŻNE! Z art. 12 ust. 4 pkt 6a updop i art. 14 ust. 3 pkt 3a updof wynika, że **do przychodów z działalności gospodarczej nie zalicza się zwrotu wydatków niezaliczonych do kosztów uzyskania przychodów.**

PRZYKŁAD

Na wniosek pracowników firma ABC zakupiła pakiety startowe na bieg charytatywny w cenie 216 zł brutto (VAT 16 zł). Bieg charytatywny nie ma związku z integracją pracowników ani z promocją firmy. Zaspokaja wyłącznie potrzeby osobiste pracowników. Pracodawca finansuje 60% poniesionego wydatku. Pozostała kwota 86,40 zł (216 zł × 40%) zostanie zwrócona przez pracowników. Zatem:

a) kwota 216 zł wpłacona za pakiety startowe nie stanowi kosztu uzyskania przychodów firmy ABC,

eprasa.pl b3b1336df8

b) kwota 129,60 zł stanowi przychód pracowników z tytułu nieodpłatnych świadczeń,

c) kwota 86,40 zł nie stanowi przychodu podatkowego firmy ABC.

2.4.2. Dofinansowanie wpisowego w celu integracji pracowników lub promocji firmy

Gdy celem dofinansowania jest integracja pracowników lub promocja firmy, to:

a) po stronie pracownika **nie powstanie przychód z tytułu nieodpłatnych świadczeń,**

b) pracodawca zaliczy wydatek do kosztów uzyskania przychodów,

c) częściowy zwrot wydatków przez pracownika stanowi przychód firmy.

PRZYKŁAD

Z inicjatywy pracodawcy chętni pracownicy wzięli udział w biegu charytatywnym. Udział w biegu charytatywnym miał służyć integracji pracowników. Zakupiono pakiety startowe w cenie jednostkowej 108 zł brutto (VAT 8 zł). Pracodawca sfinansował 70% wydatku na pakiet a 30% ceny pakietu pokryli pracownicy z własnych środków. W takiej sytuacji:

a) kwota 108 zł (VAT 8 zł) za pakiet startowy dla pracownika stanowi koszt uzyskania przychodów pracodawcy (w przypadku czynnych podatników VAT będzie to kwota netto),

b) kwota 75,60 zł (108 zł × 70%) sfinansowana przez pracodawcę nie jest przychodem pracownika z tytułu nieodpłatnych świadczeń,

c) kwota 32,40 zł (108 zł × 30%), czyli część kosztu zakupu pakietu startowego finansowana przez pracownika, stanowi przychód firmy.

2.5. Dokumentowanie wydatków

Co do zasady wydatek powinien być udokumentowany fakturą wystawioną w KSeF. Jeśli z przepisów wynika, że sprzedawca nie jest objęty obowiązkiem fakturowania w KSeF, to może to być inny dokument wystawiony poza tym systemem.

W interpretacji indywidualnej Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 26 maja 2026 r. (sygn. 0111-KDIB2-1.4010.159.2026.1.MN) czytamy, że **zaliczenie wydatków do kosztów uzyskania przychodów jest możliwe na podstawie zgromadzenia materiału dowodowego. Podstawowym dowodem są faktury, ale to nie oznacza, że tylko one**. Organ podatkowy podkreślił, że zgodnie z przepisami ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości:

MF *(…) dowody księgowe powinny być rzetelne, to jest zgodne z rzeczywistym przebiegiem operacji gospodarczej, którą dokumentują, kompletne, wolne od błędów rachunkowych (…)* ***Dowód księgowy, który będzie właściwy do wprowadzenia kosztu do ksiąg rachunkowych, będzie również stosownym dokumentem do celów podatkowych (…).***

eprasa.pl b3b1336df8

Organ podatkowy w powołanej interpretacji zwrócił uwagę, że ciężar wykazania związku przyczynowo-skutkowego między poniesionym wydatkiem a kosztem spoczywa na podatniku.

Podsumowując:

a) jednym z warunków zaliczenia wydatków do kosztów uzyskania przychodów jest posiadanie dowodu dokumentującego koszt,
b) najlepiej, jeśli jest to faktura VAT,
c) brak faktury nie pozbawia podatnika prawa do rozliczenia kosztu, o ile faktycznie został poniesiony i można to udowodnić.

3. Rozliczanie VAT

Rozliczenie VAT naliczonego od wydatków na wpisowe (pakiety startowe) w biegach charytatywnych zależy od ustalenia, czy od wydatków związanych z biegiem charytatywnym podatnikowi będzie przysługiwało prawo do odliczenia VAT naliczonego.

Z art. 86 ust. 1 ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (dalej: ustawa o VAT) wynika, że jeśli zakupione towary czy usługi są wykorzystywane do wykonywania czynności opodatkowanych, to podatnik ma prawo do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego.

W rozstrzygnięciach organów podatkowych podkreśla się, że **istnienie związku między nabywanymi towarami i usługami a transakcjami opodatkowanymi podatnika jest traktowane jako niezbędny wymóg powstania prawa do odliczenia podatku**. Podstawę do odliczenia VAT stanowi faktura, która potwierdza, że doszło do dostawy towarów lub świadczenia usług między konkretnymi podmiotami.

Motywem przewodnim rozważań jest rozliczenie wydatków związanych z biegiem charytatywnym, w którym uczestniczą pracownicy. Przy czym powstaną tu dwa scenariusze:

1. Udział w biegu następuje z inicjatywy pracodawcy w celu integracji pracowników lub promocji firmy.
2. Udział w biegu następuje z inicjatywy pracownika i w związku z zaspokojeniem jego potrzeb osobistych.

3.1. Udział w biegu z inicjatywy pracodawcy

Udział w biegu z inicjatywy pracodawcy w celu integracji pracowników powoduje, że po stronie pracodawcy (podatnika VAT) powstaje prawo do odliczenia VAT naliczonego. Jeśli do tego dołożymy elementy takie jak np.: koszulki, czapki z logo firmy, banery z reklamą, to mamy do czynienia z promocją firmy. Wydatki tego rodzaju wykazują związek z działalnością podatnika podlegającą VAT.

W interpretacji indywidualnej z 2 lipca 2025 r. (sygn. 0114-KDIP1-1.4012.377.2025.4.AWY) Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej potwierdził prawo podatnika do odliczenia VAT

eprasa.pl b3b1336df8

od wydatków na spotkania integracyjne. Organ podatkowy zgodził się, że takie prawo przysługuje, pod warunkiem że nabywane towary i usługi służą czynnościom opodatkowanym i zostały właściwie udokumentowane fakturą VAT. Bezsprzeczne jest również wykazanie związku bezpośredniego lub pośredniego z prowadzoną działalnością gospodarczą. W przywołanej interpretacji czytamy:

MF *Integracje mają na celu poprawę komunikacji wewnętrznej i motywacji do pracy poprzez zintegrowanie pracowników, jak również budowanie zespołu oraz poprawę atmosfery w pracy i ułatwienie ułożenia wzajemnych relacji między pracownikami, co zmierza do zwiększenia efektywności i wydajności pracy pracowników, a przez to również zwiększenia przychodów Spółki.*

Prowadzi to do wniosku, że **wydatki na integrację mają pośredni związek z prowadzoną działalnością gospodarczą**. Tym samym oznacza, że podatnik ma prawo do odliczenia VAT naliczonego.

Zakup odzieży z logo firmy, która jest traktowana jako element promocyjno-reklamowy, był przedmiotem rozważań w interpretacji indywidualnej Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 27 maja 2024 r. (sygn.0114-KDIP2-2.4010.107.2024.2.ASK). Organ podatkowy zgodził się, że:

MF *Logo identyfikowane jest z daną firmą i oferowanymi przez nią towarami czy usługami, które poprzez swoje działanie zwiększają ich rozpoznawalność oraz pośrednio zachęcają do ich nabycia.*

Tym samym można uznać, że są to wydatki reklamowe, które:

a) identyfikują firmę,

b) zwiększają jej rozpoznawalność na rynku,

c) mają wpływ na zwiększenie przychodów.

W tym kontekście należy przyjąć, że podatnikowi będzie przysługiwało prawo do odliczenia VAT naliczonego od zakupów z logo firmy.

Podsumowując, czynny podatnik VAT ma prawo do odliczenia podatku naliczonego od wydatków na integrację i reklamę o ile dowiedzie przed organem podatkowym, że mają one związek bezpośredni lub pośredni z prowadzoną działalnością gospodarczą.

Podatnikowi będzie przysługiwało prawo do odliczenia VAT tylko w zakresie, w którym poniesione wydatki mają związek z działalnością opodatkowaną VAT tego podatnika. Jeżeli firma prowadzi działalność zwolnioną albo prowadzi działalność mieszaną (opodatkowaną i zwolnioną z VAT), to podatnikowi może nie przysługiwać prawo do odliczenia, gdy wydatek na wpisowe będzie miał związek wyłącznie z działalnością zwolnioną z VAT. Jeżeli wydatek będzie miał związek zarówno z działalnością opodatkowaną, jak i zwolnioną z VAT, i brak będzie możliwości wyodrębnienia VAT naliczonego związanego z działalnością opodatkowaną, to podatnikowi będzie przysługiwało tylko częściowe prawo do odliczenia VAT – według proporcji przyjętej dla danego roku (zob. art. 90 ustawy o VAT).

eprasa.pl b3b1336df8

3.2. Udział w biegu z inicjatywy pracownika

Weryfikacja prawa do odliczenia VAT naliczonego nie zawsze będzie prosta. Sam fakt rejestracji do VAT i prowadzenie działalności gospodarczej nie wystarczą. Podatnik musi jeszcze wykazać związek między poczynionymi wydatkami a wykonywanymi czynnościami opodatkowywanymi.

Jeśli pracownik zawnioskował do pracodawcy o zakup i zapłatę wpisowego za udział w biegu charytatywnym, to **trudno dopatrzeć się tutaj związku z prowadzoną działalnością gospodarczą**. Firma może dowolnie wydatkować środki na różnego rodzaju inicjatywy, jednak nie zawsze będzie jej to dawało prawo do odliczenia podatku naliczonego. Z taką właśnie sytuacją mamy do czynienia w tym przypadku.

W wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z 7 grudnia 2022 r. (sygn. akt I FSK 2134/19) sąd podkreślił, że zaspokajanie osobistych potrzeb pracowników, które ma charakter dominujący, nie wykazuje związku z prowadzoną działalnością gospodarczą. Podatnik **nie ma więc prawa do odliczenia podatku naliczonego od takich wydatków**.

Podsumowanie

1. Jeśli wydatek na wpisowe w biegach charytatywnych został poniesiony w celu integracji zespołu pracowników lub promocji firmy, to podatnik ma prawo do:
   a) rozliczenia kosztów uzyskania przychodów,
   b) odliczenia podatku VAT naliczonego
   – na zasadach ogólnych.
2. Jeśli wydatek na wpisowe w biegu charytatywnym służy zaspokojeniu osobistych potrzeb pracownika, to wydatek poniesiony przez pracodawcę:
   a) nie stanowi kosztu uzyskania przychodów pracodawcy,
   b) nie daje prawa do odliczenia VAT naliczonego.
3. Wydatek na sfinansowanie udziału w biegu:
   a) **jest przychodem pracownika z tytułu nieodpłatnych świadczeń** – jeśli uczestnictwo w biegu charytatywnym jest inicjatywą pracownika i służy zaspokojeniu jego potrzeb osobistych,
   b) **nie jest przychodem pracownika z tytułu nieodpłatnych świadczeń** – jeśli uczestnictwo w biegu charytatywnym jest inicjatywą pracodawcy i służy jego celom, takim jak integracja pracowników lub promocja firmy.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 86 ust. 1, art. 90 ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 775; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 846)
- art. 11 ust. 1, art. 12 ust. 1 i ust. 4 pkt 6a, art. 22 ust. 1, art. 23 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 592; ost. zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 1079)
- art. 14 ust. 3 pkt 3a, art. 15 ust. 1, art. 16 ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 554; ost. zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 912)

eprasa.pl b3b1336df8

POWOŁANE INTERPRETACJE URZĘDOWE:

- interpretacje indywidualne Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej: z 29 kwietnia 2022 r. (sygn. 0115-KDIT2.4011.114.2022.1.HD); z 7 lutego 2024 r. (sygn. 0114-KDIP2-1.4010.633.2023.3.KW); z 27 maja 2024 r. (sygn.0114-KDIP2-2.4010.107.2024.2.ASK); z 2 lipca 2025 r. (sygn. 0114-KDIP1-1.4012.377.2025.4.AWY); z 8 grudnia 2025 r. (sygn. 0114-KDIP2-2.4010.482.2025.4.ASK); z 26 maja 2026 r. (sygn. 0111-KDIB2-1.4010.159.2026.1.MN)

POWOŁANE ORZECZNICTWO:

- wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 8 lipca 2014 r. (sygn. akt K 7/13)
- wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 7 grudnia 2022 r. (sygn. akt I FSK 2134/19)

Małgorzata Jagusiak
księgowa z wieloletnim doświadczeniem, autorka licznych publikacji o tematyce podatkowej, wykładowca w Stowarzyszeniu Księgowych w Polsce

2 Działalność influencerów – podatkowe obowiązki rozliczeniowe

Zobacz więcej inforlex.pl

Influencer to osoba działająca w mediach społecznościowych, takich jak Instagram, TikTok czy YouTube, która gromadzi wokół siebie dużą grupę obserwatorów, dzięki czemu ma realny wpływ na opinie, zachowania i decyzje zakupowe innych. Tego rodzaju działalność stała się dla wielu osób istotnym źródłem dochodów. Z osiąganiem tego rodzaju zarobków nierozerwalnie związany jest obowiązek rozliczenia podatkowego. W przypadku influencerów nie jest to sprawa prosta. Wielość dopuszczalnych opcji opodatkowania powoduje liczne wątpliwości dotyczące rozliczania osiąganych dochodów. W raporcie wyjaśniamy, jak prawidłowo to robić, wskazując najkorzystniejsze warianty.

Influencer swoje zarobki może rozliczać w ramach różnych źródeł przychodów, dlatego każdy przypadek należy rozstrzygać indywidualnie, analizując przy tym okoliczności sprawy i zapisy umów. To właśnie ustalenie właściwego źródła przychodu dochodów influencera jest kluczowe dla ich prawidłowego rozliczenia w podatku dochodowym.

1. Działalność gospodarcza prowadzona przez influencera

Jeżeli działalność zarobkowa influencera nabiera charakteru zorganizowanego i ciągłego, to znaczy, że prowadzi on działalność gospodarczą. Taka sytuacja będzie miała miejsce, gdy influencer:

- podejmuje współpracę z markami w sposób powtarzalny,
- regularnie publikuje sponsorowane treści w celach zarobkowych.

Organy podatkowe oceniają przy tym rzeczywisty zakres prowadzonej działalności, niezależnie od braku rejestracji firmy w CEIDG. Dyrektor KIS podkreślił to m.in. w interpre-

eprasa.pl b3b1336df8

tacji indywidualnej z 18 marca 2024 r. (sygn. 0115-KDIT1.4011.11.2024.2.MST), w której czytamy:

MF *Cecha „prowadzenia działalności w sposób zorganizowany i ciągły" nie oznacza konieczności spełnienia formalnych wymogów organizacji działalności (np. rejestracji urzędowej). Cecha ta odnosi się do faktycznego sposobu jej prowadzenia.*

W przypadku działalności gospodarczej sposób jej prowadzenia jest podporządkowany temu, aby osiągać jak najlepsze wyniki gospodarcze. Jednocześnie nie można utożsamiać „działalności zarobkowej" w rozumieniu ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (dalej: updof) z jakimkolwiek działaniem podatnika, które daje efekt zysku. W przepisach mowa jest bowiem o „działalności", czyli nie o pojedynczych działaniach podatnika, ale zespole działań podejmowanych w określonym celu. Dlatego w praktyce nie jest prosto określić, czy dana działalność influencerska ma już znamiona działalności gospodarczej. W przywołanej interpretacji Dyrektor KIS uznał, że działalności podatnika nie można uznać za działalność gospodarczą w następującym stanie faktycznym:

MF *W opisanej sytuacji udostępnia Pan na swoim kanale w serwisie A krótkie filmiki (...). Nie ma Pan konkretnego planu działania w zakresie nagrywania i montowania filmów. To Pana hobbystyczne zajęcie, którym zajmuje się po godzinach świadczenia usług w ramach działalności gospodarczej, w zależności od chęci. Osiąga Pan przychody związane z wyświetleniami reklam w serwisie, na którym prowadzi kanał. Reklamy mogą być wyświetlane przed filmem, w trakcie filmu, po filmie lub w ramach interfejsu serwisu A. Reklamy nie są Pana autorstwa i nie ma Pan żadnego wpływu na to, jakie reklamy zostaną opublikowane. Okoliczności sprawy nie wskazują, żeby Pana działania w powyższym zakresie miały charakter działalności gospodarczej w rozumieniu art. 5a pkt 6 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych.*

PRZYKŁAD

Osoba fizyczna hobbystycznie zamieszcza filmy dotyczące zdrowego żywienia na platformie YouTube. Nie czyni tego regularnie, w sposób zorganizowany i ciągły. Osoba ta nie podpisała żadnej umowy na współpracę promocyjną w zamieszczanych materiałach. Otrzymuje natomiast dochody z tytułu reklam wyświetlanych w jej materiałach wideo, rozliczane przez system AdSense. Osoba ta nie ma żadnego wpływu na to, jakie reklamy są publikowane w trakcie wyświetlania jej filmów. Dla takiej osoby publikowanie treści w internecie nie jest działalnością gospodarczą.

Rejestracja firmy w zakresie działań influencerskich prowadzić będzie do opodatkowania uzyskiwanych przychodów w ramach działalności gospodarczej, niezależnie od skali uzyskiwanych przychodów. Rejestracja firmy świadczy bowiem o zamiarze uzyskiwania przychodów w sposób stały i zorganizowany.

eprasa.pl b3b1336df8

PRZYKŁAD

Osoba fizyczna zamieszcza filmy dotyczące zdrowego żywienia na paltformie YouTube. Nie czyni tego regularnie, jednak zarejestrowała w tym zakresie firmę w CEIDG. Uzyskiwane z tego tytułu przychody osoba powinna rozliczać w ramach działalności gospodarczej.

1.1. Formy opodatkowania działalności gospodarczej

W przypadku indywidualnej działalności gospodarczej influencer ma do wyboru trzy formy opodatkowania, tj.:

- skalę podatkową,
- podatek liniowy,
- ryczałt od przychodów ewidencjonowanych.

Skala podatkowa

Zasady ogólne polegają na opodatkowaniu dochodów z pozarolniczej działalności gospodarczej podatkiem dochodowym od osób fizycznych według skali podatkowej. Z tej formy opodatkowania mogą korzystać osoby fizyczne prowadzące indywidualną działalność gospodarczą oraz osoby fizyczne, które prowadzą działalność gospodarczą w formie spółek osobowych, tj. spółki cywilnej, jawnej, partnerskiej.

Zaletą opodatkowania dochodów według skali podatkowej jest możliwość:

- potrącania kosztów uzyskania przychodów,
- skorzystania z pełnego katalogu ulg podatkowych, m.in. z odliczenia od dochodu darowizn czy odliczenia od podatku ulgi rodzinnej,
- rozliczenia podatku wspólnie z małżonkiem lub jako osoba samotnie wychowująca dziecko.

Kwota wolna od podatku w 2026 r. wynosi 30 000 zł, a stawka w pierwszym przedziale skali podatkowej 12%. Minusem opodatkowania dochodów według skali podatkowej jest opodatkowanie dochodów powyżej kwoty 120 000 zł wysoką stawką podatkową, tj. 32%. Dochody z działalności gospodarczej opodatkowanej według skali należy rozliczyć w zeznaniu PIT-36. Sumuje się je z innymi dochodami opodatkowanymi według skali, np. z dochodami z umowy o pracę. W trakcie roku podatnik jest zobowiązany do odprowadzania zaliczek na podatek od dochodów z działalności gospodarczej.

Podatek liniowy

Istotą podatku liniowego jest to, że bez względu na wysokość dochodu osiąganego z działalności gospodarczej podatnik opłaca podatek dochodowy według jednej stałej stawki, tj. 19%. Ta forma opodatkowania jest więc korzystna dla podatnika osiągającego wysokie dochody z działalności gospodarczej, który opodatkowując je według skali podatkowej, wchodziłby w drugi próg podatkowy. Wadą podatku liniowego jest m.in.

eprasa.pl b3b1336df8

brak możliwości skorzystania z preferencyjnych rozliczeń wspólnie z małżonkiem czy jako osoba samotnie wychowująca dziecko. Również katalog odliczeń jest węższy niż przy opodatkowaniu według skali podatkowej. Dochody z działalności gospodarczej opodatkowane podatkiem liniowym należy rozliczyć w zeznaniu PIT-36L. W trakcie roku podatnik jest zobowiązany do odprowadzania zaliczek na podatek od dochodów z działalności gospodarczej.

Ryczałt ewidencjonowany

W 2026 r. ryczałt ewidencjonowany mogą zastosować podatnicy, których przychody z działalności gospodarczej w 2025 r. nie przekroczyły kwoty 8 517 200 zł (równowartości 2 000 000 euro przeliczonej po kursie euro z 1 października 2025 r., który wynosił 4,2586 zł/euro). Limit ten nie dotyczy podatników rozpoczynających działalność gospodarczą w 2026 r. Jeżeli działalność jest prowadzona w formie spółki osobowej, pod uwagę należy brać sumę przychodów wszystkich wspólników. Przy prowadzeniu działalności w roku poprzednim w formie spółki oraz w formie indywidualnej, w następnym roku możliwe jest opłacanie ryczałtu z każdej z tych działalności odrębnie. W tym przypadku limit przychodów jest liczony dla każdej z tych działalności odrębnie. Opodatkowaniu ryczałtem podlega przychód. Podatnik nie rozlicza w ramach tej formy opodatkowania kosztów uzyskania przychodów. Przychody opodatkowane ryczałtem należy rozliczyć w zeznaniu PIT-28. W trakcie roku podatnik wpłaca należny ryczałt za miesiąc albo kwartał.

Podatnicy opodatkowani ryczałtem mogą skorzystać z części zwolnień od podatku dochodowego przewidzianych przepisami w updof. Do takich zwolnień należą m.in. zwolnienia, o których mowa w art. 21 ust. 1 pkt 152–154 updof, a więc m.in. ulga dla młodych.

Stawka ryczałtu. Opłacalność ryczałtu w dużej mierze zależy od stawki, która jest przypisana dla danego rodzaju działalności.

W przypadku influencerów współpracujących z markami, którzy reklamują produkty lub usługi na prowadzonych przez siebie profilach w mediach społecznościowych, zastosowanie powinna mieć stawka 15%, prawidłowa dla usług reklamowych (art. 12 ust. 1 pkt 2 lit. o ustawy z 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne; dalej: uzpd). W praktyce jednak influencerzy często korzystają ze stawki 8,5%. Dzieje sią tak, gdy rola influencera jest szersza i polega również na reżyserii i produkcji samej reklamy, filmu czy rolki, w których reklama jest zawarta. Prawidłowość stosowania w takich przypadkach niższej stawki ryczałtu potwierdził Dyrektor KIS m.in. w interpretacji indywidualnej z 21 maja 2026 r. (sygn. 0112-KDSL1-2.4011.271.2026.2.PR). W ocenianym przez Dyrektora KIS stanie faktycznym działalność podatnika skupiona była wokół budowania marki osobistej w internecie. W ramach tej działalności podatnik świadczył bezpośrednie usługi marketingowe (współprace reklamowe z markami). Organ podatkowy za prawidłową uznał stawkę ryczałtu w wysokości 8,5%, którą podatnik chciał stosować, podkreślając

eprasa.pl b3b1336df8

przy tym znaczenie faktycznego zakresu usług świadczonych przez podatnika. Stwierdził w niej, że:

MF *Wykonywane przez Pana czynności polegają na przygotowaniu koncepcji, nagraniu oraz montażu materiału wideo promującego markę. Czynności dotyczą określonego w umowie B2B produktu lub usługi kontrahenta. Zakres obejmuje cały proces produkcji (od nagrania do publikacji wideo z lokowaniem). Celem jest stworzenie promocyjnego materiału wideo i zwiększenie rozpoznawalności marki kontrahenta. Efektem jest gotowy, opublikowany materiał wideo (film/rolka). Kontrahent wykorzystuje ten efekt do dotarcia ze swoim przekazem reklamowym do swojej społeczności. Klasyfikuje Pan te usługi pod symbolem PKWiU 59.11.12.0 „Usługi związane z produkcją reklamowych lub promocyjnych filmów i nagrań wideo".*

Stawka ryczałtu 8,5% znajdzie również zastosowanie w przypadku:

- wynajęcia powierzchni reklamowej na własnej stronie internetowej czy kanale (art. 12 ust. 1 pkt 5 lit. a uzpd),
  W ramach tej stawki opodatkowane są również programy afiliacyjne, które fiskus traktuje jako usługi sprzedaży czasu lub miejsca na cele reklamowe w Internecie. Dyrektor KIS potwierdził to m.in. w interpretacji indywidualnej z 25 lutego 2022 r. (sygn. 0115-KDIT1.4011.862.2021.2.MK) w odniesieniu do następującego stanu faktycznego:

  MF *Wnioskodawca wskazuje, iż w ramach prowadzonej działalności gospodarczej uzyskuje przychód jeżeli potencjalny kupujący kliknie w specjalnie zmodyfikowane hiperłącze (link internetowy) i kupi dany przedmiot w sklepie internetowym. Wnioskodawca nie zajmuje się procesem płatności, wysyłką, reklamacjami i innymi czynnościami niezbędnymi do prowadzenia sklepu internetowego, bowiem właścicielami sklepów internetowych są przedsiębiorstwa zlokalizowane w Chinach. Wnioskodawca jest członkiem dwóch programów afiliacyjnych – w sklepie ... oraz .... Zadaniem Wnioskodawcy jest wyłącznie reklamowanie danego produktu i zachęcanie do jego zakupu potencjalnego klienta.*

- organizowania płatnych webinarów szkoleniowych lub szkoleń online (art. 12 ust. 1 pkt 5 lit. c uzpd).
  W przypadku sprzedaży produktów, takich jak własne e-booki czy inne materiały edukacyjne, obowiązuje stawka ryczałtu w wysokości 5,5% (art. 12 ust. 1 pkt 6 lit. a uzpd). Wskazał na to Dyrektor KIS w przywoływanej już interpretacji indywidulanej z 21 maja 2026 r. Możemy w niej przeczytać, że:

  MF *Na podstawie przedstawionego opisu sprawy stwierdzam, że prowadzona przez Pana działalność wydawnicza polegająca na samodzielnym tworzeniu przez Pana autorskich publikacji w formie fizycznej (książki) oraz cyfrowej (e-booki) i następnie ich sprzedaży jest działalnością wytwórczą w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 4 ustawy o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne. W konsekwencji, przychody uzyskiwane przez Pana z tytułu działalności polegającej na tworzeniu i sprzedaży autorskich publikacji w formie fizycznej (książki) oraz cyfrowej (e-booki), stanowiącej działalność wytwórczą, podlegają opodatko-*

eprasa.pl b3b1336df8

waniu 5,5% stawką ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych, określoną w art. 12 ust. 1 pkt 6 lit. a ustawy o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne.

Należy przy tym wyraźnie podkreślić, że ustalenie właściwej stawki ryczałtu zależy od faktycznego charakteru działalności podatnika i wymaga jej dokładnej klasyfikacji w oparciu o przepisy podatkowe oraz PKWiU. Każdy przypadek należy przeanalizować indywidualnie.

1.2. Rozliczanie przychodów osiąganych z działalności gospodarczej

Niezależnie od wybranej formy opodatkowania prowadzonej działalności gospodarczej influencer jest zobowiązany do rozliczania osiąganych przychodów. Przychód z działalności gospodarczej jest przychodem należnym, który należy rozliczyć co do zasady niezależnie od faktu otrzymania zapłaty.

PRZYKŁAD

Podatnik w ramach działalności influencerskiej świadczy usługi reklamowe dla firmy z branży kosmetycznej. W sierpniu 2026 r. podatnik podpisał umowę na świadczenie usług reklamowych w ramach dwóch filmów zamieszczonych na własnym kanale. Filmy mają zostać zamieszczone w okresie od 1 września do 31 grudnia 2026 r. Wynagrodzenie zostało ustalone ryczałtowo, niezależnie od liczby wyświetleń filmów. Fakturę na całość wynagrodzenia podatnik wystawił 1 września 2026 r. Wynagrodzenie otrzyma 15 września 2026 r. Przychód z tej faktury należało rozliczyć w dniu 1 września 2026 r., tj. w dacie wystawienia faktury.

W przypadku umów długoterminowych, rozliczanych np. w okresach miesięcznych, przychód należy rozliczać na koniec przyjętego okresu rozliczeniowego.

PRZYKŁAD

Podatnik w ramach działalności influencerskiej świadczy usługi reklamowe dla firmy z branży kosmetycznej. Podpisał umowę na świadczenie takiej usługi w okresie rocznym od 1 września 2026 r. do 31 sierpnia 2027 r. Wynagrodzenie za dany miesiąc ustalono w zależności od liczby wyświetleń. Podatnik fakturę wystawia co miesiąc, 15. dnia następnego miesiąca. Fakturę za wrzesień 2026 r. podatnik wystawi 15 października 2026 r. Wynagrodzenie otrzyma 30 października 2026 r. Przychód z tej faktury należy rozliczyć 30 września 2026 r., tj. na koniec miesiąca.

Barter. Popularną formą rozliczania usług reklamowych influencerów są bartery. Umowa barterowa to transakcja, w której następuje wymiana usług lub towarów bez przepływu gotówki. Niezależnie od barterowego rozliczenia takiej transakcji influencer powinien rozliczyć przychód z jej tytułu. Wystawia on fakturę dla firmy za usługę reklamową, która jest przychodem influencera. Firma wystawia fakturę dla influncera na przekazany pro-

eprasa.pl b3b1336df8

dukt czy usługę. Jeżeli towar (usługa) są wykorzystywane w prowadzonej działalności gospodarczej, to mogą stanowić koszt uzyskania przychodu przy opodatkowaniu działalności gospodarczej według skali podatkowej czy podatkiem liniowym. Przy tym należy pamiętać, że rozliczanie w kosztach otrzymanej barterem odzieży, kosmetyków czy podobnych produktów będzie przedmiotem szczególnej uwagi organów podatkowych, z uwagi na możliwość ich wykorzystania również dla celów osobistych.

PRZYKŁAD

Influencer prowadzi działalność gospodarczą opodatkowaną według skali podatkowej, jest czynnym podatnikiem VAT. Działalność gospodarczą rozlicza na pkpir. W ramach współpracy barterowej ma promować markę odzieżową, w zamian za co otrzyma ubrania tej marki. Ubrania jest zobowiązany promować na prowadzonym kanale, jak również w trakcie eventów. Inaczej mówiąc, w trakcie nagrywania filmów, rolek oraz udziału w różnego rodzaju eventach influencer ma nosić ubrania promowanej marki. 30 września 2026 r. influencer wystawi fakturę za swoje usługi promocyjne na kwotę 80 000 zł netto. Faktura ta w części zostanie opłacona w formie pieniężnej, a w części barterem ubrań. Na ubrania firma odzieżowa wystawi fakturę 30 września 2026 r. na kwotę 20 000 zł netto. 30 września 2026 r. influencer rozliczy jako przychód kwotę 80 000 zł. Zapisu dokona w kolumnie 9 pkpir – Wartość sprzedanych towarów i usług. Za koszt przyjmie kwotę 20 000 zł. Zapisu dokona w kolumnie 15 pkpir – Pozostałe wydatki, ponieważ ubrania nie są przeznaczone do sprzedaży.

1.3. Koszty uzyskania przychodu

W przypadku opodatkowania dochodu według skali podatkowej lub podatkiem liniowym istotną wartością wpływającą na wielkość podatku przedsiębiorcy są koszty podatkowe. Kosztami uzyskania przychodu przedsiębiorców są wszelkie wydatki poniesione w celu osiągnięcia przychodu lub zachowania albo zabezpieczenia źródła przychodu, z wyjątkiem kosztów wymienionych w art. 23 updof. Aby wydatek mógł być uznany za koszt uzyskania przychodów, powinien spełniać łącznie następujące warunki:

- pozostawać w związku przyczynowo-skutkowym z przychodem i być poniesiony w celu osiągnięcia przychodu lub zachowania albo zabezpieczenia źródła przychodu,
- nie znajdować się na liście kosztów nieuznawanych za koszty uzyskania przychodów,
- być właściwie udokumentowany.

Każdy przypadek ponoszonego wydatku należy oceniać indywidualnie pod kątem zaliczenia do kosztów uzyskania przychodów. Ustalenie w praktyce celowości wydatku wymaga bardzo indywidualnego podejścia. Dotyczy to również działalności gospodarczej influencerów, u których granica pomiędzy wydatkami osobistymi a tymi związanymi z działalnością gospodarczą często nie jest wyraźna. Przykładowo w interpretacji indywidualnej z 28 listopada 2025 r. (sygn. 0112-KDIL2-2.4011.729.2021.10.AA) Dyrektor KIS uznał za koszty podatkowe działalności influencerskiej następujące wydatki:

eprasa.pl b3b1336df8

MF *W związku z produkcją filmów, dzięki którym Wnioskodawca osiąga przychody z reklam, Wnioskodawca ponosi określone koszty, do których można zaliczyć:*

- *koszty księgowania faktur za sprzęt służący do nagrań (kamery, laptop),*
- *koszty oprogramowania służącego do montażu filmów i produkcji filmowej – jest to pakiet (...),*
- *koszty zakupu biletów lotniczych do miejsc nagrań,*
- *koszty zakwaterowania w hotelach na obszarze Unii Europejskiej oraz w innych miejscach na świecie, w których odbywają się nagrania,*
- *koszty usług wyjazdów organizowanych przez biura podróży, ponieważ w niektóre miejsca nie da się dotrzeć na własną rękę lub jest to skrajnie nieopłacalne. W przypadku biur podróży na jednej fakturze znajduje się przelot, transfer do hotelu, nocleg i wyżywienie – na fakturze wszystko to ujęte jest jako „wycieczka" bez rozbicia na odrębne podprodukty,*
- *koszty wynajęcia samochodu w miejscu.*

Dyrektor w interpretacji tej podkreślał:

MF *W ślad za zastrzeżeniem Naczelnego Sądu Administracyjnego dokonanym w wydanym w Pana sprawie wyroku wskazuję, że zamieszczony przez Pana katalog wydatków – ponieważ ma dosyć szeroki i ocenny co do ich niezbędności i celowości zakres – może wymagać ostatecznego potwierdzenia w zaistniałym rzeczywiście stanie faktycznym w ramach postępowania przeprowadzonego przez właściwy organ podatkowy.*

Z uwagi na specyfikę działalności influencerskiej organy podatkowe uznają za koszty wydatki, które w innych branżach mają charakter osobisty, wyłączony z kosztów. Przykładowo w interpretacji indywidualnej z 22 marca 2023 r. (sygn. 0115-KDIT3.4011.172.2023.3.AD) Dyrektor KIS uznał:

MF *W opisie sprawy podała Pani, że zajmuje się głównie obszarem fotografii/video kulinarnym i produktowym – tworzy Pani m.in. video oraz zdjęcia kulinarne krok po kroku z widocznymi dłońmi. Na zdjęciach i w filmach realizowanych przez Panią prezentowane są wyłącznie Pani dłonie. Koniecznym i wymaganym zabiegiem jest odpowiednia pielęgnacja dłoni widocznych na zdjęciach i filmach realizowanych na potrzeby kontrahenta. Kontrahenci wymagają na zdjęciach i filmikach aby Pani dłonie były widoczne, tworząc filmiki krok po kroku, prezentując gotowe produkty. Mają również wymagania co do koloru paznokci w zależności jaka jest to współpraca.*
W świetle powyższego uznać należy, wydatki na stylizację paznokci nie kwalifikują się do kosztów reprezentacji wskazanych w art. 23 ust. 1 pkt 23 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych. Są one bowiem nierozerwalnie związane z wykonywanymi przez Panią usługami. Dłonie stanowią bowiem Pani narzędzie pracy, których wygląd dostosowuje Pani do wymagań kontrahentów. Tym samym, skoro celem poniesienia przez Panią wydatków na stylizację paznokci jest możliwość właściwego przygotowania się do udziału w zdjęciach i filmach uznać należy, że są to wydatki, które na podstawie art. 22 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym do osób fizycznych mogą zostać zaliczone

eprasa.pl b3b1336df8

do kosztów uzyskania przychodów w zakresie, w jakim racjonalnie jest to uzasadnione rozmiarem działalności, pod warunkiem, że nie mają wyłącznie osobistego charakteru i zostaną właściwie udokumentowane.

1.4. Wybór najkorzystniejszej formy opodatkowania

Wybór najkorzystniejszej formy opodatkowania działalności gospodarczej influencera nie jest sprawą prostą. Trzeba bowiem przewidywać dane dotyczące wysokości przychodów czy kosztów, które to przewidywania nie zawsze pokrywają się z danymi faktycznymi. Istotnym czynnikiem przy wyborze najkorzystniejszej formy opodatkowania jest również składka zdrowotna. Dla zobrazowania kalkulacji opłacalności poszczególnych form opodatkowania przedstawiamy przykład, w którym założyliśmy średnie roczne przychody i koszty:

- przychody: 480 000 zł,
- koszty: 288 000 (60% przychodów),
- dochód: 192 000 zł.

Średnie roczne przychody i koszty – porównanie form opodatkowania

Forma opodatkowania	Podatek dochodowy	Składka zdrowotna	Razem podatek i składka zdrowotna (suma pozycji z kolumny 2 i 3)
1	2	3	4
Skala podatkowa	33 840 zł [10 800 zł (120 000 zł × 12% – 3600 zł) + 23 040 zł (72 000 zł × 32%)]	17 280 zł (192 000 zł × 9%)	51 120,00 zł
Podatek liniowy	36 480 zł (192 000 zł × 19%)	9408 zł (192 000 zł × 4,9%)	45 888,00 zł
Ryczałt 5,5%	26 400 zł (480 000 zł × 5,5%)	17 940,48 zł (16 611,55 zł × 9%) × 12	44 340,48 zł
Ryczałt 8,5%	40 800 zł (480 000 zł × 8,5%)	17 940,48 zł (16 611,55 zł × 9%) × 12	58 740,48 zł
Ryczałt 15%	72 000 zł (480 000 zł × 15%)	17 940,48 zł (16 611,55 zł × 9%) × 12	89 940,48 zł

W przedstawionej kalkulacji najkorzystniej wypada podatek liniowy, jego atrakcyjność będzie jednak spadać wraz ze wzrostem dochodów. W tym przykładzie korzystny jest również ryczałt opodatkowany stawką 5,5%. Należy jednak pamiętać, że w przypadku działalności influencera ta stawka znajdzie zastosowanie tylko do przychodów związanych ze sprzedażą własnych materiałów edukacyjnych, książek itp.

eprasa.pl b3b1336df8

2. Prowadzenie przez influencera działalności nierejestrowanej

W przypadku działalności na mniejszą skalę influencer może nie rejestrować firmy, a uzyskiwane przychody rozliczyć w ramach działalności nierejestrowanej. Działalność nierejestrowana pozwala uniknąć ciężaru składek ZUS związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą. Według przepisów w brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 2026 r. podatnik nie musi rejestrować działalności gospodarczej w CEIDG, jeżeli przychód należny z tej działalności nie przekracza kwartalnie kwoty **10 813,50 zł** (225% minimalnego wynagrodzenia, które wynosi 4806 zł brutto) i jeśli w okresie ostatnich 60 miesięcy nie wykonywał działalności gospodarczej. Przychody z działalności nierejestrowanej należy rozliczyć w ramach przychodów z innych źródeł. W momencie przekroczenia limitu przychodów działalność ta staje się działalnością gospodarczą – począwszy od dnia, w którym nastąpiło przekroczenie limitu przychodów. W takim przypadku podatnik ma 7 dni na złożenie wniosku o rejestrację działalności w CEIDG.

W działalności nierejestrowanej przychód powstaje w momencie otrzymania świadczenia. Dla opodatkowania decydujący jest dzień faktycznego wpływu pieniędzy na konto podatnika. Za koszty uzyskania przychodów w takiej działalności podatnik ma prawo uznać wszelkie poniesione wydatki, które mają na celu osiągnięcie przychodów i nie zostały wymienione w art. 23 updof. Potwierdził to Dyrektor KIS, m.in. w interpretacji indywidualnej z 31 stycznia 2025 r. (sygn. 0114-KDWP.4011.199.2024.5.EC). Aby dany koszt mógł być zaliczony do kosztów uzyskania przychodów, musi również zostać prawidłowo udokumentowany. Koszty w działalności nierejestrowanej rozliczamy zatem na zasadach przewidzianych dla działalności gospodarczej.

Dochód z działalności nierejestrowanej podlega opodatkowaniu według skali podatkowej. Podatnik rozlicza go w zeznaniu PIT-36, sumując z innymi dochodami opodatkowanymi w ten sposób. W przypadku działalności nierejestrowanej podatnik nie wpłaca zaliczek na podatek.

Prowadzenie działalności nierejestrowanej w zakresie sprzedaży czy umów o dzieło nie jest tytułem do ubezpieczeń społecznych. Jednak w przypadku świadczenia usług w ramach działalności nierejestrowanej, na podstawie umowy zlecenie lub umowy o świadczenie usług, osoba podlega składkom na ubezpieczenia społeczne, tak jak zleceniobiorca (ZUS potwierdził to m.in. w piśmie z 16 stycznia 2026 r., sygn. DI/200000/43/1309/2025).

3. Rozliczanie przychodów osiąganych przez infleuncera poza działalnością gospodarczą

To, że działalność influencera nie wykazuje znamion działalności gospodarczej, nie oznacza braku opodatkowania uzyskiwanych przez niego przychodów. W takim jednak

eprasa.pl b3b1336df8

przypadku sposób i rodzaj uzyskiwanych przychodów decyduje o źródle przychodu, w ramach którego uzyskiwane świadczenie jest opodatkowane.

3.1. Donejty

Influencerzy mogą otrzymywać dobrowolne napiwki (donejty) od użytkowników prowadzonych przez nich kanałów, portali internetowych.

Podstawowym problemem jest ustalenie charakteru takich świadczeń, a w konsekwencji opodatkowanie ich podatkiem dochodowym albo podatkiem od spadków i darowizn. Opodatkowanie podatkiem od spadków i darowizn wyklucza opodatkowanie podatkiem dochodowym. W ostatnim czasie w interpretacjach Dyrektora KIS dominuje stanowisko, że donejty podlegają opodatkowaniu podatkiem dochodowym. Przykładowo w interpretacji indywidualnej z 18 września 2024 r. (sygn. 0115-KDIT1.4011.389.2024.6.ASZ) czytamy:

MF *Reasumując, anonimowość osób przekazujących Pani „donejty" nie pozwala na uznanie, że wpłaty otrzymuje Pani tytułem darowizny. Skoro więc środków pieniężnych z przekazanych na Pani rzecz „donejtów" nie nabyła Pani tytułem darowizny, to ich otrzymanie nie podlega opodatkowaniu podatkiem od spadków i darowizn. Zatem nie ma znaczenia, czy wpłaty przekraczają kwotę określoną w art. 9 ust. 1 pkt 3 ww. ustawy o podatku od spadków i darowizn czy też nie. W konsekwencji odpowiedź na Pani pytanie o kwestie sumowania otrzymanych wpłat jest bezzasadna, ponieważ nabycie to w ogóle nie podlega opodatkowaniu podatkiem od spadków i darowizn.*

W konsekwencji organ uznał, że otrzymywane donejty podlegają opodatkowaniu podatkiem dochodowym w ramach przychodów z innych źródeł, o których mowa w art. 10 ust. 1 pkt 9 updof.

Istota jednak tkwi w szczegółach, na co wskazuje interpretacja z 19 grudnia 2025 r. (sygn. 0114-KDIP3-1.4011.858.2025.4.EC), w której czytamy:

MF *Wątpliwości Pana w odniesieniu do podatku dochodowego od osób fizycznych sprowadzają się do tego, czy wpłaty patronów w wysokości od 10 zł do 35 zł, mające charakter dobrowolnego wsparcia twórcy bez wymiernego świadczenia wzajemnego, nie stanowią przychodu z pozarolniczej działalności gospodarczej w rozumieniu art. 14 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, natomiast wpłaty w wysokości 65 zł oraz 100 zł będą stanowiły przychód z działalności gospodarczej podlegający opodatkowaniu wyłącznie w przypadku spełnienia warunku trzymiesięcznego wsparcia z rzędu, po którym patron otrzymuje materialne świadczenie (zestaw pocztówek, książkę z autografem).*

18 grudnia 2025 r. została wydana interpretacja indywidualna nr 0111-KDIB2-3.4015.378.2025.4.AD w zakresie podatku od spadków i darowizn, w której Organ wskazał, że „Skoro zatem – jak twierdzi Pan we wniosku i jego uzupełnieniu – jest Pan w stanie przyporządkować otrzymywane wpłaty do konkretnych, możliwych do wskazania co najmniej z imienia i nazwiska osób, a część tych wpłat nie jest związanych z jakimkolwiek świadczeniem wzajemnym z Pana strony oraz – w tym zakresie – przyjął Pan te wpłaty jako darowizny, to powinny one być opodatkowane zgodnie z zasadami przewidzianymi w ustawie o podatku od spadków i darowizn.". (…)

eprasa.pl b3b1336df8

Odnosząc się do wpłat od 10 zł do 35 zł miesięcznie oraz wpłat 65 zł i 100 zł w przypadku wsparcia poniżej 3 miesięcy wskazać należy, że w przedmiotowej sprawie będzie miał zastosowanie art. 2 ust. 1 pkt 3 ww. ustawy [PIT – przypis autora]*, zgodnie z którym przepisów ustawy nie stosuje się do przychodów podlegających przepisom o podatku od spadków i darowizn. Skoro zatem skutki wpłat od Patronów, w przypadku, których nie występuje świadczenie wzajemne, podlegają opodatkowaniu na podstawie przepisów ustawy o podatku od spadków i darowizn to tym samym wpłaty te - na mocy zacytowanego przepisu ww. art. 2 ust. 1 pkt 3 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych – nie podlegają opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych.*

Natomiast odnosząc się do wpłat 65 zł i 100 zł, które będą dokonywane przez minimum 3 miesiące z rzędu, w ślad za Panem należy uznać, że skoro zobowiązuje się Pan dokonywać świadczeń wzajemnych w odniesieniu do osób wpłacających powyższe kwoty przez minimum trzy miesiące to wpłaty te nie mogą stanowić darowizny. Powyższe wpłaty nie podlegają zatem przepisom ustawy o podatku od spadków i darowizn i nie ma do nich zastosowania wyłączenie zawarte w art. 2 ust. 1 pkt 3 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych. Z wniosku wprost wynika związek dobrowolnych wpłat z prowadzoną przez Pana działalnością gospodarczą. Mając na uwadze przedstawiony we wniosku opis sprawy oraz obowiązujące uregulowania prawne stwierdzić należy, że skoro jak Pan wskazał wpłaty w wysokości 65 zł i 100 zł otrzymywane przez minimum trzy miesiące, wiążą się z dokonaniem przez Pana świadczenia wzajemnego z Pana strony, to stanowią one przychód ze źródła jakim jest pozarolnicza działalność gospodarcza, zgodnie z art. 10 ust. 1 pkt 3 w zw. z art. 14 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych.

W przywołanym stanowisku Dyrektor KIS podkreślił, że kluczowe dla opodatkowania donejtów jest świadczenie wzajemne ze strony influencera. W jego ocenie tylko w sytuacji występowania świadczenia wzajemnego donejty powinny podlegać opodatkowaniu podatkiem dochodowym.

W przypadku donejtów uzyskiwanych poza działalnością gospodarczą będą one opodatkowane w ramach przychodów z innych źródeł, o których mowa w art. 10 ust. 1 pkt 9 updof. Podatnik jest zobowiązany samodzielnie rozliczyć takie przychody w zeznaniu PIT-36. Rozliczenia dokonuje się na podstawie informacji PIT-11 wystawianej przez płatnika. Płatnik nie pobiera zaliczki na podatek.

W praktyce sprawa opodatkowania donejtów nadal budzi wątpliwości. O opodatkowaniu podatkiem dochodowym decydują szczegóły sytuacji, takie jak anonimowość darczyńcy czy występowanie świadczenia wzajemnego. Opodatkowanie podatkiem od spadków i darowizn warto potwierdzić własną interpretacją indywidualną. Przy tym, w stanie faktycznym należy szczegółowo określić warunki, regulamin uzyskiwania darowizn, aby w trakcie postępowania podatkowego urząd skarbowy nie kwestionował rozstrzygnięcia Dyrektora KIS w oparciu o odmienną ocenę stanu faktycznego.

eprasa.pl b3b1336df8

3.2. Programy afiliacyjne

Afiliacja polega na polecaniu określonego towaru czy usługi w zamian za wynagrodzenie. W praktyce odbywa się to przez zamieszczenie linku lub udostępnieniu kodu sprzedażowego w witrynie własnej lub obcej, na której zamieszczany jest film, rolka czy inny materiał. Jeżeli klient dokona zakupu przez ten link lub specjalny kod, influencer otrzymuje wynagrodzenie będące prowizją (kwotową lub procentową) od dokonanego zakupu. Rozliczenie tych dochodów poza działalnością gospodarczą również budzi wątpliwości interpretacyjne. W jednym z nowszych stanowisk (interpretacja indywidualna z 28 stycznia 2026 r., sygn. 0115-KDIT1.4011.909.2025.2.ASZ) Dyrektor KIS uznał, że przychody z afiliacji podlegają opodatkowaniu ryczałtem w ramach tzw. najmu prywatnego. W piśmie tym możemy przeczytać:

MF *Tym samym przychody jakie osiąga Pan w związku z umieszczaniem linków afiliacyjnych pod Pana filmami podlegają opodatkowaniu na zasadach określonych w art. 2 ust. 1a oraz art. 6 ust. 1a ustawy o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne. Jeśli przychody te nie przekroczą kwoty 100 000 zł, wówczas ryczałt od przychodów ewidencjonowanych wyniesie 8,5%. Natomiast po przekroczeniu tego limitu odprowadzi Pan od nadwyżki ponad tę kwotę ryczałt od przychodów ewidencjonowanych w wysokości 12,5% przychodów.*

Przychody uznane za przychody z najmu prywatnego opodatkowane ryczałtem ewidencjonowanym należy rozliczyć w zeznaniu rocznym PIT-28. Podatnik wpłaca należny ryczałt za poszczególne miesiące albo kwartał.

Jednak w systemie KIS nadal jako aktualna widnieje interpretacja z 13 stycznia 2023 r. (sygn. 0112-KDIL2-2.4011.865.2022.2.MM), w której Dyrektor KIS uznał dochody z afiliacji za opodatkowane w ramach przychodów z innych źródeł przychodów.

Czy te interpretacje wydane przez Dyrektora KIS można uznać za sprzeczne względem siebie?

Otóż nie do końca. O odmiennym stanowisku Dyrektora KIS decydować mogą różnice w stanie faktycznym przedstawionym przez podatników.
W przypadku kwalifikacji przychodów do najmu prywatnego podatnik generował link sam, wybierając produkt z oferty kontrahenta, który następnie zamieszczał pod swoim materiałem wideo.

W przypadku kwalifikacji do przychodów z innych źródeł Dyrektor KIS podkreślał:

MF *(…) na podstawie przedstawionego opisu sprawy stwierdzam, że wynagrodzenia otrzymywanego przez Panią w wyniku działań polegających na udostępnianiu reklam/linków afiliacyjnych różnych firm na profilu (…) nie można zakwalifikować do źródła przychodów „najem, dzierżawa lub inne umowy o podobnym charakterze", (…), ponieważ nie umieszcza Pani tych reklam/linków afiliacyjnych na stronie internetowej, która jest Pani własnością.*

W powołanej interpretacji Dyrektor KIS zwrócił uwagę, że podatnik nie jest właścicielem strony internetowej, na której zamieszcza linki różnych firm. W interpretacji z 2026 r. tej

eprasa.pl b3b1336df8

kwestii nie podnoszono, a decydująca była aktywność podatnika w wyborze produktu zamieszczanego w linku.

Nie można jednak wykluczyć, że interpretacje Dyrektora KIS mają charakter sprzeczny i wynikają z rozbieżnej interpretacji praktycznie tożsamych stanów faktycznych. Dlatego w każdym przypadku warto wystąpić o własną interpretację indywidualną, oczywiście ze szczegółowym przedstawieniem stanu faktycznego.

Podatnicy muszą również liczyć się z tym, że przystępując do programu afiliacyjnego, sposób rozliczenia podatkowego zostanie im narzucony przez kontrahenta. Zdarza się bowiem, że firmy rozliczają wypłacone wynagrodzenie w ramach umowy zlecenia, kwalifikowanej do działalności wykonywanej osobiście. W takim przypadku firma pobiera zaliczkę na podatek wynoszącą 12% dochodu, stosując 20% koszty uzyskania przychodu. Po zakończeniu roku firma wystawia podatnikowi informację PIT-11 z rozliczeniem wypłaconego w poprzednim roku wynagrodzenia, od którego płatnik pobierał zaliczkę na podatek. To wynagrodzenie należy rozliczyć w zeznaniu rocznym PIT-37 albo PIT-36, ponieważ podlega opodatkowaniu według skali podatkowej. Takie rozwiązanie również warto potwierdzić własną interpretacją albo przynajmniej interpretacją uzyskaną od płatnika. Możliwość zastosowania takiego rozwiązania wynikać będzie bowiem ze szczegółów umowy łączącej strony. Organ podatkowy, poddając analizie postanowienia umowy, może zakwestionować ten sposób rozliczenia dokonany przez płatnika. Za podatek zaś zawsze odpowiada podatnik. Przerzucenie dochodów z działalności wykonywanej osobiście do przychodów z innych źródeł oznacza brak 20% kosztów. Podatnik może wykazać wtedy koszty poniesione w celu uzyskania przychodu, ale po upływie dłuższego czasu od dokonanego rozliczenia problemem może być udokumentowanie kosztów.

Podsumowanie

1. Działalność influencera może być uznana za działalność gospodarczą, jeżeli ma charakter zorganizowany, ciągły i zarobkowy. Każdy przypadek należy oceniać indywidualnie, z uwzględnieniem faktycznego sposobu prowadzenia działalności.
2. Influencer prowadzący działalność gospodarczą może wybrać opodatkowanie według skali podatkowej, podatku liniowego lub ryczałtu ewidencjonowanego. Wybór najkorzystniejszej formy zależy przede wszystkim od wysokości przychodów, kosztów oraz rodzaju świadczonych usług.
3. W działalności influencerskiej niektóre wydatki o charakterze osobistym mogą zostać uznane za koszty uzyskania przychodów, jeśli są niezbędne do wykonywania usług. Prawo do rozliczenia takich kontrowersyjnych wydatków warto potwierdzić, występując o interpretację indywidualną.
4. Influencer osiągający niewielkie przychody może prowadzić działalność nierejestrowaną, jeżeli spełnia ustawowe warunki. Dochody z takiej działalności rozlicza się według skali podatkowej w zeznaniu PIT-36.

eprasa.pl b3b1336df8

5. Przychody osiągane poza działalnością gospodarczą, takie jak donejty, wymagają każdorazowej analizy okoliczności ich otrzymania. O sposobie opodatkowania decydują m.in. anonimowość wpłacających oraz występowanie świadczenia wzajemnego.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 10 ust. 1 pkt 3, 6 i 9, art. 14, art. 15 ust. 1, art. 20 ust. 1ba–ust. 1bc, art. 23 ust. 1 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (j.t. Dz. U. z 2026 r. poz. 592; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 1079)
- art. 10, art. 12 ust. 1 pkt 2 lit. o, art. 12 ust. 1 pkt 5 lit. a i lit. c, art. 12 ust. 1 pkt 6 lit. a ustawy z 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne (j.t. Dz.U. z 2025 r., poz. 843; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 779)
- art. 5 ust. 1 i art. 17 ustawy z 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 1480; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 507)

POWOŁANE INTERPRETACJE URZĘDOWE:

- interpretacje indywidualne Dyrektora KIS z 18 marca 2024 r. (sygn. 0115-KDIT1.4011.11.2024.2.MST), z 21 maja 2026 r. (sygn. 0112-KDSL1-2.4011.271.2026.2.PR), z 25 lutego 2022 r. (sygn. 0115-KDIT1.4011.862.2021.2.MK), z 28 listopada 2025 r. (sygn. 0112-KDIL2-2.4011.729.2021.10.AA), z 22 marca 2023 r. (sygn. 0115-KDIT3.4011.172.2023.3.AD), z 31 stycznia 2025 r. (sygn. 0114-KDWP.4011.199.2024.5.EC), z 18 września 2024 r. (sygn. 0115-KDIT1.4011.389.2024.6.ASZ), z 19 grudnia 2025 r. (sygn. 0114-KDIP3-1.4011.858.2025.4.EC), z 18 grudnia 2025 r. (sygn. 0111-KDIB2-3.4015.378.2025.4.AD), z 28 stycznia 2026 r. (sygn. 0115-KDIT1.4011.909.2025.2.ASZ) i z 13 stycznia 2023 r. (sygn. 0112-KDIL2-2.4011.865.2022.2.MM)
- odpowiedź Ministra Finansów z 31 października 2024 r. na interpelację poselską nr 5237

Grzegorz Ziółkowski
doradca podatkowy, autor licznych publikacji z dziedziny podatków
oraz komentarza do PIT wydanego przez INFOR PL SA

INFOR
Zał. R. Pieńkowski w 1987 r.

Wszystko o zmianach w VAT, PIT i CIT 2026

Szczegóły na: sklep.infor.pl

eprasa.pl b3b1336df8

IV. VAT

1 Kto powinien rozpoznać WNT po przekształceniu JDG w spółkę z o.o.

PROBLEM

Podatnik JDG przekształcił się w spółkę z o.o. 1 października 2025 r. Zgodnie z ustawą z 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (dalej: Ordynacja podatkowa) spółka przekształcona wstępuje we wszelkie przewidziane w przepisach prawa podatkowego prawa i obowiązki przekształcanego przedsiębiorcy na zasadzie sukcesji. We wrześniu miała miejsce odprawa towarów z Chin do portu w Niemczech. Odprawy celnej dokonał niemiecki przedstawiciel celny i podatkowy w imieniu polskiego podatnika 15 września 2025 r. i w tym samym dniu wystawił dla polskiego podatnika fakturę za cło, podając swój numer NIP poprzedzony kodem DE. Dla polskiego podatnika dalsze przemieszczenie towarów stanowi WNT. Fakturę stwierdzającą zakup towarów podatnik otrzymał od podmiotu z kraju trzeciego (Chiny), a nie od podatnika od wartości dodanej, więc obowiązek podatkowy powstanie 15. dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym miał miejsce wywóz towarów, a więc 15 października 2025 r.

Jak należy postąpić w takiej sytuacji, skoro do 30 września 2025 r. podatnik działał jako osoba fizyczna JDG i otrzymał dokumenty (faktury i dokumenty odprawy celnej) na swój numer identyfikacji podatkowej, a 1 października zmienił formę prawną z nowym numerem NIP. Podatnik rozliczył tę transakcję w deklaracji VAT i informacji podsumowującej, wykazując VAT należny i naliczony w październiku. Obecnie urząd skarbowy kwestionuje takie rozliczenie, gdyż podatnik niemiecki wykazał u siebie tę transakcję we wrześniu z numerem NIP osoby fizycznej, a spółka wykazała w październiku z numerem NIP osoby prawnej. Czy działanie spółki jest poprawne? Czy należy skorygować deklaracje JPK_VAT i VAT-UE i wykazać transakcję we wrześniu? Osoba fizyczna 30 września zamknęła działalność i została wyrejestrowana z działalności i wykreślona z rejestru podatników VAT.

RADA

Spółka z o.o. postąpiła prawidłowo, rozpoznając wewnątrzwspólnotowe nabycie towarów w październiku. Potwierdza to orzecznictwo sądów administracyjnych.

eprasa.pl b3b1336df8

UZASADNIENIE

Przedsiębiorca będący osobą fizyczną wykonującą we własnym imieniu działalność gospodarczą w rozumieniu ustawy z 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców może przekształcić formę prowadzonej działalności w jednoosobową spółkę kapitałową – zob. art. 551 § 5 ustawy z 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych (dalej: k.s.h.). Zasady dokonywania tego przekształcenia określają przepisy art. $584^{[1]}$–$584^{[13]}$ k.s.h.

Jak jednocześnie stanowi art. 93a § 4 Ordynacji podatkowej, jednoosobowa spółka kapitałowa powstała w wyniku przekształcenia przedsiębiorcy będącego osobą fizyczną wstępuje w przewidziane w przepisach prawa podatkowego prawa przekształcanego przedsiębiorcy związane z prowadzoną działalnością gospodarczą (z wyjątkiem tych praw, które nie mogą być kontynuowane na podstawie przepisów regulujących opodatkowanie spółek kapitałowych). Z powołanego przepisu wynika, że spółki z o.o. powstałe z przekształcenia przedsiębiorców będących osobami fizycznymi nie są pełnymi następcami podatkowymi tych przedsiębiorców. Wstępują one jedynie w prawa podatkowe takiej osoby, a nie w jej obowiązki przewidziane przepisami prawa podatkowego – zob. wyrok NSA z 31 stycznia 2023 r. (sygn. akt I FSK 2144/19). Problem powstaje, gdy mamy do czynienia z wewnątrzwspólnotowym nabyciem towarów (WNT), w przypadku którego ma miejsce ścisły związek między obowiązkiem podatkowym podatnika a jego prawem do odliczenia podatku. Obowiązek podatkowy z tytułu WNT jest ściśle związany z prawem do odliczenia podatku naliczonego, którego wysokość wyznacza kwota podatku należnego.

W powołanym wcześniej wyroku NSA orzekł:

NSA *W sytuacji przekształcenia przedsiębiorcy w spółkę kapitałową, obowiązek rozliczenia podatku z faktury wystawionej z tytułu WNT na przedsiębiorcę po jego przekształceniu w spółkę, spoczywa na tym podatniku, który zgodnie z art. 86 ust. 1 u.p.t.u. ma prawo do odliczenia podatku, tzn. tego przez którego nabyte towary są wykorzystywane do wykonywania czynności opodatkowanych.*

Jeżeli zatem obowiązek podatkowy z tytułu WNT powstał u Przedsiębiorcy przed przekształceniem w spółkę, wiążące się z nim prawo do odliczenia podatku pozostaje przy nim, o ile nabyte towary są wykorzystywane do wykonywania przez niego jako podatnika czynności opodatkowanych.

Jeżeli jednak nabyte towary przez Przedsiębiorcę zostają – po przekształceniu – objęte majątkiem Spółki i to przez nią są wykorzystywane do wykonywania czynności opodatkowanych, skoro ona ma z tego tytułu na podstawie art. 93a § 4 O.p. w zw. z art. 86 ust. 1 u.p.t.u. prawo do odliczenia VAT, na niej również ciąży obowiązek rozliczenia podatku należnego z tytułu WNT.

NSA rozstrzygał również przypadek, w którym dostawa towarów nastąpiła przed przekształceniem przedsiębiorcy w spółkę z o.o. a obowiązek podatkowy z tytułu WNT powstał po przekształceniu. W wyroku z 11 grudnia 2024 r. (sygn. akt I FSK 379/20) NSA stwierdził, że:

eprasa.pl b3b1336df8

NSA *(...) w przypadku WNT, w związku z którym skarżący otrzyma towar przed przekształceniem, ale obowiązek podatkowy zgodnie z art. 20 ust. 5 u.p.t.u. powstanie w dniu przekształcenia lub po nim, to obowiązek ten będzie obciążał spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością.*

Taki przypadek miał miejsce również w sytuacji opisanej w pytaniu, gdyż obowiązek podatkowy z tytułu wskazanego nietransakcyjnego wewnątrzwspólnotowego nabycia towarów powstał 15 października 2025 r. Powstanie obowiązku podatkowego nastąpiło więc po przekształceniu prowadzonej przez przedsiębiorcę będącego osobą fizyczną formy prowadzenia działalności w spółkę z o.o.

Zatem zgodnie ze stanowiskiem reprezentowanym przez sądy administracyjne spółka z o.o. postąpiła prawidłowo, rozpoznając wewnątrzwspólnotowe nabycie towarów w październiku 2025 r. Nie ma w związku z tym potrzeby korygowania plików JPK_VAT oraz informacji podsumowującej VAT-UE w celu wykazania tego wewnątrzwspólnotowego nabycia towarów we wrześniu 2025 r.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 551 § 5 oraz art. 584[1]–584[13] ustawy z 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych (j.t. Dz.U. z 2024 r. poz. 18; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 644)
- art. 93a § 4 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 622; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 875)
- art. 20 ust. 5 ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 775; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 846)

POWOŁANE ORZECZNICTWO:

- wyrok NSA z 31 stycznia 2023 r. (sygn. akt I FSK 2144/19)
- wyrok NSA z 11 grudnia 2024 r. (sygn. akt I FSK 379/20)

Tomasz Krywan
doradca podatkowy, właściciel kancelarii doradztwa podatkowego, autor „Komentarza VAT 2026" wydanego nakładem INFOR PL S.A.

2 Czy sprzedaż wraku samochodu może być opodatkowana według procedury VAT marża

PROBLEM

Jestem czynnym podatnikiem VAT. W październiku 2024 r. nabyłem używany samochód osobowy na podstawie faktury VAT marża od przedsiębiorcy zajmującego się handlem pojazdami. Przy nabyciu nie odliczyłem VAT, bo zakup odbył się na podstawie faktury VAT marża. Został dokonany z zamiarem

eprasa.pl b3b1336df8

eksploatacji samochodu w działalności oraz późniejszej sprzedaży. Samochód był wykorzystywany zarówno w działalności gospodarczej, jak i prywatnie, w związku z czym od wydatków eksploatacyjnych odliczałem 50% VAT. W 2026 r. doszło do szkody całkowitej pojazdu. Ubezpieczyciel wypłacił odszkodowanie odpowiadające wartości pojazdu sprzed szkody, natomiast wrak pozostał moją własnością. Obecnie planuję sprzedaż pozostałości pojazdu (wraku) osobie trzeciej wskazanej przez podmiot współpracujący z ubezpieczycielem. Sprzedaż nastąpi na podstawie faktury VAT. Pojazd nie był naprawiany i w chwili sprzedaży stanowi uszkodzony pojazd (wrak), który nie nadaje się do użytkowania w aktualnym stanie. Pojazd ten zawiera części nadające się do ponownego użycia w aktualnym stanie lub po naprawie. Czy sprzedaż wraku samochodu może być opodatkowana według procedury VAT marża?

RADA

Sprzedaż wraku samochodu może być opodatkowana według procedury VAT marża. TSUE uznaje prawo podatników do stosowania procedury VAT marża do sprzedaży wraków samochodów, z zastrzeżeniem, aby zawierały one części nadające się do ponownego użycia w aktualnym stanie lub po naprawie.

UZASADNIENIE

Ustawa z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (dalej: ustawa o VAT) przewiduje szczególną procedurę opodatkowania dostawy niektórych towarów używanych, polegającą na opodatkowaniu marży. Zgodnie z art. 120 ust. 4 tej ustawy podstawą opodatkowania w takim przypadku jest marża stanowiąca różnicę między kwotą sprzedaży a kwotą nabycia towaru, pomniejszona o kwotę podatku. Zastosowanie tej procedury jest możliwe, jeżeli spełnione są warunki określone w art. 120 ust. 10 ustawy o VAT, w szczególności gdy podatnik nabył towar w okolicznościach, w których nie przysługiwało mu prawo do odliczenia podatku naliczonego.

Towarem używanym w rozumieniu art. 120 ust. 1 pkt 4 ustawy o VAT jest ruchome dobro materialne nadające się do dalszego użytku w aktualnym stanie lub po naprawie. Podobną definicję zawiera art. 311 ust. 1 pkt 1 dyrektywy 2006/112/WE. W orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości UE wskazuje się, że za towary używane mogą zostać uznane także pojazdy definitywnie wycofane z eksploatacji, o ile zawierają części nadające się do ponownego użycia w aktualnym stanie lub po naprawie (zob. wyrok TSUE z 17 maja 2023 r. w sprawie C-365/22).

W przedstawionym stanie faktycznym samochód został nabyty przez podatnika VAT na podstawie faktury VAT marża od przedsiębiorcy handlującego pojazdami. To oznacza, że przy jego zakupie nie przysługiwało prawo do odliczenia podatku naliczonego. Po-

eprasa.pl b3b1336df8

nadto pojazd został nabyty z zamiarem jego późniejszej sprzedaży po okresie wykorzystywania w działalności gospodarczej. Następnie doszło do szkody całkowitej, w wyniku której pojazd został uszkodzony i obecnie stanowi wrak, jednak – jak wskazano – zawiera części nadające się do ponownego użycia w aktualnym stanie lub po naprawie.

W konsekwencji należy uznać, że pozostałość pojazdu spełnia definicję towaru używanego w rozumieniu art. 120 ustawy o VAT, a jednocześnie spełnione są przesłanki dotyczące sposobu jego nabycia oraz celu dalszej odsprzedaży. Oznacza to, że przy sprzedaży wraku pojazdu możliwe jest zastosowanie szczególnej procedury opodatkowania VAT marża, o której mowa w art. 120 ust. 4 ustawy o VAT. W rezultacie sprzedaż pozostałości pojazdu może zostać opodatkowana w systemie VAT marża – zob. interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 21 maja 2025 r. (sygn. 0114-KDIP1-3.4012.296.2025.1.KF).

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 120 ust. 1 pkt 4 i ust. 4 ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 775; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 846)

POWOŁANE INTERPRETACJE URZĘDOWE:

- interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 21 maja 2025 r. (sygn. 0114-KDIP1--3.4012.296.2025.1.KF)

POWOŁANE ORZECZNICTWO:

- wyrok TSUE z 17 maja 2023 r. w sprawie C-365/22

©℗

Rafał Styczyński
doradca podatkowy, właściciel kancelarii doradztwa podatkowego,

3 Czy podatnik, który nie zapłacił za faktury i nie odliczył VAT, musi dokonać korekty w ramach ulgi na złe długi

PROBLEM

Prowadzę jednoosobową działalność gospodarczą i jestem czynnym podatnikiem VAT. Dokonuję regularnych zakupów towarów handlowych od krajowych dostawców, które następnie wykorzystuję do dalszej odsprzedaży. W związku z prowadzoną działalnością otrzymałem od jednego z kontrahentów kilka faktur dokumentujących zakup towarów. Zostały prawidłowo wystawione i doręczone, jednak z uwagi na przejściowe trudności finansowe nie uregulowałem należności z nich wynikających w terminie określonym na fakturach. Jednocześnie, mając na uwadze brak zapłaty, nie dokonałem

eprasa.pl b3b1336df8

odliczenia podatku naliczonego wynikającego z tych faktur w deklaracjach VAT ani w plikach JPK_V7 za okres ich otrzymania, ani w kolejnych okresach rozliczeniowych.

Czy w tej sytuacji jako podatnik VAT jestem zobowiązany do dokonania korekty podatku naliczonego, o której mowa w art. 89b ust. 1 ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (dalej: ustawa o VAT)?

RADA

W opisanej sytuacji nie jest wymagane dokonanie korekty podatku naliczonego na podstawie art. 89b ust. 1 ustawy o VAT, ponieważ wcześniej nie było odliczenia podatku z otrzymanych faktur. Po uregulowaniu należności wobec kontrahenta będzie możliwe skorzystanie z prawa do odliczenia VAT.

UZASADNIENIE

Ustawodawca nie nakłada na podatnika obowiązku dokonania odliczenia podatku naliczonego, nawet jeśli przysługuje mu do tego prawo. Odliczenie stanowi prawo podatnika, a skorzystanie z niego zależy wyłącznie od jego decyzji.

Co do obowiązków wynikających z zastosowania tzw. ulgi na złe długi, to przypomnijmy, że zgodnie z art. 89b ustawy o VAT korekta podatku naliczonego w ramach ulgi na złe długi ma miejsce wyłącznie wtedy, gdy podatnik odliczył wcześniej VAT naliczony z faktury, a następnie nie uregulował należności w terminie 90 dni od dnia wymagalności. Mechanizm ten służy przeciwdziałaniu sytuacjom, w których podatnik mógłby korzystać z odliczenia podatku naliczonego, mimo że faktycznie nie dokonał zapłaty za dostawy czy usługi.

W sytuacji opisanej w pytaniu kluczowe jest to, że odliczenie podatku naliczonego z otrzymanych faktur nie miało miejsca – ani w okresie ich otrzymania, ani w kolejnych okresach rozliczeniowych. Oznacza to, że nie powstał obowiązek dokonania korekty podatku naliczonego z tytułu ulgi na złe długi, ponieważ korekta dotyczy wyłącznie przypadków, w których VAT został wcześniej odliczony, a należność pozostała nieuregulowana.

Podatnik nie ma obowiązku dokonywać odliczenia VAT i nie ponosi z tego tytułu żadnych sankcji ani dodatkowych konsekwencji podatkowych. Jego prawo do odliczenia VAT pozostaje nienaruszone i może być zrealizowane w przyszłości, zgodnie z zasadami neutralności podatku VAT w obrocie gospodarczym (zob. interpretacja indywidualna z 23 sierpnia 2023 r., sygn. 0112-KDIL1-1.4012.331.2023.1.MG).

Podobne stanowisko zaprezentował Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej w interpretacji indywidualnej z 18 marca 2025 r. (sygn. 0114-KDIP4-2.4012.47.2025.1.AA). Wskazał w niej, że po uregulowaniu należności podatnik może skorzystać na bieżąco z prawa do odliczenia VAT naliczonego w rozliczeniu za okres, w którym należność została uregulo-

eprasa.pl b3b1336df8

wana, o ile nastąpi to nie później niż w ciągu 5 lat, licząc od początku roku, w którym powstało prawo do odliczenia VAT naliczonego. W powołanej interpretacji czytamy m.in.:

MF *W rozpatrywanej sprawie mamy do czynienia z sytuacją, gdy mimo otrzymania faktury zakupowej uprawniającej do odliczenia podatku naliczonego, nie dokonują Państwo na jej podstawie obniżenia podatku należnego o podatek naliczony w terminach wskazanych w art. 86 ust. 10, 11 lub 13 (w drodze korekty), a następnie dopiero po upływie terminu wskazanego w art. 89b ust. 1 ustawy (tj. 90 dni od dnia terminu płatności) regulują jej należność.*

Wobec tego należy stwierdzić, że mają Państwo prawo odliczyć podatek naliczony wynikający z ww. faktur, w odniesieniu do uregulowanej części należności, w rozliczeniu za okres, w którym należność została uregulowana z zastrzeżeniem terminu wskazanego w art. 86 ust. 13 ustawy – tj. nie później niż w ciągu 5 lat, licząc od początku roku, w którym powstało prawo do obniżenia kwoty podatku należnego.

Ponadto, nie są Państwo zobligowani do dokonania korekty kwoty podatku naliczonego za wcześniejsze okresy rozliczeniowe, o której mowa w art. 89b ust. 1 ustawy, gdyż nie dokonują Państwo odliczenia podatku VAT przed faktycznym uregulowaniem zobowiązania.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 89b ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 775; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 846)

POWOŁANE INTERPRETACJE URZĘDOWE:

- interpretacje indywidualne Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 23 sierpnia 2023 r. (sygn. 0112-KDIL1--1.4012.331.2023.1.MG) i z 18 marca 2025 r. (sygn. 0114-KDIP4-2.4012.47.2025.1.AA)

©℗

Rafał Styczyński
doradca podatkowy, właściciel kancelarii doradztwa podatkowego,
autor licznych publikacji z dziedziny podatków

4 Czy trzeba zapłacić VAT od należności powstałych przed rezygnacją ze zwolnienia podmiotowego, a otrzymanych już po rejestracji do VAT

PROBLEM

Świadczę usługi jako biegły sądowy. 1 września 2026 r. dobrowolnie zarejestrowałem się jako czynny podatnik VAT. Wcześniej korzystałem ze zwolnienia podmiotowego z VAT. Znaczna część należności za wykonane usługi

eprasa.pl b3b1336df8

regulowana jest z opóźnieniem, często po kilku lub kilkunastu tygodniach od wystawienia rachunków. Do 31 sierpnia 2026 r. nie otrzymałem zapłaty za część usług wykonanych i udokumentowanych rachunkami wystawionymi w okresie korzystania ze zwolnienia z VAT. Czy należności wynikające z rachunków wystawionych do 31 sierpnia 2026 r., a otrzymane już po rejestracji jako podatnik VAT czynny, należy opodatkować VAT? Czy wymaga to skorygowania rachunków poprzez wystawienie w ich miejsce faktur VAT oraz przekazanie ich zleceniodawcom?

RADA

W odniesieniu do usług biegłego świadczonych w okresie, w którym nie posiadał statusu podatnika VAT czynnego, tj. do 31 sierpnia 2026 r., nie występuje obowiązek rozpoznania obowiązku podatkowego w VAT. Okoliczność, że zapłata za wykonane usługi została lub zostanie uregulowana w okresie późniejszym, już po rejestracji jako podatnik VAT czynny, nie zmienia faktu, że same czynności zostały wykonane w czasie korzystania ze zwolnienia z VAT, co przesądza o braku obowiązku ich opodatkowania tym podatkiem.

UZASADNIENIE

Co prawda moment uregulowania należności za usługi będzie miał miejsce w okresie, w którym biegły jest już czynnym podatnikiem VAT, jednak istotne w sprawie jest to, że same czynności miały miejsce w okresie, gdy nie był czynnym podatnikiem tego podatku (korzystał ze zwolnienia z VAT). Konsekwencją tego jest brak obowiązku rozliczenia podatku od czynności wykonanych w okresie, kiedy podatnik nie był czynnym podatnikiem VAT.

Wątpliwość przedstawiona w pytaniu wynikała zapewne stąd, że w przypadku usług świadczonych przez biegłego na zlecenie sądów powszechnych, administracyjnych, wojskowych lub prokuratury, związanych z postępowaniem sądowym lub przygotowawczym, obowiązek podatkowy powstaje w momencie otrzymania zapłaty za usługę – zob. art. 19a ust. 5 pkt 1 lit. d ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (dalej: ustawa o VAT). Jednak to moment wykonania usługi jest tu decydujący. Skoro usługa była wykonana w okresie korzystania ze zwolnienia podmiotowego, jest zwolniona z VAT. Otrzymanie zapłaty w okresie, w którym podatnik jest już czynnym podatnikiem VAT, nie zmienia tego faktu.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 19a ust. 5 pkt 1 lit. d ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 775; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 846)

©℗

Rafał Styczyński
doradca podatkowy, właściciel kancelarii doradztwa podatkowego,
autor licznych publikacji z dziedziny podatków

eprasa.pl b3b1336df8

5 Opłata pobierana przez leasingodawcę za wykonanie obowiązku wskazania użytkownika pojazdu nie jest opodatkowana VAT – wyrok NSA

Leasingodawcy, którzy obciążają leasingobiorców kosztami ponoszonymi ze względu na konieczność odpowiadania na wezwania organów w związku z naruszeniem przez leasingobiorców przepisów o ruchu drogowym, nie muszą ich opodatkowywać VAT. W takiej sytuacji nie dochodzi do świadczenia odpłatnych usług na rzecz leasingobiorców. To oznacza, że pobierana opłata nie może być uznana za wynagrodzenie za taką usługę. Potwierdził to NSA w wyroku z 4 lutego 2026 r., sygn. akt I FSK 103/23.

Stan faktyczny

Sprawa dotyczyła spółki leasingowej, której głównym przedmiotem działalności było udzielanie finansowania przedsiębiorcom w ramach umów leasingu operacyjnego lub finansowego. Przedmiotem leasingu były głównie pojazdy samochodowe.

Zdarzało się, że kierujący tymi pojazdami naruszali przepisy ruchu drogowego, w szczególności przekraczali dopuszczalną prędkość, co było rejestrowane przez fotoradary.

Ponieważ w Centralnej Ewidencji Pojazdów i Kierowców jako właściciel pojazdu widniała spółka leasingowa, organy krajowe lub zagraniczne kierowały do niej wezwania o wskazanie osoby albo podmiotu korzystającego z pojazdu w chwili popełnienia wykroczenia.

Spółka, odpowiadając na takie wezwania, ustalała dane korzystającego z pojazdu na podstawie umowy leasingu. Wymagało to wykonania wielu czynności administracyjnych, w tym weryfikacji wezwania, sprawdzenia danych pojazdu, powiązania pojazdu z konkretną umową leasingu, ustalenia korzystającego, przygotowania pisma oraz wysłania odpowiedzi do organu. W przypadku wezwań zagranicznych dochodziły także czynności związane z tłumaczeniem dokumentów.

Zgodnie z umową leasingu i tabelą opłat dodatkowych spółka obciążała korzystającego dodatkową opłatą za udzielenie pisemnej informacji o przedmiocie umowy albo użytkowniku pojazdu. W przypadku wezwania krajowego opłata wynosiła 100 zł, a w przypadku wezwania zagranicznego 110 zł. Spółka traktowała te kwoty jako kwoty netto i wystawiała na korzystających faktury z 23% VAT.

Spółka wystąpiła o interpretację indywidualną, pytając, czy opłata dodatkowa należna od korzystającego za przekazanie jego danych na wezwanie organu krajowego albo

eprasa.pl b3b1336df8

zagranicznego stanowi wynagrodzenie za usługę dodatkową i podlega opodatkowaniu VAT według stawki 23%.

Stanowisko organu podatkowego

Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej w interpretacji indywidualnej z 5 listopada 2021 r. (sygn. 0114-KDIP4-2.4012.673.2021.2.AS) uznał stanowisko spółki za nieprawidłowe.

Stwierdził, że obciążenie korzystającego opłatą dodatkową nie wiąże się z otrzymaniem przez niego świadczenia wzajemnego. Korzystający nie uzyskuje w zamian żadnej konkretnej korzyści majątkowej.

Zdaniem Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej brak jest bezpośredniego związku między opłatą pobieraną od korzystającego a usługą wykonaną na jego rzecz. Taki związek jest natomiast konieczny, aby uznać dane świadczenie za usługę opodatkowaną VAT na podstawie art. 8 ust. 1 ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (dalej: ustawa o VAT).

Organ uznał również, że opłata za przekazanie danych korzystającego organowi nie stanowi elementu wynagrodzenia za usługę leasingu. Nie jest to także koszt dodatkowy zwiększający podstawę opodatkowania usługi leasingu na podstawie art. 29a ustawy o VAT.

Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej wskazał, że czynności podejmowane przez spółkę nie służą lepszemu korzystaniu przez leasingobiorcę z pojazdu ani nie wspierają usługi leasingu. Ich celem jest wykonanie obowiązku wobec organu publicznego.

W konsekwencji organ uznał, że opłata dodatkowa pobierana od korzystającego nie podlega VAT.

Stanowisko WSA

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie wyrokiem z 11 sierpnia 2022 r. (sygn. akt III SA/Wa 81/22) oddalił skargę spółki.

WSA podzielił stanowisko Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej. Uznał, że istota sprawy sprowadza się do oceny, czy przekazanie organowi danych użytkownika pojazdu i obciążenie korzystającego opłatą dodatkową stanowi usługę świadczoną na rzecz tego korzystającego.

Zdaniem WSA czynność przekazania danych jest wykonywana na rzecz organu administracji publicznej, który potrzebuje tych danych do realizacji swoich zadań, w szczególności do ustalenia sprawcy wykroczenia drogowego. Beneficjentem tej czynności nie jest leasingobiorca.

eprasa.pl b3b1336df8

Sąd wskazał, że na spółce, jako właścicielu pojazdu, ciąży obowiązek udzielenia informacji organowi. Obowiązek ten wynika z przepisów prawa, a nie z tego, że spółka świadczy usługę na rzecz korzystającego.

WSA uznał, że opłata pobierana od korzystającego jest jedynie umownym przerzuceniem na niego kosztów obsługi wezwań kierowanych do spółki. Nie oznacza to jednak, że korzystający nabywa od spółki jakąkolwiek usługę dodatkową.

Sąd podkreślił, że korzystający nie otrzymuje świadczenia, które poprawiałoby jego sytuację, zwiększało zakres usługi leasingu albo stanowiło dodatkową korzyść związaną z użytkowaniem pojazdu.

Stanowisko NSA

Naczelny Sąd Administracyjny oddalił skargę kasacyjną spółki. Zgodził się z sądem pierwszej instancji, że opłata dodatkowa pobierana od korzystającego za przekazanie jego danych organowi nie stanowi wynagrodzenia za usługę podlegającą VAT.

Sąd zwrócił uwagę, że już sposób sformułowania wniosku o interpretację budził zasadnicze wątpliwości. Spółka wskazywała bowiem, że sama opłata dodatkowa jest usługą dodatkową. Tymczasem opłata pieniężna nie jest usługą. Może być co najwyżej wynagrodzeniem za określone świadczenie, jeżeli takie świadczenie rzeczywiście występuje.

NSA wskazał, że aby doszło do opodatkowanej usługi w rozumieniu art. 8 ust. 1 ustawy o VAT, musi istnieć świadczenie wykonane na rzecz konkretnego odbiorcy oraz bezpośredni związek między tym świadczeniem a otrzymanym wynagrodzeniem.

W rozpatrywanej sprawie czynności spółki polegały na wykonaniu obowiązku wobec organu krajowego albo zagranicznego. To organ kierował wezwanie do spółki i to organ otrzymywał efekt działań spółki w postaci informacji o użytkowniku pojazdu.

NSA podkreślił, że korzystający z pojazdu nie był beneficjentem tej czynności. Przekazanie jego danych organowi nie stanowiło dla niego świadczenia, za które płaci wynagrodzenie. Nie można zatem mówić o usłudze świadczonej przez leasingodawcę na rzecz leasingobiorcy.

Sąd uznał również, że nie ma podstaw do traktowania tej opłaty jako wynagrodzenia za usługę pomocniczą do leasingu. Aby mówić o świadczeniu kompleksowym, najpierw trzeba zidentyfikować co najmniej dwa świadczenia wykonywane na rzecz tego samego odbiorcy. W tej sprawie taki warunek nie został spełniony.

NSA zauważył, że opłata dodatkowa jest ekonomicznie związana z kosztami, jakie spółka ponosi w związku z obsługą wezwań organów. Sam fakt, że koszty te są przerzucane na korzystającego na podstawie umowy leasingu, nie powoduje jednak powstania usługi opodatkowanej VAT.

W konsekwencji NSA uznał, że spółka nie wykazała, aby WSA błędnie zastosował art. 8 ust. 1 w związku z art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy o VAT.

eprasa.pl b3b1336df8

Od redakcji

Wyrok ma istotne znaczenie dla firm leasingowych, wynajmujących pojazdy oraz innych podmiotów, które jako właściciele pojazdów są zobowiązane do odpowiadania na wezwania organów dotyczące wskazania użytkownika pojazdu.

Orzeczenie jest szczególnie ważne dla podmiotów, które w tabelach opłat przewidują różnego rodzaju opłaty administracyjne. Każdą z nich należy oceniać nie tylko z perspektywy zapisów umownych, ale także przez pryzmat tego, kto jest rzeczywistym beneficjentem czynności oraz czy istnieje bezpośredni związek między opłatą a świadczeniem.

NSA wyraźnie odróżnił kosztową rekompensatę od wynagrodzenia za usługę. To, że dana czynność generuje po stronie podatnika koszty, które są następnie przerzucane na kontrahenta, nie oznacza jeszcze, że dochodzi do odpłatnego świadczenia usług.

Warto zwrócić uwagę również na praktyczny aspekt fakturowania. Jeżeli dana opłata nie podlega VAT, jej dokumentowanie fakturą z podatkiem należnym może prowadzić do ryzyka wykazania podatku z tzw. pustej faktury.

Problem mogą mieć również leasingobiorcy, którzy otrzymali faktury z wykazanym podatkiem VAT od takich opłat dodatkowych. Skoro – jak uznały organ podatkowy oraz sądy obu instancji – nie doszło w tej sytuacji do wykonania usługi opodatkowanej VAT, to leasingobiorcom nie przysługuje (nie przysługiwało) prawo do odliczenia VAT naliczonego. A to prowadzi do obowiązku korekty odliczeń VAT. Wynika to wprost z art. 88 ust. 3a pkt 2 ustawy o VAT zakazującego odliczania podatku naliczonego z faktur dokumentujących czynności, które nie podlegają opodatkowaniu tym podatkiem.

©℗

Rafał Styczyński
doradca podatkowy, właściciel kancelarii doradztwa podatkowego,
autor licznych publikacji z dziedziny podatków

SZKOLENIE ONLINE

VAT 2026
dla księgowych

interpretacje, orzecznictwo i rozliczenia

Ekspertka
Ewa Sokołowska

22.09.2026 r. 10:00-16:00

Szczegóły na: **www.inforakademia.pl** | Kontakt: **szkolenia@infor.pl 22 761 30 30**

eprasa.pl b3b1336df8

V. RACHUNKOWOŚĆ

1 Czy w pliku JPK_ST_KR trzeba wykazać cały majątek trwały jednostki

PROBLEM

Spółka prowadzi pełne księgi rachunkowe. W jej ewidencji środków trwałych znajdują się zarówno maszyny zakupione w ostatnich miesiącach, jak i sprzęt biurowy przyjęty do używania kilkanaście lat temu, dawno w pełni zamortyzowany, ale wciąż wykorzystywany w działalności. W trakcie roku część majątku bywa też sprzedawana lub likwidowana. Spółka przygotowuje się do złożenia pierwszego pliku JPK_ST_KR. W związku z tym ma pytanie, czy trzeba w nim wykazać cały majątek trwały figurujący w ewidencji, czy tylko wybrane składniki, np. nowo nabyte i aktywne, generujące bieżące odpisy amortyzacyjne? Wątpliwość dotyczy również tego, jak potraktować sprzęt w pełni umorzony oraz środki trwałe zbyte w trakcie roku, którego dotyczy raport.

RADA

W JPK_ST_KR należy wykazać, co do zasady, wszystkie środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne pozostające na stanie jednostki. Nie ma znaczenia, kiedy zostały przyjęte do ewidencji. Dotyczy to również składników w pełni zamortyzowanych i nabytych wiele lat wcześniej. Z obowiązku wyłączone są jedynie te zlikwidowane lub zbyte przed okresem objętym raportem. Dla „starszego" majątku można pominąć część pól szczegółowych dotyczących sposobu nabycia. Numer faktury w KSeF (przy zbyciu) oraz data wykreślenia z ewidencji są wymagane zawsze.

UZASADNIENIE

Obowiązek prowadzenia ksiąg rachunkowych przy użyciu programów komputerowych i przesyłania ich w strukturze logicznej JPK wynika z art. 9 ust. 1c i 1e ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (dalej: updop). Kwestia zakresu podmiotowego raportowania w JPK_ST_KR była przedmiotem oficjalnych wyjaśnień Ministerstwa Finansów dotyczących struktur logicznych JPK_CIT, publikowanych w serwisie podatki.gov.pl (zakładka Pytania i odpowiedzi JPK_PD). Na pytanie, czy raportowaniu podlegają wyłącznie nowo przyjęte środki trwałe, czy wszystkie ujawnione w rejestrze, resort odpowiedział jednoznacznie:

eprasa.pl b3b1336df8

MF *Wykazujemy wszystkie środki trwałe, które są na stanie jednostki – znajdują się w ewidencji środków trwałych. Nie są wykazywane środki trwałe zlikwidowane przed 01.01.2025 r.*

Identyczne stanowisko powtórzono w odpowiedziach na inne pytania z tej samej bazy. Między innymi w odpowiedzi na pytanie, czy dla środków trwałych wprowadzonych przed 1 stycznia 2025 r. ich uzupełnienie nie będzie obowiązkowe, resort ponownie potwierdził tę zasadę. Wykazaniu podlegają zatem wszystkie środki trwałe na stanie jednostki, a więc również składniki w pełni zamortyzowane, dopóki nie zostały wykreślone z ewidencji.

Zakres wymaganych danych

W § 2 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia Ministra Finansów z 16 sierpnia 2024 r. w sprawie dodatkowych danych, o które należy uzupełnić prowadzone księgi rachunkowe podlegające przekazaniu na podstawie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (dalej rozporządzenie), sprecyzowano, jakie dodatkowe dane muszą zawierać księgi prowadzone i przesyłane na podstawie art. 9 ust. 1c i 1e updop. Do danych tych należą m.in.:

- numer faktury w KSeF przy zbyciu środka trwałego lub wartości niematerialnej i prawnej,
- numer dowodu przyjęcia do używania,
- rodzaj dowodu potwierdzającego nabycie lub wytworzenie,
- data nabycia, wytworzenia, przyjęcia do używania lub wykreślenia z ewidencji,
- numer inwentarzowy nadawany przez jednostkę.

Zgodnie z § 2 ust. 4 rozporządzenia dane te wykazuje się w odniesieniu do każdego środka trwałego lub wartości niematerialnej i prawnej wprowadzonych do ewidencji. Jednocześnie § 4 rozporządzenia pozwala nie uzupełniać tych danych szczegółowych dla składników wprowadzonych do ewidencji przed 1 stycznia 2025 r. Zastrzeżenie dotyczy dwóch pól, tj. numeru faktury KSeF przy zbyciu (§ 2 ust. 1 pkt 4 lit. a rozporządzenia) i daty wykreślenia z ewidencji (§ 2 ust. 1 pkt 4 lit. d rozporządzenia), które są wymagane bez wyjątku, niezależnie od wieku środka trwałego.

Analogiczny mechanizm, oparty na tej samej konstrukcji przepisów, wprowadza dla podatników podatku dochodowego od osób fizycznych rozporządzenie Ministra Finansów i Gospodarki z 6 września 2025 r. Z tą różnicą, że graniczną datą wprowadzenia środka trwałego do ewidencji, decydującą o możliwości pominięcia danych szczegółowych, jest tam 1 stycznia 2026 r. (a nie 1 stycznia 2025 r., jak w updop).

Tabela. Zestawienie zasad wykazywania środków trwałych w JPK_ST_KR

Zagadnienie	Zasada
1	2
Zakres podmiotowy	Wszystkie środki trwałe i WNiP w ewidencji, bez względu na datę przyjęcia
Składnik zlikwidowany (zbyty) przed okresem raport	Nie jest wykazywany

eprasa.pl b3b1336df8

1	2
Składnik zlikwidowany (zbyty) w okresie objętym raportem	Wykazywany za ten okres, z danymi o wykreśleniu
Składnik „starszy"	Wykazywany co do faktu istnienia; część pól szczegółowych można pominąć
Składnik nowo przyjęty	Wykazywany w pełnym zakresie
Nr faktury KSeF przy zbyciu i data wykreślenia	Obowiązkowe zawsze

PRZYKŁAD

Spółka posiada w ewidencji maszynę produkcyjną zakupioną kilkanaście lat temu, całkowicie zamortyzowaną, wciąż użytkowaną. Mimo że nie generuje już odpisów amortyzacyjnych, musi zostać ujęta w pliku (art. 9 ust. 1e updop). Nie ma podstaw, by pominąć ją tylko dlatego, że jest w pełni umorzona.

PRZYKŁAD

W maju 2026 r. spółka sprzedała samochód służbowy będący środkiem trwałym. Roczna, jednorazowa forma składania JPK_ST_KR nie oznacza, że sprzedany w trakcie roku pojazd znika z raportowania. Plik obejmuje dane za cały rok, z rozróżnieniem na stan na początek i na koniec okresu. Samochód zostanie więc w nim wykazany, ale z danymi zamykającymi jego historię w ewidencji: numerem faktury sprzedaży w KSeF oraz datą wykreślenia z ewidencji (maj). Struktura JPK_ST_KR została zresztą pomyślana tak, by pokazywać cały przebieg „życia" środka trwałego – od wprowadzenia do ewidencji, przez amortyzację, aż po zbycie lub likwidację, a nie tylko stan na jeden dzień w roku. Inaczej mówiąc, roczna częstotliwość składania pliku nie zwalnia z obowiązku pokazania w nim zdarzeń, które miały miejsce w trakcie roku. Plik ma je zbiorczo podsumować za cały okres, a nie pomijać składniki, które „nie dotrwały" do jego końca. Gdyby ten sam pojazd został sprzedany w roku poprzednim, w bieżącym pliku w ogóle by się nie pojawił.

PRZYKŁAD

Budynek administracyjny, wprowadzony do ewidencji dawno temu, i tak podlega wykazaniu w pliku, nawet jeśli spółka nie dysponuje już pełną dokumentacją źródłową (np. dokładną datą wytworzenia czy numerem dowodu przyjęcia). Jedynie te brakujące, historyczne dane szczegółowe spółka może pominąć na podstawie § 4 rozporządzenia.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 9 ust. 1c, 1e oraz ust. 5 pkt 1 ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz.U. z 2026 r. poz. 554; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 912)

eprasa.pl b3b1336df8

- art. 24a ust. 8 pkt 1 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. z 2026 r. poz. 592; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 1079)
- § 2 ust. 1 pkt 4 lit. a–e oraz § 2 ust. 4 i § 4 rozporządzenia Ministra Finansów z 16 sierpnia 2024 r. w sprawie dodatkowych danych, o które należy uzupełnić prowadzone księgi rachunkowe podlegające przekazaniu na podstawie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz.U. z 2024 r. poz. 1314; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1828)
- § 2 ust. 1 pkt 4 oraz § 4 rozporządzenia Ministra Finansów i Gospodarki z 6 września 2025 r. w sprawie dodatkowych danych, o które należy uzupełnić prowadzone księgi rachunkowe i ewidencję środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych podlegające przekazaniu na podstawie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. z 2025 r. poz. 1311)

Joanna Gawrońska
biegły rewident

Więcej informacji na temat JPK znajdą Państwo w dodatku elektronicznym z cyklu Wyjaśnienia MF pt. „JPK_KR_PD i JPK_ST_KR pytania i odpowiedzi Ministerstwa Finansów" – dostępnym po zalogowaniu na inflorlex.pl.

2 Jak w księgach rachunkowych rozliczyć dofinansowanie z ZFŚS do wypoczynku dorosłego dziecka pracownika

PROBLEM

Spółka akcyjna prowadząca Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych (ZFŚS) przyznała w sierpniu 2026 r. pracownikowi dofinansowanie w wysokości 2200 zł do obozu językowego jego córki, na podstawie wniosku i faktury VAT, z uwzględnieniem kryterium socjalnego. Córka ukończyła 18 lat 20 lipca 2026 r., a obóz, którego dotyczy faktura, odbył się w dniach 3–16 sierpnia 2026 r. (a więc już po jej osiemnastych urodzinach). Firma początkowo zamierzała potraktować całe świadczenie jako zwolnione z podatku, tak jak zwykłe dopłaty do wypoczynku dzieci. Jednak mamy wątpliwość, czy zwolnienie wogóle przysługuje, skoro w chwili wypoczynku córka była już pełnoletnia? Czy świadczenie należy opodatkować PIT, czy naliczyć od niego składki ZUS? Prosimy o wskazanie, jak w księgach rachunkowych rozliczyć takie dofinansowanie.

RADA

Zwolnienie dopłaty do zorganizowanego wypoczynku dzieci i młodzieży do lat 18 w tym przypadku nie przysługuje. Warunek wieku jest bowiem spełniony tylko wtedy, gdy dziecko nie miało ukończonych 18 lat w którymkolwiek

eprasa.pl b3b1336df8

momencie trwania wypoczynku. Skoro córka Państwa pracownika ukończyła 18 lat 20 lipca, a obóz odbył się w sierpniu, przez cały czas jego trwania była już osobą pełnoletnią. Nie oznacza to jednak automatycznego opodatkowania całej kwoty. Ponieważ świadczenie pochodzi z ZFŚS, można zastosować ogólną ulgę socjalną, tj. zwolnienie do 1000 zł rocznie (warunek: pełnoletnie dziecko jest w regulaminie ZFŚS osobą uprawnioną do świadczeń). W efekcie 1000 zł pozostaje zwolnione, a nadwyżka 1200 zł podlega opodatkowaniu i doliczeniu do przychodu ze stosunku pracy. Co istotne, mimo opodatkowania nadwyżki, całe 2200 zł nadal nie stanowi podstawy wymiaru składek ZUS ani zdrowotnej. Szczegóły – w uzasadnieniu.

UZASADNIENIE

Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych funkcjonuje na podstawie ustawy z 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (dalej: ustawa o ZFŚS). Pracodawca może dofinansowywać z niego wypoczynek pracowników i ich rodzin, w tym dzieci (art. 2 pkt. 1 ustawy o ZFŚS), przy czym świadczenia przyznaje się z uwzględnieniem sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej uprawnionego (art. 8 ust. 1, tzw. kryterium socjalne, ustawy o ZFŚS), a środki funduszu gromadzi się na odrębnym rachunku bankowym (art. 12 ust. 1 ustawy o ZFŚS). Brak kryterium socjalnego naraża pracodawcę na utratę zwolnień, i to zarówno podatkowego, jak i składkowego.

W podatku dochodowym każde świadczenie od pracodawcy jest przychodem ze stosunku pracy – art. 12 ust. 1 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (dalej: updof), ale dla świadczeń z ZFŚS istnieją zwolnienia. Trzeba rozróżnić trzy przepisy o różnym zakresie i różnym limicie. Ich pomylenie prowadzi do niepotrzebnego opodatkowania albo zaniżenia podatku.

Tabela. Zwolnienia dla świadczeń z ZFŚS

Przepis updof	Czego dotyczy	Źródło finansowania	Limit zwolnienia
art. 21 ust. 1 pkt 78 lit. a	zorganizowany wypoczynek dzieci do lat 18	ZFŚS	bez limitu
art. 21 ust. 1 pkt 78 lit. b	zorganizowany wypoczynek dzieci do lat 18	inne źródła (np. środki obrotowe)	2000 zł rocznie
art. 21 ust. 1 pkt 67	pozostałe świadczenia socjalne (bony, paczki, zapomogi, wczasy pod gruszą)	ZFŚS	1000 zł rocznie

Decydujący jest zatem warunek wieku. Zwolnienie wynikające z art. 21 ust. 1 pkt 78 updof dotyczy dzieci i młodzieży do lat 18, przy czym – zgodnie z utrwalonym stanowiskiem organów – istotny jest wiek dziecka w trakcie pobytu na wypoczynku, a nie w chwili otrzymania dopłaty. Warunek jest spełniony, jeżeli dziecko nie miało ukończonych 18 lat

eprasa.pl b3b1336df8

w którymkolwiek momencie trwania wypoczynku (a nie przez cały jego okres). Jeśli osiemnaste urodziny wypadną nawet pierwszego dnia obozu, zwolnienie przysługuje w pełni. Jeśli jednak dziecko ukończyło 18 lat jeszcze przed rozpoczęciem wypoczynku, zwolnienie to jest wyłączone, i to niezależnie od źródła finansowania. Stanowisko to potwierdził Minister Finansów w interpretacji z 7 maja 2014 r. (sygn. DD3/033/41/IMD/14/RD-42122/14).

W rozpatrywanym przypadku córka pracownika ukończyła 18 lat 20 lipca 2026 r., a obóz odbył się w dniach 3–16 sierpnia 2026 r. Przez cały czas trwania wypoczynku była więc już pełnoletnia, dlatego dofinansowanie w kwocie 2200 zł nie korzysta ze zwolnienia wynikającego z art. 21 ust. 1 pkt 78 updof. Ponieważ jednak świadczenie pochodzi z ZFŚS, można objąć je ogólną ulgą socjalną, o której mowa w art. 21 ust. 1 pkt 67 updof, czyli w kwocie do 1000 zł rocznie. Warunkiem jest, aby o pełnoletnim dziecku była mowa w regulaminie ZFŚS jako o osobie uprawnionej do świadczeń (członek rodziny). W praktyce regulaminy obejmują dorosłe dzieci, o ile nadal się uczą i pozostają na utrzymaniu pracownika. W przeciwnym razie świadczenie w ogóle nie mogłoby być sfinansowane z ZFŚS. Możliwość zastosowania art. 21 ust. 1 pkt 67 updof do dofinansowania wypoczynku pełnoletniego dziecka z ZFŚS potwierdzają interpretacje organów podatkowych, m.in. dyrektora KIS z 17 maja 2024 r. (sygn. 0112-KDIL2-2.4011.277.2024.1.AG), w której organ wskazał, że zwolnienie wynikające z art. 21 ust. 1 pkt 78 updof obejmuje tylko część dofinansowania faktycznie wydatkowaną na wypoczynek niepełnoletniego dziecka, a pozostałe świadczenia socjalne z ZFŚS rozlicza się w ramach art. 21 ust. 1 pkt 67 updof. Zakładając, że jest to pierwsze świadczenie socjalne pracownika w 2026 r., zwolnione pozostaje do kwoty 1000 zł, a nadwyżka 1200 zł podlega opodatkowaniu jako przychód ze stosunku pracy (stawka 12%) i wykazaniu w PIT-11.

Odrębnej oceny wymagają kwestie składkowe. Wyłączenie świadczenia z podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne (na podstawie § 2 ust. 1 pkt 19 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz art. 81 ust. 1 ustawy z 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych) zależy nie od jego statusu podatkowego, lecz od tego, czy zostało sfinansowane ze środków ZFŚS i przyznane zgodnie z kryterium socjalnym. W konsekwencji, mimo że nadwyżka 1200 zł podlega opodatkowaniu, cała kwota świadczenia w wysokości 2200 zł pozostaje zwolniona z obowiązku opłacania składek ZUS i składki zdrowotnej. Odmiennie byłoby jedynie w sytuacji, gdyby świadczenie przyznano z pominięciem kryterium socjalnego. Wówczas ZUS uznałby je za element wynagrodzenia i objął obowiązkiem składkowym.

PRZYKŁAD

Spółka akcyjna tworzy ZFŚS. Zgodnie z regulaminem funduszu wypłaca pracownikom dofinansowanie do zorganizowanego wypoczynku ich dzieci, z uwzględnieniem kryterium socjalnego, po przedstawieniu dowodu poniesienia wydatku i złożeniu wnio-

eprasa.pl b3b1336df8

sku. Regulamin ZFŚS zalicza do osób uprawnionych także pełnoletnie dzieci pracowników, o ile kontynuują naukę i pozostają na utrzymaniu pracownika. W sierpniu 2026 r. spółka przyznała pracownikowi dofinansowanie z ZFŚS w wysokości 2200 zł do obozu jego córki, na podstawie wniosku oraz faktury VAT za obóz zorganizowany przez podmiot prowadzący działalność w tym zakresie w dniach 3–16 sierpnia 2026 r. Córka pracownika ukończyła 18 lat 20 lipca 2026 r. W czasie trwania obozu (sierpień) była już pełnoletnia, dlatego dofinansowanie nie korzysta ze zwolnienia, o którym mowa w art. 21 ust. 1 pkt 78 updof. Świadczenie pochodzi z ZFŚS, więc objęto je ogólną ulgą socjalną wynikającą z art. 21 ust. 1 pkt 67 updof. Jest to pierwsze świadczenie socjalne pracownika w 2026 r., zatem zwolnione pozostaje 1000 zł, a nadwyżka 1200 zł podlega opodatkowaniu. Całe 2200 zł jest natomiast wolne od składek ZUS i zdrowotnej. Dofinansowanie 2200 zł wypłacono pracownikowi łącznie z wynagrodzeniem za sierpień 2026 r. wynoszącym 6000 zł brutto. Pracownik jest zatrudniony na umowę o pracę, przysługują mu podstawowe koszty uzyskania przychodu (250 zł) i złożył PIT-2 (kwota zmniejszająca podatek 300 zł miesięcznie); pomijamy PPK. Zwolnione z podatku to 1000 zł (art. 21 ust. 1 pkt 67 updof), a opodatkowana nadwyżka 1200 zł powiększa podstawę opodatkowania. Podstawa składek pozostaje równa samemu wynagrodzeniu (6000 zł), bo całe dofinansowanie jest wolne od ZUS.

Rozliczenie podatkowo-składkowe wynagrodzenia z dofinansowaniem z ZFŚS

Lp.	Wyszczególnienie	Sposób ustalenia	Kwota
1	Wynagrodzenie za pracę (brutto)		6 000,00 zł
2	Dofinansowanie z ZFŚS – część zwolniona (art. 21 ust. 1 pkt 67 updof)	do 1 000 zł	1 000,00 zł
3	Dofinansowanie z ZFŚS – część opodatkowana	2 200 zł – 1 000 zł	1 200,00 zł
4	Podstawa wymiaru składek społecznych	poz. 1	6 000,00 zł
5	Składki społeczne pracownika	poz. 4 × 13,71%	822,60 zł
6	Podstawa składki zdrowotnej	poz. 4 – poz. 5	5 177,40 zł
7	Składka zdrowotna	poz. 6 × 9%	465,97 zł
8	Koszty uzyskania przychodu	ryczałt	250,00 zł
9	Podstawa opodatkowania (w zaokrągleniu)	poz. 1 + poz. 3 – poz. 5 – poz. 8	6 127,00 zł
10	Zaliczka na podatek	poz. 9 × 12% – 300 zł	435,24 zł
11	Zaliczka do pobrania (w zaokrągleniu)	–	435,00 zł
12	Do wypłaty	poz. 1 + 2 + 3 – 5 – 7 – 11	6 476,43 zł

eprasa.pl b3b1336df8

Ewidencja w księgach rachunkowych – sierpień 2026 r.

1. LP – lista płac za sierpień 2026 r. – wynagrodzenie brutto:
   Wn konto 40-4 „Wynagrodzenia" 6 000 zł
   Ma konto 23-0 „Rozrachunki z pracownikami z tytułu wynagrodzeń" 6 000 zł
2. LP – lista płac za sierpień 2026 r. – dofinansowanie z ZFŚS do obozu dziecka:
   Wn konto 85-0 „Zakładowy fundusz świadczeń socjalnych" 2 200 zł
   Ma konto 23-0 „Rozrachunki z pracownikami z tytułu wynagrodzeń" 2 200 zł
3. LP – lista płac za sierpień 2026 r. – składki ZUS obciążające pracownika 822,60 zł + 465,97 zł = 1 288,57 zł:
   Wn konto 23-0 „Rozrachunki z pracownikami z tytułu wynagrodzeń" 1 288,57 zł
   Ma konto 22-5 „Rozrachunki z ZUS z tytułu ubezpieczeń społecznych i innych świadczeń" 1 288,57 zł
4. LP – lista płac za sierpień 2026 r. – zaliczka na podatek dochodowy:
   Wn konto 23-0 „Rozrachunki z pracownikami z tytułu wynagrodzeń" 435 zł
   Ma konto 22-3 „Rozrachunki publicznoprawne z tytułu PIT" 435 zł
5. PK – składki ZUS obciążające pracodawcę:
   Wn konto 40-5 „Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia" 1 228,80 zł
   Ma konto 22-5 „Rozrachunki z ZUS z tytułu ubezpieczeń społecznych i innych świadczeń" 1 228,80 zł
6. WB – wypłata wynagrodzenia wraz z kwotą dofinansowania:
   Wn konto 23-0 „Rozrachunki z pracownikami z tytułu wynagrodzeń" 6 476,43 zł
   Ma konto 13-1 „Rachunek bieżący 6 476,43 zł
7. WB – refundacja kwoty dofinansowania z rachunku ZFŚS na rachunek bieżący:
   Wn konto 13-1 „Rachunek bieżący" 2 200 zł
   Ma konto 13-5 „Rachunek bankowy wyodrębnionych środków ZFŚS" 2 200 zł

***22-5** – Rozrachunki z ZUS z tytułu ubezpieczeń społecznych i innych świadczeń*

			1 288,57	(3)	
			1 228,80	(5)	

***23-0** – Rozrachunki z pracownikami z tytułu wynagrodzeń*

(3)	1 288,57		6 000,00	(1)	
(4)	435,00		2 200,00	(2)	
(6)	6 476,43				
	8 200,00		8 200,00		

***40-4** – Wynagrodzenia*

(1)	6 000,00				

***22-3** – Rozrachunki publicznoprawne z tytułu PIT*

			435,00	(4)	

***40-5** – Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia*

(5)	1 228,80				

***85-0** – Zakładowy fundusz świadczeń socjalnych*

(2)	2 200,00	xxx		(Sp)	

***13-1** – Rachunek bankowy*

(Sp)	xxx		6 476,43	(6)	
(7)	2 200,00				

***13-5** – Rachunek bankowy wyodrębnionych środków ZFŚS*

(Sp)	xxx		2 200,00	(7)	

eprasa.pl b3b1336df8

Ponieważ dofinansowanie wypłacono z rachunku bieżącego łącznie z wynagrodzeniem, konieczna jest refundacja jego równowartości z wyodrębnionego rachunku ZFŚS (poz. 7). Zaliczka na podatek 435 zł obejmuje podatek od wynagrodzenia oraz od opodatkowanej nadwyżki dofinansowania (1200 zł); składki dotyczą natomiast wyłącznie wynagrodzenia, bo całe świadczenie z ZFŚS jest wolne od ZUS. Opodatkowaną nadwyżkę 1200 zł wykazuje się w informacji PIT-11. Składki pracodawcy przyjęto przy założonej stopie wypadkowej 1,67%; przy innej stopie kwota z poz. 5 odpowiednio się zmieni.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 2 pkt. 1, art. 8 ust. 1 i art. 12 ust. 1 ustawy z 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (j.t. Dz.U. z 2024 r. poz. 288; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 25)
- art. 12 ust. 1 oraz art. 21 ust. 1 pkt 67 i pkt 78 lit. a i b ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 592; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 1079)
- § 2 ust. 1 pkt 19 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 316)
- art. 81 ust. 1 ustawy z 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 1461; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 986)

Dorota Pietrasz
księgowa

3 Jak w księgach rachunkowych i pliku JPK_KR_PD ująć kontrahenta z kilkoma rejestracjami VAT

PROBLEM

Spółka od 2026 r. przekazuje księgi w strukturze JPK_KR_PD. Kontrahent ma siedzibę w Portugalii, lecz wystawił spółce fakturę za dostawę krajową opodatkowaną w Polsce, posługując się numerem VAT z prefiksem „PL” (numer polski nadany w związku z rejestracją dla celów VAT w naszym kraju). Jaki kod kraju wykazać w polu T_2: państwa siedziby „PT” czy państwa nadania numeru VAT użytego w transakcji „PL”? Jak w ewidencji księgowej i w kartotece kontrahentów odwzorować podmiot posiadający kilka rejestracji VAT, gdy system nadaje mu jeden wewnętrzny numer ewidencyjny?

RADA

W polu T_2 należy wykazać kod kraju nadania numeru VAT, którym kontrahent posłużył się w danej transakcji, czyli „PL”, a nie kod kraju siedziby „PT”.

eprasa.pl b3b1336df8

Dla każdej rejestracji (niezależnie od tego, czy wiąże się z oddziałem) należy zapewnić odrębny sposób identyfikacji kontrahenta w polu T_1 oraz, jeżeli jest to niezbędne dla jednoznacznego powiązania zapisu z właściwym numerem VAT, odrębną analitykę na kontach rozrachunkowych. Szczegóły – w uzasadnieniu.

UZASADNIENIE

Węzeł Kontrahent zawiera trzy pola: T_1 – kod jednoznacznie identyfikujący podmiot w systemie finansowo-księgowym jednostki, T_2 – kod kraju nadania identyfikatora podatkowego kontrahenta, T_3 – numer identyfikacji podatkowej. Jeżeli węzeł Kontrahent wystąpi, obowiązkowe jest wyłącznie pole T_1; pola T_2 i T_3 są opcjonalne, ponieważ nie każdemu kontrahentowi nadano dwuliterowy kod kraju i numer identyfikacji podatkowej. W polu T_3 nie umieszcza się dwuliterowego kodu kraju. Kod ten wykazuje się wyłącznie w polu T_2. Pole T_2 wprost odwołuje się do kraju nadania identyfikatora, a nie do kraju siedziby. Decydujące jest, którym numerem VAT kontrahent posłużył się w konkretnej operacji. Prefiks literowy numeru wyznacza państwo rejestracji, a więc i wartość pola T_2 (w rozpatrywanym przypadku „PL"). Podejście jest spójne z zasadą z JPK_V7, gdzie pole kodu kraju nadania numeru identyfikacji podatkowej wypełnia się kodem odpowiadającym prefiksowi numeru z faktury, a nie krajowi siedziby.

Ujęcie księgowe. Ciężar prawidłowego raportowania spoczywa na kartotece kontrahentów i planie kont. Ponieważ ten sam podmiot może wystąpić raz z numerem „PL", a innym razem z numerem zagranicznym, w bazie kontrahentów należy założyć odrębny rekord dla każdej rejestracji VAT, a na koncie zespołu 2 odrębną analitykę rozrachunków przypisaną do konkretnego numeru. Dopiero taka konstrukcja pozwala, aby kod kontrahenta w polu D_3 dziennika (identyczny z T_1) jednoznacznie wskazywał na rejestrację „PL" i determinował kod kraju w T_2. Bez rozdzielenia analityki zapis rozrachunkowy nie dałby się przypisać do właściwego numeru, a plik zawierałby niespójność między księgą a ewidencją VAT.

Dostawa krajowa udokumentowana numerem „PL" jest transakcją opodatkowaną w Polsce na zasadach ogólnych. Dostawca wykazuje VAT należny, nabywca ujmuje VAT naliczony na podstawie faktury krajowej. W przeciwieństwie do WNT nie stosuje się tu samonaliczenia; zobowiązanie wobec dostawcy obejmuje kwotę brutto.

Skutki w podatku dochodowym. Dane węzła Kontrahent służą wyłącznie identyfikacji strony operacji i nie zmieniają rozliczenia w podatku dochodowym. Koszt ujmuje się na zasadach ogólnych. Kod kraju pełni funkcję sprawozdawczo-kontrolną, pozwalając organowi powiązać zapis księgowy z JPK_V7.

Skutki w VAT. Posłużenie się numerem „PL" przesądza o krajowym charakterze rozliczenia; nabywca odlicza VAT z faktury, a kod „PL" w polu T_2 musi odpowiadać numerowi wykazanemu w ewidencji VAT.

eprasa.pl b3b1336df8

PRZYKŁAD

Spółka nabywa od kontrahenta z siedzibą w Portugalii, zarejestrowanego dla VAT w Polsce i posługującego się numerem „PL", towary handlowe. Wartość netto 20 000 zł, VAT 23% = 4600 zł, wartość brutto 24 600 zł. Transakcja stanowi dostawę krajową opodatkowaną w Polsce, udokumentowaną fakturą z polskim numerem VAT dostawcy. Rozlicza się ją na zasadach ogólnych właściwych dla nabycia krajowego, a nie w trybie samonaliczenia (jak przy WNT czy imporcie usług). Konsekwencją krajowego charakteru rozliczenia jest sposób ujęcia zobowiązania. W przeciwieństwie do WNT, gdzie na koncie rozrachunków z dostawcą figuruje wyłącznie wartość netto (VAT rozlicza się wewnętrznie u nabywcy), tutaj kwota żądana przez dostawcę i wynikająca z faktury obejmuje wartość netto powiększoną o podatek. Istotne dla JPK_KR_PD jest przypisanie tego zobowiązania do właściwego rekordu w kartotece kontrahentów. Ponieważ dostawca (mimo siedziby w Portugalii) posługuje się w tej transakcji numerem „PL", w bazie kontrahentów prowadzi się dla tej rejestracji odrębny rekord, a na koncie 21 zakłada odrębne konto analityczne powiązane z tym numerem. Dzięki temu kod kontrahenta ujęty w polu D_3 dziennika (tożsamy z T_1 w węźle Kontrahent) jednoznacznie wskazuje rejestrację „PL" i determinuje kod kraju „PL" w polu T_2. Gdyby ten sam podmiot wystąpił w innej transakcji z numerem zagranicznym, rozrachunek trafiłby na odrębną analitykę powiązaną z tamtą rejestracją, co zapewnia rozłączność zapisów i spójność księgi z ewidencją VAT.

Przykładowa analityka konta 21 dla dostawcy z dwiema rejestracjami VAT:

- konto 21-4501-PL – dostawca, rejestracja PL, numer PL... – kod kontrahenta T_1 = 4501-PL, kod kraju T_2 = PL. Księguje się tu rozrachunki z faktur za dostawy krajowe opodatkowane w Polsce
- konto 21-4501-PT – ten sam dostawca, rejestracja PT, numer PT... – kod kontrahenta T_1 = 4501-PT, kod kraju T_2 = PT. Księguje się tu rozrachunki z faktur, w których posłużono się numerem portugalskim (np. WNT).

Rdzeń numeru (4501) identyfikuje podmiot gospodarczy, a końcówka (-PL, -PT) – konkretną rejestrację. Jedna analityka odpowiada jednej rejestracji VAT (jednemu kodowi T_1 i jednemu T_2), nie jednemu podmiotowi. Przyjęty sposób oznaczania kartotek i analityk jest rozwiązaniem organizacyjnym jednostki; przepisy nie narzucają konkretnego schematu numeracji.

Ewidencja w księgach rachunkowych

1. Ujęcie faktury (rozrachunek na analityce rejestracji PL):

Wn konto 30 „Rozliczenie zakupu"	20 000 zł
Wn konto 22-1 „Rozrachunki publicznoprawne VAT naliczony"	4 600 zł
Ma konto 21-4501-PL „Rozrachunki z dostawcami – rejestracja PL"	24 600 zł

2. Przyjęcie towarów do magazynu:

Wn konto 33 „Towary"	20 000 zł
Ma konto 30 „Rozliczenie zakupu"	20 000 zł

eprasa.pl b3b1336df8

21-4501-PL *– Rozrachunki z dostawcami – rejestracja PL*			***30*** *– Rozliczenie zakupu*			***22-1*** *– Rozrachunki publicznoprawne VAT naliczony*		
	24 600,00	*(1)*	*(1)* *20 000,00*	*20 000,00*	*(2)*	*(1)* *4 600,00*		

33 *– Towary*		
(2) *20 000,00*		

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 9 ust. 1c i ust. 5 pkt 1 ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz.U. z 2026 r. poz. 554; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 912)
- § 2 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z 16 sierpnia 2024 r. w sprawie dodatkowych danych, o które należy uzupełnić prowadzone księgi rachunkowe podlegające przekazaniu na podstawie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz.U. z 2024 r. poz. 1314; ost.zm. Dz.U. z 2025 r. poz. 1828)

Paweł Muż
ekonomista, redaktor „MONITORA księgowego”

4 Jak w księgach rachunkowych rozliczyć odszkodowanie za niezgodne z prawem wypowiedzenie umowy o pracę

PROBLEM

Spółka przegrała przed sądem pracy sprawę z byłym pracownikiem. Prawomocnym wyrokiem sąd zasądził na jego rzecz, na podstawie art. 45 § 1 ustawy z 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (dalej: k.p.), odszkodowanie za niezgodne z prawem wypowiedzenie umowy o pracę w kwocie 18 000 zł (równowartość trzymiesięcznego wynagrodzenia), wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w kwocie 600 zł oraz zwrotem kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 2700 zł. Wysokość świadczenia wynika wprost z przepisów k.p., gdyż sąd stwierdził naruszenie prawa przez pracodawcę. Jak rozliczyć w księgach rachunkowych zasądzone kwoty? Czy wypłata jest dla spółki kosztem uzyskania przychodów i czy u byłego pracownika odszkodowanie podlega opodatkowaniu PIT oraz jest oskładkowane?

eprasa.pl b3b1336df8

RADA

Zasądzone odszkodowanie wraz z kosztami procesu obciąża pozostałe koszty operacyjne (konto 76-1), a odsetki za opóźnienie koszty finansowe (konto 75-1). Dla spółki wypłata nie jest kosztem uzyskania przychodów, ponieważ nie służy osiągnięciu ani zabezpieczeniu przychodu, lecz stanowi swoistą sankcję za działanie niezgodne z prawem. Po stronie byłego pracownika świadczenie takie jest zwolnione z podatku dochodowego, a wraz z nim zwolnione są także zasądzone odsetki. Tym samym płatnik (firma) nie pobiera zaliczki. Świadczenie nie podlega również składkom na ubezpieczenia społeczne ani zdrowotne. Gdyby kwota odszkodowania wynikała wyłącznie z ugody, a nie z przepisów k.p., zwolnienie z podatku dochodowego od osób fizycznych by nie przysługiwało.

UZASADNIENIE

Odszkodowanie za wadliwe rozstanie z pracownikiem nie jest elementem statutowej, podstawowej działalności operacyjnej jednostki. Jest ono następstwem naruszenia przez pracodawcę przepisów prawa pracy. Zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 32 lit. g ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości (dalej: uor) odszkodowania zalicza się do pozostałych kosztów operacyjnych, pośrednio związanych z działalnością jednostki. Odszkodowanie ujmuje się na koncie 76-1 „Pozostałe koszty operacyjne", zasądzone odsetki za opóźnienie obciążają koszty finansowe (konto 75-1 „Koszty finansowe"), a rozrachunek z byłym pracownikiem prowadzi się na koncie 24 „Pozostałe rozrachunki" (w analityce: konto imienne byłego pracownika).

Skutki wypłaty odszkodowania za niezgodne z prawem wypowiedzenie umowy o pracę w podatku dochodowym spółki (CIT)

Fakt, że odszkodowań pracowniczych nie wymieniono w katalogu wyłączeń wynikających z art. 16 ust. 1 ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (dalej: updop), nie przesądza automatycznie o możliwości ujęcia wydatku w kosztach. Rozstrzygająca jest ogólna przesłanka celowości , o której mowa w art. 15 ust. 1 updop. Koszt musi być poniesiony w celu osiągnięcia przychodów albo zachowania lub zabezpieczenia ich źródła. Organy podatkowe i sądy administracyjne dość konsekwentnie uznają, że odszkodowanie za niezgodne z prawem rozwiązanie stosunku pracy tego warunku nie spełnia. Jak wskazał WSA w Gdańsku w prawomocnym wyroku z 12 kwietnia 2022 r. (sygn. akt I SA/Gd 1283/21):

WSA *Niedotrzymywanie zawartych z pracownikami umów nie stanowi naturalnego elementu funkcjonowania podmiotu gospodarczego, do którego odnoszą się normy prawne zawarte w u.p.d.o.p. Nie można uznać za koszt uzyskania przychodów poniesio-*

eprasa.pl b3b1336df8

nej w celu osiągnięcia przychodów lub zachowania bądź zabezpieczenia źródła przychodów wypłaty świadczenia, którego podstawą było niewykonanie przez pracodawcę obowiązków wobec zatrudnionego uprzednio pracownika.

Sąd podkreślił zarazem, że przypisanie takiego wydatku do kosztów podatkowych przerzucałoby jego ciężar na ogół podatników:

WSA *Uwzględniając, że konsekwencją wykładni przeprowadzonej przez Spółkę byłoby faktyczne przerzucenie kosztów niezgodnego z prawem rozwiązania stosunku pracy przez Skarżącą z jej byłym pracownikiem na ogół podatników, należy stwierdzić, że nie można takich konsekwencji zaaprobować jako niesprawiedliwych społecznie.*

Odszkodowanie dotyczy przy tym byłego pracownika, który nie jest już związany z przychodami spółki. Świadczenie to ma w istocie charakter sankcyjny a nie gospodarczy. Jest konsekwencją naruszenia przez pracodawcę przepisów o wypowiadaniu umów o pracę , nie zaś elementem prowadzonej przez niego działalności zarobkowej. W konsekwencji wydatek taki nie stanowi kosztu uzyskania przychodów.

Skutki wypłaty odszkodowania za niezgodne z prawem wypowiedzenie umowy o pracę w podatku dochodowym od osób fizycznych (PIT)

Zasądzone odszkodowanie ma źródło w łączącym wcześniej strony stosunku pracy i stanowi dla byłego pracownika przychód ze stosunku pracy w rozumieniu art. 12 ust. 1 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (dalej: updof). O tym, czy przychód ten podlega opodatkowaniu, decyduje jednak podstawa jego ustalenia:

- jeżeli wysokość lub zasady ustalania odszkodowania wynikają wprost z k.p. (jak w opisanym stanie faktycznym, gdzie sąd stwierdził naruszenie prawa i zasądził świadczenie na podstawie art. 45 § 1 k.p.), świadczenie jest zwolnione z podatku na podstawie art. 21 ust. 1 pkt 3 updof, a płatnik nie pobiera zaliczki,
- jeżeli kwota ma charakter wyłącznie umowny, gdyż wynika z negocjacji stron i z ugody, w której nie stwierdzono naruszenia konkretnych przepisów prawa pracy, zwolnienie z art. 21 ust. 1 pkt 3 updof nie przysługuje (nie działa też art. 21 ust. 1 pkt 3b updof).

Tę drugą sytuację potwierdził Dyrektor KIS w interpretacji indywidualnej z 12 kwietnia 2024 r. (sygn. 0115-KDIT2.4011.61.2024.2.MM), w której czytamy:

MF *W opisanym stanie faktycznym wysokość wypłaconego Pani odszkodowania wynikała z zawartej przez strony ugody i została ustalona na skutek dokonanych uzgodnień w oparciu o wzajemne ustępstwa. Zatem kwota Pani wypłacona przez byłego pracodawcę ma charakter umowny, gdyż wynika jedynie z ustaleń pomiędzy stronami ugody, a jej wysokość uwzględnia interesy obu stron. Tym samym wysokość ani zasady przyznawania odszkodowania nie wynikają wprost z regulacji wskazanych w art. 21 ust. 1 pkt 3 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, co nie pozwala na zastosowanie przedmiotowego zwolnienia.*

eprasa.pl b3b1336df8

Takie świadczenie należy więc opodatkować i wykazać w PIT-11. W rozpatrywanym przypadku podstawą jest jednak wyrok stwierdzający bezprawność wypowiedzenia i przepisy k.p., dlatego odszkodowanie korzysta ze zwolnienia. Zasądzone odsetki za opóźnienie są wolne od podatku na podstawie art. 21 ust. 1 pkt 95b updof (odsetki od należności zwolnionej, mającej źródło w stosunku pracy). W praktyce interpretacyjnej pojawia się także art. 21 ust. 1 pkt 95 updof, dotyczący odsetek za opóźnienie w wypłacie należności ze stosunku pracy, a właściwą podstawę należy dobrać do konkretnego stanu faktycznego.

Skutki wypłaty odszkodowania za niezgodne z prawem wypowiedzenie umowy o pracę w podatku VAT

Wypłata odszkodowania pozostaje neutralna na gruncie VAT. Zgodnie z art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług opodatkowaniu podlega odpłatna dostawa towarów i odpłatne świadczenie usług. Odszkodowanie nie jest wynagrodzeniem za żadne świadczenie ze strony byłego pracownika, lecz sankcyjną rekompensatą za naruszenie przez pracodawcę przepisów o wypowiadaniu umów o pracę. W konsekwencji nie podlega VAT i nie dokumentuje się go fakturą. Podstawą zaksięgowania zobowiązania jest tu prawomocny wyrok sądu pracy, ujęty w księgach na podstawie polecenia księgowania (PK).

Składki na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne

Na mocy § 2 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (dalej: rozporządzenie składkowe) z podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe wyłączono odprawy, odszkodowania i rekompensaty wypłacane pracownikom z tytułu rozwiązania stosunku pracy, w tym z tytułu nieuzasadnionego lub niezgodnego z prawem wypowiedzenia umowy o pracę. Przepisy o podstawie wymiaru składek emerytalno-rentowych stosuje się odpowiednio do składki zdrowotnej – art. 81 ust. 1 ustawy z 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (dalej: ustawa zdrowotna). Jak wyjaśnił ZUS w interpretacji z 13 marca 2024 r. (sygn. DI/200000/43/202/2024):

ZUS *Decydującą przesłanką w kontekście zwolnienia określonego świadczenia z obowiązku opłacania składek na ubezpieczenia społeczne zostało uznane istnienie nierozerwalnej więzi pomiędzy rozwiązaniem stosunku pracy a powstaniem roszczenia o wypłatę pracownikowi określonego świadczenia, bez względu na jego nazwę.*

Odszkodowanie nie podlega zatem ani składkom społecznym, ani składce zdrowotnej. Wyłączenie obejmuje również odsetki dzielące los należności głównej.

eprasa.pl b3b1336df8

PRZYKŁAD

Sąd prawomocnym wyrokiem zasądził od spółki na rzecz byłego pracownika odszkodowanie za niezgodne z prawem wypowiedzenie umowy o pracę w kwocie 18 000 zł (na podstawie art. 45 § 1 k.p.), odsetki ustawowe za opóźnienie naliczone do dnia zapłaty w kwocie 600 zł oraz zwrot kosztów zastępstwa procesowego na rzecz pracownika w kwocie 2700 zł. Podstawą wypłaty jest wyrok stwierdzający naruszenie prawa, a wysokość świadczenia wynika z k.p., dlatego odszkodowanie i odsetki są zwolnione z PIT i nieoskładkowane.

Rozliczenie odszkodowania (kwota do wypłaty)

Ponieważ odszkodowanie i odsetki są zwolnione z PIT oraz wyłączone z podstawy składek, były pracownik otrzymuje pełną kwotę 18 600 zł: 18 000 zł odszkodowania i 600 zł odsetek. Spółka dodatkowo pokrywa koszty procesu w wysokości 2700 zł. O skutkach podatkowych i składkowych decyduje to, że świadczenie wynika z wyroku i przepisów k.p. Odszkodowanie korzysta ze zwolnienia z PIT na podstawie art. 21 ust. 1 pkt 3 updof, a odsetki na podstawie art. 21 ust. 1 pkt 95b updof, dlatego spółka nie pobiera zaliczki. Żadna z zasądzonych kwot nie stanowi dla spółki kosztu uzyskania przychodów. Gdyby natomiast 18 000 zł zostało ustalone w ugodzie, bez stwierdzenia naruszenia prawa, świadczenie nie korzystałoby ze zwolnienia. Spółka musiałaby pobrać zaliczkę na PIT: przy kosztach 250 zł wyniosłaby ona 2130 zł. Całościowe rozstrzygnięcie skutków podatkowych i składkowych dla kwot z przykładu, wraz z wariantem ugodowym, zestawiono w tabeli.

Tabela. Skutki podatkowe i składkowe wypłaty odszkodowania (w tym wariant ugodowy)

Zagadnienie	Kwota z przykładu	Rozstrzygnięcie	Podstawa
KUP w spółce (CIT)	18 000 zł, 600 zł, 2700 zł	Nie stanowi kosztu	art. 15 ust. 1 updop (brak celowości)
PIT, odszkodowanie z Kodeksu pracy	18 000 zł	Zwolnione (zaliczka 0 zł)	art. 21 ust. 1 pkt 3 updof
PIT, wariant odszkodowania z ugody	18 000 zł	Opodatkowane, zaliczka 2130 zł, PIT-11	brak zwolnienia z art. 21 ust. 1 pkt 3 i 3b updof
PIT, odsetki za opóźnienie	600 zł	Zwolnione	art. 21 ust. 1 pkt 95b updof
Składki ZUS i zdrowotna	18 000 zł, 600 zł	Nie podlega	§ 2 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia składkowego, art. 81 ust. 1 ustawy zdrowotnej
Ujęcie księgowe odszkodowania	18 000 zł	Pozostałe koszty operacyjne	art. 3 ust. 1 pkt 32 lit. g uor

eprasa.pl b3b1336df8

Ewidencja w księgach rachunkowych

1. PK – zarachowanie zasądzonego odszkodowania za niezgodne z prawem wypowiedzenie umowy o pracę:

   Wn konto 76-1 „Pozostałe koszty operacyjne” 18 000 zł

   Ma konto 24-0 „Pozostałe rozrachunki” (w analityce: konto imienne byłego pracownika) 18 000 zł

2. PK – zarachowanie zasądzonych odsetek ustawowych za opóźnienie – 600 zł:

   Wn konto 75-1 „Koszty finansowe” 600 zł

   Ma konto 24-0 „Pozostałe rozrachunki” (w analityce: konto imienne byłego pracownika) 600 zł

3. PK – zarachowanie zasądzonych kosztów zastępstwa procesowego – 2700 zł:

   Wn konto 76-1 „Pozostałe koszty operacyjne” 2700 zł

   Ma konto 24-0 „Pozostałe rozrachunki” (w analityce: konto imienne byłego pracownika) 2700 zł

4. WB – wypłata odszkodowania i odsetek oraz zapłata kosztów procesu z rachunku bankowego – 18 000 zł + 600 zł + 2700 zł = 21 300 zł:

   Wn konto 24-0 „Pozostałe rozrachunki” (w analityce: konto imienne byłego pracownika) 21 300 zł

   Ma konto 13-1 „Rachunek bieżący” 21 300 zł

24 *– Pozostałe rozrachunki (w analityce: konto imienne byłego pracownika)*

(4)	*21 300,00*	*18 000,00*	*(1)*
		600,00	*(2)*
		2 700,00	*(3)*

76-1 *– Pozostałe koszty operacyjne*

(1)	*18 000,00*		
(3)	*2 700,00*		

75-1 *– Koszty finansowe*

(2)	*600,00*		

13-1 *– Rachunek bieżący*

(Sp)	*xxx*	*21 300,00*	*(4)*

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 3 ust. 1 pkt 32 lit. g ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 522; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 644)
- art. 15 ust. 1, art. 16 ust. 1 ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 554; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 912)
- art. 12 ust. 1, art. 21 ust. 1 pkt 3, art. 21 ust. 1 pkt 3b, art. 21 ust. 1 pkt 95b ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 592; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 1079)
- art. 45 § 1 i § 2, art. 56, art. 59 ustawy z 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 277;ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 473.)
- § 2 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 316)
- art. 81 ust. 1 ustawy z 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 1461, ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 986)

©℗
Dorota Pietrasz
księgowa

eprasa.pl b3b1336df8

VI. PODATEK DOCHODOWY OD OSÓB PRAWNYCH

1 Czy wpłaty na PFRON podlegają opodatkowaniu estońskim CIT

PROBLEM

Spółka z o.o. jest opodatkowana estońskim CIT. Dokonuje miesięcznych wpłat na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON), do których jest zobowiązana na podstawie ustawy z 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Czy wpłaty te podlegają opodatkowaniu estońskim CIT?

RADA

Ponoszone przez spółkę wpłaty na PFRON nie podlegają opodatkowaniu estońskim CIT. Szczegóły – w uzasadnieniu.

UZASADNIENIE

Opodatkowaniu estońskim CIT podlega dochód odpowiadający wysokości:

- ukrytych zysków (tzw. dochód z tytułu ukrytych zysków) albo
- wydatków niezwiązanych z działalnością gospodarczą (tzw. dochód z tytułu wydatków niezwiązanych z działalnością gospodarczą).

Co stanowi dochód z tytułu ukrytych zysków

Ukryte zyski to wszelkie świadczenia o charakterze pieniężnym, niepieniężnym, odpłatnym, nieodpłatnym lub częściowo odpłatnym, które łącznie spełniają następujące warunki:

- zostały wykonane w związku z prawem do udziału w zysku,
- nie są świadczeniami z tytułu podzielonego zysku,
- zostały wykonane bezpośrednio lub pośrednio na rzecz udziałowca/akcjonariusza/wspólnika lub podmiotu powiązanego bezpośrednio lub pośrednio z podatnikiem lub z udziałowcem, akcjonariuszem albo wspólnikiem

– art. 28m ust. 3 ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (dalej: updop).

Wpłat na PFRON nie można uznać za ukryte zyski, gdyż nie stanowią świadczenia pieniężnego, niepieniężnego, odpłatnego, nieodpłatnego lub częściowo odpłatnego, wy-

eprasa.pl b3b1336df8

konanego w związku z prawem do udziału w zysku, innego niż podzielony zysk, którego beneficjentem, bezpośrednio lub pośrednio, jest udziałowiec, akcjonariusz albo wspólnik lub podmiot powiązany bezpośrednio lub pośrednio z podatnikiem lub z tym udziałowcem, akcjonariuszem albo wspólnikiem. Zatem tego rodzaju wydatki nie podlegają opodatkowaniu estońskim CIT jako ukryte zyski.

Co stanowi dochód z tytułu wydatków niezwiązanych z działalnością gospodarczą

Z przepisów updop nie wynika wprost, jakiego rodzaju wydatki mogą być uznane za dochód z tytułu wydatków niezwiązanych z działalnością gospodarczą. Zdaniem organów podatkowych, aby ustalić, jakie kategorie wydatków oraz kosztów mieszczą się w zakresie tego rodzaju wydatków, należy odwołać się do znaczenia tego pojęcia w języku powszechnym. Jedną z podstawowych cech działalności gospodarczej, która odróżnia ją od innego rodzaju aktywności, jest jej zarobkowy charakter. Zatem za niezwiązane z działalnością gospodarczą można uznać m.in. takie wydatki i koszty, które nie są ponoszone w celu osiągnięcia przychodów lub zachowania albo zabezpieczenia źródła przychodów (zob. interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 29 sierpnia 2024 r., sygn. 0111-KDIB1-1.4010.303.2024.1.RH).

Wpłaty na PFRON nie są wydatkami niezwiązanymi z działalnością gospodarczą, ponieważ obowiązek ich ponoszenia przez spółkę został uregulowany w ustawie z 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. W przedstawionym przypadku tego rodzaju wpłaty z całą pewnością są związane z prowadzoną przez spółkę działalnością gospodarczą.

Zaprezentowane stanowisko podzielają organy podatkowe (zob. interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 23 grudnia 2025 r., sygn. 0111-KDIB1-3.4010.619.2025.2.DW).

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 28m ust. 1 pkt 2 i pkt 3, ust. 3–ust. 4a ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 554; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 912)

POWOŁANE INTERPRETACJE URZĘDOWE:

- interpretacje indywidualne Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 23 grudnia 2025 r. (sygn. 0111-KDIB1-3.4010.619.2025.2.DW) oraz z 29 sierpnia 2024 r. (sygn. 0111-KDIB1-1.4010.303.2024.1.RH)

©℗

Marcin Szymankiewicz
doradca podatkowy, autor licznych publikacji podatkowych

eprasa.pl b3b1336df8

2 Czy może być kosztem cena zakupu nieruchomości zapłacona z pominięciem białej listy podatników VAT

PROBLEM

Spółka z o.o. nabyła w maju 2025 r. nieruchomość gruntową przeznaczoną pod zabudowę. Sprzedająca ją osoba fizyczna działała jako osoba prywatna (poza działalnością gospodarczą), jednocześnie z tytułu tej sprzedaży będąc czynnym podatnikiem VAT. Spółka wpłaciła w lutym 2025 r. zadatek na poczet zakupu wynoszący 10% ceny brutto. Następnie w maju 2025 r. uiściła pozostałą część ceny. Całość kwoty zakupu została zapłacona na rachunek bankowy sprzedającego. Rachunek ten jest prywatnym rachunkiem sprzedającego – nie widnieje na białej liście podatników VAT. Spółka nie dokonywała amortyzacji nieruchomości. W sierpniu 2026 r. spółka sprzedała tę nieruchomość. Czy cena nabycia nieruchomości uiszczona na konto spoza białej listy może być zaliczona do kosztów podatkowych przy jej sprzedaży?

RADA

Spółka ma prawo zaliczyć wydatki poniesione na zakup nieruchomości gruntowej do kosztów uzyskania przychodu, mimo zapłaty całej ceny zakupu za tę nieruchomość na rachunek bankowy, który nie widnieje na białej liście podatników VAT. Jest tak, ponieważ osoba fizyczna, która sprzedawała nieruchomość, nie występowała w tej transakcji jako przedsiębiorca prowadzący działalność gospodarczą zarejestrowaną w CEIDG. Szczegóły – w uzasadnieniu.

UZASADNIENIE

Wydatki na nabycie gruntów nie stanowią kosztów uzyskania przychodu w momencie zakupu. Mogą zostać zaliczone do kosztów podatkowych w momencie odpłatnego zbycia gruntu. Wydatków tych nie pomniejsza się o odpisy amortyzacyjne, ponieważ grunty nie podlegają amortyzacji – zob. art. 16 ust. 1 pkt 1 lit. a w zw. z art. 16c pkt 1 ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (dalej: updop). Powołane regulacje należy stosować z uwzględnieniem art. 15d updop, który ogranicza prawo zaliczenia do kosztów uzyskania przychodów wydatków gotówkowych. Zgodnie z tym przepisem podatnik nie może zaliczyć do kosztów podatkowych transakcji zawartej z innym

eprasa.pl b3b1336df8

przedsiębiorcą o wartości wyższej od 15 000 zł (brutto), jeżeli zapłata za tę transakcję została dokonana:

1) bez pośrednictwa rachunku płatniczego,

2) przelewem na rachunek inny niż zawarty na dzień zlecenia przelewu na białej liście podatników VAT – w przypadku dostawy towarów lub świadczenia usług, potwierdzonych fakturą, dokonanych przez dostawcę towarów lub usługodawcę zarejestrowanego na potrzeby VAT jako podatnik VAT czynny,

3) z pominięciem mechanizmu podzielonej płatności, mimo zawarcia na fakturze oznaczenia „mechanizm podzielonej płatności" – zgodnie z art. 106e ust. 1 pkt 18a ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (dalej: ustawa o VAT).

Biała lista podatników VAT to wykaz stworzony na podstawie art. 96b ust. 1 ustawy o VAT, który ma pomóc firmom skutecznie i szybko weryfikować kontrahentów. Umożliwia sprawdzenie:

- czy kontrahent jest czynnym podatnikiem VAT,
- podstawy prawnej – jeśli kontrahentowi odmówiono rejestracji, wykreślono go z rejestru lub przywrócono zarejestrowanie jako podatnika VAT,
- numeru rachunku bankowego, na który należy zapłacić kontrahentowi.

Przepisy art. 15d updop mają zastosowanie wyłącznie do transakcji zawieranych między przedsiębiorcami w ramach prowadzonych przez nich działalności gospodarczych. W przedstawionym przypadku sprzedająca nieruchomość osoba fizyczna działała przy jej sprzedaży jako osoba prywatna a sprzedaż dotyczyła majątku prywatnego. Sprzedająca osoba nie występowała w tej sprzedaży jako przedsiębiorca prowadzący działalność gospodarczą zarejestrowaną w CEIDG. Była zarejestrowana jako czynny podatnik VAT, ale nie prowadziła firmy. To oznacza, że ograniczenia wynikające z art. 15d updop nie mają w tym przypadku zastosowania. Spółka ma prawo zaliczyć wydatki poniesione na zakup gruntu do kosztów uzyskania przychodu, mimo zapłaty całej ceny zakupu nieruchomości na rachunek bankowy, który nie widnieje na białej liście. Stanowisko takie potwierdzają również organy podatkowe. W interpretacji indywidualnej z 2 lipca 2026 r. (sygn. 0111-KDIB2-1.4010.224.2026.2.AJ) Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej stwierdził, że:

MF *Z wniosku nie wynika, aby wskazani w opisie sprawy Sprzedający prowadzili działalność gospodarczą ani żeby dokonywali sprzedaży opisanych we wniosku nieruchomości w ramach prowadzonej przez siebie działalności. (…) Tym samym, Organ podatkowy przyjął, że Sprzedający, nie występują w niniejszej sprawie jako przedsiębiorcy prowadzący działalność gospodarczą zarejestrowaną w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej. Pan A i Pan C są jedynie zarejestrowani dla celów podatku VAT jako podatnicy VAT czynni widoczni na Białej liście.*

(…) stwierdzić należy, że skoro osoby fizyczne, od których nabywają Państwo nieruchomości gruntowe mimo, że są zarejestrowani dla celów podatku VAT jako podatnicy VAT czynni, to nie dokonują przedmiotowej sprzedaży jako przedsiębiorcy w rozumieniu usta-

eprasa.pl b3b1336df8

wy – Prawo Przedsiębiorców, to tym samym oznacza to, że ograniczenie o którym mowa w art. 15d ust. 1 pkt 2 ustawy o CIT, na gruncie niniejszej sprawy nie znajdzie zastosowania. Opisane we wniosku transakcje sprzedaży nie są bowiem zawierane pomiędzy podmiotami w ramach prowadzonych przez nie działalności gospodarczych, a dokonywane przez Państwa płatności dotyczą zbycia majątku prywatnego osób fizycznych.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 15d, art. 16 ust. 1 pkt 1 lit. a, art. 16c pkt 1 ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 554; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 912)
- art. 96b ust. 1 ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 775; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 846)

POWOŁANE INTERPRETACJE URZĘDOWE:

- interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 2 lipca 2026 r. (sygn. 0111-KDIB2-1.4010.224.2026.2.AJ)

Grzegorz Ziółkowski
doradca podatkowy, autor licznych publikacji z dziedziny podatków
oraz komentarza do PIT wydanego przez INFOR PL SA

3 Czy spółka, do której wniesiono wkład w postaci przedsiębiorstwa, może wybrać estoński CIT

PROBLEM

Spółka z o.o. powstała w listopadzie 2022 r. Jej rokiem podatkowym jest rok kalendarzowy, zaś wspólnikami są osoby fizyczne. Na kapitał spółki składają się obecnie wkłady pieniężne oraz indywidualne przedsiębiorstwo jednego ze wspólników. Wkład w postaci przedsiębiorstwa wniesiono do spółki 1 lipca 2024 r., jego wartość wyceniono na 600 tys. zł. Od początku 2026 r. spółka zdecydowała się na wybór opodatkowania w formie estońskiego CIT. W tym celu w styczniu 2026 r. złożyliśmy we właściwym urzędzie skarbowym zawiadomienie ZAW-RD. Niedawno dowiedzieliśmy się, że nie mieliśmy prawa do estońskiego CIT. Czy to prawda, że nasza spółka nie mogła skutecznie wybrać estońskiego CIT od 1 stycznia 2026 r.?

RADA

W przedstawionym przypadku spółka nie mogła skutecznie wybrać estońskiego CIT od 1 stycznia 2026 r. Szczegóły – w uzasadnieniu.

eprasa.pl b3b1336df8

UZASADNIENIE

Opodatkowaniu estońskim CIT podlegają m.in. spółki z o.o., których udziałowcami są wyłącznie osoby fizyczne nieposiadające praw majątkowych związanych z prawem do otrzymania świadczenia jako założyciele (fundatorzy) lub beneficjenci fundacji, trustu lub innego podmiotu albo stosunku prawnego o charakterze powierniczym, z wyłączeniem fundatorów i beneficjentów fundacji rodzinnej (art. 28j ust. 1 pkt 4 ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych; dalej: updop). Aby skorzystać z estońskiego CIT, należy spełnić wiele innych warunków przewidzianych przepisami updop. Podmiotami nieuprawnionymi do estońskiego CIT są m.in. podatnicy, którzy wnieśli tytułem wkładu do innego podmiotu, w tym na poczet kapitału, uprzednio prowadzone przez siebie przedsiębiorstwo, zorganizowaną część przedsiębiorstwa albo składniki majątku tego przedsiębiorstwa o wartości przekraczającej łącznie równowartość w złotych kwoty 10 000 euro. Wyłączenie to stosuje się w roku podatkowym, w którym wniesiono wkład, oraz w roku podatkowym bezpośrednio po nim następującym, nie krócej niż przez okres 24 miesięcy od dnia wniesienia wkładu (art. 28k ust. 1 pkt 6 lit. b updop). Przepis ten stosuje się odpowiednio do podmiotów otrzymujących wkład niepieniężny (art. 28k ust. 2 updop). To oznacza, że spółka otrzymująca wkład niepieniężny w postaci przedsiębiorstwa w roku podatkowym, w którym zostanie on wniesiony, oraz w roku podatkowym bezpośrednio po nim następującym i nie krócej niż przez okres 24 miesięcy od dnia wniesienia wkładu, nie jest uprawniona do wyboru opodatkowania w formie estońskiego CIT. Takie stanowisko potwierdzają również organy podatkowe. W interpretacji indywidualnej z 18 maja 2026 r. (sygn. 0111-KDIB1--1.4010.133.2026.3.KM) Dyrektor KIS stwierdził, że:

MF *(...) Państwa sytuację należy rozpatrywać łącznie z art. 28k ust. 2 ustawy o CIT, który stanowi, że w przypadku łączenia, podziału podmiotów lub wniesienia do spółki wkładu niepieniężnego przepisy ust. 1 pkt 5 i 6 stosuje się odpowiednio do podmiotów przejmujących lub otrzymujących wkład niepieniężny. Zatem podmioty otrzymujące wkład niepieniężny są określone nie tylko w art. 28k ust. 1 pkt 5 ustawy o CIT, lecz na zasadzie „odpowiedniego stosowania" również w art. 28k ust. 1 pkt 6, co wynika z art. 28k ust. 2 tej ustawy. (…) Tym samym ograniczenie prawa do estońskiego CIT wynikające z art. 28k ust. 1 pkt 6 lit. b ustawy o CIT, nie dotyczy wyłącznie podmiotów wnoszących wkład niepieniężny na poczet kapitału. Wskazuje na to zawarte w ww. przepisie sformułowanie: „wnieśli tytułem wkładu do innego podmiotu, w tym na poczet kapitału (…)".*

W przypadku przedstawionym w pytaniu do wniesienia aportem przedsiębiorstwa do spółki doszło 1 lipca 2024 r., zatem upływ 24-miesięcznego terminu od dnia wniesienia aportu nastąpił 30 czerwca 2026 r. Dopiero po tym miesiącu spółka mogła wybrać opodatkowanie estońskim CIT, pod warunkiem spełnienia pozostałych przewidzianych przepisami warunków. To oznacza, że dokonany przez spółkę wybór estońskiego CIT od 1 stycznia 2026 r. był w przedstawionych okolicznościach nieskuteczny. To zaś ozna-

eprasa.pl b3b1336df8

cza, że spółka w 2026 r. podlega opodatkowaniu CIT na zasadach ogólnych. Wobec tego jest zobowiązana do zapłaty zaległych zaliczek wraz z odsetkami za zwłokę, jeżeli wyliczony dochód ją do tego zobowiązuje. Spółka mogła, przy spełnieniu pozostałych warunków przewidzianych prawem, skutecznie wybrać estoński CIT, ale dopiero od 1 lipca 2026 r.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 28j ust. 1 pkt 4, art. 28k ust. 1 pkt 6 lit. b i ust. 2 ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 554; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 912)

POWOŁANE INTERPRETACJE URZĘDOWE:

- interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 18 maja 2026 r. (sygn. 0111-KDIB1--1.4010.133.2026.3.KM)

©℗

Grzegorz Ziółkowski
doradca podatkowy, autor licznych publikacji z dziedziny podatków
oraz komentarza do PIT wydanego przez INFOR PL SA

4 Czy jest kosztem wynagrodzenie earn-out zapłacone w związku z nabyciem udziałów

PROBLEM

W 2024 r. spółka akcyjna dokonała nabycia udziałów spółki z o.o. Zgodnie z umową, obok wynagrodzenia za nabycie udziałów, spółka ta była zobowiązana do zapłaty dodatkowego wynagrodzenia earn-out. Było ono świadczeniem odrębnym od ceny płaconej w związku z nabyciem udziałów. Zobowiązanie do jego zapłaty wiązało się ze spełnieniem w kolejnych trzech latach określonych warunków dotyczących wzrostu sprzedaży i wskaźnika dochodowości spółki akcyjnej. Nabycie udziałów spółki z o.o. pozwoliło bowiem spółce akcyjnej na rozszerzenie zakresu oferowanych usług, a przez to wzrost potencjału biznesowego. Spółka akcyjna spełniła te warunki w 2025 r., dlatego jest zobowiązana do wypłaty tego dodatkowego wynagrodzenia za pierwsze z trzech lat w terminie do końca września 2026 r. Czy zapłata tego warunkowego wynagrodzenia, skalkulowanego w umowie nabycia udziałów, stanowi dla spółki akcyjnej koszt uzyskania przychodów? Jeżeli tak, to w jakim momencie i w jakim źródle przychodów należy rozliczyć takie wynagrodzenie?

eprasa.pl b3b1336df8

RADA

Ponieważ wynagrodzenie earn-out jest wypłacane w związku ze wzrostem przychodów spółki akcyjnej, należy je uznać za koszt pośredni przychodów osiąganych z innych źródeł niż zyski kapitałowe. Koszt ten spółka zalicza do kosztów podatkowych w dacie jego poniesienia, tj. w miesiącu, w którym takie płatności zostaną ujęte w księgach rachunkowych.

UZASADNIENIE

Earn-out to klauzula w umowie sprzedaży firmy, która uzależnia wypłatę części ceny od przyszłych wyników finansowych firmy sprzedawanej lub jej nabywcy. Jest formą dodatkowego wynagrodzenia dla sprzedającego udziały, uzyskiwaną w przypadku osiągnięcia określonych wyników finansowych w określonym czasie, po dokonaniu transakcji nabycia udziałów. Istotne, że w dniu zawarcia umowy sprzedaży nie jest przesądzone, czy wystąpi obowiązek wypłaty earn-out. Klauzula earn-out nie wpływa przy tym na samą skuteczność transakcji nabycia udziałów.

Kosztami uzyskania przychodów są koszty poniesione w celu osiągnięcia przychodów ze źródła przychodów lub w celu zachowania albo zabezpieczenia źródła przychodów, z wyjątkiem kosztów wymienionych w art. 16 ust. 1 ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (dalej: updop). Ta definicja ma charakter ogólny. Z tego powodu każdy przypadek powinien podlegać indywidualnej ocenie w celu dokonania jego kwalifikacji prawnej pod kątem kosztów uzyskania przychodów.

W przedstawionym przypadku dodatkowe wynagrodzenie earn-out związane jest z przychodem uzyskiwanym przez spółkę akcyjną. Jest to jednak związek pośredni, ponieważ wynagrodzenie nie jest związane w sposób bezpośredni z przychodami tej spółki. Nie można stwierdzić, że wynagrodzenie to przekłada się bezpośrednio na konkretny przychód spółki z określonej transakcji. Powiązanie tego rodzaju wynagrodzenia z przychodami spółki ma zatem charakter pośredni. Sama transakcja nabycia udziałów w spółce z o.o. przełożyła się na wzrost potencjału biznesowego spółki akcyjnej a wypłata wynagrodzenia earn-out jest tylko dowodem, że rozwój tego potencjału jest realizowany.

Przez nabycie udziałów/akcji rozumie się ich zakup od właściciela, a koszt nabycia stanowi zapłacona cena wraz z kosztami bezpośrednimi transakcji. Wydatkami na nabycie udziałów albo akcji są zatem: cena zakupu udziałów albo akcji, opłaty notarialne, prowizja biura maklerskiego, podatek od czynności cywilnoprawnych, związane z ich zakupem. Świadczenie earn-out spełnia definicję kosztów uzyskania przychodów, ale nie jest to koszt nabycia udziałów. Wypłata tego wynagrodzenia nie warunkowała przeniesienia udziałów na jakimkolwiek etapie umowy.

Przepisy updop przewidują dwa źródła przychodów, tj. przychody z zysków kapitałowych oraz tzw. pozostałe przychody. Ich wyodrębnienie oznacza osobne ustala-

eprasa.pl b3b1336df8

nie dochodu z każdego z nich jako nadwyżki przychodów z tego źródła nad kosztami ich uzyskania. Katalog dochodów z zysków kapitałowych w ogólnym ujęciu dotyczy dochodów wynikających z posiadanego kapitału oraz z jego inwestowania. W przedstawionym przypadku nabycie udziałów spółki z o.o. należy traktować jako inwestycję kapitału spółki akcyjnej. Jednak wynagrodzenie earn-out wypłacone w przedstawionym przypadku nie jest związane z uzyskiwanym zyskiem z nabycia tych udziałów. Nie jest efektem wypłaty dywidendy na określonym poziomie czy wzrostu wartości rynkowej nabytych udziałów. Jest natomiast efektem wzrostu przychodów operacyjnych spółki akcyjnej i z tym źródłem przychodów należy wiązać wypłatę wynagrodzenia earn-out. Takie stanowisko potwierdzają również interpretacje Dyrektora KIS, m.in. z 3 lipca 2026 r. (sygn. 0111-KDIB1-3.4010.268.2026.1.ZK), w której czytamy:

MF *Z opisu sprawy wynika, że zmiany w strukturze właścicielskiej Państwa Spółki, w tym wejście nowego inwestora, były elementem szerszej strategii biznesowej, której celem jest budowa grupy podmiotów prowadzących działalność w obszarze (…) na terenie Polski. Strategia ta zakłada rozwój działalności operacyjnej Spółki przy wykorzystaniu zasobów i kompetencji nowego inwestora, w szczególności jego know-how biznesowego, doświadczenia zarządczego oraz zaplecza finansowego.*

Wskazane w opisie sprawy działania i założenia pozostają bezpośrednio ukierunkowane na zwiększenie przychodów z podstawowej działalności operacyjnej Państwa Spółki, tj. działalności medycznej, oraz zabezpieczenie i rozwój źródła tych przychodów.

W oparciu o przedstawiony opis sprawy należy stwierdzić, że wynagrodzenie Earn-out będzie stanowiło koszt uzyskania przychodów ze źródeł innych niż zyski kapitałowe.

W przypadku opisanym w pytaniu nabycie udziałów spółki z o.o. było dla spółki akcyjnej elementem rozwoju własnego biznesu. Wynagrodzenie earn-out jest wypłacane w związku ze wzrostem przychodów spółki akcyjnej. Dlatego należy je uznać za koszt pośredni przychodów z innych źródeł. Koszt ten spółka akcyjna zaliczy do kosztów podatkowych w dacie jego poniesienia, tj. w miesiącu, w którym takie płatności zostaną ujęte w księgach rachunkowych jako zobowiązanie (art. 15 ust. 4d updop).

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 15 ust. 1 i ust. 4d ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 554; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 912)

POWOŁANE INTERPRETACJE URZĘDOWE:

- interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 3 lipca 2026 r. (sygn. 0111-KDIB1-3.4010.268.2026.1.ZK)

Grzegorz Ziółkowski
doradca podatkowy, autor licznych publikacji z dziedziny podatków oraz komentarza do PIT wydanego przez INFOR PL SA

eprasa.pl b3b1336df8

5 Opodatkowanie estońskim CIT a obowiązki w zakresie dokumentacji cen transferowych – wyrok NSA

Podatnicy opodatkowani estońskim CIT mają obowiązek stosować przepisy o cenach transferowych. Potwierdził to NSA w wyroku z 17 lutego 2026 r. (sygn. akt II FSK 694/23).

Stan faktyczny

Sprawa dotyczyła spółki opodatkowanej ryczałtem od dochodów spółek, czyli estońskim CIT.

Spółka realizowała transakcje z podmiotami powiązanymi i powzięła wątpliwość, czy wybór estońskiego CIT oznacza, że nie musi stosować przepisów o cenach transferowych, w tym przepisów dotyczących lokalnej dokumentacji cen transferowych, informacji TPR oraz korekt cen transferowych.

Zdaniem spółki przepisy rozdziału 6b ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (dalej: updop), regulujące ryczałt od dochodów spółek, mają charakter szczególny i kompleksowo regulują zasady opodatkowania podatników korzystających z estońskiego CIT.

Spółka argumentowała, że skoro w przepisach o estońskim CIT nie ma wyraźnego odesłania do art. 11e oraz art. 11k–11t updop, to podatnik opodatkowany ryczałtem od dochodów spółek nie powinien być zobowiązany do stosowania tych regulacji.

W konsekwencji spółka uważała, że nie ma obowiązku sporządzania lokalnej dokumentacji cen transferowych ani składania informacji o cenach transferowych tylko dlatego, że realizuje transakcje z podmiotami powiązanymi.

Stanowisko organu podatkowego

Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej nie zgodził się ze stanowiskiem spółki. Wskazał, że wybór estońskiego CIT nie oznacza wyłączenia wszystkich pozostałych przepisów updop. Ryczałt od dochodów spółek jest szczególną formą opodatkowania, ale nadal funkcjonuje w ramach updop.

Zdaniem Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej ustawodawca wprost wymienił, których przepisów updop nie stosuje się do podatników opodatkowanych ryczałtem od dochodów spółek. Skoro w katalogu tych wyłączeń nie znalazły się przepisy o cenach transferowych, to brak jest podstaw do uznania, że podatnicy estońskiego CIT są zwolnieni z obowiązków dokumentacyjnych w tym zakresie.

eprasa.pl b3b1336df8

Organ podkreślił, że art. 11e oraz art. 11k–11t updop mają charakter ogólny i dotyczą podatników CIT realizujących transakcje kontrolowane z podmiotami powiązanymi, o ile spełnione są ustawowe przesłanki powstania obowiązków dokumentacyjnych.

W konsekwencji Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej uznał, że spółka opodatkowana estońskim CIT nadal musi badać, czy realizowane przez nią transakcje z podmiotami powiązanymi przekraczają progi dokumentacyjne i czy nie zachodzi zwolnienie z obowiązku sporządzenia dokumentacji.

Stanowisko WSA

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Poznaniu podzielił stanowisko organu podatkowego. Uznał, że sam fakt wyboru ryczałtu od dochodów spółek nie powoduje automatycznego wyłączenia stosowania przepisów o cenach transferowych.

Sąd wskazał, że przepisy o estońskim CIT rzeczywiście mają pewną odrębność względem klasycznych zasad opodatkowania CIT. Nie można jednak na tej podstawie wnioskować, że podatnik opodatkowany ryczałtem nie musi stosować ogólnych regulacji updop, jeżeli ustawodawca nie przewidział wyraźnego wyłączenia.

WSA zwrócił uwagę na art. 28h updop, który określa przepisy niestosowane do podatników opodatkowanych ryczałtem od dochodów spółek. Przepis ten wyłącza m.in. stosowanie regulacji dotyczących podstawowych stawek CIT, podatku od przychodów z budynków, minimalnego podatku dochodowego oraz IP Box. Nie wyłącza natomiast art. 11e ani art. 11k–11t updop.

Zdaniem sądu brak odesłania w rozdziale 6b updop do przepisów o cenach transferowych nie oznacza, że przepisy te nie obowiązują. Gdyby ustawodawca chciał wyłączyć podatników estońskiego CIT z obowiązków w zakresie cen transferowych, powinien uczynić to wprost.

Stanowisko NSA

Naczelny Sąd Administracyjny oddalił skargę kasacyjną spółki. Potwierdził, że przepisy o cenach transferowych mają zastosowanie również do podatników opodatkowanych ryczałtem od dochodów spółek.

Sąd wskazał, że sama forma opodatkowania podmiotów powiązanych podatkiem dochodowym nie może wyłączać stosowania przepisów o charakterze ogólnym bez wyraźnego zastrzeżenia ustawodawcy.

W ocenie NSA art. 11e oraz art. 11k–11t updop nie zostały wyłączone wobec podatników estońskiego CIT. Oznacza to, że podatnicy ci nadal są zobowiązani do stosowania regulacji dotyczących cen transferowych, jeżeli dokonują transakcji kontrolowanych i spełnione są przesłanki wynikające z tych przepisów.

NSA zaakceptował pogląd, że ryczałt od dochodów spółek jest alternatywnym sposobem opodatkowania CIT, ale nie tworzy odrębnego systemu podatkowego, całkowicie oderwanego od pozostałych regulacji updop.

eprasa.pl b3b1336df8

Sąd podkreślił, że przepisy o cenach transferowych służą nie tylko ustalaniu bieżącego dochodu podatkowego, ale również zapewnieniu rynkowego charakteru transakcji między podmiotami powiązanymi. Ten cel pozostaje aktualny także w przypadku podatników, którzy wybrali estoński CIT.

W konsekwencji NSA uznał, że podatnik opodatkowany estońskim CIT powinien analizować swoje transakcje z podmiotami powiązanymi na zasadach wynikających z rozdziału 1a updop. Jeżeli przekroczone są progi dokumentacyjne i nie znajduje zastosowania żadne zwolnienie, podatnik ma obowiązek sporządzenia lokalnej dokumentacji cen transferowych oraz złożenia informacji TPR.

Od redakcji

Wyrok ma istotne znaczenie dla podatników korzystających z estońskiego CIT, zwłaszcza tych, którzy działają w ramach grup rodzinnych, kapitałowych lub osobowo powiązanych struktur biznesowych.

NSA jednoznacznie potwierdził, że estoński CIT nie jest sposobem na uniknięcie obowiązków w zakresie cen transferowych. Wybór tej formy opodatkowania nie zwalnia z konieczności identyfikowania transakcji kontrolowanych, badania progów dokumentacyjnych, weryfikowania rynkowości rozliczeń oraz składania informacji TPR.

W praktyce oznacza to, że spółki na estońskim CIT powinny prowadzić odrębną analizę powiązań na potrzeby cen transferowych. Nie można automatycznie zakładać, że skoro podatnik spełnia warunki estońskiego CIT, w tym warunki dotyczące prostej struktury właścicielskiej, to nie występują u niego podmioty powiązane.

Szczególne znaczenie mają powiązania ze wspólnikami, członkami rodziny wspólników, podmiotami kontrolowanymi przez te same osoby fizyczne, a także powiązania zarządcze lub faktyczna możliwość wywierania znaczącego wpływu.

Orzeczenie jest również ważne w kontekście ukrytych zysków. Transakcje z podmiotami powiązanymi u podatników estońskiego CIT mogą być analizowane równolegle z dwóch perspektyw: jako transakcje kontrolowane według przepisów dotyczących cen transferowych oraz jako potencjalne ukryte zyski na podstawie art. 28m updop.

W praktyce podatnicy powinni pamiętać, że brak bieżącego opodatkowania dochodu w estońskim CIT nie oznacza braku obowiązków dokumentacyjnych. Obowiązki w zakresie transakcji z podmiotami powiązanymi powstają niezależnie od tego, czy podatek dochodowy jest płacony na zasadach klasycznych, czy w modelu ryczałtu od dochodów spółek.

Omawiany wyrok zamyka istotny spór interpretacyjny. Potwierdza, że brak wyraźnego wyłączenia przepisów o cenach transferowych oznacza ich dalsze stosowanie również przez podatników estońskiego CIT.

©℗

Rafał Styczyński
doradca podatkowy, właściciel kancelarii doradztwa podatkowego,
autor licznych publikacji z dziedziny podatków

eprasa.pl b3b1336df8

VII. PODATEK DOCHODOWY OD OSÓB FIZYCZNYCH

1 Czy zmiana sposobu zapłaty z gotówki na przelew uprawnia do rozliczenia wydatku w kosztach podatkowych

PROBLEM

Prowadzę działalność gospodarczą w zakresie usług poligraficznych. Kupiłem maszynę do drukowania ulotek o wartości początkowej 80 000 zł. Zapłaty za tę maszynę dokonałem w całości gotówką. Po przedstawieniu dokumentów księgowej zostałem poinformowany, że z uwagi na przekroczenie ustawowego limitu płatności gotówkowych nie ma możliwości zaliczenia odpisów amortyzacyjnych od tej maszyny do kosztów podatkowych. Rozważam rozwiązanie polegające na tym, że sprzedawca zwróci mi zapłaconą gotówkę, a ja dokonam ponownej zapłaty w formie przelewu bankowego. Czy takie postępowanie jest dopuszczalne? Czy po dokonaniu płatności przelewem na rachunek bankowy sprzedawcy, znajdujący się na białej liście podatników VAT, będę mógł zaliczać do kosztów odpisy amortyzacyjne od nabytej maszyny?

RADA

Planowane przez Pana rozwiązanie, polegające na zwrocie gotówki i dokonaniu ponownej płatności przelewem, jest prawnie skuteczne i pozwoli na zaliczenie odpisów amortyzacyjnych do kosztów uzyskania przychodów. Szczegóły – w uzasadnieniu.

UZASADNIENIE

Wydatek na zakup maszyny do drukowania ulotek, stanowiącej środek trwały wykorzystywany w działalności poligraficznej, spełnia przesłankę związku z prowadzoną działalnością gospodarczą i co do zasady może stanowić koszt podatkowy poprzez odpisy amortyzacyjne – zob. art. 22 ust. 1 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (dalej: updof).

Kiedy wydatki opłacone gotówką są wyłączone z kosztów podatkowych

Z art. 22p ust. 1 pkt 1 updof wynika, że podatnicy nie zaliczają do kosztów uzyskania przychodów wydatku w tej części, w jakiej płatność dotycząca transakcji o wartości przekraczającej 15 000 zł została dokonana z pominięciem rachunku płatniczego. Obowiązek dokonywania płatności w takiej formie wynika z art. 19 ustawy z 6 marca 2018 r. – Prawo

eprasa.pl b3b1336df8

przedsiębiorców (dalej: ustawa – Prawo przedsiębiorców). Przepis art. 22 ust. 1 pkt 1 updof stosuje się także w przypadku nabycia lub wytworzenia środków trwałych (zob. art. 22p ust. 3 updof).

W konsekwencji, skoro zapłaty za maszynę o wartości 80 000 zł dokonał Pan w całości gotówką, to nie ma Pan możliwości zaliczenia dokonywanych od niej odpisów amortyzacyjnych do kosztów uzyskania przychodów.

Nie oznacza to jednak, że sytuacja ta jest nieodwracalna. Z przedstawionych regulacji oraz utrwalonej praktyki wynika, że w przypadku dokonania swoistej „korekty" płatności, polegającej na:

- zwrocie gotówki przez sprzedawcę,
- ponownym uregulowaniu należności w formie przelewu bankowego

– dojdzie do przywrócenia stanu zgodnego z wymogami przewidzianymi w art. 19 ustawy – Prawo przedsiębiorców. Innymi słowy, taka operacja spowoduje, że transakcję trzeba będzie ostatecznie uznać za opłaconą za pośrednictwem rachunku płatniczego.

W efekcie przestanie mieć zastosowanie ograniczenie wynikające z art. 22p ust. 1 pkt 1 updof. Otworzy to możliwość zaliczenia wydatku do kosztów uzyskania przychodów, w tym również przez odpisy amortyzacyjne dokonywane od nabytego środka trwałego.

Kiedy zaliczyć do kosztów odpisy amortyzacyjne od środka trwałego po zmianie formy płatności z gotówki na przelew

Prawo do rozpoznania wydatku w kosztach podatkowych powstaje dopiero w momencie dokonania płatności zgodnie z art. 22p ust. 1 pkt 1 updof, czyli w chwili zapłaty przelewem. Oznacza to, że:

- wcześniejsze odpisy amortyzacyjne (jeżeli były ujęte w kosztach podatkowych) powinny zostać skorygowane,
- po dokonaniu prawidłowej zapłaty możliwe jest ich ponowne uwzględnianie w kosztach podatkowych.

W przedstawionym przypadku odpisy amortyzacyjne od nabytej maszyny będą mogły być zaliczane do kosztów podatkowych zgodnie z przyjętą metodą amortyzacji, począwszy od momentu, w którym płatność zostanie skutecznie dokonana przelewem na rachunek sprzedawcy znajdujący się na białej liście podatników VAT.

Kluczowe znaczenie ma również właściwe udokumentowanie całej operacji. Dla celów dowodowych należy posiadać:

- potwierdzenie zwrotu gotówki od sprzedawcy (np. jego oświadczenie w tej sprawie),
- dowód dokonania przelewu.

Planowane przez Pana rozwiązanie, polegające na zwrocie gotówki i ponownym dokonaniu zapłaty w formie przelewu, jest dopuszczalne i skuteczne podatkowo. Po przeprowadzeniu takiej operacji będzie Pan uprawniony do zaliczania odpisów amortyzacyjnych od zakupionej maszyny do kosztów uzyskania przychodów, ponieważ

eprasa.pl b3b1336df8

transakcja zostanie ostatecznie uregulowana zgodnie z obowiązującymi przepisami. Stanowisko to potwierdził Dyrektor KIS w interpretacji indywidualnej z 11 czerwca 2025 r. (sygn. 0112-KDIL2-2.4011.345.2025.1.MC), w której stwierdził:

MF *(…) Ponieważ wartość każdego z zakupionych przez Panią środków trwałych nie przekraczała kwoty 10 000 zł, może Pani dokonać ich jednorazowej amortyzacji (…).*

(...) zwrot gotówki przez dostawcę oraz ponowne uregulowanie zobowiązania za pośrednictwem rachunku płatniczego przedsiębiorcy w marcu 2025 r. stanowi zapłatę zgodną z art. 19 ustawy – Prawo przedsiębiorców, a tym samym daje to Pani prawo do zaliczenia w koszty jednorazowej amortyzacji zakupionych 3 środków trwałych w miesiącu zapłaty (marzec 2025 r.).

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 22 ust. 1 i art. 22p ust. 1 pkt 1 i ust. 3 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 592; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 1079)

POWOŁANE INTERPRETACJE URZĘDOWE:

- interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 11 czerwca 2025 r. (sygn. 0112-KDIL2--2.4011.345.2025.1.MC)

©℗
Rafał Styczyński
doradca podatkowy, właściciel kancelarii doradztwa podatkowego,
autor licznych publikacji z dziedziny podatków

2 Jak rozliczyć w kosztach wydatki na internet wykorzystywany do celów mieszanych

PROBLEM

Przedsiębiorca prowadzi działalność gospodarczą w domu jednorodzinnym. Pracuje zdalnie na rzecz klientów krajowych i zagranicznych. Internet jest jego podstawowym narzędziem pracy, bez którego nie jest w stanie wykonywać działalności. Przeciętnie przedsiębiorca wykorzystuje internet około 10 godzin dziennie do pracy oraz około 4 godzin na cele prywatne. Czy przedsiębiorca może zaliczyć do kosztów podatkowych abonament płacony za internet? Jeżeli tak, to czy może to zrobić w całości, skoro przez większość czasu internet jest wykorzystywany do celów służbowych?

RADA

Abonament płacony przez przedsiębiorcę za internet stanowi koszt uzyskania przychodów w prowadzonej przez niego działalności gospodarczej. Przedsiębiorca nie może zaliczyć abonamentu do kosztów podatkowych w całości. Powinien to zrobić w części, w jakiej wykorzystuje internet do celów służbowych. Szczegóły – w uzasadnieniu.

eprasa.pl b3b1336df8

UZASADNIENIE

Jeśli przedsiębiorca wykorzystuje część domu jednorodzinnego na potrzeby prowadzonej działalności gospodarczej, należy uznać, że między wydatkami ponoszonymi na opłaty dotyczące tego domu a prowadzoną przez niego działalnością gospodarczą istnieje związek przyczynowo-skutkowy. W przypadku przedstawionym w pytaniu do takich opłat należy abonament za internet. Przedsiębiorca pracuje w domu zdalnie na rzecz klientów krajowych i zagranicznych, a wykupiony internet jest mu niezbędny do prowadzonej działalności gospodarczej. Internet jest jego podstawowym narzędziem pracy, bez którego nie jest w stanie wykonywać działalności. W związku z tym należy uznać, że przedsiębiorca może zaliczyć do kosztów uzyskania przychodów abonament płacony za internet. Z uwagi na to, że internet jest przez niego wykorzystywany zarówno do celów służbowych, jak i prywatnych, przedsiębiorca nie może zaliczyć go do kosztów podatkowych w całości. Powinien to zrobić w części, w jakiej internet jest przez niego wykorzystywany na potrzeby prowadzonej działalności gospodarczej. Takie stanowisko zajmują również organy podatkowe. W interpretacji indywidualnej z 4 lutego 2026 r. (sygn. 0114-KDIP3--1.4011.1028.2025.2.AK) Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej stwierdził, że:

MF *(…) może Pani zaliczyć do kosztów uzyskania przychodów prowadzonej działalności gospodarczej wydatki poniesione na Internet, zgodnie z przedstawionym w opisie sprawy podziałem kosztów, pozwalającym na określenie i rozgraniczenie celów prywatnych oraz firmowych (…).*

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 22 ust. 1 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 592; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 1079)

POWOŁANE INTERPRETACJE URZĘDOWE:

- interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 4 lutego 2026 r. (sygn. 0114-KDIP3--1.4011.1028.2025.2.AK)

©℗

Marcin Szymankiewicz
doradca podatkowy, autor licznych publikacji podatkowych

3 Jak rozliczyć sprzedaż mieszkania nabytego w wyniku rozwodu

PROBLEM

Klient mojego biura rachunkowego zamierza na jesieni 2026 r. sprzedać lokal mieszkalny. Nabył go w maju 2024 r. w wyniku podziału majątku wspólnego po rozwodzie. Do majątku wspólnego z byłą żoną klient nabył ten lokal w 2018 r. Czy z tytułu sprzedaży tego mieszkania mój klient powinien rozpoznać przychód i go opodatkować? Czy należy taki przychód wykazać w zeznaniu PIT-39 za 2026 r.?

eprasa.pl b3b1336df8

RADA

Sprzedaż nieruchomości, o której mowa w pytaniu, nie będzie podlegała opodatkowaniu PIT. Klient biura nie będzie zobowiązany do wykazania przychodu z tej sprzedaży w zeznaniu PIT-39 za 2026 r. Szczegóły – w uzasadnieniu.

UZASADNIENIE

W przypadku odpłatnego zbycia:

- nieruchomości lub ich części oraz udziału w nieruchomości,
- spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego lub użytkowego oraz prawa do domu jednorodzinnego w spółdzielni mieszkaniowej,
- prawa wieczystego użytkowania gruntów

– obowiązek podatkowy powstaje, jeżeli zbycie nieruchomości lub prawa majątkowego następuje w terminie 5 lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym nastąpiło nabycie lub wybudowanie odpowiednio prawa albo nieruchomości (art. 10 ust. 1 pkt 8 lit. a–c ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych; dalej: updof).

W przypadku odpłatnego zbycia nieruchomości po ustaniu wspólności majątkowej małżeńskiej, która została nabyta do majątku wspólnego małżonków lub wybudowana w trakcie trwania wspólności majątkowej małżeńskiej, okres 5 lat liczy się od końca roku kalendarzowego, w którym nastąpiło jej nabycie do majątku wspólnego małżonków lub wybudowanie w trakcie trwania wspólności majątkowej małżeńskiej (art. 10 ust. 6 updof). Zatem, jak wskazał Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej w interpretacji indywidualnej z 15 kwietnia 2026 r. (sygn. 0113-KDIPT2-1.4011.112.2026.3.HJ):

MF *(…) zgodnie z art. 10 ust. 6 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych – datą nabycia przez Panią nieruchomości (mieszkania), pomimo ustania wspólności majątkowej małżeńskiej jest data nabycia tej nieruchomości do majątku wspólnego małżonków (…).*

W przedstawionej sytuacji od końca roku, w którym nastąpiło nabycie lokalu mieszkalnego przez małżonków do majątku wspólnego, tj. od końca 2018 r., minęło ponad 5 lat. Zatem sprzedaż tego mieszkania w 2026 r. nie spowoduje powstania po stronie klienta biura przychodu opodatkowanego PIT. W tym przypadku nie ma znaczenia fakt, że klient nabył ten lokal w maju 2024 r. w wyniku podziału majątku wspólnego po rozwodzie. Dla rozliczenia podatkowego ma znaczenie moment nabycia mieszkania do majątku wspólnego małżonków. W związku z tym klient biura nie będzie zobowiązany do wykazania przychodu z tej sprzedaży w zeznaniu PIT-39 za 2026 r.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 10 ust. 1 pkt 8 lit. a–c i ust. 6 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 592; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 1079)

POWOŁANE INTERPRETACJE URZĘDOWE:

- interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 15 kwietnia 2026 r. (sygn. 0113-KDIPT2-1.4011.112.2026.3.HJ)

©℗
Marcin Szymankiewicz
doradca podatkowy, autor licznych publikacji podatkowych

eprasa.pl b3b1336df8

VIII. PODATKOWA KSIĘGA PRZYCHODÓW I ROZCHODÓW

1 Jak rozliczać w pkpir krajową podróż służbową pracownika

Podatnicy prowadzący pkpir ujmują wydatki z tytułu krajowej podróży służbowej pracownika na podstawie dowodu wewnętrznego. Dowód wewnętrzny nie musi zawierać rozliczenia kosztów transportu w podróży służbowej. Nie musi, ale może – stąd technicznie rozliczenie podróży służbowej pracownika w pkpir może być sporządzone na różne, poprawne sposoby.

Pracownikowi wykonującemu na polecenie pracodawcy zadanie służbowe poza miejscowością, w której znajduje się siedziba pracodawcy, lub poza stałym miejscem pracy przysługują należności na pokrycie kosztów związanych z podróżą służbową – art. $77^{[5]}$ § 1 ustawy z 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (dalej: k.p.). Warunki wypłacania należności z tytułu podróży służbowej pracownikowi zatrudnionemu u innego pracodawcy niż państwowa lub samorządowa jednostka budżetowa określa się w układzie zbiorowym pracy, w regulaminie wynagradzania lub w umowie o pracę, jeżeli pracodawca nie jest objęty układem zbiorowym pracy lub nie jest obowiązany do ustalenia regulaminu wynagradzania (art. $77^{[5]}$ § 3 k.p.). Dopiero brak odpowiednich postanowień w tych wewnętrznych aktach powoduje, że mają zastosowanie przepisy rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej (dalej: rozporządzenie z 29 stycznia 2013 r. w sprawie podróży służbowych).

Zwolnienie z PIT należności wypłacanych pracownikom odbywającym krajową podróż służbową

Należności z tytułu krajowych podróży służbowych wypłacane pracownikom są zwolnione z PIT do wysokości określonej w rozporządzeniu z 29 stycznia 2013 r. w sprawie podróży służbowych – art. 21 ust. 1 pkt 16 lit. a ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (dalej: updof). Oznacza to, że jeśli należności mieszczą się w limitach określonych w tym rozporządzeniu, to są zwolnione z PIT. Jeżeli pracodawca określił wyższe należności, ze zwolnienia skorzystają tylko kwoty mieszczące się w limitach przewidzianych przez rozporządzenie z 29 stycznia 2013 r. w sprawie podróży służbowych. Obecnie kwota diety w podróżach krajowych wynosi 45 zł. Jeżeli pracodawca zdecyduje się na wypłatę diety w wyższej wysokości niż 45 zł, to nadwyżka ponad tę kwo-

eprasa.pl b3b1336df8

tę nie będzie mogła korzystać ze zwolnienia z PIT na podstawie art. 21 ust. 1 pkt 16 lit. a updof. Zostanie opodatkowana PIT jako przychód ze stosunku pracy.

Na podstawie art. 21 ust. 1 pkt 16 lit. a updof wolne od podatku dochodowego są również kwoty otrzymane przez pracowników z tytułu używania przez nich prywatnych samochodów osobowych w celu odbycia podróży służbowej – do wysokości nieprzekraczającej kwoty ustalonej z zastosowaniem stawek za 1 kilometr przebiegu pojazdu określonych przepisami rozporządzenia Ministra Infrastruktury z 25 marca 2002 r. w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy (dalej: rozporządzenie w sprawie zwrotu kosztów używania samochodów). Stawka ta wynosi obecnie za kilometr:

1) 0,89 zł – dla samochodu osobowego o pojemności skokowej silnika do 900 cm^3,

2) 1,15 zł – dla samochodu osobowego o pojemności skokowej silnika powyżej 900 cm^3.

Obliczona w powyższy sposób kwota zwrotu jest zwolniona z PIT na podstawie art. 21 ust. 1 pkt 16 lit. a updof. Ewentualne nadwyżki ponad tę kwotę, wynikające np. z korzystniejszych zasad określonych w układzie zbiorowym pracy, regulaminie wynagradzania lub umowie o pracę, stanowią dla pracowników przychody opodatkowane PIT.

Rozliczenie samochodu pracownika na podstawie kilometrówki oznacza, że w kosztach podatkowych nie rozlicza się już faktycznie poniesionych przez pracownika wydatków eksploatacyjnych w trakcie podróży, takich jak paliwo czy parkingi (zob. interpretacja indywidualna Dyrektora Izby Skarbowej w Warszawie z 8 listopada 2013 r., sygn. IPPB5/423-611/13-2/IŚ).

Przepisy rozporządzenia w sprawie zwrotu kosztów używania samochodów nie określają stawek za 1 kilometr przebiegu dla samochodów innych niż samochody spalinowe, w szczególności dla samochodów elektrycznych. Kierując się stanowiskiem zajętym przez Ministerstwo Finansów w odpowiedzi z 17 lipca 2025 r. na interpelację poselską nr 10568 (sygn. odpowiedzi DD3.054.33.2025), można dojść do wniosku, że zwolnienie wynikające z art. 21 ust. 1 pkt 16 lit. a updof nie ma zastosowania do zwrotu kosztów używania prywatnych samochodów elektrycznych w trakcie podróży służbowej. Zastrzec jednak trzeba, że odmienne stanowisko zajął w tej kwestii Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej w interpretacji indywidualnej z 11 maja 2023 r. (sygn. 0115-KDIT2.4011.99.2023.1.ENB). Aby zyskać całkowitą pewność w tej kwestii, zalecamy wystąpić o wydanie interpretacji indywidualnej w celu potwierdzenia prawa do zwolnienia.

Wydatki na krajowe podróże służbowe pracowników w kosztach pracodawcy

Należności z tytułu krajowych podróży służbowych wypłacone pracownikom stanowią koszty uzyskania przychodu pracodawcy.

eprasa.pl b3b1336df8

Krajowe podróże służbowe odbywane prywatnym samochodem pracownika. Nie uważa się za koszty uzyskania przychodów wydatków ponoszonych na rzecz pracowników z tytułu używania przez nich prywatnych samochodów na potrzeby wykonywanej działalności w celu odbycia podróży służbowej – w wysokości przekraczającej kwotę ustaloną z zastosowaniem stawek za 1 kilometr przebiegu pojazdu określonych w rozporządzeniu w sprawie zwrotu kosztów używania samochodów (art. 23 ust. 1 pkt 36 lit. a updof).

W przypadku zwrotu wymienionych należności pracodawca może wypłacać kwoty przewyższające limit wynikający z przemnożenia przejechanych kilometrów i stawek normatywnych, ale nadwyżka ponad limit kilometrówki nie będzie stanowić kosztu uzyskania przychodu. Bezwzględnym warunkiem zaliczenia tych należności do kosztów jest prowadzenie ewidencji przebiegu pojazdu, potwierdzonej przez pracodawcę na koniec miesiąca (art. 23 ust. 5 updof).

Należy podkreślić, że limity przewidziane w art. 23 ust. 1 pkt 36 lit. a updof mają zastosowanie tylko do zwrotu kosztów używania samochodów spalinowych. Nie mają zastosowania do zwrotu kosztów używania samochodów innych niż samochody spalinowe, w szczególności samochodów elektrycznych. Dlatego też ponoszone na rzecz pracowników zwroty wydatków z tytułu używania przez nich na potrzeby pracodawców samochodów innych niż samochody spalinowe (w szczególności samochodów elektrycznych) mogą być zaliczane do kosztów uzyskania przychodów pracodawców w całości. Potwierdził to Szef Krajowej Administracji Skarbowej w interpretacji zmieniającej z 18 stycznia 2026 r. (sygn. DOP12.8221.45.2025). Interpretacja ta została wydana na podstawie przepisów ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (dalej: updop). Z uwagi na to, że art. 16 ust. 1 pkt 30 lit. a updop reguluje omawianą kwestię w ten sam sposób co art. 23 ust. 1 pkt 36 lit. a updof, interpretacja ta może być adekwatnie stosowana także w zakresie podatku dochodowego od osób fizycznych wobec podatników tego podatku.

Krajowe podróże służbowe odbywane samochodem pracodawcy. W przypadku odbywania krajowej podróży służbowej samochodem osobowym pracodawcy (samochodem stanowiącym jego środek trwały, samochodem przez niego leasingowanym albo wynajmowanym) zastosowanie znajdą przepisy ograniczające rozliczenie w kosztach wydatków związanych z eksploatacją samochodów osobowych, tj.:

- przy samochodach osobowych w użytku mieszanym do kosztów podatkowych pracodawca może zaliczać 75% wydatków eksploatacyjnych,
- przy samochodach osobowych wykorzystywanych wyłącznie do działalności gospodarczej do kosztów podatkowych pracodawca może zaliczać 100% wydatków eksploatacyjnych.

Za koszty eksploatacyjne używania samochodu opócz paliwa, serwisów uznaje się też wydatki parkingowe czy też opłaty za autostrady.

eprasa.pl b3b1336df8

Dokumentowanie i ewidencja w pkpir wydatków związanych z krajową podróżą służbową pracownika

Podatnicy prowadzący pkpir ujmują wydatki z tytułu podróży służbowej na podstawie dowodu wewnętrznego. Dowody wewnętrzne dotyczące rozliczenia kosztów podróży służbowej powinny zawierać co najmniej następujące dane:

- imię i nazwisko osoby podróżującej,
- cel podróży, nazwę miejscowości docelowej,
- liczbę godzin i dni przebywania w podróży służbowej (data i godzina wyjazdu oraz powrotu),
- stawkę i wartość przysługujących diet.

Dowód wewnętrzny nie musi zawierać rozliczenia kosztów transportu w podróży służbowej. Nie musi, ale może – stąd technicznie rozliczenia podróży służbowej pracownika w pkpir można dokonywać na różne, poprawne sposoby.

Pracownik powinien dokonać rozliczenia kosztów podróży krajowej nie później niż w terminie 14 dni od dnia jej zakończenia. Do rozliczenia należy dołączyć dowody (faktury zarówno otrzymane w formie papierowej, jak i wydrukowane z KSeF) potwierdzające poszczególne wydatki. Jeżeli uzyskanie dowodu (faktury) nie było możliwe, pracownik musi złożyć pisemne oświadczenie o dokonanym wydatku i przyczynach braku jego udokumentowania. Nie wymagają udokumentowania fakturami diety ani wydatki objęte ryczałtem, a także koszty przejazdu własnym samochodem pracownika. Wydatki z tytułu podróży służbowych powinny być rozliczone w kolumnie 15 pkpir – Pozostałe wydatki, w dacie sporządzenia dowodu wewnętrznego.

PRZYKŁAD

Pracownik przebywał w krajowej podróży służbowej od 2 do 5 września 2026 r. Wyjazd nastąpił o godz. 8:00, a powrót o godz. 18:00. Pracownik odbył podróż własnym samochodem osobowym o pojemności silnika powyżej 900 cm^3. W trakcie podróży przejechał 565 km. Nocował w hotelu, co zostało udokumentowane fakturą na kwotę 600 zł (brutto). Z tytułu korzystania w podróży z prywatnego samochodu pracownika pracodawca zwrócił pracownikowi kwotę 649,75 zł (565 km × 1,15 zł). Diety pracownika wynosiły 180 zł (45 zł × 4). W sumie kwota wydatków z tytułu podróży służbowej wyniosła 1429,75 zł. Całość tej kwoty pracodawca może zaliczyć do kosztów uzyskania przychodów, natomiast u pracownika jest to przychód zwolniony od podatku. Ujęcie w kosztach nastąpi na podstawie sporządzonego dowodu wewnętrznego, do którego należy dołączyć fakturę za hotel. Ponadto trasę odbytą prywatnym samochodem osobowym należy rozliczyć w ewidencji przebiegu pojazdu.

eprasa.pl b3b1336df8

Delegowany: Jan Kowalski Stanowisko: Informatyk	Data i miejsce sporządzenia: Warszawa, 8 września 2026 r.
Cel wyjazdu i miejsce docelowe: Sprawdzenie serwera dostawcy, Kraków ul. Wandy 14	
Do polecenia wyjazdu służbowego nr 1/09/2026 z dnia 1 września 2026 r.	

ROZLICZENIE KOSZTÓW PODRÓŻY SŁUŻBOWEJ 1/09/2026

WYJAZD			PRZYJAZD			Środek lokomocji*
Miejscowość	**data**	**godz.**	**Miejscowość**	**Data**	**godz.**	
Warszawa	02.09.2026	8:00	Kraków	02.09.2026	12:30	SP
Kraków	05.09.2026	13:00	Warszawa	05.09.2026	18:00	SP

Koszty podróży	Charakter wydatku					Wartość [zł]	[gr]
	Ryczałt za dojazdy/Kilometrówka				565 km × 1,15 zł	649	75
	Diety	Liczba:	4	Stawka:	45 zł	180	00
	Noclegi udokumentowane					600	00
	Ryczałt za nocleg						
	Pozostałe koszty podróży na podstawie załączonych dowodów zakupu						

Liczba załączonych dowodów: Jeden (F 1123/09/2026)	RAZEM	1429	75
Uwagi:	Słownie: jeden tysiąc czterysta dwadzieścia dziewięć złotych siedemdziesiąt pięć groszy		

Rozliczenie sprawdził i zatwierdził: 08.09.2026 r. Mariusz Nowak *(data)* *(podpis)*	Rozliczenie sporządził: 08.09.2026 r. Robert Ciski *(data)* *(podpis)*

* użyć skrótów: P – pociąg; L – samolot; A – autobus/bus; SF – samochód firmowy; SP – samochód prywatny; Ł – prom

Zapis w pkpir

Lp.	Data zdarzenia gospodarczego	Nr dowodu księgowego	Opis zdarzenia gospodarczego	Pozostałe wydatki	
				zł	gr
1	**2**	**4**	**8**	**15**	
122	8.09.2026	DW 1/09/2026	Podróż służbowa pracownika	1429	75

eprasa.pl b3b1336df8

Sposób rozliczenia może wyglądać inaczej w przypadku odbycia podróży samochodem pracodawcy, który jest amortyzowany czy też leasingowany albo wynajmowany. W takim przypadku fakturę za paliwo można rozliczyć w dowodzie wewnętrznym, ale w praktyce rozlicza się ją niezależnie od dowodu sporządzonego z tytułu podróży służbowej. Wprowadzenie bezpośrednio faktury do programu księgowego pozwoli na zaciągnięcie jej zarówno do pkpir, jak i do JPK_VAT (przy pobieraniu faktury z KSeF zaznaczamy opcję – rozlicz w pkpir).

PRZYKŁAD

Pracownik przebywał w krajowej podróży służbowej od 2 do 5 września 2026 r. Wyjazd nastąpił o godz. 8:00, a powrót o godz. 18:00. Pracownik odbył podróż samochodem osobowym pracodawcy, który jest w użytku mieszanym. W trakcie podróży zatankował z własnych środków paliwo za 180 zł netto, VAT naliczony 41,40 zł. Nocował w hotelu, co zostało udokumentowane fakturą na kwotę 600 zł (brutto). Diety pracownika wynosiły 180 zł (45 zł × 4). W sumie kwota wydatków z tytułu podróży służbowej wyniosła 1001,40 zł. Ujęcie w kosztach nastąpi na podstawie faktury za paliwo oraz sporządzonego dowodu wewnętrznego, do którego należy dołączyć fakturę za hotel.

Z faktury za paliwo podatnik zaliczy do kosztów 75% sumy kwoty netto (180 zł) i 50% VAT, który nie podlega odliczeniu (20,70 zł). Będzie to kwota 150,53 zł (200,70 zł × 75%).

Dowód wewnętrzny zostanie wystawiony na kwotę 780 zł i obejmie koszty diet i noclegu.

Zapis w pkpir

Lp.	Data zdarzenia gospodarczego	Nr dowodu księgowego	Opis zdarzenia gospodarczego	Pozostałe wydatki	
				zł	gr
1	2	4	8	15	
321	4.09.2026	FV 1122/09/2026	Paliwo	150	53
322	8.09.2026	DW 1/09/2026	Podróż służbowa pracownika	780	00

Podczas podróży służbowych ponoszone są też koszty parkingów. W praktyce przy tego typu wydatkach trudno o faktury. Podatnicy często dostają tylko bilety parkingowe. W związku z tym nasuwa się pytanie, czy taki bilet może być podstawą wpisu do pkpir wydatków za parking?

Opłaty za parking mogą być rozliczone na podstawie biletu parkingowego, który zawiera dane określone w § 6 ust. 3 pkt 3 rozporządzenia Ministra Finansów i Gospodarki z 6 września 2025 r. w sprawie prowadzenia podatkowej księgi przychodów i rozchodów,

eprasa.pl b3b1336df8

albo na podstawie dowodu wewnętrznego. W przypadku podróży służbowych pracowników najczęściej rozlicza się je w dowodzie wewnętrznym sporządzanym do rozliczenia podróży służbowych.

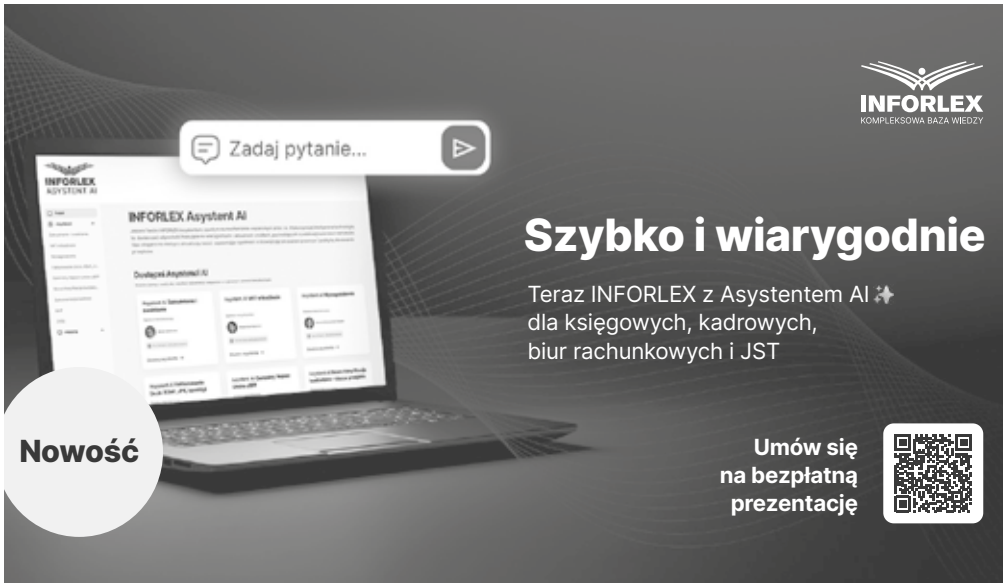
PODSTAWA PRAWNA:

- art. 21 ust. 1 pkt 16 lit. a, art. 23 ust. 1 pkt 36 lit. a ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (j.t. Dz. U. z 2026 r. poz. 592; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 1079)
- § 6 ust. 3 pkt 3, § 8 ust. 2 pkt 4 i pkt 8, ust. 3 oraz ust. 4 rozporządzenia Ministra Finansów i Gospodarki z 6 września 2025 r. w sprawie prowadzenia podatkowej księgi przychodów i rozchodów (Dz.U. z 2025 r. poz. 1299)
- § 2, § 5, § 7 i § 8 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej (j.t. Dz.U. z 2023 r. poz. 2190)
- art. 77[5] § 1 i § 3 ustawy z 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 277; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 1046)

POWOŁANE INTERPRETACJE URZĘDOWE:

- interpretacja indywidualna Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 11 maja 2023 r. (sygn. 0115-KDIT2.4011.99.2023.1.ENB)
- interpretacja indywidualna Dyrektora Izby Skarbowej w Warszawie z 8 listopada 2013 r. (sygn. IPPB5/423-611/13-2/IŚ)
- interpretacja zmieniająca Szefa Krajowej Administracji Skarbowej z 18 stycznia 2026 r. (sygn. DOP12.8221.45.2025)
- odpowiedź Ministerstwa Finansów z 17 lipca 2025 r. na interpelację poselską nr 10568 (sygn. odpowiedzi DD3.054.33.2025)

Grzegorz Ziółkowski
doradca podatkowy, autor licznych publikacji z dziedziny podatków
oraz komentarza do PIT wydanego przez INFOR PL SA

eprasa.pl b3b1336df8

IX. ZUS

1 Kontrola ZUS w firmie – zasady postępowania

Kontrola ZUS ma na celu zbadanie prawidłowości wykonywania przez płatników składek obowiązków z zakresu ubezpieczeń społecznych dotyczących m.in. zgłaszania do ubezpieczeń, ustalania podstawy wymiaru i wysokości składek, wypełniania dokumentów rozliczeniowych. W ostatnim czasie nastąpiły istotne zmiany w zasadach prowadzenia kontroli planowych, m.in. dotyczących analizy prawdopodobieństwa naruszenia prawa czy ustalenia kategorii ryzyka w tym zakresie dla płatnika składek.

Przy planowaniu kontroli ZUS wykorzystuje różnego rodzaju narzędzia analityczne, które pozwalają na wytypowanie płatników składek, u których występuje większe prawdopodobieństwo wystąpienia nieprawidłowości. W 2026 r. została wprowadzona klasyfikacja podmiotów według poziomów ryzyka naruszenia przepisów ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (dalej: ustawa systemowa). Płatnicy składek, którzy znajdują się w grupie najwyższego ryzyka, są kontrolowani częściej niż podmioty, które wykonują swoje obowiązki w sposób prawidłowy.

1. Zakres kontroli ZUS

Kontrola ZUS obejmuje przede wszystkim:

- zgłaszanie do ubezpieczeń społecznych,
- prawidłowość i rzetelność obliczania, potrącania i opłacania składek oraz innych składek i wpłat, do których pobierania zobowiązany jest ZUS,
- ustalanie uprawnień do świadczeń z ubezpieczeń społecznych i wypłacanie tych świadczeń oraz dokonywanie rozliczeń z tego tytułu,
- prawidłowość i terminowość opracowywania wniosków o świadczenia emerytalne i rentowe.

2. Przebieg kontroli ZUS

2.1. Zawiadomienie o kontroli

ZUS zawiadamia płatnika składek o zamiarze wszczęcia kontroli. Zawiadomienie to stanowi formalne poinformowanie przedsiębiorcy o planowanych czynnościach kontrol-

eprasa.pl b3b1336df8

nych. Powinno zawierać elementy umożliwiające identyfikację organu, kontrolowanego podmiotu oraz zakresu planowanej kontroli.

W szczególności zawiadomienie o zamiarze wszczęcia kontroli powinno obejmować:

- oznaczenie organu kontroli, tj. ZUS,
- datę i miejsce sporządzenia zawiadomienia,
- oznaczenie przedsiębiorcy będącego płatnikiem składek,
- określenie zakresu przedmiotowego planowanej kontroli,
- wstępną listę dokumentów oraz informacji pozostających w związku z zakresem przedmiotowym kontroli, których udostępnienia organ kontroli będzie oczekiwał w toku czynności kontrolnych,
- w przypadku kontroli planowej – informację o kategorii ryzyka, do której został zakwalifikowany płatnik składek,
- imię i nazwisko osoby upoważnionej do dokonania zawiadomienia, jej podpis oraz wskazanie zajmowanego stanowiska lub pełnionej funkcji.

WAŻNE! Na wniosek przedsiębiorcy kontrola może być wszczęta przed upływem 7 dni od dnia doręczenia zawiadomienia.

2.2. Rozpoczęcie kontroli

Kontrolę wszczyna się nie wcześniej niż po upływie 7 dni i nie później niż przed upływem 30 dni od dnia doręczenia zawiadomienia o zamiarze wszczęcia kontroli. Jeżeli kontrola nie zostanie wszczęta w terminie 30 dni od dnia doręczenia zawiadomienia, wszczęcie kontroli wymaga ponownego zawiadomienia.

Kontrola zostaje wszczęta po okazaniu przez inspektora ZUS legitymacji służbowej i po doręczeniu upoważnienia do przeprowadzenia kontroli.

W upoważnieniu powinno się znaleźć co najmniej: wskazanie podstawy prawnej, oznaczenie jednostki organizacyjnej ZUS, data i miejsca wystawienia, imię i nazwisko inspektora kontroli oraz numer jego legitymacji służbowej, oznaczenie kontrolowanego płatnika składek, wskazanie daty rozpoczęcia kontroli i przewidywanego terminu jej zakończenia, zakres przedmiotowy kontroli, podpis osoby udzielającej upoważnienia z podaniem zajmowanego stanowiska lub funkcji oraz pouczenie o prawach i obowiązkach kontrolowanego płatnika składek.

WAŻNE! Datą wszczęcia kontroli jest dzień doręczenia kontrolowanemu płatnikowi składek upoważnienia do przeprowadzenia kontroli.

eprasa.pl b3b1336df8

2.3. Uprawnienia inspektora ZUS oraz płatnika składek w trakcie kontroli

Płatnik składek lub wskazana przez niego osoba mają prawo uczestniczyć w czynnościach kontrolnych. Zasadniczo płatnik składek powinien być także zawiadomiony o miejscu i terminie przeprowadzenia dowodu z zeznań świadków lub oględzin, w sposób umożliwiający mu udział w przeprowadzaniu tego dowodu, nie później niż bezpośrednio przed podjęciem tych czynności.

Czynności kontrolne zwykle odbywają się w siedzibie płatnika składek oraz w miejscach prowadzenia przez niego działalności. Za zgodą płatnika składek kontrola lub poszczególne czynności kontrolne mogą odbyć się w siedzibie ZUS albo w sposób zdalny.

Inspektor prowadzący kontrolę jest uprawniony do:

- badania wszelkich ksiąg, dokumentów finansowo-księgowych i osobowych oraz innych nośników informacji związanych z zakresem kontroli,
- dokonania oględzin i spisu składników majątku płatników składek zalegających z opłatą należności z tytułu składek,
- zabezpieczenia zebranych dowodów,
- żądania udzielania informacji przez płatnika składek i ubezpieczonego,
- legitymowania osób w celu ustalenia ich tożsamości, jeśli jest to niezbędne dla potrzeb kontroli,
- wzywania i przesłuchiwania świadków,
- wzywania i przesłuchiwania płatnika składek i ubezpieczonego, jeżeli z powodu braku lub po wyczerpaniu innych środków dowodowych pozostały niewyjaśnione okoliczności mające znaczenie dla postępowania kontrolnego.

Natomiast płatnik składek ma obowiązek udostępnić kontrolującemu wszelkie księgi, dokumenty i inne nośniki informacji związane z zakresem kontroli, które są przechowywane u płatnika oraz u osób trzecich w związku z powierzeniem tym osobom niektórych czynności na podstawie odrębnych umów.

Ponadto jest zobowiązany sporządzić i wydać kopie dokumentów związanych z zakresem kontroli i określonych przez inspektora kontroli ZUS, jak również udzielać kontrolującemu wyjaśnień.

WAŻNE! Płatnik składek jest zobowiązany do przekazania kontrolującemu tylko takiej dokumentacji, która jest związana z zakresem prowadzonej kontroli.

2.4. Czas trwania kontroli

Czas trwania wszystkich kontroli organu kontrolującego (np. ZUS) u przedsiębiorcy (płatnika składek) w jednym roku kalendarzowym nie może przekraczać:

eprasa.pl b3b1336df8

- u mikroprzedsiębiorców – 6 dni roboczych,
- u małych przedsiębiorców – 18 dni roboczych,
- u średnich przedsiębiorców – 24 dni roboczych,
- u pozostałych przedsiębiorców – 48 dni roboczych.

PRZYKŁAD

Pani Anna jest mikroprzedsiębiorcą i prowadzi działalność gospodarczą w zakresie usług reklamowych. W tym przypadku czas trwania kontroli ZUS nie może przekroczyć 6 dni roboczych w danym roku kalendarzowym.

Przedłużenie czasu trwania kontroli jest możliwe jedynie z przyczyn niezależnych od ZUS i wymaga uzasadnienia na piśmie, które należy doręczyć płatnikowi składek.

2.5. Protokół kontroli

Ustalenia kontroli są zamieszczane w protokole kontroli. Protokół taki powinien zawierać:

- oznaczenie terytorialnej jednostki organizacyjnej ZUS,
- oznaczenie kontrolowanego płatnika składek,
- oznaczenie inspektorów kontroli ZUS wykonujących kontrolę,
- określenie zakresu kontroli,
- czas trwania kontroli z określeniem daty wszczęcia i zakończenia kontroli oraz z wymienieniem dni przerwy w kontroli,
- opis dokonanych ustaleń z podaniem podstaw prawnych,
- przedstawienie dowodów,
- pouczenie o prawie złożenia zastrzeżeń,
- podpis inspektora kontroli ZUS z podaniem imienia i nazwiska,
- informację o wpisie do książki kontroli.

Protokół kontroli sporządzany jest w dwóch egzemplarzach, z których jeden otrzymuje płatnik składek albo osoba upoważniona do reprezentowania lub prowadzenia jego spraw.

Zmiany protokołu kontroli dokonuje się przez wydanie aneksu do protokołu kontroli.

Płatnik składek ma prawo w terminie 14 dni od dnia otrzymania protokołu kontroli (lub aneksu do protokołu) złożyć zastrzeżenia do zawartych w nim ustaleń, wskazując równocześnie stosowne środki dowodowe.

eprasa.pl b3b1336df8

Inspektor kontroli ZUS jest zobowiązany do rozpatrzenia zgłoszonych zastrzeżeń oraz, w razie potrzeby, do przeprowadzenia dodatkowych czynności kontrolnych. Ma również obowiązek poinformować płatnika składek o sposobie rozpatrzenia wniesionych zastrzeżeń.

WAŻNE! Protokół kontroli stanowi podstawę do wydania przez ZUS decyzji administracyjnej.

3. Sprzeciw na czynności kontrolne

Jeżeli ZUS prowadzi kontrolę z naruszeniem przepisów ustawy z 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (dalej: ustawa – Prawo przedsiębiorców), płatnik składek ma prawo wnieść sprzeciw wobec podejmowanych czynności kontrolnych. Sprzeciw powinien zawierać uzasadnienie i zostać złożony na piśmie w terminie 3 dni roboczych od dnia wszczęcia kontroli przez ZUS albo od dnia wystąpienia okoliczności uzasadniającej jego wniesienie. O wniesieniu sprzeciwu należy jednocześnie zawiadomić kontrolującego.

ZUS rozpatruje sprzeciw w terminie 3 dni roboczych od dnia jego otrzymania i wydaje postanowienie o:

- odstąpieniu od czynności kontrolnych albo
- kontynuowaniu czynności kontrolnych.

Jeżeli ZUS nie rozpatrzy sprzeciwu w powyższym terminie, uznaje się, że wydał postanowienie o odstąpieniu od czynności kontrolnych.

Na postanowienie ZUS płatnikowi składek przysługuje zażalenie, które należy wnieść w terminie 3 dni od dnia doręczenia postanowienia.

ZUS powinien rozpatrzyć zażalenie w terminie 7 dni od dnia jego wniesienia. Następnie wydaje postanowienie o:

- utrzymaniu w mocy zaskarżonego postanowienia albo
- uchyleniu zaskarżonego postanowienia i odstąpieniu od czynności kontrolnych.

Jeżeli ZUS nie rozpatrzy zażalenia w ustawowym terminie, uznaje się, że zażalenie zostało uwzględnione, co jest równoznaczne z obowiązkiem odstąpienia od czynności kontrolnych.

4. Zmiany w kontroli ZUS od 1 stycznia 2026 r.

Kontrole ZUS są przeprowadzane zgodnie z okresowym planem kontroli, sporządzanym na podstawie okresowej analizy prawdopodobieństwa naruszenia prawa w związku z wykonywaniem działalności gospodarczej. Są to tzw. kontrole planowe.

Zgodnie z nowymi regulacjami ZUS przypisuje płatnikom składek jedną z trzech kategorii ryzyka, od której uzależniona jest częstotliwość przeprowadzania kontroli planowych:

eprasa.pl b3b1336df8

- **niska kategoria ryzyka** – kontrola może być przeprowadzana nie częściej niż raz na 5 lat,
- **średnia kategoria ryzyka** – kontrola może być przeprowadzana nie częściej niż raz na 3 lata,
- **wysoka kategoria ryzyka** – kontrola może być przeprowadzana tak często, jak jest to niezbędne do zapewnienia skutecznego stosowania przepisów, z uwzględnieniem wysokiego ryzyka wystąpienia nieprawidłowości oraz konieczności zastosowania środków służących ograniczeniu tego ryzyka.

PRZYKŁAD

Animex sp. z o.o. została zakwalifikowana do średniej kategorii ryzyka. W tej sytuacji kontrole planowe ZUS może przeprowadzać nie częściej niż raz w ciągu 3 lat.

5. Ograniczenia w zakresie częstotliwości kontroli nie dotyczą kontroli doraźnych

Jeżeli przedsiębiorca wykonuje działalność gospodarczą w więcej niż jednym zakładzie lub innej wyodrębnionej części przedsiębiorstwa, opisane zasady stosuje się do zakładu lub części przedsiębiorstwa (nie dotyczy to kontroli działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorców oraz małych przedsiębiorców).

Warto wskazać, że ZUS jest zobowiązany do publikowania w Biuletynie Informacji Publicznej (BIP) informacji o zasadach umożliwiających przypisanie przedsiębiorców do właściwej kategorii ryzyka, opracowanych na podstawie dotychczasowej okresowej analizy prawdopodobieństwa naruszenia prawa.

W odróżnieniu od pozostałych organów kontroli, które mają obowiązek opublikować takie informacje w terminie 3 miesięcy od dnia przyjęcia kolejnej okresowej analizy, ZUS dokonuje publikacji w terminie 6 miesięcy od dnia przyjęcia nowej analizy zastępującej dotychczasową (art. 47 ust. 1b ustawy – Prawo przedsiębiorców).

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 41 ust. 13, art. 83, art. 86–97, art. 98 ust. 1 pkt 3, art. 123 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 199; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 734)
- art. 7, art. 45–65 ustawy z 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 1480; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 507)

Małgorzata Kozłowska
radca prawny, specjalista i praktyk, od wielu lat zajmuje się prawem ubezpieczeń społecznych

eprasa.pl b3b1336df8

X. KADRY I PŁACE

1 Jak skorygować wynagrodzenie, gdy pracownik przez kilka lat otrzymywał nienależne świadczenie

PROBLEM

Pracownikowi w okresie od 2016 r. do chwili obecnej były wypłacane nienależne świadczenia z tytułu dyżurów pod telefonem. Obecnie, w związku z prowadzonym postępowaniem oraz koniecznością dokonania rozliczeń, musimy ustalić prawidłowy sposób korekty zarówno składek ZUS, jak i podatku dochodowego od osób fizycznych. Jak we właściwy sposób skorygować i ustalić potrącenie pracownikowi nadpłaconego wynagrodzenia?

RADA

Za lata 2016–2021 nie mogą Państwo dokonać samodzielnych korekt w ZUS. Rozliczenia podatkowe należy przeprowadzać na bieżąco (bez korygowania archiwalnych PIT-11), a kwota dochodzona od pracownika powinna być kwotą brutto. Ze względu na upływ 3-letniego terminu przedawnienia dla najstarszych należności ich odzyskanie – w przypadku braku zgody pracownika – może być znacznie utrudnione.

UZASADNIENIE

Korekta dokumentacji ubezpieczeniowej (ZUS). W zakresie korekty składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne istotne ograniczenie wprowadziła nowelizacja przepisów ubezpieczeniowych. Mianowicie płatnicy składek utracili od 2 stycznia 2024 r. prawo do samodzielnego korygowania dokumentów rozliczeniowych (ZUS DRA, ZUS RCA, ZUS RSA) za lata 2016–2021. Oznacza to, że nie mogą Państwo obecnie samodzielnie przesłać raportów korygujących za te lata, aby obniżyć podstawę wymiaru składek. Modyfikacja danych za wskazany okres jest możliwa wyłącznie z urzędu przez ZUS, co zazwyczaj wymaga wydania prawomocnej decyzji administracyjnej lub może nastąpić w wyniku prawomocnego wyroku sądu.

W odniesieniu do świadczeń wypłaconych po 1 stycznia 2022 r. płatnik ma możliwość przeprowadzenia samodzielnej korekty. Przepisy ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (dalej: ustawa systemowa) przewidują 5-letni termin na przekazanie korekt, liczony od dnia, w którym upłynął termin płatności składek za dany miesiąc (art. 24 ust. 4 ustawy systemowej).

eprasa.pl b3b1336df8

W przypadku dokonywania korekt (za okresy, w których jest to dopuszczalne) należy uwzględnić roczne ograniczenie podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, tzw. 30-krotność. Obniżenie przychodu w miesiącach poprzedzających przekroczenie limitu rocznej podstawy wymiaru tych składek może sprawić, że moment osiągnięcia limitu przesunie się w czasie, co wymusi konieczność dopłacenia składek emerytalno-rentowych w miesiącach, w których pierwotnie nie były one pobierane. Korekta składek społecznych wpłynie również na podstawę wymiaru składki zdrowotnej – zmniejszenie składek społecznych finansowanych przez pracownika podwyższa podstawę wymiaru składki zdrowotnej.

Rozliczenie podatku dochodowego (PIT). W zakresie podatku dochodowego od osób fizycznych obowiązują inne zasady niż te dotyczące składek ZUS. Zgodnie z ugruntowanym stanowiskiem organów podatkowych informacje PIT-11 oraz deklaracje PIT-4R wystawione za lata ubiegłe (2016–2025) nie powinny być korygowane. Dokumenty te odzwierciedlały stan faktyczny istniejący w momencie wypłaty (faktyczne przysporzenie majątkowe). Wystawione informacje PIT-11 powinny bowiem oddawać stan faktyczny, a więc wysokość pobranych przez płatnika zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych. W związku z tym brak jest podstaw prawnych do ich korygowania – zob. interpretacja indywidualna Dyrektora KIS z 24 marca 2020 r. (sygn. 0112-KDIL2-1.4011.278.2020.1.DJ).

Zwrot nienależnie pobranego wynagrodzenia jest nowym zdarzeniem, podlegającym rozliczeniu w dacie jego dokonania. Jeśli pracownik zwraca środki w roku podatkowym, w którym nadal uzyskuje przychody od pracodawcy, wobec którego jest „dłużnikiem", pracodawca odejmuje kwotę zwrotu od dochodu stanowiącego podstawę obliczenia bieżącej zaliczki – art. 41b ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (dalej: updof).

Jeżeli płatnik nie może rozliczyć zwrotu, np. z powodu ustania zatrudnienia lub zakończenia roku podatkowego, odliczenia dokonuje sam pracownik w zeznaniu rocznym za rok, w którym fizycznie dokonał zwrotu (art. 26 ust. 1 pkt 5 updof).

Zgodnie z utrwaloną linią orzeczniczą nienależnie pobrane wynagrodzenie podlega zwrotowi w kwocie brutto. Potwierdził to m.in. Sąd Najwyższy w wyroku z 9 maja 2018 r. (sygn. akt II PK 72/17), wskazując, że wynagrodzenie jest świadczeniem należnym w pełnej wysokości, a pracodawca jedynie technicznie przekazuje część środków organom publicznym w imieniu pracownika. Osoba zobowiązana do zwrotu nienależnie pobranych świadczeń powinna zwrócić wartość świadczeń w granicach uzyskanych korzyści, a te granice wyznacza kwota brutto. Zatem zwrot w kwocie brutto zapewnia pracodawcy odzyskanie pełnego poniesionego kosztu, natomiast pracownik może odzyskać nadpłacony podatek bezpośrednio od urzędu skarbowego przez odliczenie w zeznaniu rocznym.

Postępowanie w przypadku należności przedawnionych. W odniesieniu do roszczeń powstałych od 2016 r. należy uwzględnić terminy przedawnienia.

eprasa.pl b3b1336df8

Roszczenia ze stosunku pracy przedawniają się z upływem 3 lat od dnia, w którym stały się wymagalne – art. 291 § 1 ustawy z 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (dalej: k.p.). Oznacza to, że roszczenia o zwrot świadczeń wypłaconych przed 2023 r. są najprawdopodobniej przedawnione. Jednak przedawnienie nie powoduje wygaśnięcia roszczenia, lecz jego przekształcenie w zobowiązanie naturalne. Jeżeli pracownik dobrowolnie zwróci nienależne środki mimo upływu terminów, zwrot taki jest prawnie skuteczny.

W przypadku braku zgody pracownika na potrącenie pracodawcy pozostaje droga sądowa na odzyskanie nienależnie wypłaconego wynagrodzenia na podstawie przepisów o bezpodstawnym wzbogaceniu (art. 405 ustawy z 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny; dalej: k.c.; w zw. z art. 300 k.p.). Należy jednak liczyć się z ryzykiem podniesienia przez pracownika zarzutu przedawnienia oraz argumentu o zużyciu korzyści (art. 409 k.c.).

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 11 ustawy z 24 czerwca 2021 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2021 r. poz. 1621)
- art. 24 ust. 4, art. 48d ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 199; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 734)
- art. 26 ust. 1 pkt 5, art. 41b ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 592; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 1079)
- art. 291 § 1, art. 300 ustawy z 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 277; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 473)
- art. 405, art. 409 ustawy z 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 795)

POWOŁANE ORZECZNICTWO:

- wyrok Sądu Najwyższego z 9 maja 2018 r. (sygn. akt II PK 72/17)

POWOŁANE INTERPRETACJE URZĘDOWE:

- interpretacja indywidualna Dyrektora KIS z 24 marca 2020 r. (sygn. 0112-KDIL2-1.4011.278.2020.1.DJ)

Alicja Kozłowska
specjalista z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych,
praktyk z wieloletnim doświadczeniem w dziale kadrowo-płacowy

DGP | Dziennik Gazeta Prawna
SKLEP INFOR
INFOR akademia

CYKL 4 SZKOLEŃ ONLINE

Akademia podatków 2026/2027 EDYCJA 11

13.10; 18.11; 8.12.2026 i 13.01.2027

Godz. 10:00-15:00

Ekspert: Radosław Kowalski

Szczegóły na: **www.inforakademia.pl** | | Kontakt: **szkolenia@infor.pl 22 761 30 30**

eprasa.pl b3b1336df8

XI. INNE PODATKI I OPŁATY

1 Czy instalacja fotowoltaiczna na dachu budynku jest opodatkowana podatkiem od nieruchomości

PROBLEM

Prowadzę działalność gospodarczą i jestem właścicielem lokalu użytkowego. Jest to lokal biurowy, który wykorzystuję w ramach prowadzonej działalności. Za zgodą wspólnoty mieszkaniowej na wykorzystanie części nieruchomości wspólnej zamontowałem na dachu budynku mikroinstalację fotowoltaiczną o mocy 24,2 kW. Panele fotowoltaiczne zostały umieszczone na dachu budynku przy użyciu aluminiowych oraz stalowych profili, bezpośrednio nad pokryciem dachowym. Instalacja została zamontowana w taki sposób, że ściany paneli o największej powierzchni są równoległe do pokrycia dachowego. Montaż mikroinstalacji nie wymagał uzyskania pozwolenia na budowę. Mikroinstalacja została przyłączona do sieci energetycznej. Rozliczam się z przedsiębiorstwem energetycznym na zasadach prosumenckich. Mikroinstalacja fotowoltaiczna stanowi część instalacji elektrycznej znajdującej się w budynku i służy zasilaniu lokali w tym budynku. Czy opisana mikroinstalacja fotowoltaiczna zamontowana na dachu budynku stanowi przedmiot opodatkowania podatkiem od nieruchomości?

RADA

Mikroinstalacja fotowoltaiczna zamontowana na dachu budynku nie powinna być traktowana jako budowla podlegająca opodatkowaniu podatkiem od nieruchomości. Oznacza to, że nie ma podstaw do odrębnego wykazywania jej do opodatkowania jako budowli. Opodatkowaniu podatkiem od nieruchomości podlega budynek albo jego części, natomiast sama instalacja fotowoltaiczna, przy wskazanym sposobie montażu i wykorzystania, stanowi element instalacji związanej z budynkiem.

UZASADNIENIE

Decydujące znaczenie ma przede wszystkim funkcja instalacji oraz cel, w jakim została zamontowana. Jeżeli panele fotowoltaiczne służą zaspokajaniu własnych potrzeb energetycznych, związanych z użytkowaniem lokali znajdujących się w budynku, to pełnią funkcję pomocniczą wobec tego budynku. Ich zadaniem jest zapewnienie energii elektrycznej potrzebnej do normalnego korzystania z lokali, przykładowo lokali biurowych. Instalacja nie stanowi wówczas samodzielnego obiektu gospodarczego ani techniczne-

eprasa.pl b3b1336df8

go, którego zasadniczym celem byłaby produkcja energii elektrycznej w ramach odrębnej działalności.

Istotne jest również to, że mikroinstalacja została zamontowana na dachu istniejącego budynku. Panele są przymocowane do pokrycia dachowego przy użyciu profili montażowych i pozostają funkcjonalnie związane z instalacją elektryczną budynku. Nie mamy więc do czynienia z odrębnym obiektem budowlanym posadowionym na gruncie, posiadającym własną, samodzielną konstrukcję i funkcjonującym niezależnie od budynku. Taki sposób montażu przemawia za uznaniem, że instalacja jest elementem technicznym służącym korzystaniu z budynku, a nie odrębną budowlą.

Zgodnie z ustawą z 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (dalej: u.p.o.l.) budynek obejmuje również instalacje zapewniające możliwość jego użytkowania zgodnie z przeznaczeniem. W przypadku lokali użytkowych przeznaczonych na cele biurowe energia elektryczna jest niezbędna do ich prawidłowego funkcjonowania. Instalacja fotowoltaiczna, która dostarcza energię do tych lokali, może być więc traktowana jako część instalacji zapewniającej możliwość korzystania z budynku zgodnie z jego przeznaczeniem. Nie powinna być zatem wyodrębniana jako osobna budowla.

Nie można także utożsamiać każdej instalacji fotowoltaicznej z elektrownią fotowoltaiczną. W opisanej sytuacji mamy do czynienia z mikroinstalacją prosumencką, która służy przede wszystkim zużyciu energii na własne potrzeby. Sam fakt, że ewentualne nadwyżki energii są odprowadzane do sieci energetycznej, nie zmienia zasadniczego charakteru instalacji. Jeżeli podstawowym celem nie jest produkcja energii na sprzedaż, lecz zmniejszenie kosztów energii zużywanej w budynku, instalacja nie powinna być kwalifikowana jako elektrownia fotowoltaiczna stanowiąca budowlę.

Dla oceny podatkowej znaczenie ma także brak samodzielnego gospodarczego przeznaczenia instalacji. Instalacja nie funkcjonuje niezależnie od budynku, lecz służy zasilaniu lokali znajdujących się w tym budynku. Jest powiązana z wewnętrzną instalacją elektryczną i stanowi jej rozszerzenie o urządzenia pozwalające pozyskiwać energię z odnawialnego źródła. W konsekwencji jej funkcja jest zbliżona do innych instalacji technicznych budynku, które umożliwiają jego prawidłowe użytkowanie.

W rezultacie należy przyjąć, że mikroinstalacja fotowoltaiczna zamontowana na dachu budynku, wykorzystywana do zaspokajania własnych potrzeb energetycznych i stanowiąca część instalacji elektrycznej budynku, nie podlega odrębnemu opodatkowaniu podatkiem od nieruchomości jako budowla. Przedmiotem opodatkowania pozostaje budynek lub jego części, natomiast instalacja fotowoltaiczna nie tworzy w tym przypadku samodzielnego przedmiotu opodatkowania.

Podsumowując, w przedstawionych okolicznościach nie ma podstaw do opodatkowania mikroinstalacji fotowoltaicznej jako budowli, o ile instalacja służy zaspokajaniu własnych potrzeb energetycznych związanych z użytkowaniem budynku, jest powiązana z jego instalacją elektryczną i nie stanowi samodzielnej elektrowni fotowoltaicznej wykorzystywanej do działalności polegającej na produkcji energii.

eprasa.pl b3b1336df8

Stanowisko to potwierdził Prezydent Miasta Wrocławia w interpretacji indywidualnej z 11 czerwca 2025 r. (sygn. WPO-DNT.310.2.2025), w której wskazano m.in.:

PREZYDENT MIASTA

Po przeanalizowaniu okoliczności podanych we wniosku, obowiązujących przepisów prawa i orzecznictwa sądowego, organ podatkowy uznaje za prawidłowe stanowisko Wnioskodawcy w zakresie uznania, że mikroinstalacja fotowoltaiczna, która jest częścią instalacji elektrycznej znajdującej się w budynku oraz jest zainstalowana na dachu tego budynku – nie stanowi budowli podlegającą opodatkowaniu podatkiem od nieruchomości.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 1a ust. 1 pkt 1, art. 1a ust. 1 pkt 2 lit. b, art. 2 ustawy z 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 707)

POWOŁANE INTERPRETACJE URZĘDOWE:

- interpretacja indywidualna Prezydenta Miasta Wrocławia z 11 czerwca 2025 r. (sygn. WPO-DNT.310.2.2025)

Rafał Styczyński
doradca podatkowy, właściciel kancelarii doradztwa podatkowego,
autor licznych publikacji z dziedziny podatków

DGP | Dziennik Gazeta Prawna SKLEP INFOR INFOR akademia

KONFERENCJA STACJONARNA

V Ogólnopolskie Forum Biur Rachunkowych 2026

16 września 2026 Warszawa

Monika Brzostowska

Patrycja Kubiesa

Waldemar Wawerski

Piotr Malinowski

Dariusz Suchorowski

• Znakomici eksperci • Praktyczna wiedza
• Stoły dyskusyjne • Networking

PARTNERZY: COMARCH wfirma saldeosmart Nest! BANK AuraTech. BUSINESS SOLUTIONS ORGANIZATOR: INFOR Zał. R. Płotkowiak w 1987 r.

Szczegóły na: **www.sklep.infor.pl** | Kontakt: **szkolenia@infor.pl 22 212 13 14**

eprasa.pl b3b1336df8

POLECAMY

w następnych numerach MONITORA księgowego:

- Skutki podatkowe zatrzymania części wynagrodzenia podwykonawcy na zabezpieczenie roszczeń
- Świadczenia wypłacane w związku ze śmiercią pracownika – rozliczenia
- Fundacje – rozliczenia podatkowe
- Wydatki na kształcenie pracowników i przedsiębiorców w kosztach i przychodach
- Czy można zaliczyć do kosztów pieniądze skradzione przez pracownika
- Jak rozliczyć w księgach rachunkowych zwrot towarów w związku z uznaną reklamacją, gdy faktura korygująca wpływa w kolejnym okresie
- Jak rozliczyć w księgach rachunkowych wydatki na prywatny samochód osobowy wspólnika użyczony spółce

Nowości w INFORLEX:

- „Biuletyn VAT" nr 7–8: Zaliczki a VAT – jak prawidłowo rozliczać nietypowe sytuacje
- „Poradnik Gazety Prawnej" nr 8: Gorące tematy dla biur rachunkowych
- książka: „PKPiR 2026"
- książka: „Ryczałt ewidencjonowany"
- wideoszkolenie: Budowanie relacji z klientami biura rachunkowego"

PRENUMERATA 2026

MONITOR księgowego
w wersji PREMIUM (papier + e-wydanie)
Abonament na 12 miesięcy w cenie 1315 zł
w wersji STANDARD (e-wydanie)
Abonament na 12 miesięcy w cenie 1150 zł

POLECAMY RÓWNIEŻ miesięczniki:

MONITOR prawa pracy i ubezpieczeń
w wersji PREMIUM (papier + e-wydanie)
Abonament na 12 miesięcy w cenie 1205 zł

BIULETYN VAT
w wersji PREMIUM (papier + e-wydanie)
Abonament na 12 miesięcy w cenie 1205 zł

www.sklep.infor.pl
801 626 666, 22 761 30 30
bok@infor.pl

INFOR
Zał. R. Pieńkowski w 1987 r.

Grupa INFOR PL

Prezes Zarządu
Ryszard Pieńkowski

INFOR PL Spółka Akcyjna
01-066 Warszawa, ul. Burakowska 14
www.infor.pl

Dyrektor Pionu Produktów Cyfrowych
Grzegorz Błażejczyk
grzegorz.blazejczyk@infor.pl

Redaktor naczelna
Ewa Sławińska
ewa.slawinska@infor.pl

Zespół redakcyjny
Paweł Muż – zastępca redaktora naczelnego
Agata Pinzuł – redaktor
Katarzyna Wojciechowska – redaktor
Edyta Wojtecka – redaktor graficzna
Agnieszka Wójcik – sekretarz redakcji, korekta

Adres redakcji:
01-066 Warszawa, ul. Burakowska 14
www.inforlex.pl/ewydania

Biuro Reklamy:
Ewa Gromek
e-mail: ewa.gromek@infor.pl
tel. 510 024 764

Zamówienia na prenumeratę:
Biuro Obsługi Klienta
01-066 Warszawa, ul. Burakowska 14
tel. 22 761 30 30, 801 626 666
e-mail: bok@infor.pl
www.sklep.infor.pl

Copyright by INFOR PL S.A. Publikacja jest chroniona przepisami prawa autorskiego. Wykonywanie kserokopii lub powielanie inną metodą oraz rozpowszechnianie bez zgody wydawcy w całości lub części jest zabronione i podlega odpowiedzialności karnej.
Ⓒ – znak zastrzeżenia praw autorskich;
Ⓟ – znak odpłatności;
ⒸⓅ – dwa znaki przy artykule oznaczają możliwość jego dalszego wykorzystania wyłącznie po uiszczeniu opłaty zgodnie z cennikiem (www.infor.pl/licencje) i w zgodzie z Regulaminem korzystania z artykułów redakcyjnych.

INFOR PL S.A. jest podatnikiem VAT
NIP 118-00-93-066

Redakcja zastrzega sobie prawo skracania i adiustacji tekstów oraz zwrotu materiałów zamówionych, a niezatwierdzonych do druku. Materiałów niezamówionych nie zwracamy. Nie ponosimy odpowiedzialności za treść reklam zamieszczonych na łamach.

Nakład 14 200 egz.

eprasa.pl b3b1336df8

INFOR
Zał. R. Pieńkowski w 1987 r.

102 PRAKTYCZNE INSTRUKCJE I PROCEDURY DLA KSIĘGOWYCH

Książka z serwisem online bazuje na zestawie 102 praktycznych instrukcji objaśniających wybrane procedury podatkowe, księgowe, kadrowe oraz z dziedziny prawa cywilnego i gospodarczego.

KORZYŚCI:

- powiązane z instrukcjami **kalkulatory, formularze, wskaźniki, materiały wideo i akty prawne**
- **narzędzia** pozwalają w pełni skorzystać z procedur lub schematów postępowania
- **funkcjonalna wyszukiwarka** ułatwia wyszukanie odpowiedniej instrukcji i materiałów dodatkowych
- **wideoporady** pozwalają na pogłębienie wiedzy na temat wyjaśniony w instrukcji

Szczegóły na **sklep.infor.pl**

Biuro Obsługi Klienta: 22 761 30 30, 801 626 666 bok@infor.pl

epraca.pl b3b1336df8

INFORLEX
KOMPLEKSOWA BAZA WIEDZY

Szybko i wiarygodnie

Teraz INFORLEX z Asystentem AI ✨
dla księgowych, kadrowych, biur rachunkowych i JST

Nowość

INFORLEX Asystent AI ✨ gwarantuje:

- Szybkie, precyzyjne i praktyczne odpowiedzi
- Odpowiedzi oparte na wiarygodnych źródłach INFORLEX
- Wygodę korzystania bez skomplikowanych promptów

Umów się na bezpłatną prezentację

eprasa.pl b3b1336df8

INFOR
Zał. R. Pieńkowski w 1987 r.

MONITOR księgowego nr **9** (445) wrzesień 2026

e-dodatek

Wyjaśnienia MF

www.sklep.infor.pl ■ 801 626 666 ■ 22 761 30 30 ■ bok@infor.pl

JPK_KR_PD i JPK_ST_KR

– pytania i odpowiedzi Ministerstwa Finansów

eprasa.pl b3b1336df8

Spis treści:

Pytania i odpowiedzi merytoryczne.....3

Pytania i odpowiedzi techniczne.....53

eprasa.pl b3b1336df8

Pytania i odpowiedzi merytoryczne

1. Czy Ministerstwo Finansów planuje stworzenie środowiska testowego dla JPK CIT analogicznego do funkcjonującego już w KSeF? Czy istnieją plany udostępnienia wersji demonstracyjnej oprogramowania, które umożliwi podatnikom oraz firmom przystosowanie się do nowych wymogów, a także przetestowanie poprawności przesyłania dokumentów do systemu?[1]

Planowane jest udostępnienie środowiska testowego dla nowych struktur JPK_KR_PD oraz JKP_ST_KR przed końcem bieżącego roku.

2. Czy w związku z faktem, że dla jednostek stosujących MSSF-y nie zostały określone (brak załącznika) znaczniki identyfikujące konta ksiąg, spółka powinna zastosować własne opisy tych pól, które byłyby zbieżne z prezentacją poszczególnych kont w sprawozdaniu MSSF?

Do czasu udostępnienia odrębnego słownika jednostki stosujące MSSF nie mają obowiązku przypisywania znaczników do kont księgowych.

3. W jaki sposób spółka z o.o., która jest wspólnikiem spółek jawnych będzie wykazywała w nowym JPK_CIT (KR) przychody ze spółek jawnych, w których jest wspólnikiem? Czy wystarczające będzie raportowanie samej kwoty w części RPD?

Spółka z o.o. winna wykazać w JPK_KR_PD dane dotyczące przychodu i kosztów uzyskania przychodów osiągniętych z tytułu bycia wspólnikiem spółek jawnych jedynie w węźle RPD:

- ww. przychody - w polu K_7,
- ww. koszty uzyskania przychodów - w polu K_8.”

4. Proszę o wyjaśnienie różnicy pomiędzy strukturami JPK_ST_KR(1) oraz JPK_ST(1). Czy poprawnym będzie wnioskowanie, że dla EWD i PKPiR będą przygotowane osobne struktury, np.: JPK_ST_EWD(1) i JPK_ST_PKPIR(1)?

JPK_ST_KR składany będzie razem z JPK_KR_PD przez podatników prowadzących pełne księgi; JPK_ST jest odrębną strukturą składaną wraz z JPK_EWP i JPK_PKPiR.

5. Co dokładnie oznacza pole - "Identyfikator konta nadrzędnego"? Czy to pole ma swoje odzwierciedlenie w poprzednim schemacie, jeśli tak to w którym dokładnie miejscu/nazwie? Jeśli jest taka możliwość to bardzo proszę również o dołączenie broszury informacyjnej do tego pliku, gdyż nie jest ona dostępna na stronie podatki.gov.pl.

Pole "Identyfikator konta nadrzędnego" nie ma dokładnego odzwierciedlenia w JPK_KR (w którym znajdują się pola: kod_zespołu, kodKategorii, KodPodkategorii).

[1] Materiały pochodzą ze strony internetowej Ministerstwa Finansów (podatki.gov.pl) zakładka: Podatki firmowe → Jednolity Plik Kontrolny → JPK_PD → Pytania i odpowiedzi.

eprasa.pl b3b1336df8

W polu S_3 należy wskazać identyfikator konta nadrzędnego (nie zawsze syntetycznego) wobec konta ostatecznego zapisu wskazanego w polu S_1.

Przykład: przy założeniu, że konto 403 posiada subkonto 403-1, które z kolei posiada subkonto 403-1-1, to postępujemy następująco:

a) konto 403-1 jest kontem nadrzędnym dla konta 403-1-1 (S_1 = "403-1-1" i S_3 = "403-1"),

b) konto 403 jest kontem nadrzędnym dla konta 403-1 (S_1 = "403-1" i S_3 = "403"),

c) dla konta 403 wskazujemy konto 403 jako nadrzędne (S_1 = "403" i S_3 = "403"), aby uzyskać informację, iż konto "403" jest kontem syntetycznym.

6. Klient w połowie przyszłego roku planuje zmienić system finansowo - księgowy i w związku z tym, wspomniał, że planuje przygotować dwa pliki JPK_KR_PD (jeden za pierwszą połowę przyszłego roku ze starego systemu, drugi za drugą połowę roku z nowego systemu). Czy takie podejście będzie dopuszczalne?

Pliki JPK_KR_PD mogą być generowane za dowolne okresy, weryfikowana będzie jednak ciągłość zapisów.

7. W nowej strukturze JPK_KR_PD zamieszczono słowniki pozycji sprawozdań finansowych wg typów jednostek: banków, ubezpieczycieli, itd. (1-8). Dla poszczególnych typów występuje w słowniku pozycja INNE. Czy dotyczy ona bilansu czy rachunku zysków i strat, czy może obu lub żadnego z nich, w sensie np. kont pozabilansowych i nie powiązanych z żadną pozycją sprawozdania?

Znacznik INNE może zostać zastosowany wyłącznie w wyjątkowych sytuacjach, jeżeli nie jest możliwe przypisanie treści konta do pozostałych znaczników.

8. W jaki sposób i do jakiego urzędu podatnik będzie zobowiązany wysyłać nowe pliki JPK_KR oraz JPK_ST_KR?

Zgodnie z przepisem art. 9 ust 1c ustawy CIT „Podatnicy prowadzący księgi rachunkowe są obowiązani prowadzić te księgi przy użyciu programów komputerowych oraz przesyłać właściwemu naczelnikowi urzędu skarbowego te księgi po zakończeniu roku podatkowego, w terminie do dnia upływu terminu złożenia zeznania, o którym mowa w art. 27 ust. 1, albo deklaracji, o której mowa w art. 28r ust. 1”.

Pliki JPK należy utworzyć przy pomocy programu księgowego oraz wysłać bezpośrednio z programu jeżeli ma funkcję wysyłki plików JPK.

Wysyłkę można również zrealizować za pomocą aplikacji Klient JPK WEB.

9. Czy w węźle Kontrahent należy wskazać wszystkich kontrahentów, których identyfikatory zostały użyte w węźle Dziennik? Co w przypadku, jeśli na przestrzeni jednego okresu sprawozdawczego nastąpi zmiana kodu kontrahenta w systemie finansowo-księgowym jednostki? W jakim celu będą wykorzystywane raportowane w polu T_1 kody kontrahentów przez Ministerstwo Finansów? Czy pole D_3 w węźle Dziennik należy uzupełniać dla wszystkich czy dla określonych typów dokumentów? Co

eprasa.pl b3b1336df8

należy przekazać w tym polu w przypadku dokumentów przeksięgowujących, które zawierają w swoich zapisach wskazanie do więcej niż jednego kontrahenta?

Numer identyfikacji podatkowej kontrahenta podatnika należy wykazać w węźle Kontrahent oraz Dziennik, o ile został nadany.

Zapis będzie identyfikowany z kontrahentem i powinien umożliwić dokładną jego identyfikację wraz z kodem kraju i nr identyfikacji podatkowej.

10. Od kiedy (od 2025 r. czy 2026 r.) będziemy zobowiązani prowadzić księgi elektronicznie i po raz pierwszy za który rok będziemy musieli je przesłać do Urzędu Skarbowego? Czy w naszym przypadku obowiązek prowadzenia ksiąg komputerowo rozpocznie się od 2025 r., a ich wysyłka JPK CIT dopiero za 2026 r., bo mamy sprzeczne informacje na ten temat?

Obowiązek prowadzenia ewidencji podatkowych elektronicznie i cykliczne ich przesyłania za okresy roczne przez podatników na zasadach art. 193a Ordynacji podatkowe będzie realizowany wg poniższego harmonogramu, za lata podatkowe rozpoczynające się po:

- 31 grudnia 2024 r. w przypadku podatkowych grup kapitałowych oraz podatników CIT, których wartość przychodu w poprzednim roku podatkowym przekroczyła 50 mln euro (struktura logiczna JPK_KR),
- 31 grudnia 2025 r. w przypadku podatników CIT (innych niż ww.) obowiązanych przesyłać ewidencję JPK_VAT oraz podatników PIT/PPE/PPL obowiązanych przesyłać ewidencję JPK_VAT (struktury logiczne JPK_KR, JPK_PKPiR, JPK_EWP),
- 31 grudnia 2026 r. w przypadku pozostałych podatników CIT oraz PIT/PPE/PPL (struktury logiczne JPK_KR, JPK_PKPiR, JPK_EWP).

Obowiązek prowadzenia ksiąg i ewidencji podatkowych przy użyciu programów komputerowych i cyklicznego ich przesyłania za poszczególne lata podatkowe/obrotowe przez podatników na zasadach art. 193a Ordynacji podatkowej będzie realizowany wg poniższego harmonogramu, za lata podatkowe/obrotowe rozpoczynające się po:

- 31 grudnia 2024 r. w przypadku podatników CIT i spółek niebędących osobami prawnymi, których wartość przychodu uzyskanego w poprzednim roku podatkowym (a w przypadku spółek niebędących osobami prawnymi - roku obrotowym) przekroczyła 50 milionów euro oraz podatkowych grup kapitałowych - struktura logiczna JPK_KR_PD i JPK_ST_KR (JPK_ST_KR fakultatywna wyłącznie za 2025),
- 31 grudnia 2025 r. w przypadku podatników CIT i spółek niebędących osobami prawnymi (innych niż ww.) oraz podatników PIT/PPE/PPL obowiązanych przesyłać pliki JPK_V7M - struktury logiczne: JPK_KR_PD, JPK_ST_KR, JPK_PKPiR, JPK_EWP, JPK_ST,
- 31 grudnia 2026 r. w przypadku pozostałych podatników CIT i spółek niebędących osobami prawnymi oraz podatników PIT/PPE/PPL, w tym podmiotów zobowiązanych do składania plików JPK_V7K - struktury logiczne: JPK_KR_PD, JPK_ST_KR, JPK_PKPiR, JPK_EWP, JPK_ST.

eprasa.pl b3b1336df8

11. W pliku JPK_KR_PD(1) sekcja Dziennik zawiera następujące pola: D_3 Kod kontrahenta identyfikujący jednoznacznie podmiot w systemie finansowo-księgowym jednostki - identyczny jak w elemencie T_1 w sekcji Kontrahent. D_12 Numer identyfikujący fakturę lub fakturę korygującą w Krajowym Systemie e-Faktur (KSeF). Pole wymagane dla operacji, które dokumentowane są fakturą lub fakturą korygującą wystawioną przy użyciu KSeF przez podmiot składający JPK. Proszę o informację: 1. Czy pola D_3 i D_12 powinny być wypełniane jednocześnie? To znaczy, czy oba pola D_3 i D_12 muszą być wypełnione, albo żadne z nich? 2. Czy dopuszczalne jest wypełnienie tylko jednego z pól: D_3 lub D_12? Jeśli tak, to w jakiej sytuacji? Proszę o podanie przykładu.

W polu D_3 - podawany jest Kod kontrahenta identyfikujący jednoznacznie podmiot w systemie finansowo-księgowym jednostki, który jest identyczny jak w elemencie T_1 w sekcji Kontrahent (tj. kod kontrahenta, z pomocą którego można jednoznacznie zidentyfikować podmiot w systemie finansowo-księgowym jednostki - pole znakowe (maksymalnie 256 znaków). Natomiast pole D_12 - Numer identyfikujący fakturę lub fakturę korygującą w Krajowym Systemie e-Faktur (KSeF) - wymagane jest dla operacji, które dokumentowane są fakturą lub fakturą korygującą wystawioną przy użyciu KSeF przez podmiot składający JPK i będzie dotyczył takich właśnie operacji.

12. Czy jest możliwość podziału pliku JPK_ST_KR w przypadku dużej ilości danych? Spółka ma 2 mln środków trwałych w aktualnej ewidencji środków trwałych. Czy w takim przypadku można wygenerować dwa pliki JPK_ST_KR?

Nie jest przewidziana możliwość dzielenia pliku JPK_ST_KR.

13. Pytanie dotyczy sekcji ZOiS pola S_3 (Identyfikator konta nadrzędnego). Czy w tym elemencie należy wskazać konto syntetyczne (główne), czy nadrzędne do konta analitycznego. Np. konto 230-01-20 (rozrachunki z tytułu wynagrodzenia z pracownikami - UoP- Jan Kowalski) w elemencie S_3 powinniśmy wskazać konto 230 (rozrachunki z tyt. wynagrodzenia z pracownikami), czy może konto 230-01?

W polu S_3 należy wskazać identyfikator konta nadrzędnego (nie zawsze syntetycznego) wobec konta ostatecznego zapisu wskazanego w polu S_1.

Przykład: przy założeniu, że konto 403 posiada subkonto 403-1, które z kolei posiada subkonto 403-1-1, to postępujemy następująco:

a) konto 403-1 jest kontem nadrzędnym dla konta 403-1-1 (S_1 = "403-1-1" i S_3 = "403-1"),

b) konto 403 jest kontem nadrzędnym dla konta 403-1 (S_1 = "403-1" i S_3 = "403"),

c) dla konta 403 wskazujemy konto 403 jako nadrzędne (S_1 = "403" i S_3 = "403"), aby uzyskać informację, iż konto "403" jest kontem syntetycznym.

14. Pytanie dotyczy sekcji Kontrahent JPK_KR_PD: Jeden kontrahent ma kilka rejestracji podatkowych, czyli 1 "Kod kontrahenta identyfikujący jednoznacznie podmiot w systemie", ale będzie miał kilka "Numerów identyfikacji podatkowej kontrahenta". Jak to zaadresować w kontekście wskazywania w polu D_3 sekcji Dziennik numeru ID systemowego? Na ten moment pomysł jest taki, że spółka będzie

eprasa.pl b3b1336df8

miała duplikaty numerów ID i będzie pokazywała wszystkie możliwe rejestracje. Nie będzie wówczas wiadomo który NIP dotyczy danej transakcji, ale przynajmniej kartoteka kontrahentów będzie kompletna. Proszę o wskazówkę jak zaadresować powyższą sytuację?

Numer identyfikacji podatkowej kontrahenta podatnika należy wykazać w węźle Kontrahent oraz Dziennik, o ile został nadany.

Zapis będzie identyfikowany z kontrahentem i powinien umożliwić dokładną jego identyfikację wraz z kodem kraju i nr identyfikacji podatkowej.

15. W pliku JPK_KR_PD(1) w sekcji ZOiS znajduje się pole S_12_3, opisane jako dodatkowy znacznik konta wynikający z rozporządzenia w sprawie dodatkowego zakresu danych, o które należy uzupełnić prowadzone księgi rachunkowe (PD). Słownik zestawienia znaczników kont PD dedykowany dla pola S_12_3 zawiera pozycje jednoznacznie zakwalifikowane do: przychodów zwolnionych z opodatkowania, przychodów niepodlegających opodatkowaniu w bieżącym roku, kosztów niestanowiących kosztów uzyskania przychodu, kosztów nieuznawanych za koszty uzyskania przychodów w bieżącym roku. W ramach ksiąg rachunkowych podmiot wprowadza dowody księgowe dotyczące przychodów: zwolnionych, podlegających opodatkowaniu w danym roku i niepodlegających opodatkowaniu w danym roku. Na jednym koncie księgowym podmiot rejestruje zarówno takie zdarzenia gospodarcze, które są podatkowe, jak i niepodatkowe w danym roku, np. ZUS. Mając na uwadze powyższy przypadek, proszę o informację: 1. Jeśli na jednym koncie księgowym podmiot rejestruje zarówno zdarzenia gospodarcze, które są podatkowe i niepodatkowe w danym roku, np. ZUS., jaką metodą posłużyć się przy wyborze znacznika dla pola S_12_3? 2. Jeśli na jednym koncie księgowym podmiot rejestruje zarówno zdarzenia gospodarcze, które są podatkowe i niepodatkowe w danym roku, np. ZUS., czy pole S_12_3 może pozostać puste (niewypełnione)?

Zwracamy uwagę, że stosownie do dyspozycji art. 9 ust.1 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, podatnicy są obowiązani do prowadzenia ewidencji rachunkowej, zgodnie z odrębnymi przepisami, w sposób zapewniający określenie wysokości dochodu (straty), podstawy opodatkowania i wysokości należnego podatku za rok podatkowy, a także do uwzględnienia w ewidencji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych informacji niezbędnych do obliczenia wysokości odpisów amortyzacyjnych zgodnie z przepisami art. 16a-16m. Ponadto art. 24 ust.4 pkt 2 ustawy o rachunkowości stanowi, iż zapisy w księgach uporządkowane są chronologicznie i systematycznie według kryteriów klasyfikacyjnych umożliwiających sporządzenie obowiązujących jednostkę sprawozdań finansowych i innych, sprawozdań, w tym deklaracji podatkowych oraz dokonanie rozliczeń finansowych. Mając na względzie powołane przepisy oraz wskazane w rozporządzeniu znaczniki CIT podatnicy winni prowadzić księgi tak aby móc uzyskać z nich informacje, które wpływają min. na sporządzenie CIT-8.

Wobec powyższego w przypadku wyodrębnienia kont służących rozliczeniu podatku dochodowego podatnik winien stosować dla nich odpowiedni znacznik PD.

W przypadku stosowania dla celów rozliczenia podatku dochodowego kont pozabilansowych należy stosować odpowiednio znaczniki PD z oznaczeniem POZABILANSOWE.

eprasa.pl b3b1336df8

16. Czy podatnicy prowadzący pełne księgi, nie będą już zobowiązani do udostępniania pliku JPK_KR(1) na żądanie, a zamiast tego będą musieli przesyłać plik JPK_KR_PD(1) tylko raz w roku?

Wprowadzenie JPK_KR_PD nie powoduje likwidacji JPK_KR na żądanie. JPK_KR będzie funkcjonował m.in. za okresy przed wejściem w życie obowiązku raportowania w postaci JPK_KR_PD.

17. Pytanie odnośnie węzła RPD, zawierającego pola od K_1 do K_8. Czy wartości dostarczone do tych pól powinny wynikać z danych pochodzących ze zmapowanych do kont księgowych znaczników (S_12_3)?

Stosownie do dyspozycji art. 9 ust.1 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych Podatnicy są obowiązani do prowadzenia ewidencji rachunkowej, zgodnie z odrębnymi przepisami, w sposób zapewniający określenie wysokości dochodu (straty), podstawy opodatkowania i wysokości należnego podatku za rok podatkowy, a także do uwzględnienia w ewidencji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych informacji niezbędnych do obliczenia wysokości odpisów amortyzacyjnych zgodnie z przepisami art. 16a–16m. Ponadto art. 24 ust.4 pkt 2 ustawy o rachunkowości stanowi, iż zapisy w księgach uporządkowane są chronologicznie i systematycznie według kryteriów klasyfikacyjnych umożliwiających sporządzenie obowiązujących jednostkę sprawozdań finansowych i innych, sprawozdań, w tym deklaracji podatkowych oraz dokonanie rozliczeń finansowych. Mając na względzie powołane przepisy oraz wskazane w rozporządzeniu znaczniki CIT podatnicy winni prowadzić księgi tak aby móc uzyskać z nich informacje , które wpływają min. na sporządzenie CIT-8.

Znaczniki PD stosowane są w przypadku wyodrębnienia kont służących rozliczeniu podatku dochodowego.

W przypadku stosowania dla celów rozliczenia podatku dochodowego kont pozabilansowych należy stosować odpowiednio znaczniki PD z oznaczeniem POZABILANSOWE.

18. Mam problem z wygenerowaniem pliku JPK_KR. W pliku tym jest obowiązkowe pole, w którym należy wpisać datę operacji (wg broszury MF jest to data sprzedaży lub zakupu). W przypadku faktur korygujących nie ma obowiązku zamieszczenia takiej daty na fakturze. Którą datę należy w tym przypadku wskazać w pliku JPK_KR? a) data pierwotnej faktury (np. błąd), b) data bieżącej faktury korygującej (np. w przypadku, gdy powstały nowe okoliczności mające wpływ na wartość faktur). Problem będzie też w przypadku nowej struktury JPK_KR_PD - jaką datę wskazujemy w tym przypadku w polu D_6?

W strukturze JPK_KR, w sekcji Dziennik, w polu DataOperacji należy, zgodnie z aktualnym opisem zawartym w broszurze informacyjnej (Wydanie 2 – Październik 2020 r.), podać „datę dokonania operacji gospodarczej, o której mowa w art. 23 ust. 2 pkt 1 UoR, umieszczoną na dowodzie księgowym przez jego wystawcę, zgodnie z wymogiem określonym w art. 21 ust. 1 pkt 4 UoR - pole daty, np. 2016-01-02”. Jeśli zapis dokonywany jest na podstawie faktury pierwotnej należy podać datę sprzedaży wg faktury pierwotnej. Jeśli zapis dokonywany jest na podstawie faktury korygującej, w której korygowanym elementem jest data sprzedaży, należy podać datę sprzedaży wg faktury korygującej. Zasada ta pozostaje niezmienna dla schemy JPK_KR_PD.

eprasa.pl b3b1336df8

19. Proszę o udzielenie odpowiedzi na pytanie dot. pól E_9_1–E_9_3 'Metoda amortyzacji podatkowa' w nowej strukturze pliku JPK_ST_KR. W jakim przypadku uzupełnia się pola E_9_2 oraz E_9_3?

W strukturze pliku JPK_ST_KR pola E_9_1, E_9_2 oraz E_9_3 mogą być wykorzystywane np. w przypadku wyboru kilku metod amortyzacji podatkowej dla jednego środka trwałego. Jako przykład można podać sytuację gdy podatnik skorzystał z prawa do jednorazowego odpisu amortyzacyjnego nowego środka trwałego zaliczonego do grupy 3-6 i 8 wynikającego z art. 16k ust. 14 ustawy PDOP i wartość jednorazowego odpisu nie przewyższyła wartości początkowej środka trwałego. Pozostała niezamortyzowana część będzie podlegała odpisom amortyzacyjnym wg innej metody np. liniowej.

20. Proszę o udzielenie odpowiedzi na pytania dot. pól E_10A oraz E_11 w nowej strukturze pliku JPK_ST_KR. Czy dobrze rozumiem, że w polu E_10A powinna być zawarta stawka procentowa, która bezpośrednio wynika z KŚT - Klasyfikacji Środków Trwałych. Natomiast pole E_11 uzupełniamy w przypadku ustalenia innej stawki amortyzacyjnej, niż stawka wynikająca z KŚT? Zgodnie z powyższym gdyby stawka amortyzacji została obniżona, czyli przykładowo zostałaby ustalona stawka amortyzacji 10%, natomiast stawka wynikająca z KŚT wynosiłaby 14%, to w polu E_10A należy wpisać 14%, a w polu E_11 – 10%? Czy jeśli stawka będzie taka sama w obu przypadkach pole E_11 zostawiamy nieuzupełnione?

Stanowisko przedstawione w zapytaniu jest prawidłowe.

21. Pole D_12 w schemie JPK_KR_PD - w polu tym należy wskazać "Numer identyfikujący fakturę lub fakturę korygującą w Krajowym Systemie e-Faktur (KSeF). Pole wymagane dla operacji, które dokumentowane są fakturą lub fakturą korygującą wystawioną przy użyciu KSeF przez podmiot składający JPK". Rozumiem, że obligatoryjność pola jest dla podmiotów, które wystawiły fakturę w KSeF, czyli jeśli to zrobiły będą musiały wskazać ten numer. Czy dotyczy to tylko podmiotów, które obowiązuje obligatoryjny KSeF czyli ten, który wchodzi etapowo od 1 lutego 2026 r. i 1 kwietnia 2026 r.? Czy też dotyczyć to będzie podmiotów, które wystawiają faktury w KSeF w okresie fakultatywnym, czyli teraz? Podmioty te będą miały już nadany numer KSeF gdy wejdzie obowiązek składania plików tzw. JPK_CIT.

Pole D_12 w schemie JPK_KR_PD wymagane jest dla operacji, dla których został nadany nr KSeF.

22. W jaki sposób na podstawie zapisów z sekcji ZOiS wyznaczyć wartości w sekcji RPD w polach od K_1 do K_8? Czy wartości w polach sekcji RPD można wyliczać jako sumę zapisów sekcji ZOiS, które są odpowiednio oznaczone w polu S_12_3? Czy zapisy z sekcji ZOiS oznaczone w polu S_12_3 znacznikami kont pozabilansowymi (?PB?) mogą brać udział w wyliczaniu wartości w sekcji RPD? W jaki sposób wyliczyć wartości w sekcji RPD dla pól K_3 (przychody) i K_6 (koszty) z lat ubiegłych? W jaki sposób wyliczyć wartości w sekcji RPD dla pól K_7 (przychody) i K_8 (koszty), nie ujmowane w księgach rachunkowych?

eprasa.pl b3b1336df8

Stosownie do dyspozycji art. 9 ust.1 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych Podatnicy są obowiązani do prowadzenia ewidencji rachunkowej, zgodnie z odrębnymi przepisami, w sposób zapewniający określenie wysokości dochodu (straty), podstawy opodatkowania i wysokości należnego podatku za rok podatkowy, a także do uwzględnienia w ewidencji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych informacji niezbędnych do obliczenia wysokości odpisów amortyzacyjnych zgodnie z przepisami art. 16a-16m. Ponadto art. 24 ust.4 pkt 2 ustawy o rachunkowości stanowi, iż zapisy w księgach uporządkowane są chronologicznie i systematycznie według kryteriów klasyfikacyjnych umożliwiających sporządzenie obowiązujących jednostkę sprawozdań finansowych i innych, sprawozdań, w tym deklaracji podatkowych oraz dokonanie rozliczeń finansowych.

Mając na względzie powołane przepisy oraz wskazane w rozporządzeniu znaczniki podatkowe podatnicy winni prowadzić księgi tak aby móc uzyskać z nich informacje, które wpływają min. na sporządzenie deklaracji CIT-8.

Wobec powyższego w przypadku wyodrębnienia kont służących rozliczeniu podatku dochodowego podatnik winien stosować dla nich odpowiedni znacznik PD.

W przypadku stosowania dla celów rozliczenia podatku dochodowego kont pozabilansowych należy stosować odpowiednio znaczniki PD z oznaczeniem POZABILANSOWE.

Mając powyższe na względzie zasadnym jest aby kwoty ujęte w węźle RPD uzgadniały się z wartościami kwot wynikających z kont wynikowych i pozabilansowych oznaczonych, odpowiednimi znacznikami podatkowymi, które zostały ujęte w sekcji ZOiS. Kwoty ujęte w węźle RPD są wpisane "ręcznie".

23. Pola S_12_1, S_12_2 i S_12_3 dotyczą znaczników identyfikujących konta rachunkowe wykazywane według słownika znaczników identyfikujących konta rachunkowe, określone w załącznikach do rozporządzenia. Pola S_12_1 i S_12_2 oparte są o jeden słownik Mapę kont, a pole S_12_3 oparte jest o osobny słownik Mapę kont PD. Pola S_12_2 i S_12_3 są fakultatywne. Kiedy (w jakiej sytuacji) należy w wypełniać pole S_12_2, a kiedy (w jakiej sytuacji) należy w wypełniać pole S_12_3?

Obowiązkowe jest, co do zasady, zastosowanie jednego znacznika. Uwzględniono wniosek zgłoszony w toku konsultacji podatkowych i w szczególnych przypadkach, podatnik może zastosować maksymalnie dwa znaczniki identyfikujące konto ksiąg dla których wykorzystano nazewnictwo wynikające z bilansu oraz rachunku zysków i strat. W związku z powyższym pole S_12_1 jest polem obligatoryjnym natomiast pole S_12_2 jest polem fakultatywnym. Pole S_12_3 wypełniamy w przypadku, gdy do danego konta przyporządkujemy znacznik tzw. "podatkowy" wskazany słownikach znaczników stanowiących załączniki do rozporządzenia.

24. Proszę o wyjaśnienie jakie dane należy wpisywać w pliku JPK_KR_PD(1).xml w sekcji Naglowek w poniższych polach: • RokDataOd Data początkowa roku obrotowego, zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 9 ustawy o rachunkowości, • RokDataDo Data końcowa roku obrotowego, zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 9 ustawy o rachunkowości, • RokPdDataOd Data początkowa roku podatkowego, jeżeli rok podatkowy różni się od roku obrotowego, • RokPdDataDo Data końcowa roku podatkowego, jeżeli rok podatkowy różni się od roku obrotowego, 1. gdy księgi rachunkowe prowadzone są przez Podmiot na przykład: od 1 stycznia 2025 r. do 31 grudnia 2025 r.? 2. gdy księgi rachunkowe prowadzone są przez podmiot na przykład: od 1 lipca 2025 r. do 30 czerwca 2026 r.? 3. gdy księgi rachunkowe prowadzone są przez podmiot na przykład: od 1 września 2025 r. do 31 grudnia 2026 r.?

eprasa.pl b3b1336df8

Art. 3 pkt 9 ustawy o rachunkowości stanowi, iż przez rok obrotowy rozumie się rok kalendarzowy lub inny okres trwający 12 kolejnych pełnych miesięcy kalendarzowych, stosowany również do celów podatkowych. Co do zasady, rok obrotowy odpowiada rokowi podatkowemu. Mogą jednak wystąpić przypadki, że okresy te nie będą tożsame. W takim przypadku należy wypełnić pola dotyczące zarówno roku podatkowego jak i obrotowego. Zwrócić należy uwagę, iż rok podatkowy nie wystąpi w przypadku ksiąg prowadzonych przez spółki cywilne, spółki jawne, które nie są podatnikami CIT.

25. Proszę o udzielenie odpowiedzi na pytanie dotyczące pól E_12 i E_21 w nowej strukturze pliku JPK_ST_KR. W jaki sposób powinny być wyliczane wartości początkowe środków trwałych, aby wartości w pliku JPK_ST_KR były poprawne? Przykładowo wartość początkowa środka trwałego to 200000, w koszty kwalifikujemy wartość 150000, natomiast pozostała kwota (50000) stanowi NKUP. Czy poprawne i dopuszczalne, biorąc pod uwagę plik JPK_ST_KR, będzie podanie kwoty 200000, jako wartości początkowej rachunkowej (bilansowej), natomiast 150000, jako wartości początkowej podatkowej (kosztowej), czy wyliczenia powinny być inne?

Pole E_12 wartość początkowa podatkowa - w polu tym podawana jest wartość początkowa środka trwałego lub wartości niematerialnej i prawnej, ustalana zgodnie z przepisami ustaw dotyczących podatków dochodowych.

Pole E_21 wartość początkowa rachunkowa - w polu tym podawana jest wartość początkowa środka trwałego lub wartości niematerialnej i prawnej, ustalana zgodnie z przepisami o rachunkowości.

26. Czy w pliku JPK_KR_PD(1) w sekcji Kontrahent mają być podani wszyscy kontrahenci, którzy zostali wskazani w pliku JPK_KR_PD(1) w sekcji Dziennik w polu D_3?

Numer identyfikacji podatkowej kontrahenta podatnika, o ile został mu nadany, należy wykazać w węźle Kontrahent oraz Dziennik. W polu T_1 należy wskazać dane kontrahentów, z którymi wystąpiły transakcje w raportowanym okresie. Zapis będzie identyfikowany z kontrahentem i powinien umożliwić dokładną jego identyfikację wraz z kodem kraju i nr identyfikacji podatkowej.

27. W pliku JPK_KR_PD(1) w sekcji Kontrahent przewidziane są następujące pola: T_1 Kod kontrahenta identyfikujący jednoznacznie podmiot w systemie finansowo-księgowym jednostki (pole wymagane), T_2 Kod kraju nadania identyfikatora podatkowego (pole może pozostać niewypełnione), T_3 Numer identyfikacji podatkowej kontrahenta (pole może pozostać niewypełnione). Podczas dodawania kontrahenta w systemie komputerowym wprowadzane są następujące informacje: - Numer kontrahenta unikalny identyfikator systemowy - Kod kontrahenta pole znakowe stanowiący krótki symbol danego kontrahenta, które może być zmieniane przez użytkownika w dowolnym momencie - Pełna nazwa kontrahenta - Skrócona nazwa kontrahenta - Kod kraju nadania identyfikatora podatkowego - Numer identyfikacji podatkowej lub inny numer identyfikujący danego kontrahenta. Proszę o informację jaka wartość powinna być wpisana w polu T_1, mając na względzie wymienione powyżej dane kontrahenta zapisane w systemie komputerowym?

eprasa.pl b3b1336df8

W polu T_1 podawany jest numer kontrahenta (nadawany przez jednostkę), za pomocą którego można jednoznacznie zidentyfikować podmiot w systemie finansowo-księgowym jednostki.

28. Czy w pliku JPK_ST_KR(1) w sekcji ST_KR należy umieszczać informacje dotyczące obcych źródeł finansowania, np. dotacji? Jeśli tak, to w których polach sekcji ST_KR pliku JPK_ST_KR(1) należy te informacje umieszczać? Jeśli nie, to czy planowana jest rozbudowa struktury ST_KR pliku JPK_ST_KR(1) o elementy dotyczące obcych źródeł finansowania, np. dotacji?

Struktura logiczna JPK_ST_KR nie wymaga wskazywania źródła finansowania nabycia środka trwałego.

29. W pliku JPK_ST_KR(1) sekcja ST_KR zawiera pola: • E_9_1 Metoda amortyzacji podatkowa (pole wymagane) • E_9_2 Metoda amortyzacji podatkowa (pole może nie być wypełnione) • E_9_3 Metoda amortyzacji podatkowa (pole może nie być wypełnione) Proszę o informację w jakiej sytuacji należy wypełniać dwa dodatkowe pola: E_9_2 i E_9_3?

W strukturze pliku JPK_ST_KR pola E_9_1, E_9_2 oraz E_9_3 mogą być wykorzystywane np. w przypadku wyboru kilku metod amortyzacji podatkowej dla jednego środka trwałego. Jako przykład można podać sytuację, gdy podatnik skorzystał z prawa do jednorazowego odpisu amortyzacyjnego nowego środka trwałego zaliczonego do grupy 3-6 i 8 wynikającego z art. 16k ust. 14 ustawy CIT i wartość jednorazowego odpisu nie przewyższyła wartości początkowej środka trwałego. Pozostała niezamortyzowana część będzie podlegała odpisom amortyzacyjnym wg innej metody np. liniowej.

30. W pliku JPK_KR_PD(1) sekcja Dziennik zawiera następujące pola: • D_3 Kod kontrahenta identyfikujący jednoznacznie podmiot w systemie finansowo-księgowym jednostki - identyczny jak w elemencie T_1 w sekcji Kontrahent, • D_12 Numer identyfikujący fakturę lub fakturę korygującą w Krajowym Systemie e-Faktur (KSeF). Pole wymagane dla operacji, które dokumentowane są fakturą lub fakturą korygującą wystawioną przy użyciu KSeF przez podmiot składający JPK. Struktura pliku JPK_KP_PD(1) przewiduje tylko jedno pole dla kodu kontrahenta i jedno pole dla numeru KSeF. Schemat faktury ustrukturyzowanej wysyłanej do Krajowego Systemu e-Faktur (KSeF) dopuszcza wystawienie jednej faktury dla kilku nabywców. Proszę o informację, w przypadku faktury wystawionej na kilku nabywców, kod którego kontrahenta (nabywcy) z faktury powinien być umieszczony w polu D_3?

W sekcji Dziennik możliwe jest przypisanie do jednego dokumentu tylko jednego kodu kontrahenta.

W sytuacji wystawienia faktury na kilku nabywców – pole nie jest obowiązkowe

31. W polu E_5 niezbędne jest określenie numeru dokumentu (OT), na podstawie którego wprowadzono środek trwały lub WNiP. Jakie dane należy wykazać w tym polu, jeżeli Spółka nie wytwarza dokumentów OT, a przyjmuje środek trwały do ewidencji na podstawie faktur czy też innych dowodów?

eprasa.pl b3b1336df8

Stosownie do pkt 10.4. komunikatu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 25 maja 2017 r. w sprawie ogłoszenia uchwały Komitetu Standardów Rachunkowości w sprawie przyjęcia Krajowego Standardu Rachunkowości Nr 11 „Środki trwałe”, zgodnie z którym "podstawowym dokumentem księgowym, na podstawie którego następuje wprowadzenie środka trwałego do ksiąg rachunkowych jest dokument OT, w którym są zawarte informacje o środku trwałym, takie jak np.: wartość początkowa, oznaczenie dokumentu stanowiącego podstawę jego pozyskania, data pozyskania, data przyjęcia do używania, numer inwentarzowy obiektu, numer KŚT, stawka lub stopa amortyzacji. Zaleca się prowadzenie kart środków trwałych odrębnie dla każdego obiektu inwentarzowego".

Mając powyższe na względzie w polu E_5 wskazane jest wpisać numer dokumentu OT, a w przypadku jego braku - numer dokumentu, na podstawie którego wprowadzono środek trwały.

32. W ramach ksiąg rachunkowych na osobnych identyfikatorach kont, podmiot wprowadza dowody księgowe dotyczące: a) amortyzacji rachunkowej (która jest niepodatkowa) oraz b) amortyzacji podatkowej, która jest kosztem podatkowym. Mając na uwadze powyższy przypadek, proszę o informację: 1. Jaki znacznik wybrać w polu S_12_3 dla przykładowych kont amortyzacji rachunkowej (która jest niepodatkowa) oraz kont amortyzacji podatkowej (która jest kosztem podatkowym)? Według naszej opinii żaden znacznik ze słownika Zestawienie znaczników kont PD nie pasuje w opisanym przypadku. 2. Czy dla przykładowych kont amortyzacji rachunkowej (która jest niepodatkowa) oraz kont amortyzacji podatkowej (która jest kosztem podatkowym), w polu S_12_3 nie należy podawać żadnego znacznika?

W przypadku kont służących do ewidencjonowania odpisów amortyzacyjnych, które są uznawane za koszt uzyskania przychodu w rozumieniu przepisów podatkowych - konta takie nie podlegają oznaczaniu znacznikami podatkowymi (wyjątek ulga B+R).

Znacznikami podatkowymi oznaczamy konta służące do ewidencjonowania odpisów amortyzacyjnych, które nie są uznawane za koszt uzyskania przychodu w rozumieniu przepisów podatkowych.

33. Wątpliwość dotyczy kwestii raportowania JPK CIT w przypadku spółek jawnych, które nie są podatnikami CIT. Czy ich wspólnicy powinni raportować przychody z wyżej wymienionych spółek jawnych? A jeżeli tak to w jaki sposób, tj. czy w całości, czy jedynie w części przypadającej na udział tego wspólnika w zysku spółki jawnej?

W przypadku spółek jawnych, które nie są podatnikami CIT, przychody z tych spółek jawnych raportują również ich wspólnicy. Wspólnik wykazuje w JPK_KR_PD dane dotyczące przychodu i kosztów uzyskania przychodów osiągniętych w tej spółce proporcjonalnie do posiadanego prawa do udziału w zysku (udziału) oraz wykazuje je w węźle RPD:

- wyżej wymienione przychody - w polu K_7,
- wyżej wymienione koszty uzyskania przychodów - w polu K_8.

34. Proszę o udzielenie odpowiedzi na pytanie dotyczące pola E_10B w nowej strukturze pliku JPK_ST_KR. W jaki sposób stawka powinna być wyliczana i jakie wartości powinny być brane pod uwagę? Czy ma to być kwota miesięczna, czy prognozowana roczna? Czy jeśli w trakcie roku stawka kwotowa będzie się zmieniała (przykładowo

eprasa.pl b3b1336df8

przez aktualizację wartości środka trwałego), powinna zostać wzięta pod uwagę średnia ze wszystkich stawek w ciągu danego roku? Przykładowo chcemy wyliczyć stawkę amortyzacyjną kwotową dla środka trwałego przyjętego 01.02.2024 r. o wartości początkowej 50000. W trakcie roku, 01.08.2024 ulepszamy środek trwały i zwiększamy wartość o 5000. Stawka amortyzacyjna procentowa wynikająca z KŚT wynosi 14%, a stawka amortyzacyjna ustalona dla środka trwałego wynosi 10%. Jaką wartość środka trwałego powinniśmy dodać w polu E_10B? Czy pole E_25B wyliczamy analogicznie?

Pola E_10A i E _10B są to pola, w których podatnik wskazuje stawkę amortyzacyjną podatkową.

W przypadku gdy stawka amortyzacyjna jest wyrażona w procentach, to w polu E_10A podaje się stawkę procentową podstawową wynikającą z wykazu stawek amortyzacyjnych. W przypadku gdy stawka amortyzacyjna jest stawką kwotową (nie procentową), to w polu E_10B podawana jest kwota tej amortyzacji. Pole to będzie miało zastosowanie w przypadku skorzystania przez podatnika z odpisu jednorazowego do części lub całości wartości początkowej ŚT lub WNiP. W takim przypadku w polu E_10B podatnik poda kwotę jednorazowej amortyzacji (będzie to stawka amortyzacyjna podatkowa kwotowa).

Pole E_12 wartość początkowa podatkowa - w polu tym podawana jest wartość początkowa środka trwałego lub wartości niematerialnej i prawnej, ustalana zgodnie z przepisami ustaw o podatku dochodowym.

Pole E_15 jest przewidziane dla wykazywania zmian wartości początkowej podatkowej (z powodów innych niż na podstawie art. 15 ust. 5 ustawy CIT lub art. 22o ust. 1 ustawy PIT): (+) zwiększenie; (-) zmniejszenie – pole kwotowe opcjonalne.

Natomiast pole E_11 uzupełniamy w przypadku ustalenia innej stawki amortyzacyjnej niż stawka wynikająca z KŚT. Zgodnie z powyższym, gdyby stawka amortyzacji została obniżona, czyli przykładowo została by ustalona stawka amortyzacji 10%, natomiast stawka wynikająca z KŚT wynosiłaby 14%, to w polu E_10A należy wpisać 14%, a w polu E_11 - 10%.

Pole E_25B jest przewidziane dla wykazywania kwotowej stawki amortyzacyjnej rachunkowej - analogicznie jak pole E_10B, tylko w ujęciu rachunkowym.

35. W jakim przypadku uzupełnia się pola E_9_2 oraz E_9_3?

W strukturze pliku JPK_ST_KR pola E_9_1, E_9_2 oraz E_9_3 mogą być wykorzystywane np. w przypadku wyboru kilku metod amortyzacji podatkowej dla jednego środka trwałego. Jako przykład można podać sytuację, gdy podatnik skorzystał z prawa do jednorazowego odpisu amortyzacyjnego nowego środka trwałego zaliczonego do grupy 3-6 i 8, wynikającego z art. 16k ust. 14 ustawy PDOP i wartość jednorazowego odpisu nie przewyższyła wartości początkowej środka trwałego. Pozostała niezamortyzowana część będzie podlegała odpisom amortyzacyjnym wg innej metody, np. liniowej.

36. Czy w polu E_10A powinna być zawarta stawka procentowa, która bezpośrednio wynika z KŚT - Klasyfikacji Środków Trwałych? Natomiast pole E_11 uzupełniamy w przypadku ustalenia innej stawki amortyzacyjnej niż stawka wynikająca z KŚT? Zgodnie z powyższym, gdyby stawka amortyzacji została obniżona, czyli przykładowo zostałaby ustalona stawka amortyzacji 10%, natomiast stawka wynikająca z KŚT wynosiłaby 14%, to w polu E_10A należy wpisać 14%, a w polu E_11 – 10%?

eprasa.pl b3b1336df8

Pola E_10A i E_10B są to pola, w których podatnik wskazuje stawkę amortyzacyjną podatkową. W przypadku gdy stawka amortyzacyjna jest wyrażona w procentach, to w polu E_10A podaje stawkę procentową podstawową, wynikającą z wykazu stawek amortyzacyjnych. W przypadku gdy stawka amortyzacyjna jest stawką kwotową (nie procentową), to w polu E_10B podawana jest kwota tej amortyzacji. Pole to będzie miało zastosowanie w przypadku skorzystania przez podatnika z odpisu jednorazowego do części lub całości wartości początkowej ŚT lub WNiP. W takim przypadku w polu E_10B podatnik poda kwotę jednorazowej amortyzacji (będzie to stawka amortyzacyjna podatkowa kwotowa).

Natomiast pole E_11 uzupełniamy w przypadku ustalenia innej stawki amortyzacyjnej, niż stawka wynikająca z KŚT. Zgodnie z powyższym, gdyby stawka amortyzacji została obniżona, czyli przykładowo zostałaby ustalona stawka amortyzacji 10%, natomiast stawka wynikająca z KŚT wynosiłaby 14%, to w polu E_10A należy wpisać 14%, a w polu E_11 - 10%. W sytuacji, gdy stawka będzie taka sama w obu przypadkach, pole E_11 zostawiamy nieuzupełnione. W przypadku zmiany wartości początkowej środka trwałego zmianę podajemy w polu E_15. Z przepisów ustaw podatkowych oraz decyzji podatnika o wyborze metody amortyzacji podatkowej wynika to która z metod amortyzacji podatkowej ma zastosowanie do danego środka trwałego.

Pole E_25B jest przewidziane dla wykazywania kwotowej stawki amortyzacyjnej rachunkowej - analogicznie jak pole E_10B, tylko w ujęciu rachunkowym.

37. Pola: E_9_1, E_9_2, E_9_3. W jakich sytuacjach należy je uzupełniać więcej niż jeden raz? Co jest rozumiane poprzez wartość I-inna w tym polu?

Pola E_9_1 , E_9_2 oraz E_9_3 mogą być wykorzystywane, np. w przypadku wyboru kilku metod amortyzacji podatkowej dla jednego środka trwałego. Jako przykład można podać sytuację, gdy podatnik skorzystał z prawa do jednorazowego odpisu amortyzacyjnego nowego środka trwałego zaliczonego do grupy 3-6 i 8 wynikającego z art. 16k ust. 14 ustawy PDOP i wartość jednorazowego odpisu nie przewyższyła wartości początkowej środka trwałego. Pozostała niezamortyzowana część będzie podlegała odpisom amortyzacyjnym wg innej metody np. liniowej.

38. Czy kwoty ujęte w węźle RPD mogą być wpisane ręcznie i wynikać z kalkulacji spoza systemu, czy też muszą uzgadniać się do sumy kwot z kont wynikowych i pozabilansowych z odpowiednimi znacznikami podatkowymi, które zostały ujęte w sekcji ZOiS?

Stosownie do dyspozycji art. 9 ust.1 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych podatnicy są obowiązani do prowadzenia ewidencji rachunkowej, zgodnie z odrębnymi przepisami, w sposób zapewniający określenie wysokości dochodu (straty), podstawy opodatkowania i wysokości należnego podatku za rok podatkowy, a także do uwzględnienia w ewidencji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych informacji niezbędnych do obliczenia wysokości odpisów amortyzacyjnych zgodnie z przepisami art. 16a-16m. Ponadto art. 24 ust.4 pkt 2 ustawy o rachunkowości stanowi, iż zapisy w księgach uporządkowane są chronologicznie i systematycznie według kryteriów klasyfikacyjnych umożliwiających sporządzenie obowiązujących jednostkę sprawozdań finansowych i innych sprawozdań, w tym deklaracji podatkowych oraz dokonanie rozliczeń finansowych.

Mając na względzie powołane przepisy oraz wskazane w rozporządzeniu znaczniki podatkowe, księgi winny być prowadzone w sposób umożliwiający m.in. sporządzenie CIT-8.

eprasa.pl b3b1336df8

Wobec powyższego w przypadku wyodrębnienia kont służących rozliczeniu podatku dochodowego podatnik winien stosować dla nich odpowiedni znacznik PD.

W przypadku stosowania dla celów rozliczenia podatku dochodowego kont pozabilansowych należy stosować odpowiednio znaczniki PD z oznaczeniem POZABILANSOWE.

Mając powyższe na względzie zasadnym jest aby kwoty ujęte w węźle RPD uzgadniały się z wartościami kwot wynikających z kont wynikowych i pozabilansowych oznaczonych odpowiednimi znacznikami podatkowymi, które zostały ujęte w sekcji ZOiS. Kwoty ujęte w węźle RPD są wpisane w sposób manualny.

39. Z definicji struktury wynika, że istnieje możliwość generowania plików JPK_KR_PD za dowolne okresy (DataOd-DataDo, RokDataOd-RokDataDo). Proszę o informację jakie wartości powinny być umieszczane w sekcji RPD dla JPK-ów cząstkowych? Czy dla okresów od 1 do 11 można umieszczać wartość 0, a w ostatnim miesiącu roku podatkowego finalne dane rozliczeniowe za pełny rok?

Pliki JPK_KR_PD mogą być generowane za dowolne okresy. Pliki muszą mieć zachowaną ciągłość zapisów (bez luk i powtórzeń).

Węzeł RPD powinien być wypełniony wyłącznie w pliku domykającym (ostatnim) okres raportowany (obejmującym ostatni dzień raportowanego roku podatkowego). W pozostałych plikach należy wykazać „0”.

40. Co oznacza Rozliczenie podatku dochodowego na zasadach ogólnych, czy w tym węźle mamy wyjść na deklarację CIT-8? Czy tu nie stosujemy podziały na zyski kapitałowe?

Węzeł RPD jest informacją o różnicach pomiędzy wynikiem finansowym brutto wynikającym z ksiąg a wynikiem podatkowym i ma charakter skonsolidowany. Kwoty ujęte w węźle RPD są wpisane w sposób manualny. W węźle tym nie dokonujemy podziału na wartości przychodów, kosztów dotyczących zysków kapitałowych i pozostałych.

41. Czy spółki wchodzące w skład Podatkowej Grupy Kapitałowej będą składały JPK_KR_PD osobno po zakończeniu roku (np. 2 Spółki w PGK - 2 osobne pliki) czy 1 plik będzie składała Spółka dominująca PGK w imieniu całej Grupy podatkowej (analogicznie do deklaracji CIT)?

Stosownie do dyspozycji art. 9 ust. 1g ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych obowiązek przesyłania ksiąg rachunkowych właściwemu naczelnikowi urzędu skarbowego stosuje się odpowiednio do spółek tworzących podatkową grupę kapitałową. W przypadku podatkowej grupy kapitałowej obowiązek przekazania JPK_KR_PD oraz JPK_ST_KR ciąży na każdej ze spółek tworzących PGK odrębnie tj. we własnym imieniu i w zakresie prowadzonych przez nie ksiąg rachunkowych oraz ewidencji ŚT i WNiP, w tym również w zakresie węzła RPD struktury JPK_KR_PD.

42. Mam pytanie o kod kontrahenta wykazywany w polu T_1. Czy możliwe jest załadowanie danych wszystkich kontrahentów, które występują w danym systemie czy

eprasa.pl b3b1336df8

też należy wskazać tylko dane kontrahentów, z którymi w danym roku występowały transakcje?

W polu T_1 należy wskazać dane kontrahentów, z którymi wystąpiły transakcje w raportowanym okresie.

43. Mam pytanie odnośnie danych, o które może nie zostać uzupełniony plik JPK_ST_KR, a mianowicie tych zawartych w § 2 pkt. 4, a które to dane wg struktury logicznej powinny być uzupełnione z technicznego punktu widzenia. Czyli np. pole E_1 jest polem obowiązkowym, które należy uzupełnić o numer inwentarzowy nadany przez jednostkę. Jeśli jednostka nie ma takiej możliwości i chce skorzystać z możliwości zwolnienia, jaką wartość powinna wpisać do tego pola?

Stosownie do pkt 5.3. Komunikatu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 25 maja 2017 r. w sprawie ogłoszenia uchwały Komitetu Standardów Rachunkowości w sprawie przyjęcia Krajowego Standardu Rachunkowości Nr 11 „Środki trwałe”, zgodnie z którym "Każdemu obiektowi inwentarzowemu nadaje się unikalny (niepowtarzalny), kolejny numer inwentarzowy, zamieszczany – w miarę możliwości – w sposób trwały na obiekcie. Numer ten, wraz z opisem obiektu środka trwałego, ujmuje się we wchodzącej w skład ewidencji środków trwałych (przyjmującej formę np. kart inwentarzowych) – księdze obiektów (księdze inwentarzowej), prowadzonej na bieżąco oraz odpowiednio przechowywanej i zabezpieczonej, zgodnie z wymogami ustawy".

Mając powyższe na względzie w polu E_1 wskazane jest wpisać numer inwentarzowy, a w przypadku jego braku - inny numer unikatowy charakteryzujący środek trwały.

44. Czy w pliku JPK_KR_PD w węźle ZOiS należy prezentować konta, których obroty w trakcie okresu są zerowe, ale występują na nich zapisy stornujące się?

W strukturze logicznej JPK_KR_PD w węźle ZOiS należy wykazywać wszystkie konta księgowe, na których w raportowanym okresie :

- występują obroty i/lub salda,
- syntetyczne, w ramach których na kontach analitycznych występują obroty i/lub salda.

Konta analityczne, które nie mają salda na BO i nie wykazują zapisów w raportowanym okresie nie są wykazywane.

45. Czy limit przychodów 50 mln euro służący do ustalenia, od kiedy należy stosować nowe struktury, odnosi się do przychodów podatkowych czy księgowych?

Wskazany wyżej limit przychodów 50 mln euro odnosi się wyłącznie do przychodów ustalonych na gruncie prawa podatkowego.

46. Zakładając, że rok podatkowy jest rokiem kalendarzowym, w celu ustalenia, czy od 1.01.2025 r. konieczne jest stosowanie nowych struktur JPK_KR, bada się przychody z roku 2023 czy 2024?

eprasa.pl b3b1336df8

Począwszy od 1 stycznia 2025 r. rokiem bazowym przy badaniu ustalonego limitu przychodowego w wysokości 50 mln euro będzie rok podatkowy poprzedzający rok, za który obowiązek z zakresu JPK_KR_PD będzie miał po raz pierwszy zastosowanie, tj. 2024 rok.

47. Czy w JPK_KR_PD w węźle ZOiS należy wykazywać wszystkie konta w planie kont jednostki, tj. również konta, na których nie ma obrotów w danym okresie oraz konta nieaktywne, na których nie rejestruje się obrotów od kilku lat, ale nie zostały usunięte z planu kont?

W strukturze logicznej JPK_KR_PD w węźle ZOiS należy wykazywać wszystkie konta księgowe, na których w raportowanym okresie :

- występują obroty i/lub salda,
- syntetyczne, w ramach których na kontach analitycznych występują obroty i/lub salda.

Zatem konta analityczne tzw. "nieaktywne" (które nie mają salda na BO i nie wykazują zapisów w raportowanym okresie) nie są wykazywane.

48. Czy jeżeli spółka nie ma oddzielnych kont księgowych, do których mogłaby dopisać znaczniki na najniższym poziomie szczegółowości np. BABI1_O czy BABI1_A, to może użyć znacznika o mniejszym poziomie szczegółowości, czyli znacznika BABI1 – AKTYWA, Aktywa obrotowe, Zapasy, Materiały i nie zmieniać istniejących procedur i schematów księgowych.

Znaczniki identyfikujące konta ksiąg powinny zostać zastosowane przy kontach, zgodnie z prezentacją wskazaną w słownikach znaczników, określonych w załącznikach do rozporządzenia w sprawie dodatkowych danych, o które należy uzupełnić prowadzone księgi (…). Co do zasady obowiązkowe jest zastosowanie jednego znacznika z grupy znaczników użytych w słownikach do pól S_12_1 i S_12_2. W szczególnych przypadkach, zgodnie ze strukturą JPK_KR_PD podatnik może zastosować maksymalnie dwa znaczniki identyfikujące konto ksiąg, dla których wykorzystano nazewnictwo wynikające z bilansu oraz rachunku zysków i strat. W związku z powyższym pole S_12_1 jest polem obligatoryjnym natomiast pole S_12_2 jest polem fakultatywnym.

W słowniku znaczników występują m.in. następujące znaczniki:

- BABI1 - AKTYWA/Aktywa obrotowe/Zapasy/Materiały - Znacznik służy do znakowania kont, na których ewidencjonowane są materiały w jednostce;
- BABI1_O - AKTYWA/Aktywa obrotowe/Zapasy/Materiały/Odchylenia od cen ewidencyjnych materiałów - Znacznik służy do znakowania kont, na których ewidencjonowane są odchylenia od cen ewidencyjnych materiałów;

Znacznik BABI1_A - AKTYWA/Aktywa obrotowe/Zapasy/Materiały/Odpisy aktualizujące wartość materiałów - Znacznik służy do znakowania kont, na których ewidencjonowane są odpisy aktualizujące wartość materiałów.

Przedmiotowe znaczniki związane są więc z trzema różnymi zagadnieniami tematycznymi i służą do znakowania kont, na których księguje się odmienne operacje gospodarcze, bowiem konto odchylenia od cen ewidencyjnych materiałów i konto odpisy aktualizujące wartość materiałów są kontami korygującymi dla konta materiały.

eprasa.pl b3b1336df8

49. Jakie środki trwałe mają być raportowane w ramach struktury JPK_KR_ST- przyjęte po 1 stycznia 2025 r.? Czy wszystkie środki trwałe ujawnione w rejestrze środków trwałych danej spółki? Jeżeli na pytanie pierwsze zostanie udzielona odpowiedź, iż raportowanie dotyczy wszystkich środków trwałych ujawnionych w rejestrze bez względu na ich datę przyjęcia, to czy informacje z zakresu od E_1 do E_31 mają być podawane w odniesieniu do tych wszystkich środków trwałych, czy tylko tych przyjętych po 1 stycznia 2025 r.?

W związku z wejściem w życie obowiązku raportowania danych przez kolejną grupę podmiotów wyjaśniamy, iż w pliku JPK_ST_KR za dany okres wykazujemy wszystkie środki trwałe / wartości niematerialne i prawne, które w danym okresie znajdowały się na stanie jednostki – były ujęte w ewidencji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych. W pliku JPK_ST_KR za dany okres nie są wykazywane środki trwałe / wartości niematerialne i prawne zlikwidowane przed tym okresem.

Ewidencje dla środków trwałych i WNIP przyjętych przed 01.01.2025 r. mogą nie być uzupełnione o dodatkowe dane takie jak :

- numer dowodu, na podstawie którego przyjęto do używania środek trwały lub wartość niematerialną i prawną,
- rodzaj dowodu potwierdzającego nabycie, wytworzenie,
- datę nabycia, wytworzenia, przyjęcia do używania,
- numer inwentarzowy nadawany przez jednostkę.

Obowiązkowe w strukturze pola dotyczące nabycia, wytworzenia środków trwałych sprzed 01.01.2025 r. należy wypełniać poprzez wskazanie "brak obowiązku" lub w przypadku dat - poprzez wskazanie minimalnej daty z zakresu, tj. „1900-01-01”

50. Czy w Zestawieniu obrotów i sald (w sekcji ZOiS) konkretny identyfikator konta ostatecznego zapisu może występować tylko raz? Czy dopuszczalne jest, żeby w Zestawieniu obrotów i sald (w sekcji ZOiS) konkretny identyfikator konta ostatecznego zapisu występował wielokrotnie?

W strukturze JPK_KR_PD w zestawieniu obrotów i sald (węzeł ZOiS) pole S_1 opisane jako identyfikator konta ostatecznego zapisu (konta pomocniczego lub konta księgi głównej, jeżeli nie jest wymagany zapis na kontach pomocniczych) może występować tylko jeden raz. Jeżeli do konta syntetycznego prowadzone są konta analityczne to każde z tych kont analitycznych może wystąpić tylko jeden raz.

51. Czy obowiązkiem składania JPK CIT zostaną objęte jednostki budżetowe, a jeśli tak, to czy wspólnie z gminą?

Zgodnie z art. 9 ust. 1d pkt 1 ustawy o CIT z obowiązków w zakresie JPK CIT, o których mowa w ust. 1c, wyłączeni są podatnicy zwolnieni od podatku CIT na podstawie art. 6 ust. 1 tej ustawy, z wyjątkiem fundacji rodzinnych. Jak wskazuje z kolei art. 6 ust. 1 pkt 3 oraz pkt 6 ustawy o CIT podatnikami zwolnionymi podmiotowo z podatku CIT są jednostki budżetowe oraz jednostki samorządu terytorialnego.

eprasa.pl b3b1336df8

Mając na uwadze powyższe, stosownie do art. 9 ust. 1d pkt 1 ustawy o CIT nowe obowiązki z obszaru JPK CIT nie będą miały zastosowania w przypadku jednostek budżetowych oraz jednostek samorządu terytorialnego, w tym m.in. gmin.

52. Czy spółki - osoby prawne będą miały obowiązek przesyłania JPK_KR_PD za rok rozpoczynający się po 31.12.2025 r., czy po 31.12.2026 r.?

Zgodnie z art. 66 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 29 października 2021 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2021 r. poz. 2105, z późn. zm.), obowiązkiem z zakresu JPK CIT za rok podatkowy/obrotowy rozpoczynający się po dniu 31 grudnia 2025 r. zostaną objęci podatnicy CIT i spółki niebędące osobami prawnymi, inni niż określeni w pkt 1, obowiązani do składania JPK_VAT.

53. Czy w ramach części ZOiS w JPK_KR_PD podatnik może podać wielokrotnie to samo konto, ale z różnymi znacznikami w polu S_12_3?

W strukturze JPK_KR_PD w zestawieniu obrotów i sald (węzeł ZOiS) pole S_1 (opis pola: Identyfikator konta ostatecznego zapisu (konta pomocniczego lub konta księgi głównej, jeżeli nie jest wymagany zapis na kontach pomocniczych) (pole znakowe np. „011-4-1”)) może występować tylko jeden raz.

Jeżeli do konta syntetycznego prowadzone są konta analityczne to każde z tych kont analitycznych może wystąpić tylko jeden raz i do każdego konta analitycznego może zostać przypisany tylko jeden znacznik z grupy znaczników podatkowych (PD).

54. Czy w polu E_30 wpisujemy numer dokumentu potwierdzającego zbycie dla nabywcy np. numer faktury sprzedaży czy numer dokument LT (dokumentu likwidacji środka trwałego)?

W strukturze logicznej JPK_ST_KR w polu E_30 opisanym: określenie numeru dokumentu stwierdzającego wykreślenie z ewidencji, należy wskazać numer dowodu księgowego stwierdzającego wykreślenie/likwidację ŚT.

55. Dla węzła Kontrahent, numer identyfikacji podatkowej kontrahenta podatnika nie jest obligatoryjny do wypełnienia w JPK_KR składanym za rok podatkowy 2025. Natomiast w samej strukturze JPK_KR_PD węzeł kontrahent zawiera 3 elementy: • JPK Kontrahent T_1 - Kod kontrahenta identyfikujący jednoznacznie podmiot w systemie finansowo - księgowym jednostki, • JPK Kontrahent T_2 - Kod kraju nadania identyfikatora podatkowego, • JPK Kontrahent T_3 - Numer identyfikacji podatkowej kontrahenta. Czy to oznacza, że w 2025 r. nadal wymagane będzie zaraportowanie informacji dla każdego zapisu o kodzie kontrahenta w systemie finansowo - księgowym, który jednoznacznie identyfikuje kontrahenta oraz o kodzie kraju nadania identyfikatora podatkowego?

W strukturze logicznej JPK_KR_PD pole T_1 jest polem obligatoryjnym i zgodnie z opisem, podawany jest numer kontrahenta (nadawany przez jednostkę), za pomocą którego można jednoznacznie zidentyfikować podmiot w systemie finansowo-księgowym jednostki. Natomiast

eprasa.pl b3b1336df8

pole T_2 o nazwie Kod kraju nadania identyfikatora podatkowego kontrahenta oraz pole T_3 o nazwie Numer identyfikacji podatkowej kontrahenta, są polami opcjonalnymi. Stosownie do dyspozycji § 5 ust. 1 rozporządzenia w sprawie dodatkowych danych (...) za rok podatkowy, który rozpoczyna się po dniu 31 grudnia 2024 r., a przed dniem 1 stycznia 2026 r., a w przypadku spółek niebędących osobami prawnymi za rok obrotowy, który rozpoczyna się po dniu 31 grudnia 2024 r., a przed dniem 1 stycznia 2026 r., mogą nie być uzupełniane o dodatkowe dane, m.in. o dane których mowa w § 2 ust. 1 pkt 1, to jest numer identyfikacji podatkowej kontrahenta podatnika, o ile został nadany.

56. Jak należy wypełnić pola E_9_1, E_9_2, E_9_3 w przypadku środka trwałego nabytego w całości w formie leasingu, nieposiadającego wartości podatkowej oraz dla którego nie są naliczane podatkowe odpisy amortyzacyjne?

W przypadku, gdy dany środek trwały, ujęty w ewidencji rachunkowej, jest środkiem trwałym w rozumieniu przepisów o rachunkowości i nie jest środkiem trwałym w rozumieniu przepisów podatkowych, to w polu E_9_1 struktury JPK_ST_KR stosujemy oznaczenie "X - brak amortyzacji". Natomiast w polu E_18 wskazujemy wartość odpisu amortyzacyjnego ujętego w księgach, który nie stanowi kosztów uzyskania przychodu w rozumieniu przepisów podatkowych. Pola struktury dotyczące wartości związanych z amortyzacją rachunkową są uzupełniane.

Dodatkowo wyjaśniamy, że pole E_18 – "Wysokość odpisu amortyzacyjnego podatkowego – niestanowiącego kosztu uzyskania przychodu dla danego roku podatkowego/obrotowego" jest to pole, w którym podawana jest wysokość odpisu amortyzacyjnego nie stanowiąca kosztu uzyskania przychodu w rozumieniu przepisów podatkowych. W przepisach ustaw podatkowych wskazane są przypadki, w których pomimo dokonywania odpisu amortyzacyjnego wg zasad tam wskazanych, taki odpis nie może stanowić kosztu uzyskania przychodu np. odpisy od samochodów osobowych powyżej 150 000 zł.

W przypadku środka trwałego nabytego w całości w formie leasingu, nieposiadającego wartości podatkowej oraz dla którego nie są naliczane podatkowe odpisy amortyzacyjne, pole E-18 pozostaje niewypełnione.

57. Czy pole D_1 to numer z Dziennika? Jeżeli tak, czy te same dane podajemy w polu Z_1?

Pole D_1 struktury logicznej JPK_KR_PD to numer zapisu w Dzienniku, nadawany w sposób ciągły w roku obrotowym, zgodnie z wymogiem określonym w art. 14 ust. 2 i ust. 4 ustawy o rachunkowości. Zapisy w Dzienniku muszą być kolejno numerowane. Przy prowadzeniu ksiąg rachunkowych przy użyciu komputera zapis księgowy powinien posiadać automatycznie nadany numer pozycji, pod którą został wprowadzony do Dziennika.

Pole Z_1 to zgodnie z opisem pola: Numer kolejny szczegółowego zapisu księgowania, czyli numer jednoznacznie identyfikujący zapis we wszystkich zapisach lub dla danego Dziennika.

58. Czy w polu E_15 - Zmiana wartości początkowej podatkowej (z powodów innych niż na podstawie art. 15 ust. 5 CIT) wykazujemy tylko te zmiany, które miały miejsce w roku podatkowym, za który sporządzamy JPK, czy wszystkie zmiany dla danego środka od momentu wprowadzenia go do ewidencji?

eprasa.pl b3b1336df8

W polu E_15 wykazujemy tylko te zmiany, które miały miejsce w roku podatkowym, za który sporządzamy JPK_ST_KR.

59. Czy pole E_14 (Zaktualizowana kwota odpisów amortyzacyjnych podatkowa) wypełniamy tylko wtedy jeżeli nastąpiła aktualizacja wyceny środków trwałych na podstawie rozporządzenia Ministra Finansów? Czy w polu wykazujemy kwotę odpisów po aktualizacji, czy różnicę, czyli kwotę o którą zaktualizowane zostały odpisy?

Pole E_14 wypełniamy tylko wtedy jeżeli nastąpiła aktualizacja wyceny środków trwałych na podstawie rozporządzenia Ministra Finansów. W polu wykazujemy kwotę odpisów po aktualizacji. W polu tym nie wykazujemy kwoty różnicy pomiędzy wartością amortyzacji przed i po aktualizacji.

60. W schemacie JPK_ST_KR są 3 pola: E_9_1, E_9_2 i E_9_3 z takim samym opisem - Metoda amortyzacji podatkowa. Pole E_9_1 jest obowiązkowe, więc w nim pewnie wskazujemy rodzaj amortyzacji podatkowej, a do czego służą pola E_9_2 i E_9_3?

W strukturze logicznej JPK_ST_KR pola E_9_1, E_9_2 oraz E_9_3 mogą być wykorzystywane np. w przypadku wyboru kilku metod amortyzacji podatkowej dla jednego środka trwałego. Jako przykład można podać sytuację gdy podatnik skorzystał z prawa do jednorazowego odpisu amortyzacyjnego nowego środka trwałego zaliczonego do grupy 3-6 i 8 wynikającego z art. 16k ust. 14 ustawy PDOP i wartość jednorazowego odpisu nie przewyższyła wartości początkowej środka trwałego. Pozostała niezamortyzowana część będzie podlegała odpisom amortyzacyjnym wg innej metody np. liniowej.

61. Czy jeżeli Spółka w planie kont posiada również konta wynikowe w układzie rodzajowym (rzędu 4) to czy musi je mapować do znaczników w układzie rodzajowym na potrzeby struktury JPK_KR_PD, jeżeli rachunek zysków i strat jest przygotowywany jedynie w wariancie kalkulacyjnym na potrzeby sprawozdania statutowego jednostki?

Znaczniki identyfikujące konta ksiąg powinny zostać zastosowane przy kontach zgodnie z prezentacją wskazaną w słownikach znaczników określonych w załącznikach do rozporządzenia w sprawie dodatkowych danych , o które należy uzupełnić prowadzone księgi (…). Co do zasady obowiązkowe jest zastosowanie jednego znacznika z grupy znaczników użytych w słownikach do pól S_12_1 i S_12_2. W szczególnych przypadkach, zgodnie ze strukturą JPK_KR_PD podatnik może zastosować maksymalnie dwa znaczniki identyfikujące konto ksiąg dla których wykorzystano nazewnictwo wynikające z bilansu oraz rachunku zysków i strat. W związku z powyższym pole S_12_1 jest polem obligatoryjnym natomiast pole S_12_2 jest polem fakultatywnym. W wyjątkowych sytuacjach, jeżeli nie jest możliwe przypisanie treści konta do znaczników o określonym opisie może zostać zastosowany znacznik "INNE" - dotyczyć to będzie np. konta "490" Rozliczenie kosztów.

62. Jak wypełnić pole S_3 (Identyfikator konta nadrzędnego) w strukturze JPK_KR_PD w przypadku, gdy spółka nie posiada kont analitycznych w zakładowym planie kont? W spółce konta grupowane są w oparciu o początek numeru konta zgodnie z rodzajem kartoteki.

eprasa.pl b3b1336df8

W strukturze JPK_KR_PD węzeł ZOIS powinien zawierać wszystkie konta, na których dokonywane były zapisy lub wykazujące salda. Przy założeniu, że konto 101 nie posiada subkonta postępujemy następująco: (S_1 = "101" i S_3 = "101").

63. Co powinno znajdować się w polu E_2 nowego JPK_ST_KR?

Data nabycia środka trwałego to dzień, w którym dany element majątku trwałego został zakupiony lub wytworzony. Nie należy mylić daty nabycia z datą przyjęcia do używania, czyli momentu, w którym środek trwały został wprowadzony do użytkowania przez przedsiębiorcę.

Dniem nabycia jest data figurująca na fakturze, rachunku albo umowie przenoszącej prawo do środka trwałego na podatnika. W przypadku gdy wartość początkowa środka trwałego została ustalona w oparciu o więcej niż jeden dokument nabycia, pole E_2 i E_3 nie mogą pozostać puste, należy wskazać datę ostatniego dowodu nabycia/wytworzenia ŚT lub WNIP. W przypadku przyjęcia środka trwałego z inwestycji - można w polu E_2 i E_3 wskazać datę protokołu jej odbioru a w przypadku ujawnienia środka trwałego podczas inwentaryzacji - datę protokołu komisji inwentaryzacyjnej.

64. Pozycje w schemie: E_13, E_14, E_15, E_18 są pozycjami niewymaganymi. Czy dla środków trwałych wprowadzonych przed 1 stycznia 2025r ich uzupełnienie nie będzie obowiązkowe?

W strukturze logicznej JPK_ST_KR wykazujemy wszystkie środki trwałe, które są na stanie jednostki - znajdują się w ewidencji środków trwałych. Nie są wykazywane środki trwałe zlikwidowane przed 1 stycznia 2025 r. W zakresie środków trwałych wprowadzonych do ewidencji środków trwałych przed 2025 r. w raportowaniu nie ma obowiązku wykazywania dodatkowych danych o których mowa w § 2 ust.1 pkt 4 rozporządzenia w sprawie dodatkowych danych (...), za wyjątkiem dodatkowych danych przewidzianych w § 2 ust. 1 pkt 4 lit a oraz § 2 ust. 1 pkt 4 lit d, w zakresie daty wykreślenia z ewidencji.

65. Zgodnie z § 4 ust. 1) rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 sierpnia 2024r. księgi mogą nie być uzupełniane o dodatkowe dane, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 4, dotyczące danego środka trwałego lub danej wartości niematerialnej i prawnej wprowadzonych do ewidencji przed dniem 1 stycznia 2025 r. Pola te nie zostały jednak opisane jako pola opcjonalne. Czy w kolejnych latach przekazanie tych informacji nadal pozostanie nieobowiązkowe? Czy w przypadku pola E_6- Określenie rodzaju dokumentu stwierdzającego nabycie/wytworzenie, które jest polem osłownikowanym, należy pozostawić pole puste, czy wybrać wartość: I- inne?

Dla środków trwałych wprowadzonych do ewidencji przed 2025 r. nie są wymagane dodatkowe dane wprowadzane przepisami rozporządzenia w sprawie dodatkowych danych, o które należy uzupełnić prowadzone księgi rachunkowe, z wyjątkiem danych dotyczących wykreślenia z ewidencji. Obowiązkowe w strukturze pola dotyczące nabycia, wytworzenia środków trwałych sprzed 01 stycznia 2025 r. należy wypełniać poprzez wskazanie "brak obowiązku" lub w przypadku dat - poprzez wskazanie minimalnej daty z zakresu, tj. „1900-01-01” a w przypadku pola E_6 wybór opcji "inne".

eprasa.pl b3b1336df8

66. Czy w przypadku wykreślenia z ewidencji ŚT/WNIP nieumorzonego, to w JPK_ST_KR należy wykazać wartość netto zaliczaną w koszty podatkowe? Jeśli tak, w którym polu?

W przypadku wykreślenia z ewidencji ŚT/WNIP środka trwałego niezamortyzowanego w całości, w JPK_ST_KR nie wykazujemy wartości niezamortyzowanej części.

67. Czy JPK_ST_KR powinien zawierać tylko dane dotyczące środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych, czy również dane dotyczące inwestycji w nieruchomości, jeśli występują w Spółce?

JPK_ST_KR powinien zawierać dane dotyczące środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych.

68. Czy w strukturze JPK_ST_KR należy wskazać wszystkie środki trwałe i wartości niematerialne i prawne, również te, które dla celów podatkowych nie stanowią ŚT/WNIP np. ograniczone prawa rzeczowe?

W przypadku gdy dany środek trwały ujęty w ewidencji rachunkowej jest środkiem trwałym w rozumieniu przepisów o rachunkowości i nie jest środkiem trwałym w rozumieniu przepisów podatkowych, to w polu E_9_1 struktury JPK_ST_KR stosujemy oznaczenie "X - brak amortyzacji". Pola struktury dotyczące wartości związanych z amortyzacją rachunkową są uzupełniane.

69. W jakich przypadkach będzie konieczne złożenie korekty JPK_ST_KR?

Korektę JPK_ST_KR podatnik składa, jeśli popełnił błędy w złożonym już JPK_ST_KR - zarówno formalne jak i kwotowe.

70. W rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 16 sierpnia 2024 r. w sprawie dodatkowych danych, o które należy uzupełnić prowadzone księgi rachunkowe podlegające przekazaniu na podstawie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz.U. z 2024 r. poz. 1314) wprowadzono w § 2 ust. 1 pkt 1 konieczność dodania numeru identyfikacji podatkowej kontrahenta, o ile został nadany. Jednocześnie w § 5 ust. 1 odroczono termin na obowiązkowe uzupełnienie ksiąg o ten element do 1 stycznia 2026 r. Tymczasem w opublikowanej strukturze pliku Schemat_JPK_KR_PD(1)_v1-0.xsd oprócz numeru identyfikacji podatkowej kontrahenta (pole T_3 w sekcji Kontrahent) dodano również pola T_1 i T_2 w sekcji Kontrahent oraz pole D_3 w sekcji Dziennik. Czy te elementy są również nieobowiązkowe w roku 2025?

Możliwość nieuzupełniania ksiąg za rok podatkowy, który rozpoczyna się po dniu 31 grudnia 2024 r., a przed dniem 1 stycznia 2026 r., a w przypadku spółek niebędących osobami prawnymi – za rok obrotowy, który rozpoczyna się po dniu 31 grudnia 2024 r., a przed dniem 1 stycznia 2026 r., wynikająca z § 5 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie dodatkowych danych (...), dotyczy „numeru identyfikacji podatkowej kontrahenta podatnika, o ile został nadany”, tj. informacji wykazywanej w polu T-3 w węźle "Kontrahent" i przenoszonej poprzez pole T_1 oraz D_3 w węźle "Dziennik". Jeżeli podmiot skorzysta z fakultatywności to

eprasa.pl b3b1336df8

węzeł „Kontrahent” jest nieobowiązkowy. Podkreślamy, że sytuacja może dotyczyć tylko wyżej wskazanego okresu.

71. Pole E_10B wypełniane jest gdy stawka amortyzacyjna nie jest stawką procentową i ma zastosowanie w przypadku odpisu jednorazowego. Pole to jednak jest obowiązkowe. Co zatem należy wpisać w tym polu gdy stawka amortyzacyjna danego środka trwałego jest stawką procentową, a sam środek nie był odpisany jednorazowo?

Zgodnie ze strukturą JPK_ST_KR pole E_10A oraz E_10B są polami wymaganymi do wypełnienia, co oznacza że muszą zostać wypełnione oba pola (pola nie są polami wyboru). Gdy jedno z pól nie będzie miało zastosowania i nie będzie do niego przypisana żadna wartość, to wpisujemy "0".

72. Jaki konkretny znacznik należy wybrać w polu S_12_3 ze słownika Zestawienie znaczników kont PD w przypadku konta służącego do ewidencjonowania odpisów amortyzacyjnych, które nie są uznawane za koszt uzyskania przychodu w rozumieniu przepisów podatkowych?

Pole S_12_3 wypełniamy w przypadku gdy do danego konta przyporządkujemy znacznik PD (tzw. "podatkowy") wskazany w słownikach znaczników stanowiących załączniki do rozporządzenia w sprawie dodatkowych danych (...). Przyporządkowanie odpowiedniego znacznika uzależnione jest od konkretnego stanu faktycznego. To jednostka wskazuje jakiego rodzaju jest to koszt różniący podstawę opodatkowania podatkiem dochodowym od wyniku brutto - czy jest to koszt niestanowiący kosztów uzyskania przychodów związany np. z kosztami dotyczącymi przychodów w stosunku do których przepisów ustawy o podatku dochodowym nie stosuje się, czy też jest to koszt związany z dochodami (przychodami) wolnymi.

73. Jeżeli księguję raport dobowy z kasy fiskalnej, w którym to raporcie mam zarówno paragony jak i faktury paragonowe do sprzedaży poniżej 450 zł, a dodatkowo w raporcie zbiorczym pojawiają się paragony z NIP powyżej 450 zł to w jaki sposób uzupełnić pole T_1 oraz D_3 (kod kontrahenta)? Czy do zapisu zbiorczego z raportu dobowego należy dodać kod kontrahenta?

W węźle „Kontrahenci” w polach T_1 – T_3 należy wskazać dane kontrahentów, z którymi wystąpiły transakcje w raportowanym okresie. Zapis będzie identyfikowany z kontrahentem i powinien umożliwić dokładną jego identyfikację wraz z kodem kraju i nr identyfikacji podatkowej. W przypadku dokumentów zbiorczych pole D_3 może nie być wypełniane.

W związku ze zgłaszanymi wątpliwościami, w kontekście zwolnienia z obowiązku przekazywania danych jak nr NIP i nr KSeF za 2025 r., dodatkowo wyjaśniamy, że po okresie obowiązywania wyżej wymienionego zwolnienia, tj. od 2026 r., w przypadku stosowania dokumentów zbiorczych należy mieć na uwadze aby zastosowane rozwiązanie zapewniało realizację obowiązków wynikających z przepisów podatkowych, w tym ustaw o CIT/PIT oraz wydanych na ich podstawie rozporządzeń w sprawie dodatkowych danych, o które należy uzupełnić prowadzone księgi i ewidencje.

Stosownie do dyspozycji przepisów ustaw o CIT (art. 9) i PIT (art. 24a) jednostka ma obowiązek prowadzić ewidencje w sposób zapewniający określenie m.in. wysokości dochodu

eprasa.pl b3b1336df8

(straty), podstawy opodatkowania i wysokości należnego podatku oraz przesyłać właściwemu naczelnikowi urzędu skarbowego prowadzone księgi rachunkowe uzupełnione o dodatkowe dane wynikające z treści rozporządzeń. Zawartość przekazywanego pliku JPK_KR_PD musi być zgodna z treścią prowadzonych ksiąg i je odzwierciedlać, a także wypełniać przepisy ustaw o CIT/PIT oraz wydanych na ich mocy rozporządzeń.

Choć zgodnie z art. 20 ustawy o rachunkowości możliwe jest ujmowanie zapisów zbiorczych, to muszą one pozwalać na identyfikację zdarzeń jednostkowych. Z kolei art. 24 ustawy o rachunkowości wskazuje m.in., że zapisy uporządkowane są chronologicznie i systematycznie według kryteriów klasyfikacyjnych umożliwiających sporządzenie obowiązujących jednostkę sprawozdań finansowych i innych sprawozdań, w tym deklaracji podatkowych oraz dokonanie rozliczeń finansowych.

Biorąc pod uwagę powyższe, po okresie obowiązywania ww. zwolnienia pola D_3 i D_12 nie mogą pozostać niewypełnione jeżeli dla określonego dowodu - zgodnie z brzmieniem rozporządzeń w sprawie dodatkowych danych (…) - należy w pliku JPK_KR_PD wykazać:

- numer identyfikacji podatkowej kontrahenta podatnika (o ile został nadany),
- numer identyfikujący fakturę w Krajowym Systemie e-Faktur, o ile został nadany do dnia przekazania księgi.

74. Czy węzeł kontrahent jest obowiązkowy? Zaznaczenie go na schemacie przerywaną linią wskazuje, że nie i dopuszcza się raportowanie, przynajmniej za 2025 r. bez żadnych danych identyfikujących kontrahenta. Jeżeli nie będzie obowiązkowy w 2025 r. to czy będzie obowiązkowy dla operacji w kolejnych latach (począwszy od 2026 r.)?

Możliwość nieuzupełniania ksiąg za rok podatkowy, który rozpoczyna się po dniu 31 grudnia 2024 r., a przed dniem 1 stycznia 2026 r., a w przypadku spółek niebędących osobami prawnymi – za rok obrotowy, który rozpoczyna się po dniu 31 grudnia 2024 r., a przed dniem 1 stycznia 2026 r., wynikająca z § 5 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie dodatkowych danych (...), dotyczy „numeru identyfikacji podatkowej kontrahenta podatnika, o ile został nadany”, tj. informacji wykazywanej w polu T-3 w węźle "Kontrahent" i przenoszonej poprzez pole T_1 oraz D_3 w węźle "Dziennik". Jeżeli podmiot skorzysta z przedmiotowej fakultatywności to węzeł „Kontrahent” jest nieobowiązkowy. Podkreślamy, że sytuacja może dotyczyć tylko wyżej wskazanego okresu.

75. Czy dla składników przyjętych przed 1 stycznia 2025 r. pola E_1-E_6 w strukturze JPK_ST_KR są opcjonalne do uzupełnienia?

W zakresie środków trwałych wprowadzonych do ewidencji środków trwałych przed 2025 r. w raportowaniu nie ma obowiązku wykazywania dodatkowych danych, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia w sprawie dodatkowych danych (...,) za wyjątkiem dodatkowych danych przewidzianych w § 2 ust. 1 pkt.4 lit. a oraz § 2 ust. 1 pkt 4 lit. d, w zakresie daty wykreślenia z ewidencji.

Obowiązkowe w strukturze pola dotyczące nabycia, wytworzenia środków trwałych sprzed 1 stycznia 2025 r. należy wypełniać poprzez wskazanie "brak obowiązku" lub w przypadku dat - poprzez wskazanie minimalnej daty z zakresu, tj. „1900-01-01”.

eprasa.pl b3b1336df8

76. W polu E_30 schemy JPK_ST_KR należy określić numer dokumentu stwierdzającego wykreślenie z ewidencji. W rozporządzeniu pole to nie jest wskazane jako zwolnione w pierwszym roku obowiązywania schemy. Czy należy je zatem wypełniać zawsze w przypadku likwidacji środka trwałego bądź wartości niematerialnej i prawnej? Takie samo pytanie dotyczy pola E_29, gdzie wskazujemy przyczynę wykreślenia z ewidencji.

Pole E_29 oraz pole E_30 struktury logicznej JPK_ST_KR należy wypełniać w każdym przypadku likwidacji środka trwałego bądź wartości niematerialnej i prawnej.

77. Czy w przypadku pola Z_2 „Opis dla linii zapisu" dopuszczalne jest zastosowanie uproszczenia i zastosowanie słownika w oparciu o nazwę konta w węźle ZOiS?

Pole Z_2 jest polem obligatoryjnym. Jest to pole znakowe i winno zawierać opis dla linii zapisu zawierający zrozumiały tekst.

78. W strukturze pliku JPK_KR_PD w sekcji - Rozliczenie podatku dochodowego na zasadach ogólnych - nie ma miejsca na ujęcie pomniejszeń (lub zwiększeń) podstawy opodatkowania, np. o ulgi, odliczenie straty z lat ubiegłych czy darowizn. Wobec tego nie będzie możliwe obliczenie na podstawie tego pliku podstawy opodatkowania. Czy nie mamy podawać tych danych w pliku JPK_KR_PD?

Węzeł RPD jest informacją o różnicach pomiędzy wynikiem finansowym brutto wynikającym z ksiąg a wynikiem podatkowym i ma charakter skonsolidowany. W węźle tym podajemy wartości przypisane odpowiednio do pól od K_1 do K_8.

79. Czy wartości przekazywane pozycjach S_6, S_7, S_8, S_9 w węźle ZOIS powinny być wyrażone w walucie polskiej? Czy dopuszczalne jest przekazanie wyżej wymienionych wartości w walucie obcej?

W strukturze logicznej JPK_KR_PD w węźle ZOIS w polach S_6, S_7, S_8, S_9: wartości są wyrażane w walucie polskiej. Możliwość wykazania kwoty zapisu w walucie obcej dla operacji walutowych jest w węźle konto/zapis pole Z_5 i Z_8 (pola opcjonalne).

80. W przypadku, gdy wartość początkowa środka trwałego została ustalona w oparciu o więcej niż jeden dokument nabycia, czy pole E_2 (Data nabycia/wytworzenia środka trwałego) i E_3 (Data nabycia wartości niematerialnej i prawnej lub zakończenia prac rozwojowych zaliczanych do wartości niematerialnych i prawnych) mogą pozostać puste, czy należy wskazać datę ostatniego "najmłodszego" dowodu zakupu/wytworzenia ŚT lub WNIP?

W przypadku gdy wartość początkowa środka trwałego została ustalona w oparciu o więcej niż jeden dokument nabycia, pola E_2 i E_3 nie mogą pozostać puste, należy wskazać datę ostatniego dowodu nabycia/wytworzenia ŚT lub WNIP. W przypadku przyjęcia środka trwałego z inwestycji - można w polu E_2 i E_3 wskazać datę protokołu jej odbioru, a w przypadku ujawnienia środka trwałego podczas inwentaryzacji - datę protokołu komisji inwentaryzacyjnej.

eprasa.pl b3b1336df8

81. Jaki rodzaj dokumentu należy wskazać w polu E_6 w przypadku, gdy wartość początkowa środka trwałego została ustalona w oparciu o więcej niż jeden rodzaj dokumentu nabycia?

W przypadku gdy podatnik posiada więcej niż jeden rodzaj dokumentu wskazującego na nabycie ŚT i na podstawie tych dowodów wystawia dokument OT i przyjmuje środek trwały do ewidencji, to w strukturze JPK_ST_KR w polu E_6 wybiera opcję "inne".

82. Czy wartość kwotowa wykazywana w polu E_10B dotyczy tylko wartości amortyzacji jednorazowej zaksięgowanej w roku, za który składany będzie JPK_ST_KR?

Wartość kwotowa wykazywana w polu E_10B "Stawka amortyzacyjna podatkowa podstawowa (kwotowa), w tym wartość amortyzacji jednorazowej" dotyczy wartości amortyzacji jednorazowej zaksięgowanej w roku, za który składany jest JPK_ST_KR.

Czyli, dla środków trwałych ujętych w JPK_ST_KR podlegających amortyzacji jednorazowej w całości:

- z datą przyjęcia do użytkowania w okresie, za który składany będzie JPK_ST_KR, w polu E_10B należy wskazać wartość kwotową tej amortyzacji,
- z datą przyjęcia do użytkowania przed okresem, za który składany będzie JPK_ST_KR, w polu E_10B należy wskazać wartość "0".

83. Czy w polu E_19 należy wykazać sumę odpisów amortyzacyjnych za dany rok, zarówno stanowiącą jak i niestanowiącą koszt uzyskania przychodu, czy tylko wartość odpisu stanowiącego koszt uzyskania przychodu?

W polu E_19 należy wykazać sumę odpisów amortyzacyjnych za dany rok, zarówno stanowiącą jak i niestanowiącą koszt uzyskania przychodu.

84. Czy w polu E_20 należy wykazać sumę odpisów amortyzacyjnych narastająco, zarówno stanowiącą jak i niestanowiącą koszt uzyskania przychodu, czy tylko wartość odpisu stanowiącego koszt uzyskania przychodu?

W polu E_20 należy wykazać sumę odpisów amortyzacyjnych narastająco, zarówno stanowiącą jak i niestanowiącą koszt uzyskania przychodu.

85. Jaki opis powinien znaleźć się w polu D_2 w JPK_KR_PD jeżeli podmiot nie stosuje dzienników częściowych? Czy wystarczy "Dziennik", "Dziennik główny"?

W polu D_2 "Opis dziennika" jeżeli podmiot nie stosuje dzienników częściowych, winien znaleźć się zapis: "Dziennik Księga Główna".

86. Jaką kwotę wpisujemy w pola E_10B i E_25B? Czy ma to być kwota amortyzacji miesięcznej, czy rocznej?

W polach E_10B i E_25B wykazywane są wartości według stanu na ostatni dzień okresu, za który będzie składany JPK_ST_KR i dotyczą okresu, za który składany jest JPK_ST_KR.

eprasa.pl b3b1336df8

87. Czy w przypadku JPK_KR_PD należy dokonać wyboru jednej metody ustalania wyniku podatkowego, tj. tylko w oparciu o konta wynikowe, poprzez znaczniki podatkowe PD (PD1 do PD_82) lub tylko w oparciu o konta pozabilansowe, poprzez znaczniki podatkowe PD z oznaczeniem POZABILANSOWE (PD1_PB do PD8_PB_2)?

Znaczniki identyfikujące konta ksiąg powinny zostać zastosowane przy kontach zgodnie z prezentacją wskazaną w słownikach znaczników, określonych w załącznikach do rozporządzenia w sprawie dodatkowych danych, o które należy uzupełnić prowadzone księgi.

W przypadku wyodrębnienia kont służących rozliczeniu podatku dochodowego podatnik winien stosować dla nich odpowiedni znacznik PD.

W przypadku stosowania dla celów rozliczenia podatku dochodowego kont pozabilansowych należy stosować odpowiednio znaczniki PD z oznaczeniem POZABILANSOWE. Jednostka w raportowanym okresie może skorzystać zarówno ze znaczników PD (PD1 do PD_82), jak również ze znaczników PD z oznaczeniem POZABILANSOWE (PD1_PB do PD8_PB_2).

88. W jakich przypadkach znajdą zastosowanie znaczniki PD1, PD1_1, PD1_2, PD1_3 oraz PD2?

W grupie znaczników PD podatkowych znajdują się cztery znaczniki dotyczące przychodów (trwałe różnice) PD1, PD1_1, PD1_2, PD1_3. Ich zastosowanie jest następujące:

- PD1 - Przychody zwolnione z opodatkowania (trwałe różnice pomiędzy zyskiem/stratą dla celów rachunkowych a dochodem/stratą dla celów podatkowych) - znakowane są przychody zwolnione z opodatkowania (trwałe różnice pomiędzy zyskiem/stratą dla celów rachunkowych a dochodem/stratą dla celów podatkowych), do których nie mają zastosowanie znaczniki PD1_1, PD1_2, PD1_3.
- PD1_1 - Przychody zwolnione z opodatkowania (trwałe różnice pomiędzy zyskiem/stratą dla celów rachunkowych a dochodem/stratą dla celów podatkowych)/Przychody, w stosunku do których nie stosuje się przepisów ustawy - znakowane są w szczególności przychody, w stosunku do których przepisów ustawy o podatku dochodowym nie stosuje się, o których mowa w art. 2 ust. 1 CIT oraz art. 2 ust. 1 PIT.
- PD1_2 - Przychody zwolnione z opodatkowania (trwałe różnice pomiędzy zyskiem/stratą dla celów rachunkowych a dochodem/stratą dla celów podatkowych)/Przychody, które nie są zaliczane do przychodów podatkowych - znakowane są w szczególności przychody, które nie są zaliczane do przychodów podatkowych, o których mowa w art. 12 ust. 4 Ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych jak również w art. 14 ust. 3 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych.
- PD1_3 - Przychody zwolnione z opodatkowania (trwałe różnice pomiędzy zyskiem/stratą dla celów rachunkowych a dochodem/stratą dla celów podatkowych)/Dochody (przychody) wolne - znakowane są w szczególności dochody (przychody) wolne, o których mowa w art. 17 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz w art. 21 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych.

eprasa.pl b3b1336df8

Dla przychodów niepodlegających opodatkowaniu w roku bieżącym na zastosowanie znacznik PD2.

89. W jakich przypadkach znajdą zastosowanie znaczniki PD4, PD4_1, PD4_2, PD4_3?

W grupie znaczników PD podatkowych znajdują się cztery znaczniki dotyczące kosztów - trwałe różnice - PD4, PD4_1, PD4_2, PD4_3.

- PD4 - Koszty niestanowiące kosztów uzyskania przychodów (trwałe różnice pomiędzy zyskiem/stratą dla celów rachunkowych a dochodem/stratą dla celów podatkowych) - znakowane są koszty niestanowiące kosztów uzyskania przychodów (trwałe różnice pomiędzy zyskiem/stratą dla celów rachunkowych a dochodem/stratą dla celów podatkowych do których nie mają zastosowania znaczniki PD4_1, PD4_2, PD4_3.
- PD4_1 - Koszty niestanowiące kosztów uzyskania przychodów (trwałe różnice pomiędzy zyskiem/stratą dla celów rachunkowych a dochodem/stratą dla celów podatkowych) - znakowane są w szczególności koszty związane z przychodami w stosunku do których przepisów ustawy o podatku dochodowym nie stosuje się o których mowa w art. 2 ust. 1 CIT oraz art. 2 ust. 1 PIT.
- PD4_2 - Koszty niestanowiące kosztów uzyskania przychodów (trwałe różnice pomiędzy zyskiem/stratą dla celów rachunkowych a dochodem/stratą dla celów podatkowych) - znakowane są w szczególności koszty związane z przychodami, które nie są zaliczane do przychodów podatkowych, o których mowa w art. 12 ust. 4 Ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, jak również w art. 14 ust. 3 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych.
- PD4_3 - Koszty niestanowiące kosztów uzyskania przychodów (trwałe różnice pomiędzy zyskiem/stratą dla celów rachunkowych a dochodem/stratą dla celów podatkowych) - znakowane są w szczególności koszty związane z dochodami (przychodami) wolnymi, o których mowa w ustawie o podatku dochodowym od osób prawnych (art. 17 ust. 1) oraz ustawie o podatku dochodowym od osób fizycznych (art. 21 ust. 1).

90. Jakie są wytyczne dla pola D_9 Dane pozwalające na ustalenie osoby odpowiedzialnej za treść zapisu zgodnie z wymogiem określonym w art. 14 ust. 4 UoR - pole znakowe? Należy wskazać nazwisko pracownika? Jakie dane zaprezentować dla tego pola?

W polu D_9 w węźle Dziennik wykazywane są dane pozwalające na ustalenie osoby odpowiedzialnej za treść zapisu. Jednostka prowadząca księgi rachunkowe, stosownie dla specyfiki prowadzonej działalności, przyjmuje rozwiązania zapewniające wymaganą przepisami treść ksiąg oraz umożliwiające wypełnienie obowiązków wynikających z przepisów ustaw, w zakresie przesyłania ksiąg w postaci struktur logicznych JPK_KR_PD i JPK_ST_KR.

91. Czy należy wykazywać w pliku JPK środki trwałe, które zostały całkowicie umorzone przed 1.01.2025 księgowo oraz podatkowo?

eprasa.pl b3b1336df8

W trakcie raportowania struktury logicznej JPK_ST_KR wykazujemy wszystkie środki trwałe, które są na stanie jednostki - znajdują się w ewidencji środków trwałych. Nie są wykazywane środki trwałe zlikwidowane przed 01.01.2025 r.

92. Jaką szczegółowość zastosować dla pola Z_2 Opis dla linii zapisu?

Pole Z_2 jest polem obligatoryjnym. Jest to pole znakowe i zawiera opis dla linii zapisu zawierający zrozumiały tekst opisu operacji umożliwiający identyfikację treści tej operacji.

93. Czy z uwagi na brak wykazywania zapisów oraz obrotów z kont pozabilansowych, w raportowanym pliku może występować, w części Dziennik oraz KontoZapis, brak chronologii w numeracji dekretów bądź zapisów księgowych?

W strukturze logicznej JPK_KR_PD, zarówno w części Dziennik, jak i w węźle KontoZapis, wszystkie zapisy powinny być kolejno numerowane, z zachowaniem ciągłości i chronologii.

94. Czy jednostki małe i mikro sporządzające sprawozdanie finansowe wg załącznika 4 lub 5, mają oznaczać w JPK_KR_PD konta księgowe znacznikami dla ZOiS7 - Zestawienie obrotów i sald dla jednostek pozostałych?

Podmioty sporządzające sprawozdanie finansowe wg załącznika nr 1, 4, 5 ustawy o rachunkowości stosują znaczniki identyfikujące konta ksiąg zgodnie ze słownikiem znaczników wskazanym w załączniku nr 7 do rozporządzenia w sprawie dodatkowych danych (…). Podmioty te stosują "ZOiS7" struktury logicznej JPK_KR_PD.

95. Jeśli dla danego dowodu istnieją zapisy na trzech różnych kontach, to znaczy, że dany dowód powinien być wykazany trzy razy w węźle Dziennik, tylko z różnymi wartościami w polu KontoZapis?

W sytuacji, gdy dla danego dowodu księgowego istnieją zapisy na różnych kontach, to dany dowód powinien być wykazany w węźle Dziennik tylko jeden raz.

96. Jaki wyróżnik PD należy zastosować w przypadku konta pozabilansowego, na którym ewidencjonowane są przychody z tytułu otrzymania nieodpłatnego świadczenia? Pod względem podatkowym będą to przychody podlegające opodatkowaniu, ale nie ujmowane w żadnym momencie pod względem bilansowym.

Dla przychodów z tytułu otrzymania nieodpłatnego świadczenia, które nie podlegają ewidencjonowaniu w księgach, nie przewidziano znacznika PD (tzw. "podatkowego”). W węźle RPD w polu K_7 wykazywane są przychody podlegające opodatkowaniu, nie ujmowane w księgach rachunkowych, natomiast w polu K_8 koszty uznawane za koszty uzyskania przychodów, nie ujmowane w księgach rachunkowych. Jeżeli jednostka prowadzi konta pozabilansowe, dotyczące przedmiotowych zagadnień, konta te zaraportowane mogą zostać z użyciem znacznika „INNE” w polu S_12_1.

eprasa.pl b3b1336df8

97. Co w sytuacji gdy mamy zapisy w księdze głównej i zapisy w księgach pomocniczych? Czy usuwamy zapisy z księgi głównej, tak aby nie dublować zapisów z księgi pomocniczej?

W przypadku, gdy podmiot posiada zapisy w księdze głównej i zapisy w księgach pomocniczych (na kontach analitycznych) to istotne jest właściwe wypełnienie pola S_3, w którym należy wskazać identyfikator konta nadrzędnego (nie zawsze syntetycznego) wobec konta ostatecznego zapisu wskazanego w polu S_1.

Przykład: przy założeniu, że konto 403 posiada subkonto 403-1, które z kolei posiada subkonto 403-1-1, to postępujemy następująco:

a) konto 403-1 jest kontem nadrzędnym dla konta 403-1-1 (S_1 = "403-1-1" i S_3 = "403-1"),

b) konto 403 jest kontem nadrzędnym dla konta 403-1 (S_1 = "403-1" i S_3 = "403"),

c) dla konta 403 wskazujemy konto 403 jako nadrzędne (S_1 = "403" i S_3 = "403"), aby uzyskać informację, iż konto "403" jest kontem syntetycznym.

98. W jaki sposób należy zaprezentować dane w polu E_15 i E_24 struktury JPK_ST_KR, jeżeli w okresie objętym raportowaniem zostaną zaewidencjonowane zarówno zwiększenie jak i zmniejszenie wartości początkowej? Czy we wskazanych polach należy wprowadzić kwotę będącą sumą z obu tych zdarzeń gospodarczych?

W polach E_15 i E_24 podawane są łączne wartości z roku podatkowego, wg stanu na ostatni dzień danego roku podatkowego. W opisywanym przypadku – jeżeli w trakcie roku podatkowego dojdzie zarówno do zwiększenia i zmniejszenia wartości należy podać wartość „per saldo”.

99. Czy podatnicy mają obowiązek wypełniania pola E_8, w przypadku gdy nie mają takiej danej w ewidencji środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych?

W przypadku gdy dane pole w strukturze logicznej JPK_KR_PD, JPK_ST_KR jest polem opcjonalnym to oznacza, że może nie wystąpić, ale będzie wymagane w przypadku zaistnienia konieczności przypisania do niego wartości. W przypadku gdy jest to środek trwały to w polu E_8 struktury logicznej JPK_ST_KR istnieje konieczność wprowadzenia symbolu Klasyfikacji Środków Trwałych, natomiast w przypadku wartości niematerialnych i prawnych (poza prawami spółdzielczymi) - pole to pozostaje niewypełnione.

100. Czy w przypadku pola E_6 jest możliwość wyboru tylko jednego rodzaju dokumentu?

W polu E_6 możliwy jest wybór tylko jednego oznaczenia.

101. Czy w polu E_28 - Data wykreślenia z ewidencji - należy wskazywać: datę likwidacji środka trwałego w przypadku likwidacji, czy datę sprzedaży z faktury sprzedaży w przypadku sprzedaży?

eprasa.pl b3b1336df8

W polu E_28 wykazywana jest data wykreślenia środka trwałego/ wartości niematerialnej i prawnej z ewidencji. W przypadku likwidacji; będzie to data likwidacji środka trwałego z dokumentu LT, w przypadku sprzedaży - data sprzedaży z faktury sprzedaży, natomiast w przypadku stwierdzenia niedoboru - data stwierdzenia niedoboru.

102. Czy w polu E_18 struktury JPK_ST_KR należy wykazywać tylko część odpisów amortyzacyjnych wynikającą z art. 16 ust.1 pkt 4) ustawy o pdop? Czy obejmuje ono także inne wartości?

Pole E_18 "Wysokość odpisu amortyzacyjnego podatkowego - niestanowiącego kosztu uzyskania przychodu dla danego roku podatkowego/obrotowego" jest to pole, w którym podawana jest wysokość odpisu amortyzacyjnego nie stanowiąca kosztu uzyskania przychodu w rozumieniu przepisów podatkowych. W przepisach ustaw podatkowych wskazane są przypadki, w których pomimo dokonywania odpisu amortyzacyjnego wg zasad tam wskazanych, taki odpis nie może stanowić kosztu uzyskania przychodu np. odpisy od samochodów osobowych powyżej 150 000 zł, odpisy od środków trwałych, których zakup sfinansowany został dotacją.

103. Czy w polach E_20 i E_27 wskazujemy wartość amortyzacji narastająco na początek danego roku (bez amortyzacji za dany rok), czy na koniec danego roku (uwzględniając wartość amortyzacji za dany rok)?

W strukturze logicznej JPK_ST_KR w polu E_20 „Suma odpisów amortyzacyjnych podatkowych narastająco w całym okresie amortyzacji” oraz w polu E_27 "Suma odpisów amortyzacyjnych rachunkowych narastająco w całym okresie amortyzacji" wykazywana jest suma odpisów amortyzacyjnych narastająco w całym okresie amortyzacji, tj. z uwzględnieniem wartości amortyzacji za raportowany okres.

104. Jaki kod kraju należy wpisać w polu T_2 struktury logicznej JPK_KR_PD?

W polu T_2 zgodnie z opisem pola, podawany jest kod kraju nadania identyfikatora podatkowego kontrahenta - zgodnie ze standardem ISO. Wskazuje się dwuliterowy kod kraju, w którym kontrahent ma nadany identyfikator podatkowy (w tym polu nie jest podawany kod UE na potrzeby podatku VAT), natomiast w polu T_3 należy podać pełny numer identyfikacji podatkowej.

105. Jaki znacznik należy użyć do oznaczenia przychodów ze sprzedaży materiałów oraz wartości sprzedanych materiałów w JPK_KR_PD, w związku ze zmianą w grudniu 2024 r. ustawy o rachunkowości?

Wprowadzenie w strukturze JPK_KR_PD dodatkowych oznaczeń (znaczników) identyfikujących konta ksiąg stosowanych przez jednostki ma na celu prawidłową identyfikację kont ksiąg rachunkowych. Dla znaczników identyfikujących konta ksiąg wykorzystano nazewnictwo wynikające z bilansu oraz rachunku zysków i strat, o których mowa w ustawie o rachunkowości. Dane przyporządkowuje się w oparciu o kryteria klasyfikacyjne przyjęte dla zapisów zdarzeń w księgach rachunkowych, wynikające z przepisów o rachunkowości. Zatem w związku ze zmianą przepisów ustawy o rachunkowości z grudnia 2024 r. zasadnym jest mapowanie przychodów i kosztów ze sprzedaży materiałów do znaczników RPDIV_RKGIV_P

eprasa.pl b3b1336df8

/ RPEIII_RKHIII_P albo RPDIV_RKGIV / RPEIII_RKHIII jeżeli podmiot nie prowadzi wyodrębnionych kont dla których możliwe jest użycie znaczników RPDIV_RKGIV_P / RPEIII_RKHIII_P.

Reasumując, w przypadku, gdy występują w księgach jednostki zapisy dotyczące zbycia zorganizowanej części przedsiębiorstw lub/i odpisy ujemnej wartości firmy, to dla tych zdarzeń winny być wyodrębnione konta i w takim przypadku dla przychodów i kosztów ze sprzedaży materiałów winien być zastosowany znacznik RPDIV_RKGIV_P / RPEIII_RKHIII_P. W sytuacji, gdy w jednostce nie wystąpią wyżej wymienione zdarzenia, to podatnik dla przychodów i kosztów ze sprzedaży materiałów zastosuje znacznik RPDIV_RKGIV / RPEIII_RKHIII.

106. Czy w przypadku generowania pliku JPK_KR_PD za okresy częściowe (np. miesięczne) w części dotyczącej ZOiS należy przekazywać dane z całego okresu obrachunkowego, czy tylko za okres wskazany w polach DataOd i DataDo?

W sytuacji, gdy podatnik przekazując plik JPK_KR_PD za rok podatkowy/obrotowy skorzystał z możliwości podzielenia pliku JPK_KR_PD na tzw. pliki cząstkowe z danymi za dowolne okresy cząstkowe (np. za okresy miesięczne), to w takim pliku cząstkowym w węźle „ZOiS” dla każdego konta wskazuje wartości:

w polu S_4 – bilansu otwarcia konta po stronie Winien na dzień rozpoczynający rok podatkowy/obrotowy (dzień wskazany w polu „RokDataOd” lub „RokPdDataOd” w węźle „Nagłówek”),

- w polu S_5 – bilansu otwarcia konta po stronie Ma na dzień rozpoczynający rok podatkowy/obrotowy (dzień wskazany w polu „RokDataOd” lub „RokPdDataOd” w węźle „Nagłówek”),
- w polu S_6 – obrotów konta po stronie Winien za okres cząstkowy,
- w polu S_7 – obrotów konta po stronie Ma za okres cząstkowy,
- w polu S_8 – obrotów konta po stronie Winien za okres od dnia rozpoczynającego rok podatkowy/obrotowy do dnia końcowego okresu cząstkowego (dzień wskazany w polu „DataDo” w węźle „Nagłówek”),
- w polu S_9 – obrotów konta po stronie Ma za okres od dnia rozpoczynającego rok podatkowy/obrotowy do dnia końcowego okresu cząstkowego (dzień wskazany w polu „DataDo” w węźle „Nagłówek”),
- w polu S_10 – salda konta po stronie Winien na dzień końcowy okresu cząstkowego (dzień wskazany w polu „DataDo” w węźle „Nagłówek”),
- w polu S_11 – salda konta po stronie Ma na dzień końcowy okresu cząstkowego (dzień wskazany w polu „DataDo” w węźle „Nagłówek”).

107. Czy w strukturze JPK_ST_KR w polu E_12 oraz polu E_21 należy wskazać wartość początkową na dzień przyjęcia środka trwałego, czy wartość środka trwałego na bilans otwarcia okresu, który jest raportowany (rok podatkowy)?

eprasa.pl b3b1336df8

W strukturze logicznej JPK_ST_KR w polu E_12 "Wartość początkowa podatkowa" podawana jest wartość początkowa środka trwałego lub wartości niematerialnej i prawnej ustalana zgodnie z przepisami ustaw dotyczących podatków dochodowych:

- w przypadku środka trwałego lub wartości niematerialnej i prawnej przyjętych do ewidencji przed danym rokiem podatkowym i nadal używanego - na pierwszy dzień okresu, za który składany będzie JPK_ST_KR, bez uwzględnienia zwiększeń lub zmniejszeń wartości w danym roku (tj. z uwzględnieniem zmian z lat ubiegłych),
- w przypadku środka trwałego lub wartości niematerialnej i prawnej przyjętych do ewidencji w trakcie roku podatkowego – na dzień przyjęcia ich do używania.

Analogicznie postępujemy w przypadku pola E_21 "Wartość początkowa rachunkowa", w którym podawana jest wartość początkowa środka trwałego lub wartości niematerialnej i prawnej ustalana zgodnie z przepisami o rachunkowości.

108. Według jakich zasad należy mapować konta, jeżeli jednostka ewidencjonuje zdarzenia gospodarcze na kontach zespołu „4” i równocześnie na kontach zespołu „5”?

Znaczniki identyfikujące konta ksiąg powinny zostać zastosowane przy kontach zgodnie z prezentacją wskazaną w słownikach znaczników określonych w załącznikach do rozporządzenia w sprawie dodatkowych danych, o które należy uzupełnić prowadzone księgi (…), w sposób możliwie najszerszy dla danej sytuacji. Wynika z tego, że musi zostać oznaczone każde konto, którego treść odpowiada znacznikom wymienionym w rozporządzeniu.

W rozporządzeniu wyodrębnione zostały dwie grupy znaczników tj. znaczniki, dla których wykorzystano nazewnictwo wynikające z bilansu oraz rachunku zysków i strat (RZiS) oraz znaczniki tzw. "podatkowe". Wprowadzenie zaproponowanych znaczników kont ma na celu prawidłową identyfikację kont ksiąg rachunkowych podatnika.

Reasumując, niezależnie od wybranego sposobu sporządzania RZiS, oznaczać należy zarówno konta dedykowane do sporządzenia wariantu kalkulacyjnego (znacznikami opartymi na nazewnictwie tego wariantu), jak i te konta, które są dedykowane dla wariantu porównawczego (odpowiednio znacznikami opartymi na nazewnictwie wariantu porównawczego), nawet jeśli nie zostały wykorzystane do sporządzenia jednego z wariantów RZiS.

Znacznikiem „Zmiana stanu produktów” należy oznaczyć wyłącznie takie konto, którego saldo stanowi dokładnie wartość zmiany stanu produktów.

109. Czy jest lub kiedy będzie dostępne środowisko testowe dla pliku JPK_KR_PD?

Środowisko testowe bramki dla wysyłki plików JPK_KR_PD i JPK_ST_KR jest dostępne od grudnia 2024 r. Wszelkie niezbędne informacje znajdują się w Specyfikacji interfejsów usług Jednolitego Pliku Kontrolnego dostępnej na stronie Portalu podatkowego w zakładce Pliki do pobrania.

110. Czy w przypadku transakcji z kontrahentem będącym członkiem grupy VAT (kontrahent ma swój NIP – „NIP Kontrahenta”, grupa VAT ma swój odrębny NIP – „NIP

eprasa.pl b3b1336df8

Grupy VAT"; na fakturze wskazany będzie NIP Grupy VAT), w pliku JPK_KR_PD (1) w polu T_3 należy wskazać NIP Kontrahenta czy NIP Grupy VAT?

W sytuacji, gdy kontrahent Podatnika utworzył grupę VAT i w konsekwencji grupa VAT otrzymała odrębny numer NIP, to w węźle Kontrahent w polu T_1, należy wskazać kod nadany dla Grupy VAT, a w polu T_3 należy wskazać numer NIP nadany grupie VAT. W polu D_3 w węźle Dziennik wskazywany jest kod nadany dla Grupy VAT.

111. Czy w pliku JPK_KR_PD w węźle „Kontrahent" w przypadku gdy kontrahentem jest osoba fizyczna/podmiot nieposiadający numeru identyfikacji podatkowej, pola T_2 oraz T_3 pozostawiamy puste?

Zgodnie z §2 ust.1 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie dodatkowych danych, o które należy uzupełnić prowadzone księgi rachunkowe podlegające przekazaniu na podstawie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych danymi dodatkowymi, o które należy uzupełnić księgi, jest numer identyfikacji podatkowej kontrahenta podatnika, o ile został nadany.

Powyższe oznacza, że w strukturze JPK_KR_PD w węźle „Kontrahent" nie wskazuje się kontrahenta podatnika, któremu numer identyfikacji podatkowej nie został nadany.

112. Czy w przypadku ujmowania w księgach rachunkowych przychodów ze sprzedaży dokumentami zbiorczymi (wartości zagregowane bez identyfikacji poszczególnych faktur) na podstawie danych pochodzących np. z systemów bilingowych lub raportów z kas rejestrujących dopuszczane jest nieuzupełnienie pola D_3 o nr NIP i pola D_12 o nr KSeF?

W przypadku dokumentów zbiorczych struktura logiczna JPK_KR_PD dopuszcza fakultatywność wypełniania pól D_3 i D_12.

W związku ze zwolnieniem z obowiązku przekazywania w JPK_KR_PD danych jak nr NIP i nr KSeF wyłącznie za 2025 r. wyjaśniamy, że po okresie obowiązywania wyżej wymienionego zwolnienia, tj. od 2026 r., w przypadku stosowania dokumentów zbiorczych należy mieć na uwadze, aby zastosowane rozwiązanie zapewniało realizację obowiązków wynikających z przepisów podatkowych, w tym ustaw o CIT/PIT oraz wydanych na ich podstawie rozporządzeń w sprawie dodatkowych danych, o które należy uzupełnić prowadzone księgi i ewidencje.

Stosownie do dyspozycji przepisów ustaw o CIT (art. 9) i PIT (art. 24a) jednostka ma obowiązek prowadzić ewidencje w sposób zapewniający określenie m.in. wysokości dochodu (straty), podstawy opodatkowania i wysokości należnego podatku oraz przesyłać właściwemu naczelnikowi urzędu skarbowego prowadzone księgi rachunkowe uzupełnione o dodatkowe dane wynikające z treści rozporządzeń. Zawartość przekazywanego pliku JPK_KR_PD musi być zgodna z treścią prowadzonych ksiąg i je odzwierciedlać, a także wypełniać przepisy ustaw o CIT/PIT oraz wydanych na ich mocy rozporządzeń.

Z kolei art. 24 ustawy o rachunkowości wskazuje m.in., że zapisy uporządkowane są chronologicznie i systematycznie według kryteriów klasyfikacyjnych umożliwiających sporządzenie obowiązujących jednostkę sprawozdań finansowych i innych sprawozdań, w tym deklaracji podatkowych oraz dokonanie rozliczeń finansowych.

eprasa.pl b3b1336df8

Biorąc pod uwagę powyższe, po okresie obowiązywania ww. zwolnienia pola D_3 i D_12 nie mogą pozostać niewypełnione jeżeli dla określonego dowodu - zgodnie z brzmieniem rozporządzeń w sprawie dodatkowych danych (…) - należy w pliku JPK_KR_PD wykazać:

- numer identyfikacji podatkowej kontrahenta podatnika (o ile został nadany),
- numer identyfikujący fakturę w Krajowym Systemie e-Faktur, o ile został nadany do dnia przekazania księgi.

113. Czy w plikach JPK_ST_KR i JPK_ST należy umieszczać wszystkie historyczne środki trwałe, czy tylko te które jednostka posiadała w danym roku np. 2026?

Pliki JPK_ST_KR i JPK_ST muszą odzwierciedlać rzeczywistą treść ewidencji/wykazu środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych. Oznacza to, że zgodnie z przepisami ustaw o CIT/PIT, należy wykazywać wszystkie środki trwałe pozostające w ewidencji/wykazie w danym roku, także w pełni zamortyzowane, dopóki nie zostały z nich wykreślone.

Nie ujmuje się natomiast środków trwałych w budowie, wartości niematerialnych i prawnych w realizacji, a także środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych historycznych, tj. wykreślonych w latach ubiegłych z ewidencji/wykazu.

114. Czy planowane jest wprowadzenie znaczników podatkowych dla spółek opodatkowanych estońskim CIT?

Aktualnie nie są prowadzone prace mające na celu wprowadzenie szczególnych rozwiązań w zakresie raportowania JPK_KR_PD oraz JPK_ST_KR dla podatników, którzy opodatkowani są ryczałtem od dochodów spółek (tzw. „CIT estoński”), w tym w zakresie wprowadzenia znaczników PD (tzw. „podatkowych”).

Podatnicy, którzy opodatkowani są ryczałtem od dochodów spółek (tzw. „CIT estoński”) w strukturze logicznej JPK_KR_PD przyporządkowują odpowiednie znaczniki kont zgodnie z prezentacją wskazaną w słownikach znaczników określonych w załącznikach do rozporządzenia w sprawie dodatkowych danych, o które należy uzupełnić prowadzone księgi (…) z wyjątkiem znaczników PD (tzw. „podatkowych”), a w węźle RPD wykazują wartości „0”.

115. Kiedy planowane jest uzupełnienie Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 sierpnia 2024 r. w sprawie dodatkowych danych, o które należy uzupełnić prowadzone księgi rachunkowe podlegające przekazaniu na podstawie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych o załącznik ze słownikiem znaczników kont dla podatników sporządzających sprawozdanie finansowe zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości lub Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej?

Słownik znaczników identyfikujących konta dla podmiotów stosujących MSSF poddany został konsultacjom podatkowym i obecnie trwają prace nad jego ostateczną wersją. Ministerstwo Finansów planuje uzupełnienie rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 sierpnia 2024 r. w sprawie dodatkowych danych (…) o przedmiotowy słownik.

Ponadto informujemy, że Ministerstwo Finansów w dniu 03.10.2025 r. skierowało do konsultacji i opiniowania projekt nowelizacji ww. rozporządzenia w sprawie dodatkowych

eprasa.pl b3b1336df8

danych, która ma na celu przedłużenie do dnia 1 stycznia 2028 r. zwolnienia z obowiązku uzupełniania ksiąg rachunkowych o dodatkowe dane w postaci znaczników identyfikujących konta ksiąg rachunkowych przez podatników sporządzających sprawozdania finansowe zgodnie z MSSF.

116. Jakie są terminy wejścia w życie obowiązku elektronicznego prowadzenia i przesyłania ewidencji prowadzonych dla celu podatku dochodowego?

Obowiązek prowadzenia ewidencji podatkowych elektronicznie i cyklicznego ich przesyłania za poszczególne lata obrotowe/podatkowe przez podatników na zasadach art. 193a Ordynacji podatkowe będzie realizowany wg poniższego harmonogramu, za lata podatkowe/obrotowe rozpoczynające się po:

- 31 grudnia 2024 r. w przypadku podatników CIT i spółek niebędących osobami prawnymi, których wartość przychodu uzyskanego w poprzednim roku podatkowym (a w przypadku spółek niebędących osobami prawnymi - roku obrotowym) przekroczyła 50 milionów euro oraz podatkowych grup kapitałowych - struktura logiczna JPK_KR_PD i JPK_ST_KR (JPK_ST_KR fakultatywna wyłącznie za 2025),
- 31 grudnia 2025 r. w przypadku podatników CIT i spółek niebędących osobami prawnymi (innych niż ww.) oraz podatników PIT/PPE/PPL obowiązanych przesyłać pliki JPK_V7M - struktury logiczne: JPK_KR_PD, JPK_ST_KR, JPK_PKPiR, JPK_EWP, JPK_ST,
- 31 grudnia 2026 r. w przypadku pozostałych podatników CIT i spółek niebędących osobami prawnymi oraz podatników PIT/PPE/PPL, w tym podmiotów zobowiązanych do składania plików JPK_V7K - struktury logiczne: JPK_KR_PD, JPK_ST_KR, JPK_PKPiR, JPK_EWP, JPK_ST.

117. Czy jest dostępne środowisko testowe dla plików JPK_KR_PD / JPK_ST_KR / JPK_EWP / JPK_PKPIR / JPK_ST?

Umożliwiono wysyłkę na środowisko testowe wszystkich plików, tj. JPK_KR_PD (1), JPK_ST_KR (1), JPK_EWP (4), JPK_PKPIR (3) i JPK_ST (1).

Wszelkie niezbędne informacje dla środowiska testowego bramki dla wysyłki plików JPK znajdują się w aktualizowanej okresowo „Specyfikacji interfejsów usług Jednolitego Pliku Kontrolnego" dostępnej na stronie Portalu podatkowego w zakładce JPK_PD - Pliki do pobrania.

118. W jaki sposób będzie możliwa wysyłka plików JPK_KR_PD / JPK_ST_KR / JPK_EWP / JPK_PKPIR / JPK_ST?

Obligatoryjne JPK_KR_PD, JPK_ST_KR, JPK_EWP, JPK_PKPIR i JPK_ST będzie można wysyłać za pomocą:

- API - obowiązuje limit 200 GB/wysyłany plik,
- Klient_JPK_WEB - obowiązuje limit 100 MB/wysyłany plik.

eprasa.pl b3b1336df8

W przypadku większych plików JPK_KR_PD należy je odpowiednio podzielić i każdą część przesłać odrębnie. Pliki częściowe JPK_KR_PD generowane za dowolne okresy muszą mieć zachowaną ciągłość zapisów tak, aby w scalonym jednym JPK_KR_PD odzwierciedlały w pełni księgi rachunkowe jednostki, bez żadnych luk i powtórzeń w każdym z węzłów. Nie jest przewidziana możliwość na podzielenie przez podatnika plików JPK_ST_KR, JPK_EWP, JPK_PKPIR i JPK_ST na dowolne okresy.

119. Czy planowane jest przygotowanie i udostępnienie przez Ministerstwo Finansów bezpłatnych narzędzi umożliwiających mikrofirmom realizację obowiązku wysłania plików JPK w podatkach dochodowych?

Podmioty będą mogły skorzystać z udostępnionych przez MF narzędzi (interaktywne formularze) umożliwiających wprowadzanie i przesyłanie danych w postaci:

- pliku JPK_EWP – ewidencja przychodów,
- pliku JPK_PKPIR – księga przychodów i rozchodów,
- pliku JPK_ST – ewidencja/wykaz środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych.

120. Planujemy wdrożenie nowego systemu FK. Migracja danych miałaby miejsce w ciągu roku podatkowego. Czy wszystkie księgowania w ciągu roku do momentu migracji powinny być przeniesione czy wystarczającym będzie przeniesienie sald kont na dzień migracji?

Stosownie do dyspozycji przepisów ustaw o CIT/PIT jednostka ma obowiązek przesyłać prowadzone księgi rachunkowe, zatem zawartość przekazywanego pliku JPK_KR_PD oraz JPK_ST_KR musi być zgodna z treścią prowadzonych ksiąg i je odzwierciedlać za raportowany okres.

JPK_KR_PD składany jest przez podatnika za cały rok podatkowy/obrotowy. W konsekwencji musi obejmować całość zapisów/ksiąg oraz zapewnić identyfikację wszystkich kont księgowych, na których w raportowanym okresie :

- występują obroty i/lub salda,
- syntetyczne, w ramach których na kontach analitycznych występują obroty i/lub salda.

121. Czy w przypadku zmiany danych kontrahenta w ciągu roku (np. kraju nadania identyfikatora podatkowego oraz samego identyfikatora – pola T_2 i T_3) należy wykazać dane wg stanu na koniec roku obrotowego?

W strukturze logicznej JPK_KR_PD węzeł "Kontrahent" zawiera dane identyfikacyjne poszczególnych kontrahentów, dla każdego z których dostępne są pola:„T_1”, „T_2” i „T_3”. W polach T_1 – T_3 wskazujemy dane wszystkich kontrahentów, z którymi wystąpiły transakcje w raportowanym okresie, zatem w przypadku zmiany danych kontrahenta w ciągu roku należy wykazać wszystkie zestawy danych, które wystąpiły za okres raportowany. Zwrócić należy uwagę, że identyfikatory stosowane w polu T_1 muszą być unikalne i jednoznacznie identyfikować podmiot w systemie finansowo-księgowym jednostki oraz umożliwiać prawidłowe powiązanie danych poprzez pole D_3.

eprasa.pl b3b1336df8

122. Czy istnieje możliwość wysyłki / przekazania np. dużych objętościowo plików JPK_KR_PD, właściwemu naczelnikowi urzędu skarbowego na zewnętrznych nośnikach danych np. pendrive czy płycie CD?

Obligatoryjne JPK_KR_PD będzie można wysyłać za pomocą:

- API - obowiązuje limit 200 GB/wysyłany plik,
- Klient_JPK_WEB - obowiązuje limit 100 MB/wysyłany plik.

W przypadku większych plików JPK_KR_PD należy je odpowiednio podzielić i każdą część przesłać odrębnie. Pliki częściowe JPK_KR_PD generowane za dowolne okresy muszą mieć zachowaną ciągłość zapisów tak, aby w scalonym jednym JPK_KR_PD odzwierciedlały w pełni księgi rachunkowe jednostki, bez żadnych luk i powtórzeń w każdym z węzłów.

123. Czy pracownik w strukturze JPK_KR_PD musi być raportowany jako kontrahent dla danej transakcji (np. rozliczenie delegacji, inne rozliczenia pracownicze)?

Stosownie do postanowień par. 2 ust. 1 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16.08.2024 r. oraz Rozporządzenia Ministra Finansów i Gospodarki z dnia 06.09.2025 r. w sprawie dodatkowych danych (...), dodatkowymi danymi, o które należy uzupełnić księgi jest numer identyfikacji podatkowej kontrahenta podatnika, o ile został nadany.

Pracownik jest kontrahentem jedynie w sytuacji, gdy dokonuje z pracodawcą transakcji zakupu lub sprzedaży w ramach prowadzonej przez pracownika działalności gospodarczej.

W pozostałych sytuacjach, np. rozliczeń delegacji, wynagrodzeń, itp., podatnik w węźle "Kontrahent" oraz w węźle Dziennik w polu D_3 nie dokonuje wpisów dotyczących danych pracownika.

124. Na otrzymanych fakturach dotyczących zakupu usług widnieje inny wystawca faktury i inny sprzedawca. Zapłata za fakturę jest kierowana na konto bankowe wystawcy. Czy w JPK_KR_PD w węźle Kontrahent winny być wpisane dane wystawcy czy dane sprzedawcy?

W strukturze logicznej JPK_KR_PD węzeł "Kontrahent" zawiera dane identyfikacyjne poszczególnych kontrahentów, dla każdego z których dostępne są pola:„T_1”, „T_2” i „T_3”.

W polach T_1 – T_3 wskazujemy dane wszystkich kontrahentów, z którymi miały miejsce operacje gospodarcze w okresie, za który składany jest JPK_KR_PD.

Identyfikatory w polu T_1 muszą być unikalne i jednoznacznie identyfikować podmiot w systemie finansowo-księgowym jednostki.

Reasumując w sekcji„Kontrahent” winny być wykazane dane wszystkich kontrahentów zgodnie z treścią ekonomiczną dokumentu - we wskazanym przypadku zarówno dane wystawcy, jak i sprzedawcy.

125. Gdzie znajdę strukturę plików xsd: JPK_ST_KR i JPK_KR_PD?

Aktualne struktury logiczne są dostępne pod adresem struktury JPK_PD

eprasa.pl b3b1336df8

126. Gdzie znajdę słownik znaczników kont księgowych dla JPK_KR_PD?

Znaczniki identyfikujące konta znajdują się w słownikach znaczników określonych w załącznikach do Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16.08.2024 r. w sprawie dodatkowych danych o które należy uzupełnić prowadzone księgi rachunkowe podlegające przekazaniu na podstawie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz.U. 2024 poz. 1314) oraz w załączniku do Rozporządzenia Ministra Finansów i Gospodarki z dnia 06.09.2025 r. w sprawie dodatkowych danych, o które należy uzupełnić prowadzone księgi rachunkowe i ewidencję środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych podlegające przekazaniu na podstawie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. 2025 poz. 1311).

Słowniki znaczników wynikające z opublikowanych rozporządzeń są również częścią opublikowanej schemy JPK_KR_PD w postaci xsd i możliwy jest ich samodzielny import do innych narzędzi, np. do arkusza Excela.

127. Kto jest zwolniony z obowiązku prowadzenia ksiąg przy użyciu programów komputerowych i cyklicznego ich przesyłania za poszczególne lata podatkowe/obrotowe w podatku dochodowym od osób prawnych?

Co do zasady wszyscy podatnicy CIT, prowadzący księgi rachunkowe, są zobowiązani do prowadzenia i przekazywania tych ksiąg stosownie do dyspozycji art. 9 ust. 1c ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz.U. z 2025 r. poz. 278, z późn. zm., dalej jako: ustawa o CIT). Ustawodawca przewidział jednak zwolnienie z tego obowiązku dla niewielkiej grupy podatników. Jak wskazuje bowiem art. 9 ust. 1d ustawy o CIT z obowiązków, o których mowa w ust. 1c, wyłączeni są podatnicy:

- zwolnieni od podatku na podstawie art. 6 ust. 1 ustawy o CIT, z wyjątkiem fundacji rodzinnych,
- prowadzący uproszczoną ewidencję przychodów i kosztów,
- składający zeznanie podatkowe w postaci papierowej na podstawie art. 27a ustawy o CIT.

Jak wskazuje z kolei art. 27a ustawy o CIT zeznanie podatkowe może być składane w formie papierowej pod warunkiem, że podatnik osiąga wyłącznie dochody wolne od podatku na podstawie art. 17 ust. 1 tej ustawy oraz jednocześnie nie jest obowiązany do sporządzenia deklaracji lub informacji podatkowych, o których mowa w art. 35 ust. 10, art. 38 ust. 1a i 1b, art. 39 ust. 1-4, art. 42 ust. 1a-4, art. 42a ust. 1 i art. 42e ust. 5 i 6 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. z 2025 r. poz. 163, z późn. zm.).

W związku z powyższym, w przypadku spełnienia wszystkich określonych wyżej warunków podatnik będzie zwolniony z obowiązku prowadzenia i przekazywania ksiąg rachunkowych na podstawie art. 9 ust. 1c ustawy o CIT.

128. Prowadzimy koszty w układzie rodzajowym oraz dodatkowo w układzie kalkulacyjnym i zasobowym. Rachunek wyników sporządzamy w układzie porównawczym. Czy do kont zespołu 5 w układzie zasobowych można wybrać w JPK_KR_PD znacznik "INNE"?

eprasa.pl b3b1336df8

W doborze znaczników nie należy kierować się wyłącznie tym jaki rachunek zysków i strat jest sporządzany. Jeżeli spółka prowadzi konta kosztów w układzie rodzajowym, kalkulacyjnym i zasobowym to musi każde konto zmapować uwzględniając pełną treść słownika znaczników.

Znaczniki identyfikujące konta ksiąg powinny zostać zastosowane przy kontach zgodnie z prezentacją wskazaną w słownikach znaczników określonych w załącznikach do rozporządzeń w sprawie dodatkowych danych, o które należy uzupełnić prowadzone księgi (…), w sposób możliwie najszerszy dla danej sytuacji, czyli winno zostać oznaczone każde konto, którego treść odpowiada znacznikom wymienionym w rozporządzeniu. Sformułowanie„w sposób możliwie najszerszy" oznacza również, iż w sytuacji, gdy na jednym koncie ewidencjonowane są zdarzenia, którym możliwe jest przypisanie kilku odmiennych znaczników, to zasadnym jest wtedy podzielić zdarzenia na jednorodne grupy, zaewidencjonować każdą grupę na wyodrębnionym koncie analitycznym i przypisać temu kontu odpowiedni znacznik.

129. Jestem podatnikiem, który ma obowiązek złożenia pliku JPK_KR_PD za 2025 r. Czy zobligowany jestem do oznaczania kont znacznikami już w pliku za 2025 r.?

Znaczniki identyfikujące konta ksiąg powinny być stosowane przy kontach zgodnie z prezentacją wskazaną w słownikach znaczników określonych w załącznikach do rozporządzenia w sprawie dodatkowych danych, o które należy uzupełnić prowadzone księgi (…), w sposób możliwie najszerszy dla danej sytuacji.

Zwracamy uwagę, że zwolnienie z przekazywania dodatkowych danych za 2025 r. w przypadku jednostek, które nie stosują MSSF, nie obejmuje znaczników identyfikujących konta księgowe. Oznacza to, że w pliku JPK_KR_PD jednostki stosującej zasady wynikające z ustawy o rachunkowości, istnieje w 2025 r. obowiązek oznaczenia każdego konta, którego treść odpowiada znacznikom wymienionym w rozporządzeniu, także kont „podatkowych", które wykazywane są w polu S_12_3 schemy JPK_KR_PD.

Zwolnienie z obowiązku oznaczania kont księgowych obejmuje za 2025 r. wyłącznie podatników stosujących MSSF - w pierwszym roku raportowania struktury logicznej jednostki sporządzające sprawozdanie finansowe wg MSSF będą raportowały bez obowiązku wykazywania w strukturze logicznej JPK_KR_PD dodatkowych danych. Tylko dla ww. jednostek pola S_12_1, S_12_2 i S_12_3 są polami fakultatywnymi, więc mogą pozostać niewypełnionymi.

130. Jak oznaczyć konto pozabilansowe, na którym księgowana jest ulga na złe długi, której kwota koryguje dochód do opodatkowania?

Każda jednostka prowadząca księgi rachunkowe, w zależności od specyfiki swojej działalności oraz potrzeb informacyjnych, przyjmuje rozwiązania organizacyjne i techniczne, które zapewnią zgodność treści ksiąg z obowiązującymi przepisami oraz umożliwią prawidłowe przygotowanie i przekazanie danych w formacie JPK_KR_PD. Z uwagi na zróżnicowanie zasad ewidencji oraz przyjętych polityk rachunkowości, nie jest możliwe opracowanie jednolitych, uniwersalnych wytycznych dotyczących sposobu wypełniania pól S_12_1 – S_12_3 w strukturze logicznej JPK_KR_PD.

Prawidłowe przypisanie odpowiednich znaczników wymaga każdorazowo indywidualnej analizy zapisów księgowych oraz stosowanych zasad rachunkowości. Czynność ta może zostać wykonana wyłącznie przez podatnika, który – dysponując wiedzą o rzeczywistym

eprasa.pl b3b1336df8

charakterze zdarzeń gospodarczych ujętych na kontach – jest w stanie właściwie określić ich klasyfikację i nadać im adekwatny znacznik.

Dla konta pozabilansowego, na którym księgowana jest ulga na złe długi, której kwota koryguje dochód do opodatkowania nie przewidziano znacznika PD (tzw. „podatkowego"). Konto to zaraportowane może zostać z użyciem znacznika „INNE”.

131. Jak oznaczyć konto pozabilansowe, na którym księgowane są nieujęte w księgach bieżącego roku koszty uzyskania przychodów dot. kosztów hipotetycznych odsetek?

Każda jednostka prowadząca księgi rachunkowe, w zależności od specyfiki swojej działalności oraz potrzeb informacyjnych, przyjmuje rozwiązania organizacyjne i techniczne, które zapewnią zgodność treści ksiąg z obowiązującymi przepisami oraz umożliwią prawidłowe przygotowanie i przekazanie danych w formacie JPK_KR_PD. Z uwagi na zróżnicowanie zasad ewidencji oraz przyjętych polityk rachunkowości, nie jest możliwe opracowanie jednolitych, uniwersalnych wytycznych dotyczących sposobu wypełniania pól S_12_1 – S_12_3 w strukturze logicznej JPK_KR_PD.

Prawidłowe przypisanie odpowiednich znaczników wymaga każdorazowo indywidualnej analizy zapisów księgowych oraz stosowanych zasad rachunkowości. Czynność ta może zostać wykonana wyłącznie przez podatnika, który – dysponując wiedzą o rzeczywistym charakterze zdarzeń gospodarczych ujętych na kontach – jest w stanie właściwie określić ich klasyfikację i nadać im adekwatny znacznik.

Dla konta pozabilansowego, na którym księgowane są nieujęte w księgach bieżącego roku koszty uzyskania przychodów dot. kosztów hipotetycznych odsetek nie przewidziano znacznika PD (tzw. „podatkowego"). Konto to zaraportowane może zostać z użyciem znacznika „INNE”.

132. Jak oznaczyć konto pozabilansowe, na którym księgowane są nieujęte w księgach bieżącego roku koszty uzyskania przychodów dot. jednorazowego odpisu amortyzacyjnego dokonanego zgodnie z ustawą CIT/PIT, w części przekraczającej bilansowy odpis amortyzacyjny?

Każda jednostka prowadząca księgi rachunkowe, w zależności od specyfiki swojej działalności oraz potrzeb informacyjnych, przyjmuje rozwiązania organizacyjne i techniczne, które zapewnią zgodność treści ksiąg z obowiązującymi przepisami oraz umożliwią prawidłowe przygotowanie i przekazanie danych w formacie JPK_KR_PD. Z uwagi na zróżnicowanie zasad ewidencji oraz przyjętych polityk rachunkowości, nie jest możliwe opracowanie jednolitych, uniwersalnych wytycznych dotyczących sposobu wypełniania pól S_12_1 – S_12_3 w strukturze logicznej JPK_KR_PD.

Prawidłowe przypisanie odpowiednich znaczników wymaga każdorazowo indywidualnej analizy zapisów księgowych oraz stosowanych zasad rachunkowości. Czynność ta może zostać wykonana wyłącznie przez podatnika, który – dysponując wiedzą o rzeczywistym charakterze zdarzeń gospodarczych ujętych na kontach – jest w stanie właściwie określić ich klasyfikację i nadać im adekwatny znacznik.

Dla konta pozabilansowego, na którym księgowane są nieujęte w księgach bieżącego roku koszty uzyskania przychodów dot. jednorazowego odpisu amortyzacyjnego dokonanego zgodnie z ustawą CIT/PIT, w części przekraczającej bilansowy odpis amortyzacyjny nie

eprasa.pl b3b1336df8

przewidziano znacznika PD (tzw. „podatkowego"). Konto to zaraportowane może zostać z użyciem znacznika „INNE”.

133. Jak w JPK_KR_PD wykazywać przychody i koszty ze sprzedaży materiałów, w zw. ze zm. w XII 2024 r. ustawy o rachunkowości, którą zmieniono kwalifikację tych przychodów i kosztów z podstawowej działalności operacyjnej do pozostałej działalności operacyjnej?

Wprowadzenie w strukturze JPK_KR_PD dodatkowych oznaczeń (znaczników) identyfikujących konta ksiąg stosowanych przez jednostki ma na celu prawidłową identyfikację kont ksiąg rachunkowych. Dla znaczników identyfikujących konta ksiąg wykorzystano nazewnictwo wynikające z bilansu oraz rachunku zysków i strat, o których mowa w ustawie o rachunkowości. Dane przyporządkowuje się w oparciu o kryteria klasyfikacyjne przyjęte dla zapisów zdarzeń w księgach rachunkowych, wynikające z przepisów o rachunkowości. Zatem w związku ze zmianą przepisów ustawy o rachunkowości z grudnia 2024 r. zasadnym jest mapowanie przychodów i kosztów ze sprzedaży materiałów do znaczników RPDIV_RKGIV_P / RPEIII_RKHIII_P albo RPDIV_RKGIV / RPEIII_RKHIII jeżeli podmiot nie prowadzi wyodrębnionych kont dla których możliwe jest użycie znaczników RPDIV_RKGIV_P / RPEIII_RKHIII_P.

Reasumując, w przypadku, gdy występują w księgach jednostki zapisy dotyczące zbycia zorganizowanej części przedsiębiorstw lub/i odpisy ujemnej wartości firmy, to dla tych zdarzeń winny być wyodrębnione konta i w takim przypadku dla przychodów i kosztów ze sprzedaży materiałów winien być zastosowany znacznik RPDIV_RKGIV_P / RPEIII_RKHIII_P. W sytuacji, gdy w jednostce nie wystąpią wyżej wymienione zdarzenia, to podatnik dla przychodów i kosztów ze sprzedaży materiałów zastosuje znacznik RPDIV_RKGIV / RPEIII_RKHIII.

134. Na jaki moment należy ustalić, czy podatnik jest obowiązany do przesyłania JPK_V7M czy JPK_V7K dla potrzeb ustalenia obowiązku elektronicznego przesyłania struktur JPK_KR_PD, JPK_ST_KR, JPK_PKPIR, JPK_EWP i JPK_ST?

Obowiązek przesyłania ksiąg podatkowych w formie ustrukturyzowanej JPK jest powiązany z obowiązkiem ich elektronicznego prowadzenia. W dacie zaprowadzenia ksiąg należy zatem sprawdzić, czy księgi te muszą być prowadzone w formie elektronicznej. Jeżeli w dacie zaprowadzenia ksiąg wystąpi obowiązek ich prowadzenia w formie elektronicznej, to po zakończeniu roku podatkowego wystąpi również obowiązek ich przesyłania w formie plików JPK. Jeżeli taki obowiązek nie wystąpi w dacie zaprowadzenia ksiąg podatkowych, to konsekwentnie, nie będzie też obowiązku ich przesyłania w formie plików JPK po zakończeniu roku podatkowego.

135. Czy księgi mają być zaprezentowane przed przeksięgowaniem na wynik finansowy, czy po przeksięgowaniu?

Zgodnie z przepisami ustawy o CIT/PIT podatnicy prowadzący księgi rachunkowe są obowiązani prowadzić te księgi przy użyciu programów komputerowych oraz przesyłać właściwemu naczelnikowi urzędu skarbowego te księgi po zakończeniu roku podatkowego, zatem zawartość przekazywanych plików JPK_KR_PD i JPK_ST_KR musi być zgodna z

eprasa.pl b3b1336df8

treścią prowadzonych ksiąg i je odzwierciedlać za raportowany okres, co oznacza, że plik JPK musi zawierać całość zapisów księgowych.

136. Jak w pliku JPK_ST_KR należy wykazać jednorazową amortyzację?

Pola E_10A i E_10B są to pola, w których podatnik wskazuje stawkę amortyzacyjną podatkową. W przypadku, gdy stawka amortyzacyjna jest wyrażona w procentach, to w polu E_10A podaje stawkę procentową podstawową wynikającą z wykazu stawek amortyzacyjnych. W przypadku, gdy stawka amortyzacyjna jest stawką kwotową (nie procentową), to w polu E_10B podawana jest kwota tej amortyzacji. Zastosowanie to pole będzie miało w przypadku skorzystania przez podatnika z odpisu jednorazowego do części lub całości wartości początkowej ŚT lub WNiP. W takim przypadku w polu E_10B podatnik poda kwotę jednorazowej amortyzacji (będzie to stawka amortyzacyjna podatkowa kwotowa), natomiast w polu E_10A: albo wartość procentową „0” w przypadku wartości początkowej w całości jednorazowo amortyzowanej albo właściwą stawkę amortyzacyjną podatkową dla pozostałej części wartości początkowej ponad jednorazowo amortyzowaną.

137. W jaki sposób podatnik opodatkowany estońskim CIT powinien prawidłowo wypełniać obowiązkowe pola w pliku JPK_ST_KR dotyczące amortyzacji podatkowej?

W okresie opodatkowania estońskim CIT w strukturze logicznej JPK_ST_KR część dotycząca amortyzacji podatkowej powinna zostać wypełniona następująco:

- w polu E_9_1 wskazujemy "X - brak amortyzacji”;
- w polu E_10A wskazujemy stawkę amortyzacyjną podatkową podstawową (procentową):
    1. dla środków trwałych - wynikającą z wykazu stawek amortyzacyjnych, który jest załącznikiem do ustawy CIT,
    2. dla wartości niematerialnych i prawnych - wynikającą z określonych w ustawie CIT (art. 16m ust. 1 i ust. 4 ustawy CIT) okresów amortyzacji wartości niematerialnych i prawnych;
- w polu E_10B wskazujemy wartość „0”;
- w polu E_11 wskazujemy wartość „0” (dla podatników estońskiego CIT pole E_11 staje się w każdym przypadku polem obligatoryjnym, ze względu na fakt, iż faktycznie ustalona stawka jest inna, niż wykazana w polu E_10A);
- w polu E_12 wskazujemy wartość początkową podatkową środka trwałego / wartości niematerialnej i prawnej:
    1. aktualną na ostatni dzień roku poprzedzającego rozpoczęcie opodatkowania estońskim CIT – dla środka trwałego / wartości niematerialnej i prawnej przyjętych do używania przed okresem opodatkowania estońskim CIT,
    2. wartość „0” - dla środka trwałego / wartości niematerialnej i prawnej przyjętych do używania w okresie opodatkowania estońskim CIT;
- pola E_13, E_14, E_15 i E_16 stają się polami obligatoryjnymi dla środka trwałego / wartości niematerialnej i prawnej przyjętych do używania przed okresem

eprasa.pl b3b1336df8

opodatkowania estońskim CIT, w sytuacjach wskazanych w opisie tych pól (np. w przypadku wydania rozporządzenia, o którym mowa w art. 15 ust. 5 ustawy CIT);

- w polu E_17 wskazujemy „X – brak odpisu”;
- w polu E_19 wskazujemy wartość „0”;
- w polu E_20 wskazujemy sumę odpisów amortyzacyjnych podatkowych narastająco w całym okresie amortyzacji:
    1. aktualną na ostatni dzień raportowanego okresu - dla środka trwałego / wartości niematerialnej i prawnej przyjętych do używania przed okresem opodatkowania estońskim CIT,
    2. wartość „0” - dla środka trwałego / wartości niematerialnej i prawnej przyjętych do używania w okresie opodatkowania estońskim CIT.

138. Czy powinienem w mojej ewidencji rachunkowej wyodrębnić konta analityczne dla celów ustalenia np. niepodatkowych: kosztów (NKUP) i przychodów (PNP) ?

Stosownie do postanowień:

- § 2 ust. 1 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16.08.2024 r. w sprawie dodatkowych danych, o które należy uzupełnić prowadzone księgi rachunkowe podlegające przekazaniu na podstawie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz.U. z 2024 r. poz. 1314) oraz
- § 2 ust. 1 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Finansów i Gospodarki z dnia 06.09.2025 r. w sprawie dodatkowych danych, o które należy uzupełnić prowadzone księgi rachunkowe i ewidencję środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych podlegające przekazaniu na podstawie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1311)

danymi dodatkowymi, o które należy uzupełnić księgi, są m.in. **znaczniki identyfikujące konta ksiąg**, wykazywane zgodnie ze słownikami stanowiącymi załączniki do ww. rozporządzeń.

Znaczniki identyfikujące konta ** należy stosować** zgodnie **z prezentacją** przewidzianą w słownikach, **w sposób możliwie najszerszy**, co oznacza, że oznaczeniu podlega każde konto, którego treść odpowiada któremukolwiek ze znaczników wskazanych w rozporządzeniach.

Sformułowanie

** „w sposób możliwie najszerszy”** oznacza również, że ** jeżeli na jednym koncie ewidencjonowane są różne zdarzenia gospodarcze, którym powinny zostać przypisane odmienne znaczniki**, podatnik ma **obowiązek**:

- podzielić te zdarzenia na **jednorodne grupy**,
- wyodrębnić dla każdej grupy **osobne konto analityczne**,
- dokonywać zapisów księgowych na tych odrębnych kontach,
- przypisać każdemu kontu **właściwy znacznik** zgodnie z jego treścią.

eprasa.pl b3b1336df8

Jest to wymóg wynikający wprost z przepisów ** podatkowych**, które określają sposób prowadzenia ksiąg na potrzeby podatku CIT/PIT w zakresie **ich struktury, kompletności i oznaczeń**.

Nie jest to zatem obowiązek wynikający wprost z ustawy o rachunkowości, lecz szczególna regulacja podatkowa nakładająca konieczność przygotowania ksiąg w sposób pozwalający na prawidłowe wygenerowanie JPK_KR_PD.

Przykład: jeżeli na jednym koncie księgowym ujmowane są zarówno koszty stanowiące koszty uzyskania przychodu (KUP), jak koszty niestanowiące kosztów uzyskania przychodów (NKUP) w rozumieniu przepisów podatkowych, **podatnik – z mocy przepisów podatkowych – musi wyodrębnić konto analityczne (bilansowe lub pozabilansowe) służące ewidencji NKUP**, celem przypisania odpowiedniego znacznika konta. Pozostawienie zapisów o różnej treści na ** jednym koncie** naruszałoby obowiązek **prawidłowego** nadania **znaczników podatkowych**, a nie wymogi bilansowe.

Przypisanie znaczników zależy zawsze od **konkretnego stanu faktycznego** i treści ewidencjonowanych operacji.

Ponadto zauważyć należy, że **obowiązkowe jest** zastosowanie **jednego znacznika** z grupy znaczników przewidzianych dla pól **S_12_1 i S_12_2**. W szczególnych przypadkach, gdy **nie jest możliwy podział jednego konta na jednorodne grupy zdarzeń**, struktura JPK_KR_PD dopuszcza zastosowanie **maksymalnie dwóch znaczników**, przy czym używa się wówczas ** wyłącznie znaczników** odzwierciedlających nazewnictwo bilansu oraz rachunku zysków i strat.

Warto podkreślić, że jest to **wyjątek** wynikający z przepisów ww. rozporządzeń, a nie z zasad rachunkowości.

Znacznik „INNE” można stosować **wyłącznie w wyjątkowych przypadkach**, gdy treści konta nie można przyporządkować **do żadnego innego** znacznika wskazanego w rozporządzeniach.

Pole **S_12_3** należy wypełniać **zawsze wtedy**, gdy ** konkretnemu kontu księgowemu** – bilansowemu lub pozabilansowemu – nadano znacznik PD (podatkowy) zgodnie ze słownikami stanowiącymi załączniki do rozporządzeń. Znacznik wpisany w polu S_12_3 powinien odzwierciedlać **stan konta na koniec raportowanego okresu**.

W przypadku stosowania **kont pozabilansowych** dla celów rozliczeń podatkowych **należy stosować** odpowiednie znaczniki PD **(z oznaczeniem „POZABILANSOWE”)**. W polach S_12_3 należy oznaczyć **wszystkie konta** — bilansowe i pozabilansowe (w przypadku stosowania dla celów rozliczenia podatku dochodowego kont pozabilansowych) — zgodnie z treścią określoną w słownikach.

W polu S_12_1 pliku JPK_KR_PD konta pozabilansowe raportowane są z użyciem znacznika „INNE”.

Na przedmiotowych kontach pozabilansowych zapisy powinny również odzwierciedlać **rzeczywiste operacje gospodarcze, a nie jedynie kwoty zbiorcze, według zasad analogicznych, jak dla kont bilansowych** (m.in. rodzaj dowodu księgowego, opis operacji).

Jednostka stosownie do swoich potrzeb i specyfiki prowadzonej działalności, przyjmuje rozwiązania zapewniające wymaganą przepisami treść ksiąg oraz umożliwiające wypełnienie obowiązków ustawowych w zakresie przesyłania ksiąg w postaci struktur logicznych

eprasa.pl b3b1336df8

JPK_KR_PD. Dla celów zaprezentowania różnic pomiędzy wynikiem podatkowym a bilansowym jednostka może więc przyjąć model wyodrębnionych kont bilansowych, model kont pozabilansowych lub model tzw. mieszany.

Ponadto zwracamy uwagę, że jeżeli dane pole w strukturze JPK_KR_PD ma charakter opcjonalny, oznacza to, że może nie wystąpić, **ale musi zostać wypełnione**, w przypadku zaistnienia konieczności przypisania do niego wartości. **Przykład:** jeżeli konto wymaga nadania znacznika PD, wówczas pole S_12_3, mimo że jest opcjonalne, **musi zostać uzupełnione**.

139. Jeśli zajdzie potrzeba złożenia korekty pliku JPK_KR_PD, to jednostka koryguje i ponownie wysyła plik ze wszystkimi danymi, czy też identyfikuje operacje wykonane po pierwotnym przekazaniu pliku JPK_KR_PD i tylko je przekazuje w korekcie pliku JPK_KR_PD ?

Korektę JPK_KR_PD podatnik składa, jeśli popełnił błędy w złożonym już JPK_KR_PD - zarówno formalne jak i kwotowe.

W przypadku konieczności skorygowania pliku JPK_KR_PD, **należy złożyć korektę obejmującą ponowne przesłanie wszystkich danych zawartych w pliku pierwotnym (lub poprzednio złożonej korekcie)**. W przypadku korygowania pliku uprzednio podzielonego na okresy, korekta musi obejmować ten sam okres częściowy jak plik pierwotny, oraz - **jeśli korekta ma wpływ na kolejne okresy częściowe - również one powinny zostać skorygowane**.

Jeżeli korekty dotyczyć będą tylko ostatniego okresu i nie będą miały wpływu na okresy poprzednie, zaraportowane w odrębnych częściach, przy spełnieniu ww. wymagań dotyczących ciągłości zapisów, podatnik może złożyć korektę tylko tego jednego pliku (za ostatni okres roku obrotowego.)

140. Czy w przypadku zmiany systemu finansowo-księgowego w trakcie roku istnieje możliwość złożenia dwóch plików JPK_KR_PD za rok 2026, z których jeden zostanie wygenerowany w poprzednim systemie, a drugi w aktualnym ?

Zgodnie z przepisami ustawy o CIT/PIT podatnicy prowadzący księgi rachunkowe są obowiązani prowadzić te księgi przy użyciu programów komputerowych oraz przesyłać właściwemu naczelnikowi urzędu skarbowego te księgi po zakończeniu roku podatkowego, zatem zawartość przekazywanych plików JPK_KR_PD musi być zgodna z treścią prowadzonych ksiąg i je odzwierciedlać za raportowany okres.

JPK_KR_PD składany przez podatnika musi obejmować całość zapisów/ksiąg. Jeżeli podatnik posiada kilka systemów księgowych to **za przesyłany okres jest zobowiązany połączyć dane w jeden kompletny plik JPK_KR_PD za cały rok podatkowy/obrotowy oraz zapewnić identyfikację wszystkich kont księgowych, na których w raportowanym okresie:**

- **występują obroty i/lub salda,**
- **syntetyczne, w ramach których na kontach analitycznych występują obroty i/lub salda.**

eprasa.pl b3b1336df8

Dla struktury logicznej JPK_KR_PD wdrożono funkcjonalność pozwalającą na podzielenie przez podatnika generowanego pliku JPK_KR_PD na dowolne okresy nie krótsze niż jeden dzień.

Pliki JPK_KR_PD generowane za dowolne okresy muszą mieć zachowaną ciągłość zapisów tak, aby po scaleniu ich w jeden plik, w scalonym pliku odzwierciedlały w pełni księgi rachunkowe jednostki, bez żadnych luk i powtórzeń w każdym z węzłów.

141. Czy w pliku JPK_KR_PD, w węźle ZOiS. mają być wykazywane wszystkie konta, czy wyłącznie konta ostatniego poziomu, na których dokonywane były zapisy lub wykazywane są salda?

Zgodnie z przepisami ustawy o CIT/PIT jednostka ma obowiązek przesyłać prowadzone księgi rachunkowe, zatem zawartość przekazywanego pliku JPK_KR_PD musi być zgodna z treścią prowadzonych ksiąg i je odzwierciedlać za raportowany okres, co oznacza, że plik JPK musi zawierać całość zapisów księgowych. Tym samym plik JPK_KR_PD powinien w sposób wierny i kompletny odzwierciedlać dane wynikające z ksiąg rachunkowych jednostki.

W strukturze logicznej JPK_KR_PD w węźle ZOiS należy wykazywać wszystkie konta księgowe, na których w raportowanym okresie :

- występują obroty i/lub salda,
- syntetyczne, w ramach których na kontach analitycznych występują obroty i/lub salda.

Raportowanie ksiąg z pominięciem kont syntetycznych nie jest odzwierciedleniem ksiąg prowadzonych przez podatnika.

142. Jak należy odczytywać sformułowanie „konto ostatecznego zapisu” występujące w opisie pola S_1 w węźle „ZOiS”?

Konto ostatecznego zapisu to konto księgowe zarówno syntetyczne, jak i analityczne, na które – po wprowadzeniu operacji do dziennika – trafia zapis tej operacji, zgodnie z zasadami ustawy o rachunkowości. Kontem ostatecznego zapisu jest również konto wykazujące wyłącznie BO.

Zatem w strukturze logicznej JPK_KR_PD w węźle ZOiS należy wykazywać wszystkie konta księgowe, na których w raportowanym okresie :

- występują obroty i/lub salda,
- syntetyczne, w ramach których na kontach analitycznych występują obroty i/lub salda.

143. Jak raportujemy w pliku JPK_KR_PD konta pozabilansowe?

W pliku JPK_KR_PD wymagane jest obligatoryjne raportowanie danych tylko z tych kont pozabilansowych, które są wykorzystywane przez jednostkę dla celów zaprezentowania różnic pomiędzy wynikiem podatkowym a bilansowym. Konta te oznaczamy znacznikami określonymi w słowniku znaczników PD odpowiednio z oznaczeniem „POZABILANSOWE” w polu S_12_3 i „INNE” w polu S_12_1.

eprasa.pl b3b1336df8

Zapisy na ww. kontach muszą zostać wykazane w węźle „KontoZapis”. Ww. konta pozabilansowe wykazywane są na poziomie węzła „ZOiS” wraz ze wszystkimi wymaganymi w tym węźle danymi.

Raportowanie pozostałych kont pozabilansowych stosowanych przez jednostkę jest fakultatywne. Jeżeli zapisy na nich zostaną zaraportowane, konta muszą również zostać wskazane w węźle ZOIS.

Jeżeli jednostka nie ujmuje w dzienniku dokumentów, w których wszystkie zapisy dotyczą kont pozabilansowych, zasadnym jest dla tych zapisów utworzenie odrębnego wykazu w węźle „Dziennik” z użyciem odpowiedniego opisu w polu D_2.

Podkreślamy, że konta pozabilansowe i ich znakowanie (znaczniki) występują na poziomie węzła „ZOiS”, a zapisy na nich wykazywane są w węźle „KontoZapis”.

144. W jaki sposób w pliku JPK_EWP należy wykazać sytuację, gdy w jednym wierszu ewidencji przychodów będziemy mieli przychody opodatkowane różnymi stawkami podatkowymi ?

W przypadku wystąpienia więcej niż jednej pozycji przychodów w ramach jednego wpisu w ewidencji (np. przychody opodatkowane różnymi stawkami ryczałtu), w strukturze logicznej JPK_EWP pola K_1 do K_7 oraz K_10 będą powielane, a dla każdej pozycji i wiersza w strukturze logicznej zostaną wskazane odrębne wartości w polach K_8 i K_9.

145. Które pola w pliku JPK_ST_KR należy wypełnić danymi w przypadku likwidacji częściowej środka trwałego?

W strukturze logicznej JPK_ST_KR dla składników częściowo likwidowanych w danym roku wypełniane są wszystkie te pola, które odpowiadają zaistniałej sytuacji. Do pól tych zaliczyć można m.in. :

- pole E_15 dedykowane dla zmiany wartości początkowej podatkowej, w którym wykazywane są zmiany wartości początkowej podatkowej z powodów innych niż na podstawie art. 15 ust. 5 CIT;
- polu E_24 dedykowane dla zmiany wartości początkowej rachunkowej, w którym wykazywane są zmiany wartości początkowej rachunkowej z powodów innych niż na podstawie art. 31 ust. 3 UoR.
- pole E_28 "Data wykreślenia z ewidencji", w którym wykazywana jest data likwidacji częściowej np. w przypadku sprzedaży części środka trwałego - data sprzedaży z faktury sprzedaży. W polu E_28 należy wskazać datę dotyczącą ostatniej czynności w roku raportowanym na podstawie której doszło do likwidacji częściowej.
- pole E_29 "Przyczyna wykreślenia z ewidencji (tytuł likwidacji)", w którym należy z listy wybrać oznaczenie "I - inne",
- pole E_30 „Określenie numeru dokumentu stwierdzającego wykreślenie z ewidencji”, w którym należy wpisać tekst „likwidacja częściowa”,

W polach E_31 wskazujemy wszystkie przydzielone nr KSeF związane z likwidacją częściową.

eprasa.pl b3b1336df8

146. Które pola w węźle „Kontrahent” są obowiązkowe ?

Jeżeli dane pole w strukturze JPK_KR_PD ma charakter opcjonalny, oznacza to, że może nie wystąpić, ale musi zostać wypełnione, w przypadku zaistnienia konieczności przypisania do niego wartości.

W węźle „Kontrahent” w polach T_1 – T_3 należy wskazać dane wszystkich kontrahentów, którym został nadany NIP, z którymi wystąpiły transakcje w raportowanym okresie. **Wypełniane są wszystkie pola od T_1 do T_3**. Zapis będzie identyfikowany z kontrahentem i powinien umożliwić dokładną jego identyfikację wraz z kodem kraju i nr identyfikacji podatkowej.

W strukturze JPK_KR_PD w węźle „Kontrahent” nie wskazuje się kontrahenta podatnika, któremu numer identyfikacji podatkowej nie został nadany. W przypadku kontrahenta nie posiadającego numeru NIP **pól T_1 – T_3 w węźle „Kontrahent” oraz pola D_3 w węźle „Dziennik” nie wypełnia się**.

147. Czy znaczniki do kont księgowych w polach S_12_1 i S_12_2 węzła „ZOIS” należy nadawać również na poziomie kont syntetycznych?

Znaczniki identyfikujące konta należy stosować zgodnie z prezentacją przewidzianą w słownikach, w sposób możliwie najszerszy, co oznacza, że oznaczeniu podlega każde konto, którego treść odpowiada któremukolwiek ze znaczników wskazanych w rozporządzeniach. **Znacznik dla konta syntetycznego co do zasady będzie powieleniem przyporządkowanych znaczników do odpowiadających mu kont analitycznych**, pod warunkiem, że przyporządkowany znacznik odpowiada treści zapisów zarówno na kontach analitycznych, jak i syntetycznych. W pozostałych przypadkach konta syntetyczne raportowane są z użyciem znacznika **„INNE”**.

148. Czy do złożenia JPK_PD konieczne jest odrębne pełnomocnictwo?

Do wysyłki plików JPK_PD nie jest wymagane odrębne pełnomocnictwo poza wskazanym w UPL-1.

149. Czy podatnicy CIT sporządzający sprawozdania finansowe zgodnie z międzynarodowymi standardami sprawozdawczości finansowej MSSF lub międzynarodowymi standardami rachunkowości MSR muszą składać JPK_KR_PD i wypełniać węzeł RPD?

Podatnicy stosujący MSSF/MSR są również zobowiązani do składania JPK_KR_PD.

Rozporządzeniem Ministra Finansów i Gospodarki z dnia 15 grudnia 2025 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie dodatkowych danych, o które należy uzupełnić prowadzone księgi rachunkowe podlegające przekazaniu na podstawie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz.U. 2025 poz. 1828) **przedłużono do dnia 1 stycznia 2028 r. zwolnienie wyłącznie z obowiązku uzupełniania ksiąg rachunkowych o dodatkowe dane w postaci znaczników identyfikujących konta ksiąg rachunkowych przez podatników sporządzających sprawozdania finansowe zgodnie z MSSF/MSR**. Dla ww. jednostek pola S_12_1, S_12_2 i S_12_3 są polami fakultatywnymi, więc mogą pozostać niewypełnionymi.

eprasa.pl b3b1336df8

Ponadto informujemy, że wszyscy podatnicy zostali **zwolnieni** z obligatoryjnego przekazywania danych takich jak nr NIP, nr identyfikujący fakturę w KSeF oraz wartości w węźle **RPD za 2025 r**. Natomiast księgi za rok podatkowy, który rozpoczyna się po 31 grudnia 2025 r., a w przypadku spółek niebędących osobami prawnymi – za rok obrotowy, który rozpoczyna się po dniu 31 grudnia 2025 r., muszą być uzupełniane o pozostałe ww. dodatkowe dane, w tym węzeł RPD.

150. Jak należy sporządzać pliki częściowe JPK_KR_PD generowane za dowolne okresy nie krótsze niż jeden dzień?

Dla struktury logicznej JPK_KR_PD wdrożono funkcjonalność pozwalającą na podzielenie przez podatnika pliku JPK_KR_PD na dowolne okresy nie krótsze niż jeden dzień.

Pliki częściowe JPK_KR_PD generowane za dowolne okresy muszą mieć zachowaną ciągłość zapisów tak, aby po scaleniu przekazanych danych odzwierciedlały w pełni księgi rachunkowe jednostki, bez żadnych luk i powtórzeń w każdym z węzłów.

Przesyłane pliki częściowe JPK_KR_PD muszą zapewniać ciągłość raportowania. **Oznacza to, że kolejne okresy cząstkowe powinny bezpośrednio następować po sobie i obejmować cały raportowany okres (rok podatkowy / obrotowy), bez występowania przerw czy powtórzeń.**

Podsumowując niezależnie od wystąpienia czy braku zapisów księgowych w danym dniu, każdy dzień raportowanego okresu (tj. roku podatkowego / obrotowego) winien zostać objęty częściowym plikiem JPK_KR_PD.

151 W jakich terminach podatnicy PIT/CIT zobowiązani są przesyłać prowadzone przez nich księgi i ewidencje w postaci plików JPK_PD?

Prowadzone księgi, ewidencje i wykazy należy przesyłać właściwemu naczelnikowi urzędu skarbowego po zakończeniu roku podatkowego w terminie do dnia upływu terminu złożenia zeznania.

W Dzienniku Ustaw ukazało się rozporządzenie Ministra Finansów i Gospodarki z dnia 16 lutego 2026 r. w sprawie przedłużenia terminów przesyłania ksiąg rachunkowych w zakresie podatku dochodowego od osób prawnych (Dz. U. poz. 188), mające na celu przedłużenie podmiotom prowadzącym księgi rachunkowe terminu na przesyłanie tych ksiąg :

- do końca siódmego miesiąca po zakończeniu odpowiednio roku podatkowego albo obrotowego rozpoczynającego się po dniu 31 grudnia 2024 r. a kończącego się przed dniem 1 kwietnia 2026 r.,
- do końca lipca 2026 r. po zakończeniu odpowiednio roku podatkowego albo obrotowego rozpoczynającego się po dniu 31 grudnia 2024 r. a kończącego się przed dniem 31 grudnia 2025 r.

W dniu 1 lipca 2026 r. weszły w życie przepisy ustawy z dnia 15 maja 2026 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz ustawy o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne (Dz. U. poz. 779), mające na celu przedłużenie podmiotom prowadzącym księgi rachunkowe terminu na przesyłanie tych ksiąg:

eprasa.pl b3b1336df8

- do końca siódmego miesiąca po zakończeniu roku podatkowego / obrotowego – dla podmiotów podlegających ustawie o podatku dochodowym od osób prawnych,
- do 31 lipca po zakończeniu roku podatkowego – dla podmiotów podlegających ustawie o podatku dochodowym od osób fizycznych.

Pytania i odpowiedzi techniczne

1. Czy jest dostępne środowisko testowe dla plików JPK_KR_PD / JPK_ST_KR / JPK_EWP / JPK_PKPIR / JPK_ST?

Umożliwiono wysyłkę na środowisko testowe wszystkich plików, tj. JPK_KR_PD (1), JPK_ST_KR (1), JPK_EWP (4), JPK_PKPIR (3) i JPK_ST (1).Wszelkie niezbędne informacje dla środowiska testowego bramki dla wysyłki plików JPK znajdują się w aktualizowanej okresowo „Specyfikacji interfejsów usług Jednolitego Pliku Kontrolnego" dostępnej na stronie Portalu podatkowego w zakładce JPK_PD - Pliki do pobrania.

2. W jaki sposób będzie możliwa wysyłka plików JPK_KR_PD / JPK_ST_KR / JPK_EWP / JPK_PKPIR / JPK_ST?

Obligatoryjne JPK_KR_PD, JPK_ST_KR, JPK_EWP, JPK_PKPIR i JPK_ST będzie można wysyłać za pomocą:

- API - obowiązuje limit 200 GB/wysyłany plik,
- Klient_JPK_WEB - obowiązuje limit 100 MB/wysyłany plik.

W przypadku większych plików JPK_KR_PD należy je odpowiednio podzielić i każdą część przesłać odrębnie. Pliki częściowe JPK_KR_PD generowane za dowolne okresy muszą mieć zachowaną ciągłość zapisów tak, aby w scalonym jednym JPK_KR_PD odzwierciedlały w pełni księgi rachunkowe jednostki, bez żadnych luk i powtórzeń w każdym z węzłów. Nie jest przewidziana możliwość na podzielenie przez podatnika plików JPK_ST_KR, JPK_EWP, JPK_PKPIR i JPK_ST na dowolne okresy.

3. Czy planowane jest przygotowanie i udostępnienie przez Ministerstwo Finansów bezpłatnych narzędzi umożliwiających mikrofirmom realizację obowiązku wysłania plików JPK w podatkach dochodowych?

Ministerstwo Finansów udostępniło interaktywne formularze umożliwiające bezpłatne wprowadzanie i przesyłanie danych w postaci obligatoryjnych plików JPK_PD dla podatników prowadzących podatkową księgę przychodów i rozchodów / ewidencję przychodów, które zostały udostępnione poza aplikacją e-mikrofirma. Informacje w tym zakresie znajdują się pod adresem: https://www.podatki.gov.pl/podatki-firmowe/jednolity-plik-kontrolny/jpk_pd/bezplatne-narzedzia/

Dla prowadzących podatkową księgę przychodów i rozchodów udostępniono:

- formularz JPK_PKPIR(3) – podatkowa księga przychodów i rozchodów,
- formularz JPK_ST(1) – ewidencja środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych.

Dla prowadzących ewidencję przychodów udostępniono:

- formularz JPK_EWP(4) – ewidencja przychodów,

eprasa.pl b3b1336df8

- formularz JPK_ST(1) – wykaz środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych.

Dodatkowo Ministerstwo Finansów przypomina o istniejących bezpłatnych narzędziach:

- „Klient JPK WEB" – aplikacja do podpisywania i wysyłania sporządzonego pliku JPK,
- „Sprawdź status" – aplikacja umożliwiająca sprawdzenie statusu wysłanego pliku JPK.

Należy zaznaczyć, iż Ministerstwo Finansów nie udostępnia programów komputerowych do prowadzenia podatkowej księgi przychodów i rozchodów / ewidencji przychodów i ewidencji / wykazu środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych w postaci elektronicznej.

W powyższym zakresie nie będzie również aktualnie modyfikowana aplikacja e-mikrofirma.

4. Zgodnie ze specyfikacją interfejsu w środowisku testowym próbowaliśmy przesłać metadane bez podpisu kwalifikowanego wywołując operację InitUploadSigned z parametrem enableValidateQualifiedSignature ustawionym na false. Dlaczego usługa zwróciła błąd?

Informujemy, że zgodnie z komunikatem technicznym zamieszczonym na stronie Środowisko testowe dla wysyłki plików JPK przy wysyłce dokumentów na środowisko testowe wymagany jest certyfikat kwalifikowany. Zgodnie z zamieszczoną na stronie Specyfikacja interfejsów usług JPK przy ustawionym parametrze enableValidateQualifiedSignature na false, certyfikat nie będzie sprawdzany, ale sam plik xml musi być podpisany.

5. Czy Ministerstwo Finansów udostępni bezpłatne narzędzia umożliwiające realizację obowiązku przesyłania obligatoryjnych plików JPK_PKPIR, JPK_EWP i JPK_ST przez podatników prowadzących podatkową księgę przychodów i rozchodów / ewidencję przychodów?

Ministerstwo Finansów udostępniło interaktywne formularze umożliwiające bezpłatne wprowadzanie i przesyłanie danych w postaci obligatoryjnych plików JPK_PD dla podatników prowadzących podatkową księgę przychodów i rozchodów / ewidencję przychodów, które zostały udostępnione poza aplikacją e-mikrofirma. Informacje w tym zakresie znajdują się pod adresem: https://www.podatki.gov.pl/podatki-firmowe/jednolity-plik-kontrolny/jpk_pd/bezplatne-narzedzia/

Dla prowadzących podatkową księgę przychodów i rozchodów udostępniono:

- formularz JPK_PKPIR(3) – podatkowa księga przychodów i rozchodów,
- formularz JPK_ST(1) – ewidencja środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych.

Dla prowadzących ewidencję przychodów udostępniono:

- formularz JPK_EWP(4) – ewidencja przychodów,
- formularz JPK_ST(1) – wykaz środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych.

Dodatkowo Ministerstwo Finansów przypomina o istniejących bezpłatnych narzędziach:

- „Klient JPK WEB" – aplikacja do podpisywania i wysyłania sporządzonego pliku JPK,
- „Sprawdź status" – aplikacja umożliwiająca sprawdzenie statusu wysłanego pliku JPK.

eprasa.pl b3b1336df8

Należy zaznaczyć, iż Ministerstwo Finansów nie udostępnia programów komputerowych do prowadzenia podatkowej księgi przychodów i rozchodów / ewidencji przychodów i ewidencji / wykazu środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych w postaci elektronicznej.

W powyższym zakresie nie będzie również aktualnie modyfikowana aplikacja e-mikrofirma.

6. Podczas testowej wysyłki pliku JPK_KR_PD za pomocą API pojawia się komunikat błędu „420 - Brak aktualnego pełnomocnictwa/upoważnienia do podpisywania dokumentu". Próby wysyłki były podjęte przez osoby posiadające aktualne pełnomocnictwo UPL-1. Czy do wysyłki pliku JPK_KR_PD konieczne jest uzyskanie dodatkowego upoważnienia?

W środowisku testowym pozytywna weryfikacja pełnomocnictwa jest możliwa wyłącznie wtedy, gdy NIP użyty w JPK kończy się jedną z cyfr : 0, 1, 3, 4. Pełnomocnictwo jest wówczas prawidłowe, a certyfikat nie jest sprawdzany. W przeciwnym przypadku, tj. użycia NIP zakończonego inną niż ww. cyfry, pełnomocnictwo jest zweryfikowane negatywnie i plik odrzucany. Wyjaśnienia w tym zakresie znajdują się pod adresem Aktualizacja środowiska testowego dla wysyłki plików JPK

7. Czy pole oznaczone jako fakultatywne w strukturze logicznej JPK_KR_PD, JPK_ST_KR, JPK_PKPIR, JPK_EWP lub JPK_ST może zostać niewypełnione?

Jeżeli dane pole w strukturze logicznej JPK_KR_PD, JPK_ST_KR, JPK_PKPIR, JPK_EWP lub JPK_ST ma charakter opcjonalny, oznacza to, że może nie wystąpić, ale musi zostać wypełnione w przypadku zaistnienia konieczności przypisania do niego wartości.

Przykład: jeżeli w pliku JPK_KR_PD konto wymaga nadania znacznika PD, wówczas pole S_12_3, mimo że jest opcjonalne w strukturze logicznej JPK_KR_PD, musi zostać uzupełnione.

8. Jak należy sporządzać pliki częściowe JPK_KR_PD generowane za dowolne okresy nie krótsze niż jeden dzień?

Dla struktury logicznej JPK_KR_PD wdrożono funkcjonalność pozwalającą na podzielenie przez podatnika pliku JPK_KR_PD na dowolne okresy nie krótsze niż jeden dzień.

Pliki częściowe JPK_KR_PD generowane za dowolne okresy muszą mieć zachowaną ciągłość zapisów tak, aby po scaleniu przekazanych danych odzwierciedlały w pełni księgi rachunkowe jednostki, bez żadnych luk i powtórzeń w każdym z węzłów.

Przesyłane pliki częściowe JPK_KR_PD muszą zapewniać ciągłość raportowania. **Oznacza to, że kolejne okresy cząstkowe powinny bezpośrednio następować po sobie i obejmować cały raportowany okres (rok podatkowy / obrotowy), bez występowania przerw czy powtórzeń.**

Podsumowując niezależnie od wystąpienia czy braku zapisów księgowych w danym dniu, każdy dzień raportowanego okresu (tj. roku podatkowego / obrotowego) winien zostać objęty częściowym plikiem JPK_KR_PD.

eprasa.pl b3b1336df8

INFOR
Zał. R. Pieńkowski w 1987 r.

MONITOR księgowego nr **9** (445) wrzesień 2026

e-dodatek

Wyjaśnienia MF

www.sklep.infor.pl ■ 801 626 666 ■ 22 761 30 30 ■ bok@infor.pl

Znaczniki w JPK_VAT

– objaśnienia MF wersja 1.1

eprasa.pl b3b1336df8

JPK_VAT z deklaracją – stosowanie w części ewidencyjnej znaczników w polu „Dane z faktur lub oznaczenia dotyczące występowania faktur w Krajowym Systemie e-Faktur” – zestawienie przypadków - SPRZEDAŻ

JPK_VAT z deklaracją część ewidencyjna - sprzedaż	
Oznaczenie	**Warunki stosowania**
NrKSeF	**Należy wypełnić, gdy:** • Faktura została wystawiona za pośrednictwem KSeF i na dzień złożenia JPK_VAT ma nadany nr KSeF. **Ważne:** Podanie numeru KSeF ma zastosowanie do wszystkich trybów wystawiania faktur (offline24, awaria, niedostępność systemu), jeśli z chwilą złożenia JPK_VAT z deklaracją faktury te zostały przesłane do KSeF i posiadają numer identyfikujący je w KSeF.
OFF	**Oznaczenie dotyczy faktury wystawionej w trybie awarii, o której mowa w art. 106nf ust. 1 ustawy, która na dzień złożenia ewidencji nie posiada numeru identyfikującego tę fakturę w Krajowym Systemie e-Faktur.** **Uwaga:** Podatnik nie ma obowiązku dokonania korekty ewidencji JPK_VAT po uzyskaniu numeru KSeF.
BFK	**Oznaczenie dotyczy faktury elektronicznej oraz faktury w postaci papierowej:** • wystawionych bez użycia Krajowego Systemu e-Faktur, tj. w przypadku wystawienia faktury poza Krajowym Systemem e-Faktur. **Oznaczenie należy stosować do faktur ujętych w ewidencji sprzedaży:** • wystawionych w trakcie awarii całkowitej KSeF, • które zostały wystawione przed wdrożeniem obowiązkowego KSeF, tj. przed 1 lutego 2026 i zostały wykazane w JPK_VAT za okres od 1 lutego 2026 r., • które zostały wystawione w lutym lub marcu 2026 r. poza KSeF przez podatników, dla których obowiązek KSeF przypada na 1 kwietnia 2026 r., • które zostały wystawione w 2026 r. poza KSeF przez podatników, którzy nie mają obowiązku wystawiania faktur przy użyciu KSeF, • które zostały wystawione poza KSeF i wykazywane w związku z korektą z tytułu tzw. ulgi za złe długi,

eprasa.pl b3b1336df8

	• wystawionych przy wewnątrzwspólnotowym nabyciu towarów (WNT) oraz imporcie usług, • wystawionych dla dostawy towarów, dla których podatnikiem jest nabywca zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 5 ustawy.
DI	**Oznaczenie dotyczy dowodu innego niż faktura w szczególności:** • dokumentów nieobjętych oznaczeniami OFF i BFK (np. dowód wewnętrzny, zbiorczy dowód sprzedaży z kas rejestrujących itp.), • faktur wystawionych w trybie offline24 (art. 106nda ustawy) oraz w trakcie niedostępności systemu (art. 106nh ust. 1 ustawy), które na dzień przesłania ewidencji nie posiadają numeru identyfikującego tę fakturę w KSeF, • zapisów dotyczących wewnątrzwspólnotowego nabycia towarów (WNT) oraz importu usług dokumentowanych dowodem innym niż faktura (oznaczanych w JPK znacznikiem WEW) • zapisów dotyczących importu towarów rozliczanego zgodnie z art.33a ustawy o VAT, • zapisów dotyczących dostawy towarów, dla których podatnikiem jest nabywca zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 5 ustawy. **Ważne:** W przypadku ujęcia w ewidencji faktury wystawionej w trybie offline24 (art. 106nda ustawy) oraz w trakcie niedostępności systemu (art. 106nh ust. 1 ustawy) i udostępnionej nabywcy w sposób inny niż przy użyciu KSeF, dla której zastosowano w ewidencji oznaczenie DI - po uzyskaniu numeru KSeF podatnik powinien skorygować zastosowane oznaczenie poprzez oznaczenie tej faktury numerem KSeF.

eprasa.pl b3b1336df8

JPK_VAT z deklaracją – stosowanie w części ewidencyjnej znaczników w polu „Dane z faktur lub oznaczenia dotyczące występowania faktur w Krajowym Systemie e-Faktur” – zestawienie przypadków - ZAKUPY

JPK_VAT z deklaracją część ewidencyjna – zakupy	
Oznaczenie	**Warunki stosowania**
NrKSeF	**Należy wypełnić gdy:** • Faktura została wystawiona za pośrednictwem KSeF i na dzień złożenia JPK_VAT faktura ma nadany nr KSeF
OFF	**Oznaczenie dotyczy faktury wystawionej w trybie awarii, o której mowa w art. 106nf ust. 1 ustawy o VAT, która na dzień złożenia ewidencji nie posiada numeru identyfikującego tę fakturę w Krajowym Systemie e-Faktur. tj.** • faktury wystawionej w okresie trwania awarii Krajowego Systemu e-Faktur . Przy czym na dzień złożenia ewidencji faktura nie ma jeszcze przydzielonego numeru identyfikującego tę fakturę w KSeF. **Ważne:** • Oznaczenie to wskazuje, że z uwagi na brak aktywności tego systemu, faktura na dzień złożenia JPK_VAT z deklaracją nie posiada numeru identyfikującego KSeF. • Podatnik nie ma obowiązku dokonania korekty ewidencji JPK_VAT po nadaniu numeru KSeF.
BFK	**Oznaczenie dotyczy faktury elektronicznej oraz faktury w postaci papierowej:** • wystawionych bez użycia Krajowego Systemu e-Faktur, tj. w przypadku otrzymania faktury wystawionej poza Krajowym Systemem e-Faktur. **Oznaczenie należy stosować do faktur ujętych w ewidencji zakupu:** • elektronicznej lub faktury w postaci papierowej wystawionych przy użyciu kas rejestrujących (takie faktury mogą być wystawiane do 31 grudnia 2026 r.) , • paragonów fiskalnych uznanych za faktury wystawione zgodnie z art. 106e ust. 5 pkt 3 (takie faktury mogą być wystawiane do 31 grudnia 2026 r.), • wystawionych poza KSeF, wykazywanych w związku z korektą z tytułu tzw. ulgi za złe długi, • wystawionych przy wewnątrzwspólnotowym nabyciu towarów (WNT) oraz imporcie usług, • wystawionych dla dostawy towarów, dla których podatnikiem jest nabywca zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 5 ustawy.

eprasa.pl b3b1336df8

DI	**Oznaczenie dotyczy dowodu innego niż faktura w szczególności:** • wszystkich innych przypadków dokumentów, które nie będą posiadały numeru KSeF i nie zostały przesłane do KSeF, ani nie będzie można ich oznaczyć BFK i OFF, ale pojawia się konieczność wykazania ich w ewidencji dla podatku od towarów i usług. **Oznaczenie należy stosować w szczególności do:** • faktur wystawionych w trybie art. 106nda ustawy o VAT (offline24) oraz art.106nh ust.1 (niedostępność KSeF), które na dzień przesłania ewidencji nie posiadają numeru identyfikującego tę fakturę w KSeF, • zapisów dotyczących wewnątrzwspólnotowego nabycia towarów (WNT) oraz importu usług, dokumentowanych dowodem innym niż faktura (oznaczanych w JPK znacznikiem WEW), • zapisów dotyczących importu towarów (w tym importu towarów rozliczanego zgodnie z art.33a ustawy o VAT), • zapisów dotyczących dostawy towarów, dla których podatnikiem jest nabywca zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 5 ustawy, • dokumentów VAT-RR wystawionych poza KSeF.

REJESTR ZMIAN

Wersja	Opis zmiany
Wersja 1.1	W obu tabelach usunięto przypadek zastosowania oznaczenia BFK do faktur wystawionych przy imporcie towarów (w tym imporcie towarów rozliczanym zgodnie z art. 33a ustawy o VAT)

eprasa.pl b3b1336df8

INFOR
Zał. R. Pieńkowski w 1987 r.

MONITOR księgowego nr **9** (445) wrzesień 2026

dodatek

Temat na czasie

Odpisy aktualizujące w księgach rachunkowych – tworzenie, rozwiązywanie, ewidencja i skutki podatkowe

www.sklep.infor.pl ■ 801 626 666 ■ 22 761 30 30 ■ bok@infor.pl

ISSN 1731-5786

eprasa.pl b3b1336df8

I. Należności: tworzenie, rozwiązywanie, wyksięgowanie odpisów 4
1. Przesłanki i moment utworzenia odpisu na należność 4
2. Ewidencja księgowa odpisu aktualizującego należność 7
3. Częściowa spłata należności a zakres rozwiązania odpisu 9
4. Wyksięgowanie należności nieściągalnej objętej odpisem 11
5. Dochodzenie należności na drodze sądowej 14
6. Spłata należności przed zatwierdzeniem sprawozdania finansowego 15
7. Prezentacja odpisów w bilansie, rachunku zysków i strat oraz informacji dodatkowej 17
II. Zapasy: towary, materiały i wyroby gotowe 18
1. Odpis na towary zalegające w magazynie – kryteria utraty wartości 18
2. Wyksięgowanie odpisu przy sprzedaży towaru objętego odpisem 20
3. Likwidacja towarów niezdatnych do sprzedaży: część objęta i nieobjęta odpisem 21
4. Odpis na wyroby gotowe przy ewidencji kosztów w zespołach 4 i 5 22
III. Aktywa trwałe i finansowe 23
1. Odpis z tytułu trwałej utraty wartości środka trwałego 23
2. Sprzedaż środka trwałego objętego odpisem a obowiązek rozwiązania odpisu 24
3. Ponowne wykorzystanie środka trwałego (odwrócenie odpisu i powrót do amortyzacji) 25
4. Odpis na składnik majątku o mieszanym przeznaczeniu a estoński CIT 26
5. Odpis na udziały i akcje 28
IV. Rozliczenia podatkowe odpisów aktualizujących 29
1. Odpis na należność jako koszt podatkowy 29
2. Uprawdopodobnienie nieściągalności 31
3. Skutki podatkowe zapłaty należności po utworzeniu odpisu 34
4. Odpisy aktualizujące a odroczony podatek dochodowy 35
Podsumowanie 35

eprasa.pl b3b1336df8

Odpisy aktualizujące to stały element pracy każdej księgowej i każdego księgowego, powracający co najmniej raz w roku, przy wycenie bilansowej. Ich idea jest prosta. Jeżeli składnik aktywów nie przyniesie jednostce spodziewanych korzyści ekonomicznych, jego wartość w księgach trzeba urealnić. Za tą prostotą kryje się jednak wiele pytań: kiedy odpis utworzyć, w jakiej wysokości, co zrobić przy częściowej spłacie, kiedy odpis staje się kosztem podatkowym, a kiedy jego rozwiązanie generuje przychód do opodatkowania?

W opracowaniu odpowiadamy na te pytania, omawiając kolejno: odpisy aktualizujące od należności (część I), zapasów (część II), aktywów trwałych i finansowych (część III), a na koniec ich skutki podatkowe (część IV). Każdy z obszarów zilustrowany został przykładami liczbowymi z dekretacją księgową. Należy wskazać, że choć przykłady koncentrują się wokół dnia bilansowego (2026/2027), temat pozostaje istotny przez cały rok, bo księgi w każdym momencie powinny pokazywać realną wartość aktywów. Ustawa z 29 września 1994 r. o rachunkowości nakazuje wprawdzie weryfikować je nie rzadziej niż na każdy dzień bilansowy, ale wyznacza tym samym moment minimalny, nie jedyny. Potrzeba w księgach utworzenia, korekty lub rozwiązania odpisu jest zatem „czasowo" nieprzewidywalna, a okoliczności wskazujące na zmianę wartości aktywu mogą ujawnić się w dowolnym dniu roku.

Zrozumienie odpisów aktualizujących opiera się na dwóch fundamentach, tj. zasadzie ostrożności oraz definicji aktywów. To one wyznaczają, kiedy i dlaczego trzeba urealnić wartość składnika majątku. Zasada ostrożności wyrażona w art. 7 ust. 1 ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości (dalej: ustawa o rachunkowości lub uor) nakazuje uwzględnić w wyniku finansowym, bez względu na jego wysokość, m.in. zmniejszenie wartości użytkowej lub handlowej składników aktywów. Co istotne, zdarzenia te należy uwzględnić także wtedy, gdy zostaną ujawnione między dniem bilansowym a dniem rzeczywistego zamknięcia ksiąg rachunkowych (art. 7 ust. 2 uor). Bezpośrednią konsekwencją stosowania zasady ostrożności jest właśnie tworzenie odpisów aktualizujących.

Obowiązek stosowania zasady ostrożności nie jest bezwzględny dla wszystkich jednostek. Ustawa o rachunkowości (art. 7 ust. 2b uor) pozwala jednostkom mikro i małym w ogóle zrezygnować z tworzenia odpisów aktualizujących wartość aktywów oraz rezerw na znane ryzyko, jeśli tak postanowi kierownik jednostki i zapisze to w polityce rachunkowości. Zwolnienie to nie obejmuje jednak spółek kapitałowych, spółek komandytowo-akcyjnych ani spółek jawnych lub komandytowych, w których wszyscy wspólnicy ponoszący nieograniczoną odpowiedzialność są sami spółkami kapitałowymi (art. 7 ust. 2c uor), a więc typowa spółka z o.o. z tego uproszczenia skorzystać nie może.

Drugim filarem zrozumienia odpisów aktualizujących jest definicja aktywów. Zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 12 uor aktywa to kontrolowane przez jednostkę zasoby majątkowe o wiarygodnie określonej wartości, powstałe w wyniku przeszłych zdarzeń, które „spowodują

eprasa.pl b3b1336df8

w przyszłości wpływ do jednostki korzyści ekonomicznych". Składnik, co do którego istnieje duże prawdopodobieństwo, że korzyści nie przyniesie, nie może być wykazywany w dotychczasowej wartości, a jeżeli nie przyniesie ich wcale, w ogóle przestaje być aktywem i podlega wyksięgowaniu.

Na wstępie należy podkreślić, że odpis aktualizujący ma charakter przejściowy. Figuruje w księgach rachunkowych tak długo, jak długo utrzymuje się przyczyna jego utworzenia. Gdy przyczyna ustanie, odpis podlega rozwiązaniu i odniesieniu na przychody (art. 35c uor). Gdy natomiast utrata wartości okaże się ostateczna, odpis zostaje niejako „wykorzystany", tj. posłuży do wyksięgowania składnika z ewidencji bilansowej.

I. Należności: tworzenie, rozwiązywanie, wyksięgowanie odpisów

1. Przesłanki i moment utworzenia odpisu na należność

Zgodnie z art. 28 ust. 1 pkt 7 uor należności należy wyceniać nierzadziej niż na dzień bilansowy w kwocie wymaganej zapłaty, z zachowaniem zasady ostrożności. Wycena „z zachowaniem ostrożności" oznacza w praktyce obowiązek zweryfikowania, czy ustalona na dzień bilansowy kwota wymaganej zapłaty odpowiada realnej wartości należności, tj. wartości możliwej do odzyskania (wartości odzyskiwalnej). Jeżeli wartość możliwa do odzyskania jest niższa od kwoty wymaganej zapłaty, jednostka obniża wartość należności przez dokonanie odpisu aktualizującego.

Katalog należności podlegających aktualizacji (art. 35b ust. 1 uor). Ustawa o rachunkowości bezpośrednio wskazuje, jakie rodzaje należności obejmuje się odpisem oraz jaka jest maksymalna kwota tego odpisu. Wartość należności należy aktualizować, uwzględniając stopień prawdopodobieństwa ich zapłaty, w odniesieniu do:

1) należności od dłużników postawionych w stan likwidacji lub w stan upadłości oraz w stosunku do których zostało otwarte postępowanie restrukturyzacyjne lub został złożony wniosek o zatwierdzenie układu w postępowaniu o zatwierdzenie układu – do wysokości należności nieobjętej gwarancją lub innym zabezpieczeniem, zgłoszonej likwidatorowi lub sędziemu-komisarzowi w postępowaniu upadłościowym albo umieszczonej w spisie wierzytelności w postępowaniu restrukturyzacyjnym,
2) należności od dłużników w przypadku oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości, jeżeli majątek dłużnika nie wystarcza lub jedynie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania upadłościowego – w pełnej wysokości należności,
3) należności kwestionowanych przez dłużników oraz z których zapłatą dłużnik zalega, a według oceny sytuacji majątkowej i finansowej dłużnika spłata należności w umownej kwocie nie jest prawdopodobna – do wysokości niepokrytej gwarancją lub innym zabezpieczeniem,

eprasa.pl b3b1336df8

4) należności stanowiących równowartość kwot podwyższających należności, w stosunku do których uprzednio dokonano odpisu aktualizującego – w wysokości tych kwot, do czasu ich otrzymania lub odpisania,
5) należności przeterminowanych lub nieprzeterminowanych o znacznym stopniu prawdopodobieństwa nieściągalności, w przypadkach uzasadnionych rodzajem prowadzonej działalności lub strukturą odbiorców – w wysokości wiarygodnie oszacowanej kwoty odpisu, w tym także ogólnego, na nieściągalne należności.

Punkt 4 powyższego katalogu ma duże znaczenie praktyczne przy dochodzeniu należności na drodze sądowej. Obejmuje on bowiem np. zasądzone na rzecz jednostki koszty procesowe, które podwyższają należność już wcześniej objętą odpisem (o czym szerzej w rozdziale 5). Z kolei punkt 5 stanowi podstawę do tworzenia odpisów ogólnych, opartych na wiarygodnym szacunku (np. procentowym, wynikającym z historycznej ściągalności portfela należności).

Moment utworzenia odpisu. Ustawa o rachunkowości nie wskazuje konkretnego okresu opóźnienia, po którym należy utworzyć odpis aktualizujący. Decydujące jest indywidualne podejście jednostki i ocena, czy dana należność (lub jej część) jest zagrożona bądź wątpliwa do odzyskania. W praktyce ukształtował się następujący, pomocniczy podział:

1) należności opóźnione do 6 miesięcy, licząc od dnia upływu terminu płatności, uznaje się za niezagrożone i podlegające monitorowaniu; jeżeli jednak pojawią się informacje o problemach finansowych dłużnika, należy rozważyć utworzenie odpisu,
2) należności opóźnione od 6 do 12 miesięcy uznaje się za obarczone większym ryzykiem nieściągalności i tworzy się na nie odpisy w części lub w całości,
3) należności opóźnione powyżej 12 miesięcy uznaje się za zagrożone w dużym stopniu i tworzy się na nie odpisy w wysokości całej należności.

Podział ten nie jest normą prawną, lecz jedynie praktyką. Nie można więc stwierdzić, że okres 6 miesięcy jest „za krótki", ani że dopiero po 12 miesiącach odpis staje się obowiązkowy. Jeżeli dłużnik dotychczas płacił terminowo, a obecne opóźnienie wynika z jednorazowej okoliczności, jednostka może odstąpić od odpisu. Jeżeli jednak dotrą do niej informacje o kłopotach finansowych dłużnika (np. o zaległościach wobec innych kontrahentów, zajęciach komorniczych, wszczęciu restrukturyzacji), nawet krótkie opóźnienie może uzasadniać odpis. Zasadą zatem jest, że decyzję o utworzeniu odpisu podejmuje kierownik jednostki, a odpis powinien zostać utworzony najpóźniej na dzień bilansowy. Ustalając zasady tworzenia odpisów, kierownik jednostki może uwzględnić wytyczne Krajowego Standardu Rachunkowości nr 4 „Utrata wartości aktywów" (dalej: KSR nr 4) oraz stanowiska Komitetu Standardów Rachunkowości w sprawie rozrachunków z kontrahentami. Przyjęte zasady (np. progi wiekowania w procesie podziału nierozliczonych należności na grupy według czasu, procenty odpisów ogólnych) warto opisać w polityce rachunkowości. Zapewni to porównywalność między latami i ułatwi obronę szacunków podczas badania sprawozdania.

PRZYKŁAD

Spółka z o.o. „Alfa" dokonuje na 31 grudnia 2026 r. przeglądu należności handlowych. Ustala m.in., że:

eprasa.pl b3b1336df8

- dłużnik A zalega z zapłatą 4 miesiące, ale kwestionuje jakość dostawy i wystąpił z powództwem, dlatego spółka tworzy odpis na sporną kwotę niepokrytą gwarancją lub innym zabezpieczeniem (art. 35b ust. 1 pkt 3 uor),
- wobec dłużnika B ogłoszono w listopadzie 2026 r. upadłość, a należność w kwocie 41 500 zł nie jest niczym zabezpieczona i została zgłoszona sędziemu-komisarzowi, dlatego spółka tworzy odpis na 100% (art. 35b ust. 1 pkt 1 uor),
- dłużnik C spóźnia się 2 miesiące. Dotychczas płacił wzorowo, a opóźnienie wynika z przejściowego sporu co do numeru rachunku. Dlatego spółka odpisu nie tworzy, a należność jedynie monitoruje.

Odpisy ogólne (grupowe) na należności. Podstawą tworzenia odpisów ogólnych jest art. 35b ust. 1 pkt 5 uor. Jednostki o rozdrobnionej strukturze odbiorców (na przykład handel detaliczny, usługi masowe, sprzedaż wysyłkowa) nie są w stanie oceniać indywidualnie każdej z setek czy tysięcy drobnych należności. Mogą wówczas, w przypadkach uzasadnionych rodzajem prowadzonej działalności lub strukturą odbiorców, tworzyć odpis w wysokości wiarygodnie oszacowanej kwoty, w tym odpis ogólny na należności przeterminowane lub nieprzeterminowane o znacznym stopniu prawdopodobieństwa nieściągalności. Szacunek opiera się najczęściej na analizie historycznej ściągalności portfela (np. procent należności, które w ostatnich 3 latach okazały się nieściągalne) w powiązaniu z wiekowaniem sald. Metodę szacunku należy opisać w polityce rachunkowości i konsekwentnie stosować, weryfikując parametry co najmniej raz w roku. Trzeba przy tym pamiętać, że odpis ogólny, jako niepowiązany ze skonkretyzowanymi, uprawdopodobnionymi co do nieściągalności wierzytelnościami, nie może stanowić kosztu uzyskania przychodów.

PRZYKŁAD

Hurtownia „Beta" prowadzi na 31 grudnia 2026 r. wiekowanie portfela drobnych należności od kilkuset odbiorców o łącznej wartości 520 000 zł. Zgodnie z przyjętą polityką rachunkowości do każdego przedziału wiekowania przypisano wskaźnik odpisu ogólnego, ustalony na podstawie historycznej ściągalności portfela z ostatnich 3 lat:

- należności nieprzeterminowane w łącznej kwocie 348 000 zł, wskaźnik odpisu = 0% (ryzyko nieściągalności ocenia się jako znikome, odpisu ogólnego nie tworzy się),
- należności przeterminowane od 1 do 90 dn iw łącznej kwocie 62 000 zł, wskaźnik odpisu = 0% (zgodnie z polityką rachunkowości spółki krótkie opóźnienia w tym segmencie odbiorców mieszczą się w normalnym cyklu rozliczeń i same w sobie nie uzasadniają jeszcze odpisu ogólnego),
- należności przeterminowane od 91 do 180 dni w łącznej kwocie 26 000 zł, wskaźnik odpisu = 5%,
- należności przeterminowane od 6 do 12 miesięcyw łącznej kwocie 84 000 zł, wskaźnik odpisu = 25%.

eprasa.pl b3b1336df8

Odpis ogólny na 31 grudnia 2026 r. wynosi zatem: (26 000 zł × 5%) + (84 000 zł × 25%) = 1300 zł + 21 000 zł = 22 300 zł. Należy przy tym zwrócić uwagę, że należności indywidualnie zidentyfikowane jako zagrożone (np. spory sądowe, wiedza o pogarszającej się kondycji konkretnego odbiorcy) obejmowane są odrębnie odpisami indywidualnymi, niezależnie od wskaźnika ogólnego przypisanego do ich przedziału wiekowania.

Ewidencja w księgach rachunkowych

1. PK – utworzenie odpisu ogólnego na należności przeterminowane 91–180 dni (26 000 zł × 5%):

   Wn konto 76-1 „Pozostałe koszty operacyjne" 1 300 zł

   Ma konto 28 „Odpisy aktualizujące wartość należności" 1 300 zł

2. PK – utworzenie odpisu ogólnego na należności przeterminowane 6–12 miesięcy (84 000 zł × 25%):

   Wn konto 76-1 „Pozostałe koszty operacyjne" 21 000 zł

   Ma konto 28 „Odpisy aktualizujące wartość należności" 21 000 zł

Na kolejny dzień bilansowy (31 grudnia 2027 r.) odpis ogólny podlega ponownemu oszacowaniu. Jeżeli wyliczona kwota będzie wyższa, odpis się „dotwarza" (**Wn konto 76-1, Ma konto 28**), a jeżeli niższa, nadwyżkę rozwiązuje się na dobro pozostałych przychodów operacyjnych (**Wn konto 28, Ma konto 76-0**).

Zarówno dobór przedziałów wiekowania, jak i przypisanie im zerowego lub niezerowego wskaźnika, to w całości decyzja jednostki, zapisana w polityce rachunkowości, a nie wymóg ustawowy. Spółka o wyższej historycznej ściągalności portfela może zasadnie przyjąć próg 90 dni jako granicę, poniżej której odpisu w ogóle się nie nalicza. Jednostka o gorszych doświadczeniach windykacyjnych, np. w branży o wysokiej rotacji drobnych odbiorców detalicznych, może z kolei zastosować niezerowy wskaźnik już od pierwszego dnia przeterminowania. Niezależnie od przyjętego modelu, progi i wskaźniki należy weryfikować co najmniej raz w roku, w oparciu o aktualną historię spłat.

2. Ewidencja księgowa odpisu aktualizującego należność

Odpisu aktualizującego dokonuje się w wysokości różnicy między kwotą należności a kwotą, której wyegzekwowania jednostka oczekuje. Co bardzo istotne, przy naliczaniu odpisu uwzględnia się kwotę należności brutto, a więc wraz z należnym VAT, oraz ewentualne naliczone odsetki za zwłokę. Częstym błędem jest tworzenie odpisu wyłącznie na kwotę netto – tymczasem to cała kwota wymaganej zapłaty (z VAT) jest zagrożona i to ona figuruje na koncie rozrachunkowym.

Ewidencja w księgach rachunkowych. Zgodnie z art. 35b ust. 2 uor odpisy aktualizujące wartość należności zalicza się odpowiednio do pozostałych kosztów operacyjnych (w odniesieniu do wartości nominalnej należności głównej) lub do kosztów finansowych (w odniesieniu do naliczonych odsetek). Utworzenie odpisu ujmuje się zatem zapisami:

eprasa.pl b3b1336df8

- **Wn konto 76-1** „Pozostałe koszty operacyjne", **Ma konto 28** „Odpisy aktualizujące wartość należności", w części dotyczącej należności głównej,
- **Wn konto 75-1** „Koszty finansowe", **Ma konto 28** „Odpisy aktualizujące wartość należności", w części dotyczącej odsetek.

Do konta 28 wskazane jest prowadzenie ewidencji analitycznej według poszczególnych dłużników i tytułów należności. Bez niej nie da się prawidłowo rozliczyć późniejszego rozwiązania lub wykorzystania odpisu ani sporządzić noty do informacji dodatkowej. Podstawą zapisu jest dowód wewnętrzny „PK – polecenie księgowania", sporządzony w oparciu o decyzję kierownika jednostki.

PRZYKŁAD

Spółka z o.o. „Gamma" posiada przeterminowaną o 8 miesięcy należność z tytułu wykonanej usługi w kwocie brutto 57 195 zł (46 500 zł netto + 10 695 zł VAT). Do dnia bilansowego naliczyła kontrahentowi odsetki za zwłokę w kwocie 3180 zł (**Wn konto 20**, **Ma konto 75-0**). Z uwagi na pogarszającą się sytuację finansową dłużnika (zajęcia komornicze u innych wierzycieli) kierownik jednostki podjął w grudniu 2026 r. decyzję o utworzeniu odpisu aktualizującego na całą kwotę należności wraz z odsetkami. Rokiem obrotowym spółki jest rok kalendarzowy, sprawozdanie finansowe sporządza według załącznika nr 1 do uor, a rachunek zysków i strat w wariancie porównawczym.

Ewidencja w księgach rachunkowych

1. PK – utworzenie odpisu aktualizującego wartość należności:

Wn konto 76-1 „Pozostałe koszty operacyjne"	57 195 zł
Wn konto 75-1 „Koszty finansowe"	3 180 zł
Ma konto 28 „Odpisy aktualizujące wartość należności"	57 195 zł
Ma konto 28 „Odpisy aktualizujące wartość należności"	3 180 zł

Saldo **Wn konta 20** „Rozrachunki z odbiorcami" wynosi 60 375 zł, a saldo **Ma konta 28**: 60 375 zł. Wartość bilansowa należności wynosi zatem 0 zł. Należność nie zostanie wykazana w aktywach bilansu na 31 grudnia 2026 r. W rachunku zysków i strat (wariant porównawczy wg załącznika nr 1) kwotę 57 195 zł spółka zaprezentuje w pozycji E.II. „Aktualizacja wartości aktywów niefinansowych", a kwotę 3 180 zł w pozycji H.III. „Aktualizacja wartości aktywów finansowych".

PRZYKŁAD

Spółka „Omega" posiada należność od kontrahenta objętego postępowaniem restrukturyzacyjnym 112 000 zł brutto, umieszczoną w spisie wierzytelności. Należność jest zabezpieczona gwarancją bankową do kwoty 42 500 zł. Zgodnie z art. 35b ust. 1 pkt 1 uor odpis tworzy się do wysokości należności nieobjętej gwarancją lub innym zabezpieczeniem. W tym przypadku w kwocie: 112 000 zł − 42 500 zł = 69 500 zł.

Ewidencja w księgach rachunkowych

1. PK – utworzenie odpisu aktualizującego do wysokości należności niepokrytej zabezpieczeniem:

eprasa.pl b3b1336df8

Wn konto 76-1	„Pozostałe koszty operacyjne”	69 500 zł
Ma konto 28	„Odpisy aktualizujące wartość należności”	69 500 zł

W bilansie na 31 grudnia 2026 r. należność zostanie wykazana w wartości 42 500 zł, czyli dokładnie w kwocie, której odzyskania spółka może racjonalnie oczekiwać z gwarancji. Gdyby gwarant odmówił wypłaty albo zabezpieczenie wygasło, odpis należałoby podwyższyć do pełnej kwoty należności.

Należy pamiętać, że odpis aktualizujący koryguje wartość należności wyłącznie „technicznie”. Nie zwalnia to jednostki z dochodzenia zapłaty ani nie oznacza umorzenia długu wobec kontrahenta. Należność główna nadal figuruje na koncie 20 i nadal może (i powinna) być windykowana.

3. Częściowa spłata należności a zakres rozwiązania odpisu

Odpis aktualizujący pozostaje w księgach do czasu ustania przyczyny, dla której został utworzony. Jeżeli powód utworzenia odpisu wygaśnie, tzn. należność zostanie uregulowana przez kontrahenta, umorzona przez wierzyciela, uznana za nieściągalną albo ulegnie przedawnieniu, i jednocześnie nie pojawią się inne niekorzystne okoliczności, odpis podlega rozwiązaniu. Podstawą jest art. 35c uor, w którym stwierdza się, że:

§ *W przypadku ustania przyczyny, dla której dokonano odpisu aktualizującego wartość aktywów, w tym również odpisu z tytułu trwałej utraty wartości, równowartość całości lub odpowiedniej części uprzednio dokonanego odpisu aktualizującego zwiększa wartość danego składnika aktywów i podlega zaliczeniu odpowiednio do pozostałych przychodów operacyjnych lub przychodów finansowych.*

Z przepisu tego wynika wprost, że przy częściowej spłacie rozwiązuje się odpis do wysokości kwoty spłaconej przez dłużnika, nie zaś w całości. Spłata części należności nie oznacza bowiem, że ryzyko nieściągalności pozostałej części ustało. Przeciwnie, pozostała część nadal wymaga odpisu, chyba że okoliczności wskazują na poprawę sytuacji dłużnika. Utworzone odpisy wymagają weryfikacji nie później niż na dzień bilansowy. Samo rozwiązanie można natomiast księgować dwojako:

- na bieżąco, każdorazowo w momencie wpływu kolejnej raty, albo
- jednorazowo, jednak nie później niż na koniec roku obrotowego (por. art. 28 ust. 1 pkt 7 uor).

Wybór techniki warto opisać w polityce rachunkowości.

PRZYKŁAD

W październiku 2026 r. spółka „Delta” utworzyła odpis aktualizujący na 100% wartości należności od kontrahenta w kwocie 38 700 zł (**Wn konto 76-1**, **Ma konto 28**).

eprasa.pl b3b1336df8

Odsetek nie naliczano. W marcu 2027 r. kontrahent dokonał częściowej spłaty w wysokości 12 900 zł. W związku z tym spółka rozwiązała odpis w części odpowiadającej kwocie spłaty.

Ewidencja w księgach rachunkowych

1. WB – wpływ części należności na rachunek bankowy:

Wn konto 13-1 „Rachunek bieżący”	12 900 zł
Ma konto 20 „Rozrachunki z odbiorcami”	12 900 zł

2. PK – rozwiązanie odpisu aktualizującego w części odpowiadającej kwocie spłaconej przez dłużnika:

Wn konto 28 „Odpisy aktualizujące wartość należności”	12 900 zł
Ma konto 76-0 „Pozostałe przychody operacyjne”	12 900 zł

Po tych operacjach na koncie 20 „Rozrachunki z odbiorcami” pozostaje należność 25 800 zł, a na koncie 28 odpis w wysokości 25 800 zł. Wartość bilansowa nieuregulowanej części nadal wynosi 0 zł. Gdyby odpis obejmował także odsetki, jego rozwiązanie w części dotyczącej odsetek nastąpiłoby zapisem: **Wn konto 28**, **Ma konto 75-0** „Przychody finansowe”.

Sprzedaż (cesja) wierzytelności jako inny sposób ustania przyczyny odpisu. Spłata to nie jedyny sposób, w jaki może ustać przyczyna utworzenia odpisu. Wierzyciel może bowiem, na podstawie art. 509 ustawy z 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (dalej: k.c.), przenieść wierzytelność na osobę trzecią w drodze przelewu (cesji), bez zgody dłużnika, chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania. Taka transakcja ma zupełnie inny charakter księgowy niż zwykła sprzedaż towarów czy usług. Przychód z odpłatnego zbycia własnej wierzytelności kwalifikuje się zazwyczaj jako przychód finansowy (konto 75-0), w cenie ustalonej w umowie cesji, natomiast wartość zbywanej wierzytelności (zwykle brutto, wraz z VAT) obciąża koszty finansowe (konto 75-1). Firmy – w zależności od zapisów w polityce rachunkowości – mogą również stosować inną ewidencję, tj. na kontach pozostałych kosztów operacyjnych i pozostałych przychodów operacyjnych. Ponieważ cena uzyskana od nabywcy wierzytelności jest z reguły niższa od jej wartości nominalnej, na samej cesji wierzyciel zazwyczaj ponosi stratę. Jeżeli zbywana wierzytelność była wcześniej objęta odpisem aktualizującym, jej sprzedaż stanowi klasyczny przykład ustania przyczyny, dla której odpis utworzono. Skoro ryzyko nieściągalności przechodzi na nabywcę, jednostka nie ma już podstaw, by utrzymywać odpis we własnych księgach. Odpis podlega zatem rozwiązaniu na zasadach wynikających z art. 35c uor, równolegle z rozliczeniem samej sprzedaży. Cesja wierzytelności własnej nie podlega VAT. Nie jest ani dostawą towarów, ani świadczeniem usług, zatem sprzedający nie wykazuje z tego tytułu podatku należnego. Potwierdził to Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej w interpretacji indywidualnej z 12 maja 2022 r., sygn. 0114-KDIP4-3.4012.56.2022.3.MP. Organ podatkowy wyjaśnił w niej, że zbycie własnej wierzytelności nie jest dostawą towaru, ponieważ wierzytelność stanowi prawo majątkowe, a nie towar lub usługę w rozumieniu ustawy

eprasa.pl b3b1336df8

z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług. Jest jedynie wykonaniem prawa własności w odniesieniu do wierzytelności powstałej z innego tytułu. W konsekwencji transakcja zbycia wierzytelności własnych pozostaje poza zakresem opodatkowania podatkiem od towarów i usług.

PRZYKŁAD

Spółka z o.o. „Delta" posiada nieuregulowaną należność handlową w kwocie brutto 27 600 zł, objętą w całości odpisem aktualizującym utworzonym w 2026 r. Zamiast nadal dochodzić zapłaty, w marcu 2027 r. spółka zawarła z firmą windykacyjną umowę cesji tej wierzytelności, uzyskując cenę 19 000 zł.

Ewidencja w księgach rachunkowych

1. Umowa cesji – przychód finansowy z tytułu sprzedaży wierzytelności (cena z umowy):

Wn konto 24 „Pozostałe rozrachunki"	19 000 zł
Ma konto 75-0 „Przychody finansowe"	19 000 zł

2. PK – wartość zbytej (brutto) wierzytelności:

Wn konto 75-1 „Koszty finansowe"	27 600 zł
Ma konto 20 „Rozrachunki z odbiorcami"	27 600 zł

3. WB – wpływ zapłaty od nabywcy wierzytelności:

Wn konto 13-1 „Rachunek bieżący"	19 000 zł
Ma konto 24 „Pozostałe rozrachunki"	19 000 zł

4. PK – rozwiązanie odpisu aktualizującego wobec ustania przyczyny (sprzedaż wierzytelności):

Wn konto 28 „Odpisy aktualizujące wartość należności"	27 600 zł
Ma konto 76-0 „Pozostałe przychody operacyjne"	27 600 zł

Sama cesja przynosi spółce stratę finansową: 19 000 zł − 27 600 zł = (–)8600 zł. Jest ona jednak w całości skompensowana przychodem z rozwiązania odpisu 27 600 zł, bo koszt utraty wartości tej należności obciążył wynik już wcześniej, w roku utworzenia odpisu. Licząc łącznie oba lata, ekonomiczny efekt całej operacji to strata w wysokości 8600 zł, a więc różnicy między wartością nominalną wierzytelności a ceną uzyskaną od nabywcy.

4. Wyksięgowanie należności nieściągalnej objętej odpisem

W praktyce istotną kwestią są należności uznawane za nieściągalne, które wcześniej zostały w całości objęte odpisem aktualizującym. Mimo że ich wartość bilansowa wynosi wówczas zero, uznanie takiej należności za nieściągalną wciąż wywołuje określone skutki w ewidencji księgowej. Odpisaniu z ksiąg rachunkowych podlegają bowiem należności umorzone, przedawnione lub uznane za nieściągalne. Takie należności nie przyniosą jednostce w przyszłości żadnych korzyści, a więc nie spełniają definicji aktywów, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 12 uor. Nie mogą zatem pozostawać w ewidencji

eprasa.pl b3b1336df8

bilansowej ani być wykazywane w bilansie. Obowiązku tego nie wyłącza fakt wcześniejszego dokonania odpisu aktualizującego.

Sam mechanizm wyksięgowania określa art. 35b ust. 3 uor, w którym wskazuje się, że należności umorzone, przedawnione lub nieściągalne zmniejszają dokonane uprzednio odpisy aktualizujące ich wartość. Innymi słowy, odpis zostaje „wykorzystany". Wyksięgowanie następuje w korespondencji z kontem 28, nie później niż na dzień bilansowy:

- **Wn konto 28** „Odpisy aktualizujące wartość należności",
- **Ma konto 20** „Rozrachunki z odbiorcami".

Jeżeli odpis nie obejmował pełnej kwoty należności, część nieobjęta odpisem obciąża, na podstawie art. 35b ust. 4 uor, w momencie odpisania pozostałe koszty operacyjne (należność główna) lub koszty finansowe (odsetki): Wn konto 76-1 lub 75-1, Ma konto 20. W nocie do informacji dodatkowej taka operacja jest prezentowana w kolumnie „wykorzystanie" odpisów, w odróżnieniu od rozwiązania, które trafia do kolumny „uznanie za zbędne".

PRZYKŁAD

Spółka z o.o. „Epsilon" posiada nieuregulowaną od ponad roku należność z tytułu dostawy towarów w kwocie 26 400 zł, którą w 2025 r. objęła w całości odpisem aktualizującym. Sprawę skierowano do egzekucji komorniczej. W czerwcu 2026 r. spółka otrzymała postanowienie komornika o umorzeniu postępowania egzekucyjnego wobec stwierdzenia braku majątku dłużnika. Na tej podstawie uznała należność za nieściągalną i wyksięgowała ją z ksiąg rachunkowych.

Ewidencja w księgach rachunkowych

1. PK – wyksięgowanie należności objętej odpisem aktualizującym, uznanej za nieściągalną:

Wn konto 28 „Odpisy aktualizujące wartość należności"	26 400 zł
Ma konto 20 „Rozrachunki z odbiorcami"	26 400 zł

Operacja jest wynikowo neutralna, koszt został ujęty już w momencie tworzenia odpisu w 2025 r. Warto zwrócić uwagę na dokumentację. Podstawą uznania należności za nieściągalną powinien być wiarygodny dokument, np. postanowienie o umorzeniu egzekucji wobec braku majątku, postanowienie o oddaleniu wniosku o ogłoszenie upadłości z uwagi na ubóstwo masy czy postanowienie o zakończeniu postępowania upadłościowego. Ma to znaczenie nie tylko bilansowe, ale i podatkowe (o czym w części IV).

WAŻNE! Rozwiązanie odpisu (Wn 28 / Ma 76-0 lub 75-0) i wykorzystanie odpisu (Wn 28 / Ma 20) to dwie różne operacje o różnych skutkach. Pierwsza generuje przychód bilansowy, druga jest neutralna wynikowo. Mylenie tych zapisów to jeden z najczęstszych błędów ewidencyjnych w obszarze odpisów.

eprasa.pl b3b1336df8

Umorzenie należności (zwolnienie z długu) i przedawnienie. Na równi z należnościami nieściągalnymi traktuje się należności umorzone i przedawnione. Umorzenie wymaga, zgodnie z art. 508 k.c., zwolnienia dłużnika z długu przez wierzyciela oraz przyjęcia tego zwolnienia przez dłużnika (najczęściej w formie porozumienia lub ugody). Przedawnienie następuje z mocy prawa z upływem terminów określonych w k.c. Dla roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej oraz z tytułu sprzedaży dokonanej w zakresie działalności przedsiębiorstwa termin ten wynosi, co do zasady, 3 lata, przy czym koniec terminu przypada na ostatni dzień roku kalendarzowego. Służby księgowe powinny więc monitorować terminy przedawnienia i doprowadzać do ich przerwania (np. uznanie długu, mediacja, pozew) zanim należność stanie się bezwartościowa. Przedawniona należność nie może bowiem być kosztem podatkowym w żadnej formie.

Umorzenie wierzytelności ma dwustronny skutek podatkowy u wierzyciela. Z jednej strony musi on rozpoznać przychód w wysokości równowartości odpisu uprzednio zaliczonego do kosztów podatkowych – art. 12 ust. 1 pkt 4d ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (dalej: updop) i art. 14 ust. 2 pkt 7b ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (dalej: updof). Z drugiej jednak strony może zaliczyć do kosztów uzyskania przychodów kwotę umorzonej wierzytelności, którą uprzednio zarachował do przychodów należnych, do wysokości tego przychodu (art. 16 ust. 1 pkt 44 updop i odpowiednio art. 23 ust. 1 pkt 41 updof). W praktyce dla wierzytelności w pełni objętej wcześniej odpisem oba te elementy (przychód z rozwiązania odpisu i koszt z tytułu umorzenia) mogą się w istotnej części skompensować.

PRZYKŁAD

Spółka „Ypsilon" posiada należność 51 200 zł, objętą w 2025 r. odpisem aktualizującym w pełnej wysokości. W sierpniu 2026 r. strony zawarły ugodę, na podstawie której dłużnik zapłaci 30 200 zł, a spółka zwolni go z długu w pozostałej części, tj. 21 000 zł. Dłużnik zapłacił i przyjął zwolnienie z długu.

Ewidencja w księgach rachunkowych

1. WB – wpływ kwoty wynikającej z ugody:
   Wn konto 13-1 „Rachunek bieżący" 30 200 zł
   Ma konto 20 „Rozrachunki z odbiorcami" 30 200 zł
2. PK – rozwiązanie odpisu w części odpowiadającej spłacie (ustanie przyczyny):
   Wn konto 28 „Odpisy aktualizujące wartość należności" 30 200 zł
   Ma konto 76-0 „Pozostałe przychody operacyjne" 30 200 zł
3. PK – wyksięgowanie umorzonej części należności poprzez wykorzystanie odpisu:
   Wn konto 28 „Odpisy aktualizujące wartość należności" 21 000 zł
   Ma konto 20 „Rozrachunki z odbiorcami" 21 000 zł

Operacja nr 2 zwiększa wynik 2026 r. (przychód bilansowy z rozwiązania odpisu), natomiast operacja nr 3 jest wynikowo neutralna. Koszt umorzonej części obciążył wynik już w 2025 r. przy tworzeniu odpisu. Gdyby umorzona należność nie była wcześniej objęta odpisem, jej wyksięgowanie nastąpiłoby bezpośrednio w ciężar pozostałych kosztów operacyjnych (**Wn konto 76-1**, **Ma konto 20**): w kwocie brutto, wraz z VAT.

eprasa.pl b3b1336df8

5. Dochodzenie należności na drodze sądowej

Jeżeli jednostka kieruje sprawę o zapłatę należności na drogę postępowania sądowego, kwota wierzytelności staje się roszczeniem. Pod datą skierowania sprawy do sądu należność przeksięgowuje się z konta 20 „Rozrachunki z odbiorcami" na konto 24-6 „Należności dochodzone na drodze sądowej". Do konta 24-6 wskazane jest prowadzenie ewidencji analitycznej przede wszystkim w podziale na poszczególnych dłużników, a jej stan powinien być okresowo uzgadniany (inwentaryzacja metodą weryfikacji, porównania z dokumentacją prowadzoną przez radców prawnych lub obsługujące jednostkę kancelarie). Na koncie 24-6 nie ujmuje się jednak wydatków związanych z dochodzeniem należności, opłat sądowych, kosztów opinii biegłych, wynagrodzenia radcy prawnego lub adwokata. Tego rodzaju koszty, jako pośrednio związane z działalnością operacyjną, zalicza się na mocy art. 3 ust. 1 pkt 32 uor do pozostałych kosztów operacyjnych w momencie ich poniesienia. Skierowanie należności na drogę sądową zazwyczaj stanowi wystarczający powód, aby objąć ją odpisem aktualizującym. Należności dochodzone przed sądem są z reguły wątpliwe. Istnieje bowiem duże prawdopodobieństwo, że nie zostaną zapłacone dobrowolnie i mogą nie przynieść jednostce korzyści ekonomicznych.

Prawomocny wyrok na korzyść jednostki. W momencie uprawomocnienia się wyroku zasądzającego świadczenie na rzecz wierzyciela należności przestają być sporne. Wskazane jest wówczas przeksięgowanie ich z konta 24-6 z powrotem na właściwe konto rozrachunkowe (20). Zasądzone na rzecz jednostki koszty procesowe stanowią kwoty podwyższające należność objętą odpisem, dlatego, stosownie do art. 35b ust. 1 pkt 4 uor, o ich wartość podwyższa się zarówno należność, jak i odpis aktualizujący (Wn konto 20, Ma konto 28). Gdyby jednostka odpisu wcześniej nie utworzyła, zasądzone koszty procesowe odniosłaby na dobro pozostałych przychodów operacyjnych.

Spłata zasądzonej kwoty i rozwiązanie odpisu. Uregulowanie przez dłużnika zasądzonej kwoty oznacza ustanie przyczyny utrzymywania odpisu, który podlega wówczas rozwiązaniu (art. 35c uor) w części dotyczącej należności głównej i kosztów procesowych na dobro pozostałych przychodów operacyjnych (konto 76-0), a w części dotyczącej odsetek na dobro przychodów finansowych (konto 75-0).

PRZYKŁAD

Odbiorca spółki „Zeta" nie uregulował należności z tytułu dostawy towarów w kwocie brutto 54 120 zł (44 000 zł netto + 10 120 zł VAT). Spółka naliczyła odsetki za zwłokę 2760 zł (**Wn konto 20**, **Ma konto 75-0**). W lipcu 2026 r. spółka skierowała sprawę do sądu, uiszczając opłatę sądową 2844 zł, oraz utworzyła odpis aktualizujący na należność główną i odsetki. Spółka otrzymała prawomocny wyrok zasądzający należność główną wraz z odsetkami oraz zwrot kosztów procesowych 2844 zł. W listopadzie 2026 r. dłużnik spłacił całą zasądzoną kwotę 59 724 zł.

Ewidencja w księgach rachunkowych

1. PK – przeksięgowanie należności głównej wraz z odsetkami na należności dochodzone na drodze sądowej (54 120 zł + 2760 zł):

eprasa.pl b3b1336df8

Wn konto 24-6 „Należności dochodzone na drodze sądowej”	56 880 zł
Ma konto 20 „Rozrachunki z odbiorcami”	56 880 zł
2. PK – utworzenie odpisu aktualizującego:	
Wn konto 76-1 „Pozostałe koszty operacyjne”	54 120 zł
Wn konto 75-1 „Koszty finansowe”	2 760 zł
Ma konto 28 „Odpisy aktualizujące wartość należności”	54 120 zł
Ma konto 28 „Odpisy aktualizujące wartość należności”	2 760 zł
3. WB – uregulowanie opłaty sądowej:	
Wn konto 76-1 „Pozostałe koszty operacyjne”	2 844 zł
Ma konto 13-1 „Rachunek bieżący”	2 844 zł
4. PK – przeksięgowanie należności dochodzonych na drodze sądowej z powrotem na rozrachunki z odbiorcami:	
Wn konto 20 „Rozrachunki z odbiorcami”	56 880 zł
Ma konto 24-6 „Należności dochodzone na drodze sądowej”	56 880 zł
5. PK – zasądzone koszty procesowe podwyższające należność odpis aktualizujący (art. 35b ust. 1 pkt 4 uor):	
Wn konto 20 „Rozrachunki z odbiorcami”	2 844 zł
Ma konto 28 „Odpisy aktualizujące wartość należności”	2 844 zł
6. WB – wpływ zasądzonej kwoty (54 120 zł + 2 760 zł + 2 160 zł):	
Wn konto 13-1 „Rachunek bieżący”	59 724 zł
Ma konto 20 „Rozrachunki z odbiorcami”	59 724 zł
7. PK – rozwiązanie odpisu aktualizującego:	
Wn konto 28 „Odpisy aktualizujące wartość należności”	54 120 zł
Wn konto 28 „Odpisy aktualizujące wartość należności”	2 760 zł
Wn konto 28 „Odpisy aktualizujące wartość należności”	2 844 zł
Ma konto 76-0 „Pozostałe przychody operacyjne”	54 120 zł
Ma konto 75-0 „Przychody finansowe”	2 760 zł
Ma konto 76-0 „Pozostałe przychody operacyjne”	2 844 zł

6. Spłata należności przed zatwierdzeniem sprawozdania finansowego

Szczególna sytuacja powstaje, gdy odpis utworzono na dzień bilansowy (np. 31 grudnia 2026 r.), a dłużnik spłacił należność w kolejnym roku, jeszcze przed zatwierdzeniem sprawozdania finansowego za rok, w którym odpis utworzono. O sposobie postępowania rozstrzyga wówczas istotność zdarzenia. Zgodnie z art. 54 ust. 1 uor, jeżeli po sporządzeniu rocznego sprawozdania finansowego, a przed jego zatwierdzeniem, jednostka otrzymała informacje o zdarzeniach mających istotny wpływ na to sprawozdanie, powinna odpowiednio zmienić sprawozdanie, dokonując jednocześnie stosownych zapisów w księgach roku obrotowego, którego sprawozdanie dotyczy, oraz powiadomić biegłego rewidenta, który sprawozdanie bada lub zbadał. Jeżeli zaś zdarzenia po

eprasa.pl b3b1336df8

dniu bilansowym nie powodują zmiany stanu istniejącego na dzień bilansowy lub są nieistotne, odpowiednie wyjaśnienia zamieszcza się jedynie w informacji dodatkowej (ust. 6 pkt 2 dodatkowych informacji i objaśnień wg załącznika nr 1 do uor). Jeśli jest to:

- spłata istotna – wówczas korekta (wystornowanie) odpisu następuje w księgach roku, którego dotyczy sprawozdanie (tu: 2026); następuje przy tym ponowne sporządzenie sprawozdania, zaś w księgach roku następnego (2027) ujmuje się już wyłącznie samą spłatę,
- spłata nieistotna – wówczas następuje rozwiązanie odpisu na zasadach ogólnych, wynikających z art. 35c uor, na bieżąco w księgach roku spłaty (**Wn konto 28, Ma konto 76-0** lub **75-0**).

PRZYKŁAD

Spółka z o.o. „Eta" utworzyła w grudniu 2026 r. odpis aktualizujący wartość należności z tytułu wykonanej usługi w łącznej kwocie 156 200 zł, na którą składały się: należność główna 147 600 zł oraz odsetki naliczone do dnia bilansowego 8600 zł. Sprawozdanie finansowe za 2026 r. sporządzono w marcu 2027 r. W kwietniu 2027 r., przed zatwierdzeniem sprawozdania, kontrahent wpłacił zaległość wraz z odsetkami naliczonymi w 2027 r. w kwocie 800 zł, tj. łącznie 157 000 zł. Z uwagi na istotną wartość należności spółka uznała utworzony odpis za niezasadny, skorygowała go w księgach 2026 r. (storno czerwone) i ponownie sporządziła sprawozdanie finansowe za 2026 r., powiadamiając biegłego rewidenta.

Ewidencja w księgach rachunkowych

1. PK – utworzenie odpisu aktualizującego wartość należności:

Wn konto 76-1 „Pozostałe koszty operacyjne"	147 600 zł
Wn konto 75-1 „Koszty finansowe"	8 600 zł
Ma konto 28 „Odpisy aktualizujące wartość należności"	147 600 zł
Ma konto 28 „Odpisy aktualizujące wartość należności"	8 600 zł

2. PK – storno czerwone odpisu aktualizującego:

Wn konto 76-1 „Pozostałe koszty operacyjne"	(147 600) zł
Wn konto 75-1 „Koszty finansowe"	(8 600) zł
Ma konto 28 „Odpisy aktualizujące wartość należności"	(147 600) zł
Ma konto 28 „Odpisy aktualizujące wartość należności"	(8 600) zł

3. PK – odsetki naliczone w 2027 r. do dnia zapłaty:

Wn konto 20 „Rozrachunki z odbiorcami"	800 zł
Ma konto 75-0 „Przychody finansowe"	800 zł

4. WB – wpływ należności wraz z odsetkami (147 600 zł + 8 600 zł + 800 zł):

Wn konto 13-1 „Rachunek bieżący"	157 000 zł
Ma konto 20 „Rozrachunki z odbiorcami"	157 000 zł

W skorygowanym sprawozdaniu za 2026 r. spółka wykaże pełną kwotę należności wraz z odsetkami naliczonymi do dnia bilansowego w aktywach jako należności krótkoterminowe z tytułu dostaw i usług o okresie spłaty do 12 miesięcy, a wynik finansowy 2026 r. nie zostanie obciążony kosztem utworzenia odpisu. W informacji dodatkowej (ust. 1 pkt 7 uor) spółka poinformuje o odstąpieniu od odpisu ze względu na zapłatę otrzymaną w kwietniu 2027 r.

eprasa.pl b3b1336df8

7. Prezentacja odpisów w bilansie, rachunku zysków i strat oraz informacji dodatkowej

Bilans. Odpisów aktualizujących nie wykazuje się w odrębnych pozycjach bilansu. Zgodnie z art. 46 ust. 2 uor wykazana w aktywach wartość poszczególnych grup składników wynika z ich wartości księgowej skorygowanej m.in. o odpisy aktualizujące. Salda Ma konta 28 pomniejszają zatem wartość należności prezentowanych w aktywach (art. 46 ust. 2 pkt 3 uor). Jeżeli odpis obejmuje 100% należności, jej wartość bilansowa wynosi zero i należność w ogóle nie jest prezentowana w bilansie, choć nadal figuruje w ewidencji na koncie 20.

Rachunek zysków i strat. Miejsce prezentacji odpisów w rachunku zysków i strat zależy od rodzaju konta wynikowego oraz stosowanego załącznika do uor:

- załącznik nr 1 do uor, wariant kalkulacyjny – odpisy z konta 76-1 trafiają do pozycji H.II. „Aktualizacja wartości aktywów niefinansowych"; odpisy z konta 75-1 – do pozycji K.III. „Aktualizacja wartości aktywów finansowych",
- załącznik nr 1 do uor, wariant porównawczy – odpowiednio pozycja E.II. „Aktualizacja wartości aktywów niefinansowych" oraz pozycja H.III. „Aktualizacja wartości aktywów finansowych". Rozwiązanie odpisu prezentuje się analogicznie po stronie przychodowej: pozostałe przychody operacyjne w pozycji D.III. „Aktualizacja wartości aktywów niefinansowych", a przychody finansowe w grupie G,
- załącznik nr 4 do uor (jednostki mikro) – w ramach pozycji D. „Pozostałe koszty i straty, w tym aktualizacja wartości aktywów",
- załącznik nr 5 do uor (jednostki małe) – w wariancie kalkulacyjnym pozycja G. „Pozostałe koszty operacyjne, w tym: aktualizacja wartości aktywów niefinansowych" oraz pozycja I.III. „Aktualizacja wartości aktywów finansowych"; w wariancie porównawczym odpowiednio pozycja E oraz pozycja G.III.

Dodatkowe informacje i objaśnienia. Jednostki sporządzające sprawozdanie według załącznika nr 1 do uor ujawniają w dodatkowych informacjach i objaśnieniach m.in.:

- dane o odpisach aktualizujących wartość należności ze wskazaniem stanu na początek roku obrotowego, zwiększeń, wykorzystania, rozwiązania i stanu na koniec roku obrotowego (ust. 1 pkt 7),
- zmniejszenia (odpisy) i zwiększenia (odwrócenia odpisów) wartości grup rodzajowych środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych oraz inwestycji długoterminowych (ust. 1 pkt 1),
- wysokość i przyczyny odpisów aktualizujących środki trwałe (ust. 2 pkt 3),
- wysokość odpisów aktualizujących wartość zapasów (ust. 2 pkt 4).

PRZYKŁAD

Spółka z o.o. „Chi" prowadzi analitykę konta 28 w podziale na zdarzenia roku obrotowego. Na 1 stycznia 2026 r. stan odpisów aktualizujących wartość należności z tytułu

eprasa.pl b3b1336df8

dostaw i usług wynosił 19 400 zł. W ciągu 2026 r. spółka utworzyła nowe odpisy na łączną kwotę 33 600 zł, wyksięgowała (wykorzystała) odpisy na należności uznane za nieściągalne i przedawnione na kwotę 11 700 zł oraz rozwiązała odpisy, których przyczyna ustała (spłaty dłużników), na kwotę 8900 zł.

Rozwiązanie: Stan odpisów na 31 grudnia 2026 r. wynosi: 19 400 zł + 33 600 zł − 11 700 zł − 8900 zł = 32 400 zł. Dokładnie te same cztery liczby spółka zaprezentuje w ust. 1 pkt 7 dodatkowych informacji i objaśnień, w podziale na grupy należności, których dotyczą:

Wyszczególnienie	Kwota
Stan odpisów na 1 stycznia 2026 r.	19 400 zł
Zwiększenia (utworzenie odpisów)	33 600 zł
Wykorzystanie (należności nieściągalne, umorzone, przedawnione)	11 700 zł
Uznanie za zbędne (rozwiązanie odpisów)	8 900 zł
Stan odpisów na 31 grudnia 2026 r.	32 400 zł

II. Zapasy: towary, materiały i wyroby gotowe

1. Odpis na towary zalegające w magazynie – kryteria utraty wartości

Zasady wyceny zapasów. Rzeczowe składniki aktywów obrotowych wycenia się, zgodnie z art. 28 ust. 1 pkt 6 uor, według cen nabycia lub kosztów wytworzenia nie wyższych od cen ich sprzedaży netto na dzień bilansowy. Ceną sprzedaży netto jest możliwa do uzyskania na dzień bilansowy cena sprzedaży, bez VAT i podatku akcyzowego, pomniejszona o rabaty, upusty i inne podobne zmniejszenia oraz koszty związane z przystosowaniem składnika do sprzedaży i dokonaniem tej sprzedaży a powiększoną o należną dotację przedmiotową (art. 28 ust. 5 uor). Jeżeli ustalona w ten sposób cena sprzedaży netto okaże się niższa od wartości księgowej zapasu, różnicę wykazuje się w księgach jako odpis aktualizujący.

Uzupełnieniem wskazanej zasady wyceny jest art. 28 ust. 7 uor, który dotyczy trwałej utraty wartości. Przepis ten wskazuje, że trwała utrata wartości zachodzi, gdy istnieje duże prawdopodobieństwo, że kontrolowany przez jednostkę składnik aktywów nie przyniesie w przyszłości w znaczącej części lub w całości przewidywanych korzyści ekonomicznych. Uzasadnia to dokonanie odpisu aktualizującego doprowadzającego wartość składnika wynikającą z ksiąg rachunkowych do ceny sprzedaży netto, a w przypadku jej braku, do ustalonej w inny sposób wartości godziwej. Z kolei art. 34 ust. 5 uor przesądza o ujęciu wynikowym odpisu. Odpisy aktualizujące wartość rzeczowych składników aktywów obrotowych, związane z ich wyceną według cen sprzedaży netto zamiast

eprasa.pl b3b1336df8

cen nabycia (zakupu) lub kosztów wytworzenia, zalicza się do pozostałych kosztów operacyjnych.

Przyczyny utraty wartości zapasów. W praktyce utrata wartości zapasów wynika najczęściej z jednej z trzech przyczyn:

- utraty wartości użytkowej – uszkodzenie, zepsucie, upływ terminu przydatności, częściowa dekompletacja,
- utraty wartości handlowej – spadek cen rynkowych, zmiana mody i sezonu, postęp techniczny czyniący towar przestarzałym, wycofanie modelu przez producenta,
- zalegania w magazynie – spadek rotacji lub całkowity brak obrotu daną pozycją asortymentową.

Sygnałem zalegania zapasów są raporty wiekowania zapasów oraz ustalenia spisu z natury. Obniżka ceny sprzedaży wymaga odpisu aktualizującego tylko wtedy, gdy nowa cena sprzedaży netto spada poniżej wartości, w której zapas figuruje w księgach (ceny nabycia, zakupu lub kosztu wytworzenia). Jeżeli jednostka obniża cenę np. w ramach wyprzedaży posezonowej, ale nadal sprzedaje powyżej ceny zakupu, dochodzi jedynie do zmniejszenia realizowanej marży, co nie stanowi utraty wartości i nie wymaga odpisu. Przesłanki utraty wartości zapasów najczęściej ujawniają się przy okazji inwentaryzacji. Spis z natury pozwala zidentyfikować towary uszkodzone, przeterminowane i zalegające.

Ewidencja w księgach rachunkowych odpisu. Utworzenie odpisu aktualizującego wartość towarów lub materiałów ujmuje się zapisem:

- **Wn konto 76-1** „Pozostałe koszty operacyjne”,
- **Ma konto 34-7** „Odchylenia z tytułu aktualizacji wartości zapasów materiałów i towarów”.

Jeżeli przyczyna odpisu ustanie, np. wzrośnie popyt i ceny wrócą do poziomu przekraczającego cenę zakupu, odpis w całości lub w odpowiedniej części rozwiązuje się na podstawie art. 35c uor zapisem: Wn konto 34-7, Ma konto 76-0 „Pozostałe przychody operacyjne”.

PRZYKŁAD

W magazynie spółki „Theta” zalega od 14 miesięcy 670 szt. towaru T-100, ujętego w ewidencji w cenie zakupu: 26 zł/szt. (wartość ogółem: 17 420 zł). Ewidencję towarów spółka prowadzi w rzeczywistych cenach zakupu. Z analizy rynku przeprowadzonej w ramach inwentaryzacji wynika, że z uwagi na wprowadzenie przez producenta nowszego modelu możliwa do uzyskania cena sprzedaży netto wynosi obecnie: 17 zł/szt. Na 31 grudnia 2026 r. spółka utworzyła odpis aktualizujący w kwocie: 670 szt. $\times$ (26 zł/szt. $-$ 17 zł/szt.) $=$ 6030 zł.

Ewidencja w księgach rachunkowych

1. PK – odpis aktualizujący wartość towarów do poziomu ceny sprzedaży netto:

Wn konto 76-1 „Pozostałe koszty operacyjne”	6 030 zł

eprasa.pl b3b1336df8

Ma konto 34-7 „Odchylenia z tytułu aktualizacji wartości zapasów materiałów i towarów” 6 030 zł

W bilansie na 31 grudnia 2026 r. towary zostaną wykazane w pozycji B.I.4. „Towary” w wartości: 17 420 zł − 6 030 zł = 11 390 zł. W rachunku zysków i strat odpis obciąży pozycję „Aktualizacja wartości aktywów niefinansowych”, a jego wysokość spółka ujawni w ust. 2 pkt 4 dodatkowych informacji i objaśnień.

2. Wyksięgowanie odpisu przy sprzedaży towaru objętego odpisem

Odpis aktualizujący wartość towarów pozostaje na **koncie 34-7** „Odchylenia z tytułu aktualizacji wartości zapasów materiałów i towarów” do momentu rozchodu zapasu, którego dotyczy. Sprzedaż towaru objętego odpisem przebiega na zasadach ogólnych, tj. przychód ze sprzedaży ujmuje się na **koncie 73-0** „Przychody ze sprzedaży towarów”, a wartość sprzedanych towarów w cenach zakupu – na **koncie 73-1** „Wartość sprzedanych towarów”. Odpis przypadający na sprzedane sztuki wyksięgowuje się jednym z dwóch sposobów dopuszczanych w praktyce księgowej, tj. albo przeksięgowując go ze strony **Wn konta 34-7** na stronę **Ma konta 73-1** „Wartość sprzedanych towarów w cenach zakupu”, co pomniejsza wykazywany koszt sprzedanych towarów, albo odnosząc go na dobro **konta 76-0** „Pozostałe przychody operacyjne”. Wybór metody powinien wynikać z polityki rachunkowości jednostki (najczęściej z zakładowego planu kont) i być stosowany konsekwentnie. Należy przy tym podkreślić, że oba sposoby wyksięgowania odpisu przy sprzedaży są w praktyce księgowej akceptowane, a wybór między nimi nie wpływa na wynik finansowy – jest kwestią czytelności prezentacji. Zapis przez **konto 73-1** pomniejsza bezpośrednio koszt sprzedanych towarów, natomiast zapis przez **konto 76-0** bywa uznawany za czytelniejszy z punktu widzenia rozliczeń podatkowych, ponieważ wyraźnie oddziela kwotę niestanowiącą kosztu podatkowego (odpis) od kwoty, która nim jest (pełna wartość towaru w cenie zakupu). Niezależnie od wybranej metody wyksięgowanie odpisu przy sprzedaży poniżej ceny zakupu to co innego niż rozwiązanie odpisu z powodu ustania przyczyny. To drugie następuje, gdy towar odzyskuje wartość jeszcze przed sprzedażą, a nie dopiero w chwili samej sprzedaży ze stratą.

PRZYKŁAD

Na 31 grudnia 2026 r. spółka „Kappa” posiadała w ewidencji 670 szt. towaru T-100, nabytego w cenie zakupu 26 zł/szt. Z uwagi na spadek cen rynkowych na dzień bilansowy towar objęto odpisem aktualizującym do ceny sprzedaży netto 17 zł/szt., czyli w wysokości 9 zł/szt. (łącznie: 6030 zł). W lutym 2027 r. spółka sprzedała 400 szt. po cenie 17 zł/szt. netto. Wystawiła fakturę na kwotę: 6800 zł netto + VAT 23% w kwocie 1564 zł = 8364 zł brutto. Odpis przypadający na sprzedane sztuki wynosi: 400 szt. x 9 zł/szt. = 3600 zł.

Ewidencja w księgach rachunkowych

1. FS – faktura sprzedaży towarów:

Wn konto 20 „Rozrachunki z odbiorcami” 8 364 zł

eprasa.pl b3b1336df8

Ma konto 22-2 „Rozrachunki z US z tytułu VAT należnego” 1 564 zł

Ma konto 73-0 „Sprzedaż towarów” 6 800 zł

2. WZ – rozchód sprzedanych towarów w cenach zakupu (400 szt. × 26 zł/szt.):

Wn konto 73-1 „Wartość sprzedanych towarów w cenach zakupu” 10 400 zł

Ma konto 33 „Towary” 10 400 zł

3. PK – wyksięgowanie odpisu aktualizującego przypadającego na sprzedane towary (400 szt. × 9 zł/szt.):

Wn konto 34-7 „Odchylenia z tytułu aktualizacji wartości zapasów materiałów i towarów” 3 600 zł

Ma konto 73-1 „Wartość sprzedanych towarów w cenach zakupu” 3 600 zł

Odpis aktualizujący utworzony w 2026 r. nie stanowił kosztu uzyskania przychodów (art. 16 ust. 1 pkt 26a updop). Symetrycznie, jego wyksięgowanie w 2027 r. w kwocie 3600 zł nie stanowi przychodu podatkowego. Podatkowo spółka rozpoznaje w 2027 r. przychód 6800 zł oraz koszt uzyskania przychodów w wysokości pełnej ceny zakupu sprzedanych towarów 10 400 zł. Strata podatkowa na transakcji wynosi zatem 3600 zł. Bilansowo wynik na sprzedaży jest zerowy. Koszt sprzedanych towarów netto na koncie 73-1 wynosi po przeksięgowaniu odpisu 10 400 zł − 3600 zł = 6800 zł, dokładnie tyle, ile wynosi przychód ze sprzedaży, ponieważ koszt utraty wartości został ujęty już w 2026 r. w postaci odpisu.

3. Likwidacja towarów niezdatnych do sprzedaży: część objęta i nieobjęta odpisem

Jeżeli towary całkowicie utraciły przydatność (przeterminowanie, zniszczenie, brak jakiegokolwiek popytu), jednostka podejmuje decyzję o ich fizycznej likwidacji. Wyksięgowanie zlikwidowanych towarów z ewidencji następuje dwutorowo, tj. w części pokrytej wcześniejszym odpisem – w ciężar konta 34-7 (odpis zostaje „wykorzystany”), a w części nieobjętej odpisem – w ciężar pozostałych kosztów operacyjnych. Koszty utylizacji (np. faktura firmy utylizacyjnej) obciążają pozostałe koszty operacyjne w momencie poniesienia. Podstawą wyksięgowania jest protokół fizycznej likwidacji wraz z dowodami przekazania do utylizacji. Dokumentacja ta ma również kluczowe znaczenie dowodowe dla rozliczeń podatkowych.

PRZYKŁAD

W magazynie spółki „Sigma” pozostawało 270 szt. towaru T-100, ujętych w ewidencji w cenie zakupu 26 zł/szt. (wartość 7020 zł), na które na dzień bilansowy 31 grudnia 2026 r. utworzono odpis aktualizujący w wysokości 9 zł/szt. (łącznie 2430 zł). W czerwcu 2027 r., wobec całkowitego braku popytu i uszkodzeń magazynowych, komisja likwidacyjna zakwalifikowała pozostałe sztuki do fizycznej likwidacji. Towary przekazano do utylizacji, faktura za usługę utylizacji: 640 zł netto (VAT podlega odliczeniu).

Ewidencja w księgach rachunkowych

1. PK – wyksięgowanie zlikwidowanych towarów na podstawie protokołu likwidacji:

Wn konto 34-7 „Odchylenia z tytułu aktualizacji wartości zapasów materiałów i towarów” 2 430 zł

eprasa.pl b3b1336df8

Wn konto 76-1 „Pozostałe koszty operacyjne”	4 590 zł
Ma konto 33 „Towary”	2 430 zł
Ma konto 33 „Towary”	4 590 zł

2. FZ – koszt usługi utylizacji (wartość netto):

Wn konto 76-1 „Pozostałe koszty operacyjne”	640 zł
Ma konto 21 „Rozrachunki z dostawcami”	640 zł

Likwidacja to „wykorzystanie” odpisu. Zapis Wn 34-7 / Ma 33 jest neutralny wynikowo, bo koszt ujęto już w momencie utworzenia odpisu. Na wynik 2027 r. wpływa jedynie część niepokryta odpisem (4590 zł) oraz koszt utylizacji (640 zł).

4. Odpis na wyroby gotowe przy ewidencji kosztów w zespołach 4 i 5

U producentów sporządzających rachunek zysków i strat w wariancie porównawczym i prowadzących ewidencję kosztów równolegle w zespołach 4 i 5 odpis aktualizujący wartość wyrobów gotowych wymaga zastosowania kont obrotów wewnętrznych. Chodzi o zachowanie tzw. zamkniętego kręgu kosztów. Odpis obciąża pozostałe koszty operacyjne (a więc „wychodzi” poza krąg), dlatego równolegle rejestruje się go na **kontach 79-0** „Obroty wewnętrzne” i **79-1** „Koszty obrotów wewnętrznych”. Ujęcie odpisu przebiega zapisami:

- **Wn konto 76-1** „Pozostałe koszty operacyjne”, **Ma konto 79-0** „Obroty wewnętrzne”,
- **Wn konto 79-1** „Koszty obrotów wewnętrznych”, **Ma konto 62-1** „Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości zapasów produktów i półproduktów”.

PRZYKŁAD

Spółka produkcyjna „Jota” posiada na 31 grudnia 2026 r. partię wyrobów gotowych o koszcie wytworzenia 44 000 zł. Możliwa do uzyskania cena sprzedaży netto tej partii wynosi 31 000 zł. Spółka utworzyła odpis aktualizujący w kwocie 13 000 zł. Koszty ewidencjonuje w zespołach 4 i 5, a rachunek zysków i strat sporządza w wariancie porównawczym.

Ewidencja w księgach rachunkowych

1. PK – odpis aktualizujący wartość wyrobów gotowych:

Wn konto 76-1 „Pozostałe koszty operacyjne”	13 000 zł
Ma konto 79-0 „Obroty wewnętrzne”	13 000 zł

2. PK – równoległe ujęcie odpisu na koncie korygującym wartość produktów:

Wn konto 79-1 „Koszty obrotów wewnętrznych”	13 000 zł
Ma konto 62-1 „Odpisy aktualizujące (…) produktów i półproduktów”	13 000 zł

Na dzień bilansowy saldo **konta 79-0** podlega przeksięgowaniu na **konto 86** „Wynik finansowy”, a saldo **konta 79-1** – na **konto 49** „Rozliczenie kosztów”. Zapewnia to prawidłowe ustalenie zmiany stanu produktów. W bilansie wyroby gotowe zostaną wykazane w wartości: 44 000 zł − 13 000 zł = 31 000 zł (pozycja B.I.3. „Produkty gotowe”).

eprasa.pl b3b1336df8

III. Aktywa trwałe i finansowe

1. Odpis z tytułu trwałej utraty wartości środka trwałego

Środki trwałe wycenia się według cen nabycia lub kosztów wytworzenia (albo wartości przeszacowanej), pomniejszonych o odpisy amortyzacyjne lub umorzeniowe, a także o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości (art. 28 ust. 1 pkt 1 uor). O trwałej utracie wartości przesądza (jak już wskazano – art. 28 ust. 7 uor) duże prawdopodobieństwo, że składnik nie przyniesie w przyszłości w znaczącej części lub w całości przewidywanych korzyści ekonomicznych. W art. 32 ust. 4 uor wymienione zostały przykładowe okoliczności uzasadniające odpis w odniesieniu do środków trwałych. Są nimi:

- zmiana technologii produkcji,
- przeznaczenie do likwidacji,
- wycofanie z używania lub inne przyczyny powodujące trwałą utratę wartości.

Krajowy Standard Rachunkowości nr 11 „Środki trwałe" dodaje do tego katalogu m.in. skutki zdarzeń losowych (pożar, powódź, poważne uszkodzenie) oraz zmianę rodzaju prowadzonej działalności. Odpis aktualizujący doprowadza wartość księgową netto środka trwałego do ceny sprzedaży netto, a w przypadku jej braku, do ustalonej w inny sposób wartości godziwej. Zgodnie z KSR nr 4 „Utrata wartości aktywów" jednostka nie rzadziej niż na każdy dzień bilansowy ustala, czy zachodzi potrzeba przeprowadzenia procedury aktualizacji wyceny, badając okoliczności wynikające z zewnętrznych i wewnętrznych źródeł informacji (pkt 4.2–4.3 KSR nr 4), np. spadek cen rynkowych, zmiany technologiczne i prawne, fizyczne uszkodzenie, plany restrukturyzacji, pogorszenie wyników osiąganych przez dany obiekt. Odpisy aktualizujące z tytułu trwałej utraty wartości środków trwałych zalicza się do pozostałych kosztów operacyjnych (art. 3 ust. 1 pkt 32 lit. f uor):

- **Wn konto 76-1** „Pozostałe koszty operacyjne",
- **Ma konto 07-4** „Odpisy z tytułu trwałej utraty wartości środków trwałych".

PRZYKŁAD

W związku ze zmianą technologii produkcji spółka „Epsilon" wycofała w grudniu 2026 r. z używania linię produkcyjną o wartości początkowej 300 000 zł i dotychczasowym umorzeniu 180 000 zł (wartość księgowa netto 120 000 zł). Na podstawie ofert rynkowych ustalono, że możliwa do uzyskania cena sprzedaży netto linii wynosi 71 500 zł. Spółka utworzyła odpis z tytułu trwałej utraty wartości: 120 000 zł – 71 500 zł = 48 500 zł.

Ewidencja w księgach rachunkowych

1. PK – odpis z tytułu trwałej utraty wartości środka trwałego:

Wn konto 76-1 „Pozostałe koszty operacyjne"		48 500 zł
Ma konto 07-4 „Odpisy z tytułu trwałej utraty wartości środków trwałych"		48 500 zł

W bilansie na 31 grudnia 2026 r. linia zostanie wykazana w wartości: 300 000 zł – 180 000 zł – 48 500 zł = 71 500 zł. W dodatkowych informacjach i objaśnieniach spółka ujawni wysokość i przyczynę odpisu (ust. 2 pkt 3) oraz ujmie go w tabeli ruchu środków trwałych (ust. 1 pkt 1).

eprasa.pl b3b1336df8

2. Sprzedaż środka trwałego objętego odpisem a obowiązek rozwiązania odpisu

Sprzedaż środka trwałego objętego odpisem z tytułu trwałej utraty wartości nie stanowi przesłanki rozwiązania odpisu. Rozwiązanie odpisu na podstawie art. 35c uor jest zasadne wyłącznie wtedy, gdy ustała przyczyna jego utworzenia, a zbycie składnika takiego ustania nie oznacza (składnik nie odzyskał wartości, jednostka jedynie wyzbywa się go z majątku). Odpis uczestniczy natomiast w technicznym wyksięgowaniu środka trwałego z ewidencji, tj. saldo **konta 07-4** „Odpisy z tytułu trwałej utraty wartości środków trwałych", obok umorzenia z **konta 07-1,** pomniejsza wartość początkową wyksięgowywanego obiektu, a w pozostałe koszty operacyjne trafia wyłącznie niezamortyzowana wartość netto (art. 3 ust. 1 pkt 32 lit. b uor). Podstawą wyksięgowania jest dowód LT.

PRZYKŁAD

Spółka „Psi" wycofała w grudniu 2026 r. z używania linię produkcyjną o wartości początkowej 300 000 zł, umorzeniu 180 000 zł oraz utworzonym na dzień bilansowy odpisie z tytułu trwałej utraty wartości 48 500 zł. Do dnia sprzedaży spółka nie naliczała już amortyzacji bilansowej od tej, wycofanej z używania, linii. W maju 2027 r. spółka sprzedała linię za 82 000 zł netto + VAT 23%, tj. 18 860 zł.

Ewidencja w księgach rachunkowych

1. FS – faktura sprzedaży środka trwałego:

Wn konto 24 „Pozostałe rozrachunki"	100 860 zł
Ma konto 22-2 „Rozrachunki z US z tytułu VAT należnego"	18 860 zł
Ma konto 76-0 „Pozostałe przychody operacyjne"	82 000 zł

2. LT – wyksięgowanie sprzedanego środka trwałego z ewidencji:

Wn konto 07-1 „Umorzenie środków trwałych"	180 000 zł
Wn konto 07-4 „Odpisy z tytułu trwałej utraty wartości środków trwałych"	48 500 zł
Wn konto 76-1 „Pozostałe koszty operacyjne"	71 500 zł
Ma konto 01 „Środki trwałe"	300 000 zł

Bilansowy wynik na sprzedaży wynosi: 82 000 zł − 71 500 zł = 10 500 zł. Podatkowo natomiast kosztem uzyskania przychodów jest wartość początkowa pomniejszona o sumę podatkowych odpisów amortyzacyjnych. Odpis z tytułu trwałej utraty wartości, jako niestanowiący kosztu podatkowego w momencie utworzenia, jest „odzyskiwany" właśnie w momencie zbycia. Przy założeniu, że amortyzacja podatkowa była naliczana do dnia sprzedaży i wyniosła narastająco np. 201 000 zł, podatkowy koszt zbycia wyniesie: 300 000 zł − 201 000 zł = 99 000 zł, a podatkowy wynik na transakcji: 82 000 zł − 99 000 zł = strata 17 000 zł.

3. Ponowne wykorzystanie środka trwałego (odwrócenie odpisu i powrót do amortyzacji)

Środek trwały wycofany z używania na skutek braku przydatności gospodarczej obejmuje się odpisem doprowadzającym jego wartość do ceny sprzedaży netto (lub wartości

eprasa.pl b3b1336df8

godziwej). Inaczej wygląda sytuacja, gdy po latach składnik ma być ponownie wykorzystywany. Zgodnie z KSR nr 4 na każdy dzień bilansowy jednostka ocenia, czy zaistniały korzystne przesłanki wskazujące, że dokonany w okresach ubiegłych odpis aktualizujący stał się zbędny albo wymaga zmniejszenia. W przypadku stwierdzenia takich przesłanek jednostka ponownie ustala wartość odzyskiwalną składnika i odwraca odpis w całości lub w części, na dobro pozostałych przychodów operacyjnych:

- **Wn konto 07-4** „Odpisy z tytułu trwałej utraty wartości środków trwałych",
- **Ma konto 76-0** „Pozostałe przychody operacyjne".

Limity odwrócenia odpisu. KSR nr 4 „Utrata wartości aktywów" (pkt 9.7 KSR nr 4) wskazuje, że korekta (odwrócenie) odpisu nie może być wyższa od:

- uprzednio dokonanego odpisu aktualizującego,
- wartości odzyskiwalnej ustalonej na dzień bilansowy.

Ponadto, co ma największe znaczenie praktyczne w przypadku odpisów sprzed wielu lat, korekta nie może powodować, że wartość bilansowa składnika będzie wyższa od wartości, w jakiej byłby on wykazany w księgach na dzień bilansowy, gdyby odpis w ogóle nie nastąpił. Wartość tę należy ustalić z uwzględnieniem zakumulowanej amortyzacji. Należy zatem odtworzyć hipotetyczną ścieżkę amortyzacji, tj. ustalić, jaka byłaby dziś wartość netto składnika, gdyby przez cały okres wyłączenia z używania podlegał on planowej amortyzacji. Może się okazać, że po kilkunastu latach hipotetyczna wartość netto jest już bliska zeru. Wówczas odwrócenie odpisu i dalsza amortyzacja bilansowa nie mają uzasadnienia. Odwrócenie odpisu podwyższa wartość bilansową składnika i wpływa na wynik okresu (pozostałe przychody operacyjne lub, w przypadku aktywów finansowych, przychody finansowe). Przy aktywach amortyzowanych odwrócenie odpisu wymaga ponadto ustalenia wartości pozostałej do zamortyzowania oraz ponownej oceny okresu ekonomicznej użyteczności składnika. W konsekwencji konieczne może być odpowiednie skorygowanie dalszych odpisów amortyzacyjnych.

PRZYKŁAD

Spółka „Lambda" posiada budynek magazynowy o wartości początkowej 468 000 zł, amortyzowany stawką 2,5% (roczny odpis amortyzacyjny 11 700 zł). Z końcem 2020 r., wobec wycofania budynku z używania, objęto go odpisem z tytułu trwałej utraty wartości na całą ówczesną wartość netto 210 000 zł. Od września 2026 r. budynek będzie ponownie wykorzystywany w działalności, ze względu na wzrost zapotrzebowania na powierzchnię magazynową. Wartość odzyskiwalna ustalona na podstawie wyceny przekracza 153 000 zł.

Ustalenie limitu odwrócenia (zgodnie z pkt 9.7 KSR nr 4). Gdyby odpisu nie dokonano, budynek podlegałby amortyzacji przez 5 pełnych lat (2021–2025) oraz 8 miesięcy 2026 r. (styczeń–sierpień, bo dopiero od września wznawia się jego wykorzystanie): $5 \times 11\,700$ zł $+ 8/12 \times 11\,700$ zł $= 58\,500$ zł $+ 7800$ zł $= 66\,300$ zł. Jego hipotetyczna wartość netto wynosiłaby zatem: 210 000 zł $-$ 66 300 zł $=$ 143 700 zł. Odwrócenie odpisu nie może więc przekroczyć tej kwoty.

eprasa.pl b3b1336df8

Ewidencja w księgach rachunkowych (wrzesień 2026 r.):

1. PK – odwrócenie odpisu z tytułu trwałej utraty wartości do wysokości limitu wynikającego z pkt 9.7 KSR nr 4:

   Wn konto 07-4 „Odpisy z tytułu trwałej utraty wartości środków trwałych" 143 700 zł

   Ma konto 76-0 „Pozostałe przychody operacyjne" 143 700 zł

2. PK – przeksięgowanie nieodwróconej części odpisu na konto umorzenia (wariant porządkujący ewidencję, do opisania w polityce rachunkowości):

   Wn konto 07-4 „Odpisy z tytułu trwałej utraty wartości środków trwałych" 66 300 zł

   Ma konto 07-1 „Umorzenie środków trwałych" 66 300 zł

Nieodwrócona część odpisu, tj. 66 300 zł, odpowiada amortyzacji, która zostałaby naliczona w okresie wyłączenia budynku z używania. Pozostaje więc w księgach jako korekta wartości składnika (w praktyce część jednostek przeksięgowuje ją na konto umorzenia zapisem: **Wn konto 07-4**, **Ma konto 07-1**, co porządkuje ewidencję). Rozwiązanie takie warto opisać w polityce rachunkowości. Od momentu przywrócenia do używania spółka wznawia amortyzację bilansową od nowej wartości netto, tj. 143 700 zł, po zweryfikowaniu okresu dalszej ekonomicznej użyteczności budynku.

Odpis z tytułu trwałej utraty wartości a amortyzacja podatkowa. Bilansowy odpis z tytułu trwałej utraty wartości nie wywołuje skutków w amortyzacji podatkowej. Sam odpis nie jest kosztem podatkowym. Nie przerywa też podatkowych odpisów amortyzacyjnych. Są one kontynuowane, dopóki nie zajdą ustawowe przesłanki ich zakończenia: zbycie, likwidacja, stwierdzenie niedoboru. Mogą też zostać zawieszone, gdy składnik przestał być używany na skutek zaprzestania działalności, w której był wykorzystywany (art. 16c pkt 5 updop, odpowiednio art. 22c pkt 5 updof). Samo czasowe wyłączenie pojedynczego składnika z eksploatacji, przy kontynuowanej działalności, nie przerywa jednak amortyzacji podatkowej. W skrajnym przypadku umorzenie wraz z odpisem mogą objąć całą wartość bilansową. Dalsza amortyzacja podatkowa jest wtedy ujmowana wyłącznie statystycznie, pozabilansowo, bo bilansowo nie ma już czego amortyzować. Symetrycznie, odwrócenie odpisu na dobro konta 76-0 nie stanowi przychodu podatkowego. Wynika to stąd, że wcześniejsze utworzenie odpisu nie było kosztem podatkowym.

4. Odpis na składnik majątku o mieszanym przeznaczeniu a estoński CIT

Zupełnie odrębny problem pojawia się u spółek opodatkowanych ryczałtem od dochodów spółek, potocznie zwanym estońskim CIT, które posiadają środki trwałe wykorzystywane jednocześnie do celów służbowych i prywatnych, np. wspólników lub pracowników (typowy przykład to samochód osobowy, ale dotyczy to również laptopów czy innego sprzętu). Zgodnie z art. 28m ust. 4 i 4a updop do ukrytych zysków (gdy z majątku korzysta wspólnik) albo do wydatków niezwiązanych z działalnością gospodarczą (gdy korzysta pracownik) zalicza się, w wysokości 50%, nie tylko bieżące wydatki eksploatacyjne i odpisy amortyzacyjne takich składników, lecz również odpisy z tytułu trwałej utraty wartości. Odpis taki,

eprasa.pl b3b1336df8

mimo że nie wiąże się z żadnym bezpośrednim świadczeniem na rzecz wspólnika czy pracownika, jest – z ekonomicznego punktu widzenia – tym samym zdarzeniem co amortyzacja, tj. przyspieszonym rozliczeniem w koszty wartości początkowej środka trwałego. Organy podatkowe traktują więc jego część przypadającą na użytek prywatny tak samo, jakby była przyspieszoną konsumpcją majątku spółki przez osobę prywatną.

Podatek ustala się według stawki właściwej dla danej spółki (10% dla małego podatnika i podatnika rozpoczynającego działalność, 20% dla pozostałych), płatnego do 20. dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym doszło do udostępnienia składnika do celów prywatnych lub poniesiono wydatek (art. 28t ust. 1 pkt 4 updop). Co istotne, obciąża on wynik finansowy roku, którego dotyczy zdarzenie, nawet jeśli sam odpis zaksięgowano dopiero w kolejnym roku, ale jeszcze w księgach roku, do którego się odnosi.

PRZYKŁAD

Spółka z o.o. opodatkowana estońskim CIT (niebędąca małym podatnikiem) posiada laptop wykorzystywany częściowo do celów prywatnych jednego ze wspólników. Wartość początkowa laptopa wynosi 26 500 zł, a przy rocznej stawce amortyzacji 24% miesięczny odpis amortyzacyjny to 530 zł. W grudniu 2026 r., z uwagi na planowaną wymianę sprzętu, spółka dokonała odpisu z tytułu trwałej utraty wartości laptopa w kwocie 4300 zł, doprowadzając jego wartość bilansową do ceny sprzedaży netto.

Podstawę opodatkowania z tytułu ukrytych zysków za grudzień 2026 r. stanowi 50% sumy miesięcznego odpisu amortyzacyjnego i odpisu z tytułu trwałej utraty wartości: (530 zł + 4300 zł) × 50% = 2415 zł. Estoński CIT według stawki 20% wyniesie: 2415 zł × 20% = 483 zł.

Ewidencja w księgach rachunkowych

1. PK – odpis amortyzacyjny za grudzień, w części niestanowiącej ukrytych zysków:
   Wn konto 40-0/1 „Amortyzacja (część niestanowiąca ukrytych zysków)" 265 zł
   Ma konto 07-1 „Umorzenie środków trwałych" 265 zł
2. PK – odpis amortyzacyjny za grudzień, w części stanowiącej ukryte zyski:
   Wn konto 40-0/2 „Amortyzacja (część stanowiąca ukryte zyski)" 265 zł
   Ma konto 07-1 „Umorzenie środków trwałych" 265 zł
3. PK – odpis z tytułu trwałej utraty wartości, w części niestanowiącej ukrytych zysków:
   Wn konto 76-1/1 „Pozostałe koszty operacyjne (część niestanowiąca ukrytych zysków)" 2 150 zł
   Ma konto 07-4 „Odpisy z tytułu trwałej utraty wartości środków trwałych" 2 150 zł
4. PK – odpis z tytułu trwałej utraty wartości, w części stanowiącej ukryte zyski:
   Wn konto 76-1/2 „Pozostałe koszty operacyjne (część stanowiąca ukryte zyski)" 2 150 zł
   Ma konto 07-4 „Odpisy z tytułu trwałej utraty wartości środków trwałych" 2 150 zł

eprasa.pl b3b1336df8

5. PK – estoński CIT od ukrytych zysków za grudzień 2026 r.:
   Wn konto 87 „Podatek dochodowy i inne obowiązkowe obciążenia wyniku" 483 zł
   Ma konto 22 „Rozrachunki publicznoprawne" 483 zł
6. WB – zapłata podatku do 20 stycznia 2027 r.:
   Wn konto 22 „Rozrachunki publicznoprawne" 483 zł
   Ma konto 13-1 „Rachunek bieżący" 483 zł

5. Odpis na udziały i akcje

Udziały w innych jednostkach oraz inne inwestycje zaliczone do aktywów trwałych wycenia się według ceny nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości lub według wartości godziwej albo skorygowanej ceny nabycia (art. 28 ust. 1 pkt 3 uor). Typową przesłanką odpisu jest postawienie spółki, której udziały posiadamy, w stan likwidacji lub upadłości, trwałe generowanie przez nią strat pochłaniających kapitały własne czy utrata przez nią kluczowego rynku. Ponieważ udziały i akcje są aktywami finansowymi, odpis obciąża, inaczej niż ma to miejsce przy aktywach niefinansowych, koszty finansowe:

- **Wn konto 75-1** „Koszty finansowe",
- **Ma konto 03-5** „Odpisy aktualizujące długoterminowe aktywa finansowe".

Salda **konta 03-5** nie wykazuje się w bilansie odrębnie. Pomniejsza ono wartość udziałów prezentowanych w aktywach trwałych (przy odpisie 100% wartość bilansowa udziałów wynosi zero). Ustanie przyczyny odpisu (np. skuteczne zakończenie restrukturyzacji spółki zależnej) skutkuje jego odwróceniem na dobro przychodów finansowych: **Wn konto 03-5, Ma konto 75-0**.

PRZYKŁAD

Spółka „Mi" posiada udziały w spółce z o.o. „Ni" o wartości w cenie nabycia 165 000 zł. W listopadzie 2026 r. zgromadzenie wspólników spółki „Ni" podjęło uchwałę o rozwiązaniu spółki i otwarciu likwidacji. Z bilansu likwidacyjnego wynika, że majątek nie wystarczy na jakiekolwiek wypłaty dla wspólników. Spółka „Mi" utworzyła odpis z tytułu trwałej utraty wartości udziałów w pełnej wysokości 165 000 zł.

Ewidencja w księgach rachunkowych

1. PK – odpis z tytułu trwałej utraty wartości udziałów:

Wn konto 75-1 „Koszty finansowe" 165 000 zł

Ma konto 03-5 „Odpisy aktualizujące długoterminowe aktywa finansowe" 165 000 zł

W rachunku zysków i strat odpis zostanie zaprezentowany w pozycji „Aktualizacja wartości aktywów finansowych". Podatkowo odpis nie stanowi kosztu uzyskania przychodów. Koszt nabycia udziałów będzie mógł zostać rozliczony dopiero w momencie ich odpłatnego zbycia albo, w razie zakończenia likwidacji bez zaspokojenia, na zasadach właściwych dla likwidacji, zgodnie z przepisami updop.

eprasa.pl b3b1336df8

IV. Rozliczenia podatkowe odpisów aktualizujących

1. Odpis na należność jako koszt podatkowy

Punktem wyjścia jest reguła generalna wskazująca, że odpisy aktualizujące nie stanowią kosztów uzyskania przychodów. W podatku dochodowym od osób prawnych wynika to z art. 16 ust. 1 pkt 26a updop, a w podatku dochodowym od osób fizycznych z art. 23 ust. 1 pkt 21 updof. Reguła ta obejmuje bez wyjątku odpisy na zapasy, środki trwałe, wartości niematerialne i prawne oraz aktywa finansowe. Odpisy te nigdy nie są kosztem podatkowym (koszt podatkowy „odzyskuje się" dopiero przy rozchodzie składnika: sprzedaży, likwidacji itd.). Te same przepisy przewidują jednak wyjątek, tj. kosztem uzyskania przychodów są odpisy aktualizujące wartość należności, określone w ustawie o rachunkowości. Dotyczy to tej części należności, która była uprzednio zaliczona do przychodów należnych, a jej nieściągalność została uprawdopodobniona. W praktyce odpis na należność staje się kosztem podatkowym przy łącznym spełnieniu następujących warunków:

1) odpis aktualizujący został dokonany zgodnie z przepisami ustawy o rachunkowości, w szczególności art. 35b uor, i prawidłowo ujęty w księgach rachunkowych,
2) należność była uprzednio zaliczona do przychodów należnych na podstawie art. 12 ust. 3 updop (odpowiednio art. 14 ust. 1 updof); warunek ten wyklucza z kosztów m.in. odpis w części dotyczącej VAT należnego, który zgodnie z art. 12 ust. 4 pkt 9 updop (odpowiednio art. 14 ust. 1 zdanie drugie updof) nie stanowi przychodu, a także odpisy na należności, które nigdy nie były przychodem (np. z tytułu pożyczek, zaliczek, kar umownych),
3) nieściągalność należności została uprawdopodobniona w sposób wskazany w art. 16 ust. 2a pkt 1 updop (art. 23 ust. 3 updof),
4) należność nie uległa przedawnieniu – wierzytelności odpisane jako przedawnione nie mogą być kosztem (art. 16 ust. 1 pkt 20 updop, art. 23 ust. 1 pkt 17 updof).

Z powodu braku wcześniejszego zaliczenia do przychodów należnych (czyli warunku wymienionego powyżej w pkt 2) odpis w części dotyczącej odsetek nigdy nie stanowi kosztu podatkowego, niezależnie od tego, czy odsetki zostały uprzednio naliczone. Do przychodów zalicza się bowiem wyłącznie odsetki rzeczywiście otrzymane, a nie samo ich naliczenie (art. 12 ust. 4 pkt 2 updop, art. 14 ust. 3 pkt 2 updof). Skoro naliczone, lecz nieotrzymane odsetki nigdy nie były przychodem należnym, warunek z pkt 2 nie może zostać spełniony, a więc odpis w tej części pozostaje trwale poza kosztami uzyskania przychodów.

WAŻNE! Kosztem podatkowym jest sam odpis, a nie należność. Bez prawidłowo dokonanego i ujętego w księgach odpisu koszt podatkowy nie powstanie, nawet jeżeli nieściągalność jest bezsprzecznie uprawdopodobniona. I odwrotnie. Samo utworzenie odpisu bez uprawdopodobnienia nieściągalności również nie daje kosztu. Obie przesłanki muszą być spełnione łącznie.

eprasa.pl b3b1336df8

Moment potrącenia kosztu. Jeżeli warunki (odpis bilansowy oraz uprawdopodobnienie nieściągalności) spełniają się w różnych latach podatkowych, koszt uzyskania przychodów rozpoznaje się w roku, w którym został spełniony późniejszy z nich. Nie ma przy tym możliwości dowolnego przesuwania kosztu na kolejne lata. Organy podatkowe przyjmują, że koszt jest potrącalny w tym właśnie roku, w którym oba warunki są już spełnione (nie później jednak niż do momentu przedawnienia należności). Potwierdzenie tej zasady odnaleźć można w interpretacji Dyrektora KIS z 1 grudnia 2023 r., sygn. 0111-KDIB2-1.4010.373.2023.2.KK, w której stwierdził:

MF *Jeżeli utworzenie odpisu aktualizującego w księgach oraz spełnienie się przesłanki uprawdopodobnienia nieściągalności nastąpi w różnych latach podatkowych, to koszt podatkowy nie może być rozpoznany wcześniej niż w roku, w którym spełniły się obydwa te warunki. Zaliczenie należności do kosztów uzyskania przychodów będzie możliwe w roku podatkowym, w którym spełniony zostanie drugi z warunków.*

PRZYKŁAD

Spółka „Ksi" utworzyła w grudniu 2026 r. odpis aktualizujący na należność z tytułu sprzedaży towarów 57 810 zł brutto (47 000 zł netto + 10 810 zł VAT), zaliczoną w 2026 r. do przychodów należnych w kwocie netto 47 000 zł. Na moment tworzenia odpisu nieściągalność nie była jeszcze uprawdopodobniona. W marcu 2027 r. sąd ogłosił upadłość dłużnika. Tym samym w 2027 r. spełnił się drugi (późniejszy) warunek.

Rozwiązanie. W 2026 r. cały odpis 57 810 zł stanowi wyłącznie koszt bilansowy (**Wn konto 76-1**, **Ma konto 28**); w rachunku podatkowym jest kosztem niestanowiącym kosztów uzyskania przychodów. W 2027 r., po ogłoszeniu upadłości dłużnika, spółka zaliczy do kosztów podatkowych odpis w części odpowiadającej przychodowi należnemu, tj. 47 000 zł (kwota netto). Część odpisu przypadająca na VAT 10 810 zł pozostaje trwale poza kosztami podatkowymi, ponieważ VAT należny nie był przychodem. Operacja w 2027 r. nie wymaga żadnego zapisu na kontach bilansowo-wynikowych. Korekta następuje wyłącznie w rachunku podatkowym (warto ją jednak odnotować w ewidencji pozabilansowej lub analityce kosztów NKUP/KUP).

Zaliczka objęta odpisem jako koszt podatkowy. Wcześniejsze zaliczenie należności do przychodów należnych ma szczególne znaczenie z perspektywy nabywcy, a nie tylko sprzedawcy. Zdarza się bowiem, że to przedsiębiorca wpłacił kontrahentowi zaliczkę na poczet przyszłej dostawy towaru lub usługi, a następnie kontrahent ten zniknął z rynku (np. zmarł, zakończył działalność) i szanse na odzyskanie wpłaconych pieniędzy stały się znikome. Wpłacona zaliczka jest wprawdzie w księgach nabywcy jego własną należnością, którą można, a nawet należy, objąć odpisem aktualizującym zgodnie z ustawą o rachunkowości, skoro jej odzyskanie jest wysoce wątpliwe. Takiego odpisu nie da się jednak nigdy przenieść do kosztów podatkowych. Wpłacona zaliczka nigdy nie była bowiem przychodem należnym nabywcy; warunek z art. 16 ust. 1 pkt 26a updop (odpowiednio art. 23 ust. 1 pkt 21 updof) po prostu nie może zostać spełniony, niezależnie od tego, jak mocno nieściągalność zostanie uprawdopodobniona. Co

eprasa.pl b3b1336df8

więcej, przepisy wprost i dodatkowo wyłączają z kosztów straty powstałe wskutek utraty przedpłat i zadatków w związku z niewykonaniem umowy (art. 16 ust. 1 pkt 56 updop, art. 23 ust. 1 pkt 54 updof), więc nawet całkowite spisanie takiej należności w koszty rachunkowe pozostanie według podatku dochodowego trwale neutralne.

PRZYKŁAD

Przedsiębiorca prowadzący jednoosobową działalność gospodarczą zamówił u dostawcy maszynę produkcyjną i wpłacił zaliczkę 18 500 zł na poczet jej dostawy. Dostawca zmarł przed wykonaniem umowy, a prowadzona przez niego działalność nie będzie kontynuowana przez spadkobierców. Szanse na odzyskanie wpłaconej kwoty są znikome.

Rozwiązanie. Śmierć dłużnika uprawdopodabnia nieściągalność w rozumieniu art. 23 ust. 3 pkt 1 updof, więc przedsiębiorca może w księgach rachunkowych utworzyć odpis aktualizujący na całą kwotę zaliczki. Odpis ten nie będzie jednak kosztem uzyskania przychodów, ponieważ zaliczka nigdy nie stanowiła przychodu należnego w rozumieniu art. 14 updof. Nie pomoże też odwołanie się do ogólnej definicji kosztów. Strata z tytułu utraconej zaliczki jest wprost wyłączona z kosztów podatkowych przez art. 23 ust. 1 pkt 54 updof. Jedyne co pozostaje przedsiębiorcy, to dochodzenie zwrotu zaliczki od spadkobierców lub z masy spadkowej na drodze cywilnoprawnej, niezależnie od rozliczeń podatkowych.

2. Uprawdopodobnienie nieściągalności

Zgodnie z art. 16 ust. 2a pkt 1 updop (i odpowiednio art. 23 ust. 3 updof) nieściągalność wierzytelności uznaje się za uprawdopodobnioną w szczególności, jeżeli:

- dłużnik zmarł, został wykreślony z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, postawiony w stan likwidacji lub została ogłoszona jego upadłość, albo
- zostało otwarte postępowanie restrukturyzacyjne lub został złożony wniosek o zatwierdzenie układu w postępowaniu o zatwierdzenie układu, o którym mowa w ustawie z 15 maja 2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne, lub zostało wszczęte postępowanie ugodowe w rozumieniu przepisów o restrukturyzacji finansowej przedsiębiorstw i banków, albo
- wierzytelność została potwierdzona prawomocnym orzeczeniem sądu i skierowana na drogę postępowania egzekucyjnego, albo
- wierzytelność jest kwestionowana przez dłużnika na drodze powództwa sądowego.

Użycie zwrotu „w szczególności" przesądza, że katalog ma charakter otwarty. Nieściągalność może zostać uprawdopodobniona także innymi okolicznościami, o ile mają one znaczenie prawne równorzędne z przesłankami wymienionymi wprost. Uprawdopodobnienie jest środkiem słabszym niż udowodnienie. Wystarczy wykazanie, że nieściągalność jest wysoce prawdopodobna, bez konieczności przeprowadzenia pełnego dowodu (jak przy definitywnym odpisaniu wierzytelności nieściągalnych na podstawie art. 16 ust. 2 updop (i odpowiednio art. 23 ust. 2 updof), gdzie wymagane są ściśle określone dokumenty, np. postanowienie o nieściągalności uznane za odpowiadające

eprasa.pl b3b1336df8

stanowi faktycznemu). Ciężar uprawdopodobnienia spoczywa na podatniku. To on musi dysponować dokumentacją pozwalającą wykazać zaistnienie przesłanki (postanowienia sądowe, wydruki z rejestrów, korespondencja procesowa). Same wewnętrzne notatki, wezwania do zapłaty czy przeświadczenie o złej kondycji dłużnika nie wystarczą. Potwierdzenie otwartego charakteru katalogu potwierdził Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej w interpretacji indywidualnej z 11 września 2025 r., sygn. 0111-KDWB.4010.98.2025.1.HK, w której stwierdził:

MF *Katalog możliwości uprawdopodobnienia nieściągalności wierzytelności, wymieniony w art. 16 ust. 2a pkt 1 ustawy o CIT, ma charakter otwarty, czyli możliwe są sytuacje, gdy wierzyciel w inny sposób uprawdopodobni, że dana wierzytelność jest nieściągalna. Wobec powyższego nieściągalność wierzytelności będzie uznana za uprawdopodobnioną w przypadkach określonych w ww. przepisie oraz gdy przesłanki uprawdopodobnienia będą miały charakter przesłanek o znaczeniu prawnym równorzędnym w stosunku do wskazanych w ww. przepisie. Dodać także należy, że uprawdopodobnienie nieściągalności wierzytelności ciąży na podatniku. (…)*

Restrukturyzacja a definitywna nieściągalność. Warto rozróżniać skutki podatkowe otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego (układowego, sanacyjnego) od skutków postępowania upadłościowego. Otwarcie postępowania restrukturyzacyjnego, którego celem jest uzdrowienie sytuacji dłużnika i uniknięcie jego upadłości, wystarcza jedynie do uprawdopodobnienia nieściągalności na potrzeby odpisu w kosztach (art. 16 ust. 2a pkt 1 lit. b updop i odpowiednio art. 23 ust. 3 pkt 1 updof). Nie daje ono jednak podstaw do definitywnego uznania wierzytelności za nieściągalną na podstawie art. 16 ust. 2 updop (i odpowiednio art. 23 ust. 2 updof), gdyż ten tryb wymaga dokumentów typowych dla postępowań zmierzających do likwidacji majątku dłużnika, takich jak postanowienie o umorzeniu postępowania upadłościowego z braku majątku. Jeśli sąd umorzy postępowanie restrukturyzacyjne na wniosek samego dłużnika, wierzyciel nadal nie ma podstaw, by w tym momencie w całości spisać wierzytelność w koszty. Może jedynie kontynuować odpis aktualizujący, uzasadniony wcześniej uprawdopodobnioną nieściągalnością.

Przy definitywnym spisywaniu wierzytelności (art. 16 ust. 2 updop i odpowiednio art. 23 ust. 2 updof) warto pamiętać jeszcze o dwóch praktycznych regułach, potwierdzonych w orzecznictwie i interpretacjach:

- jeżeli wierzyciel ma wobec jednego dłużnika kilka odrębnych wierzytelności, a postanowienie o nieściągalności (np. komornicze, wobec braku majątku) uzyskał tylko dla jednej z nich, nie może na tej podstawie rozpoznać kosztu podatkowego z tytułu pozostałych wierzytelności. Każda z nich wymaga odrębnego udokumentowania, ponieważ sytuacja majątkowa dłużnika może się zmienić między jednym postępowaniem egzekucyjnym a drugim (zob. wyrok NSA z 19 lipca 2017 r., sygn. akt II FSK 1680/15),
- wierzytelność nieściągalną można rozliczyć w kosztach, nawet wtedy gdy nie została formalnie zgłoszona do masy upadłości dłużnika, o ile postanowienie sądu o umorzeniu postępowania upadłościowego z braku majątku odnosi się do całego jego zadłużenia, a nie tylko do wierzytelności zgłoszonych.

eprasa.pl b3b1336df8

Podobnie jak przy odpisie w kosztach, także przy definitywnym spisaniu wierzytelności liczy się kolejność zdarzeń. Potwierdzenie tego stanowiska znajduje się w interpretacji indywidualnej Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z 25 maja 2022 r., sygn. 0111-KDIB2-1.4010.116.2022.1.DD, w której organ stwierdził, że:

MF *(…) w sytuacji gdy najpierw dokonano odpisu wierzytelności jako nieściągalnej, a następnie nieściągalność tej wierzytelności została odpowiednio udokumentowana, zaliczenie do kosztów podatkowych następuje w momencie udokumentowania w sposób, o którym mowa w art. 16 ust. 2 updop. Natomiast gdy nieściągalność wierzytelności została udokumentowana wcześniej niż dokonano ich ewidencyjnego odpisania, to odpisaną wierzytelność zalicza się do kosztów podatkowych w roku, w którym nastąpił odpis wierzytelności jako nieściągalnej. (…)*

Jeżeli natomiast dokument pojawił się wcześniej niż księgowy odpis wierzytelności, kosztem podatkowym jest ona już w roku dokonania tego odpisu w księgach.

PRZYKŁAD

Spółka z o.o. „Teta" sprzedała w 2026 r. towary kontrahentowi za kwotę netto 36 000 zł, zaliczoną w całości do przychodów należnych. Kontrahent nie uregulował należności, dlatego w lipcu 2026 r. spółka utworzyła w księgach rachunkowych odpis aktualizujący na pełną kwotę brutto wraz z naliczonymi odsetkami (Wn 76-1 i 75-1 / Ma 28). Spółka uzyskała prawomocny nakaz zapłaty i skierowała potwierdzoną nim wierzytelność do postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez komornika sądowego.

Rozwiązanie. Skierowanie wierzytelności potwierdzonej prawomocnym orzeczeniem sądu do postępowania egzekucyjnego spełnia przesłankę uprawdopodobnienia nieściągalności z art. 16 ust. 2a pkt 1 lit. c updop. Spółka „Teta" może zatem w rozliczeniu za 2026 r. zaliczyć utworzony odpis aktualizujący do kosztów uzyskania przychodów w części odpowiadającej przychodowi należnemu, tj. 36 000 zł, z pominięciem VAT oraz odsetek, które nie stanowiły przychodu należnego. Warto podkreślić, że samo skierowanie sprawy do sądu przez wierzyciela, bez uzyskania prawomocnego orzeczenia i skierowania wierzytelności na drogę postępowania egzekucyjnego, nie spełnia przesłanki określonej w art. 16 ust. 2a pkt 1 lit. c updop. Przepis ten wymaga bowiem zarówno potwierdzenia wierzytelności prawomocnym orzeczeniem sądu, jak i skierowania jej na drogę postępowania egzekucyjnego.

Uprawdopodabnianie nieściągalności u dłużnika zagranicznego. Przepisy nie zawierają odrębnych regulacji dla należności od kontrahentów zagranicznych. Skoro jednak katalog art. 16 ust. 2a pkt 1 updop jest otwarty, utrwaliło się stanowisko, że wystarczą dokumenty wydane przez organy państwa dłużnika, o ile wywołują skutki prawne równorzędne z analogicznymi instytucjami polskimi (upadłość, likwidacja, restrukturyzacja, egzekucja). Potwierdził to Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej w interpretacji indywidualnej z 11 września 2025 r. (sygn. 0111-KDWB.4010.98.2025.1.HK), w której stwierdził, że postanowienie sądu niemieckiego o wszczęciu postępowania upadłościowego, wraz z tłumaczeniem przysięgłym, wystarcza do uprawdopodobnienia

eprasa.pl b3b1336df8

nieściągalności. Analogiczne stanowisko organy zajmowały wcześniej, m.in. w interpretacjach z 13 czerwca 2024 r. (sygn. 0111-KDIB2-1.4010.168.2024.2.AJ) i 27 marca 2023 r. (sygn. 0114-KDIP2-2.4010.52.2023.1.IN). W praktyce podatnik powinien zgromadzić odpis orzeczenia lub wpisu do zagranicznego rejestru, jego tłumaczenie przysięgłe oraz, pomocniczo, analizę równorzędności zagranicznej instytucji z polską.

3. Skutki podatkowe zapłaty należności po utworzeniu odpisu

Skutki podatkowe ustania przyczyny odpisu są lustrzanym odbiciem jego wcześniejszej kwalifikacji kosztowej. Zgodnie z art. 12 ust. 1 pkt 4d updop (i odpowiednio art. 14 ust. 2 pkt 7b updof) przychodem jest wartość należności umorzonych, przedawnionych lub odpisanych jako nieściągalne, w tej części, od której odpisy aktualizujące zostały uprzednio zaliczone do kosztów uzyskania przychodów. Z kolei art. 12 ust. 1 pkt 4e updop (i odpowiednio art. 14 ust. 2 pkt 7c updof) stanowi, że przychodem jest równowartość odpisów aktualizujących wartość należności, uprzednio zaliczonych do kosztów uzyskania przychodów, w przypadku ustania przyczyn, dla których dokonano tych odpisów (odpowiednikiem w updof jest art. 14 ust. 2 pkt 7c). Zasady te można streścić następująco:

- odpis był kosztem podatkowym – spłata należności (ustanie przyczyny), a także jej umorzenie, przedawnienie lub odpisanie jako nieściągalnej, generuje przychód podatkowy w kwocie odpisu uprzednio zaliczonego do kosztów,
- odpis nie był kosztem podatkowym (np. brak uprawdopodobnienia nieściągalności) – rozwiązanie odpisu przy spłacie jest podatkowo neutralne: przychód nie powstaje, mimo że bilansowo jednostka wykazuje pozostały przychód operacyjny. Opodatkowanie spłaty oznaczałoby bowiem podwójne opodatkowanie tej samej kwoty, która była już przychodem należnym w momencie sprzedaży.

PRZYKŁAD

Spółka „Omikron" utworzyła w 2026 r. odpis na należność: 65 190 zł brutto (przychód należny netto: 53 000 zł). W październiku 2027 r. dłużnik, po zakończonej sukcesem restrukturyzacji, spłacił całość zadłużenia, a spółka rozwiązała odpis.

Ewidencja w księgach rachunkowych

1. WB – wpływ należności na rachunek bankowy:

Wn konto 13-1 „Rachunek bieżący"	65 190 zł
Ma konto 20 „Rozrachunki z odbiorcami"	65 190 zł

2. PK – rozwiązanie odpisu aktualizującego wobec ustania przyczyny:

Wn konto 28 „Odpisy aktualizujące wartość należności"	65 190 zł
Ma konto 76-0 „Pozostałe przychody operacyjne"	65 190 zł

Ujęcie podatkowe:

Wariant 1: odpis został w 2026 r. zaliczony do kosztów podatkowych w kwocie 53 000 zł (nieściągalność była uprawdopodobniona, np. otwarto restrukturyzację). W 2027 r. spółka rozpoznaje przychód podatkowy 53 000 zł (art. 12 ust. 1 pkt 4e updop). Część odpisu dotycząca VAT pozostaje neutralna po obu stronach.

eprasa.pl b3b1336df8

Wariant 2: odpis nie był kosztem podatkowym (brak uprawdopodobnienia). Rozwiązanie odpisu w 2027 r. 65 190 zł jest wyłącznie przychodem bilansowym. Przychód podatkowy nie powstaje.

4. Odpisy aktualizujące a odroczony podatek dochodowy

Rozbieżność między momentem ujęcia odpisu w wyniku bilansowym a momentem jego rozliczenia podatkowego skutkuje u podatników CIT prowadzących pełną rachunkowość i nieobjętych uproszczeniami obowiązkiem rozpoznania odroczonego podatku dochodowego (art. 37 uor). Odpis, który dziś jest kosztem bilansowym (niestanowiącym kosztu uzyskania przychodów), ale w przyszłości stanie się kosztem podatkowym (odpis na należność, po uprawdopodobnieniu; odpis na zapasy i środki trwałe – pośrednio, przez wyższy koszt podatkowy przy rozchodzie składnika), obniża wartość bilansową aktywu poniżej jego wartości podatkowej. Powstaje wówczas ujemna różnica przejściowa, od której, przy zachowaniu zasady ostrożności co do realności przyszłego odliczenia, tworzy się aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Wyjątkiem są różnice trwałe. Część odpisu na należność przypadająca na VAT należny nigdy nie będzie kosztem podatkowym, więc nie tworzy się od niej podatku odroczonego.

PRZYKŁAD

Spółka „Tau" (stawka CIT: 19%) utworzyła na 31 grudnia 2026 r. odpis na należność 60 885 zł brutto (w tym część netto zaliczona uprzednio do przychodów należnych 49 500 zł, VAT 11 385 zł) oraz odpis na towary 6500 zł. Żaden z odpisów nie stanowi w 2026 r. kosztu podatkowego. Ujemne różnice przejściowe wynoszą zatem w przypadku należności 49 500 zł (część VAT to różnica trwała), towarów 6500 zł, razem: 56 000 zł. Aktywa z tytułu odroczonego podatku to: 56 000 zł $\times$ 19% = 10 640 zł. Spółka oceniła, że osiągnie w przyszłości dochód pozwalający zrealizować odliczenie tej kwoty od podatku dochodowego.

Ewidencja w księgach rachunkowych

1. PK – utworzenie aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego (56 000 zł $\times$ 19%):

Wn konto 65-0	„Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego"	10 640 zł
Ma konto 87	„Podatek dochodowy i inne obow. obciążenia wyniku"	10 640 zł

Zapis zmniejsza obciążenie wyniku 2026 r. podatkiem dochodowym wykazywanym w rachunku zysków i strat. W kolejnych latach, w miarę rozliczania różnic (zaliczenie odpisu na należność do KUP, sprzedaż lub likwidacja towarów), aktywa te podlegają odpisaniu (**Wn konto 87**, **Ma konto 65-0**).

Podsumowanie

1. Odpis aktualizujący realizuje zasadę ostrożności i doprowadza wartość księgową aktywu do wartości możliwej do odzyskania. Trzeba go ująć najpóźniej na dzień bilansowy.

eprasa.pl b3b1336df8

2. Odpis na należność tworzy się na kwotę brutto wraz z odsetkami. Należność główna obciąża pozostałe koszty operacyjne, a odsetki – koszty finansowe.
3. Ustawa o rachunkowości nie wyznacza sztywnego okresu opóźnienia wskazującego na konieczność dokonania odpisu aktualizującego należność. Decyduje indywidualna ocena kierownika jednostki, wsparta pomocniczo wiekowaniem należności.
4. Odpis ogólny (tj. dla całej grupy dłużników lub zbioru aktywów) nigdy nie stanowi kosztu podatkowego.
5. Sprzedaż wierzytelności własnej stanowi ustanie przyczyny odpisu i skutkuje jego rozwiązaniem.
6. Obniżka marży przy sprzedaży zapasów powyżej ceny zakupu nie stanowi utraty wartości i nie wymaga odpisu.
7. Odpis na środek trwały doprowadza jego wartość netto do ceny sprzedaży netto. Odwrócenie odpisu jest limitowane hipotetyczną wartością netto składnika, jaką miałby, gdyby odpisu nie dokonano.
8. Odpisy co do zasady nie są kosztem podatkowym. Wyjątkiem jest odpis na należność uprzednio zaliczoną do przychodów należnych, której nieściągalność uprawdopodobniono, przy czym koszt powstaje w roku spełnienia późniejszego z dwóch warunków.
9. Skutki podatkowe ustania przyczyny odpisu są lustrzanym odbiciem jego wcześniejszej kwalifikacji kosztowej. Rozbieżność ujęcia bilansowego i podatkowego powoduje obowiązek rozpoznania aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 3 ust. 1 pkt 12 i pkt 32, art. 7 ust. 1, ust. 2, ust. 2b i ust. 2c, art. 28 ust. 1 pkt 1, pkt 3, pkt 6 i pkt 7 oraz ust. 5 i ust. 7, art. 32 ust. 4, art. 34 ust. 5, art. 35b, art. 35c, art. 37, art. 46 ust. 2 oraz art. 54 ust. 1 ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 522; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 644)
- art. 12 ust. 1 pkt 4d i pkt 4e, ust. 3 oraz ust. 4 pkt 2 i pkt 9, art. 16 ust. 1 pkt 20, pkt 26a, pkt 44 i pkt 56, ust. 2, ust. 2a pkt 1, art. 16c pkt 5, art. 28m ust. 4 i 4a oraz art. 28t ust. 1 pkt 4 ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 554; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 912)
- art. 14 ust. 1, ust. 2 pkt 7b, pkt 7c i ust. 3 pkt 2, art. 22c pkt 5, art. 23 ust. 1 pkt 17, pkt 21, pkt 41 i pkt 54 oraz ust. 3 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 592; ost.zm. Dz.U. z 2026 r. poz. 1079)
- art. 508 i art. 509 ustawy z 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 795)
- pkt 4.2–4.3 i pkt 9.7 Krajowego Standardu Rachunkowości nr 4 „Utrata wartości aktywów" (Dz.Urz. Min. Fin. z 2012 r. poz. 15)
- Krajowy Standard Rachunkowości nr 11 „Środki trwałe" (Dz. Urz. MRiF z 2017 r. poz. 105)

POWOŁANE INTERPRETACJE URZĘDOWE:

- interpretacje indywidualne Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z: 12 maja 2022 r. (sygn. 0114-KDIP4--3.4012.56.2022.3.MP), 25 maja 2022 r. (sygn. 0111-KDIB2-1.4010.116.2022.1.DD), 27 marca 2023 r. (sygn. 0114-KDIP2--2.4010.52.2023.1.IN), 1 grudnia 2023 r. (sygn. 0111-KDIB2-1.4010.373.2023.2.KK), 13 czerwca 2024 r. (sygn. 0111-KDIB2-1.4010.168.2024.2.AJ), 11 września 2025 r. (sygn. 0111-KDWB.4010.98.2025.1.HK)

POWOŁANE ORZECZNICTWO:

- wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 19 lipca 2017 r. (sygn. akt II FSK 1680/15)

©℗
Paweł Muż
ekonomista, redaktor „MONITORA księgowego"

eprasa.pl b3b1336df8

INFORLEX
KOMPLEKSOWA BAZA WIEDZY

PROSTO
O BIZNESIE

Sprawdź, czy Twoja firma ma obowiązki z zakresu cyberbezpieczeństwa

Dyrektywa NIS2 i wdrażająca ją w Polsce nowelizacja ustawy z 5 lipca 2018 r. o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa (dalej: ustawa o KSC) dotyczy firm działających w sektorach istotnych dla funkcjonowania państwa i gospodarki. Są to sektory o wysokim stopniu krytyczności (sektory kluczowe), takie jak energia, transport czy woda pitna i sektory ważne, takie jak zdrowie, produkcja, gospodarka odpadami czy usługi cyfrowe.

KROK 1 Sprawdź, czy ustawa o KSC dotyczy Twojej firmy

Ustal, czy Twoja firma:

- działa w sektorze objętym ustawą o KSC,
- jest podmiotem kluczowym lub ważnym.

Twoja firma może mieć obowiązki z zakresu cyberbezpieczeństwa, jeżeli:

- **bezpośrednio spełnia warunki określone w ustawie o KSC** (zgodnie z zasadami określonymi w tej ustawie jest podmiotem ważnym albo kluczowym),
- **została zakwalifikowana jako podmiot ważny albo kluczowy** przez organ właściwy do spraw cyberbezpieczeństwa (spełnia szczególne kryteria),
- **jest dostawcą lub klientem firmy objętej ustawą o KSC**, która nakłada określone obowiązki w związku z bezpieczeństwem łańcucha dostaw. Oznacza to, że podmiot objęty tą ustawą może wymagać od swoich dostawców lub klientów speł-

eprasa.pl b3b1336df8

nienia określonych standardów bezpieczeństwa. W praktyce zatem także mikro-, małe i średnie przedsiębiorstwa, których nie dotyczy ta ustawa, mogą być zobowiązane do wdrożenia adekwatnych środków bezpieczeństwa.

KROK 2

Sprawdź, czy działasz w sektorze kluczowym lub ważnym

Sektory kluczowe to:

- energia (na przykład energia elektryczna, gaz, paliwa i ropa, ciepło),
- transport lotniczy, kolejowy, wodny i drogowy,
- finanse (bankowość i infrastruktura rynku finansowego, jak instytucje kredytowe, operatorzy systemów obrotu i partnerzy centralni),
- ochrona zdrowia, w tym podmioty świadczące opiekę zdrowotną, producenci podstawowych produktów farmaceutycznych i wyrobów medycznych o krytycznym znaczeniu oraz laboratoria referencyjne UE,
- woda pitna,
- ścieki,
- infrastruktura cyfrowa, w tym dostawcy usług centrów danych, usług przetwarzania w chmurze, publicznych sieci łączności elektronicznej i publicznie dostępnych usług łączności elektronicznej,
- zarządzanie usługami ICT (teleinformatycznymi),
- przestrzeń kosmiczna,
- wybrane podmioty publiczne.

PAMIĘTAJ!
Jeśli Twoja firma działa w jednej z wymienionych wyżej branż, sprawdź, czy spełnia kryteria uznania za podmiot **kluczowy lub ważny**.

Sektory ważne to:

- usługi pocztowe, w tym kurierskie,
- inwestycje energetyki jądrowej,

eprasa.pl b3b1336df8

- gospodarka odpadami,
- produkcja, wytwarzanie i dystrybucja chemikaliów,
- produkcja, przetwarzanie i dystrybucja żywności,
- produkcja, w szczególności wyrobów medycznych, komputerowych, elektronicznych i optycznych, niektórych rodzajów sprzętu elektrycznego i maszyn, pojazdów silnikowych i innego sprzętu transportowego,
- dostawcy usług cyfrowych w zakresie internetowych platform handlowych, wyszukiwarek i sieci społecznościowych,
- badania naukowe,
- podmioty publiczne (regionalne): samorządowe jednostki budżetowe, samorządowe zakłady budżetowe, samorządowe instytucje kultury, spółki realizujące zadania użyteczności publicznej.

PAMIĘTAJ!
Jeśli działasz w jednej z tych branż, sprawdź, czy Twoja firma może zostać uznana za **podmiot ważny**.

KROK 3

Sprawdź, czy jesteś podmiotem kluczowym lub ważnym

Jeżeli ustaliłeś, że działasz w sektorze kluczowym lub ważnym, powinieneś sprawdzić, czy jesteś podmiotem kluczowym lub podmiotem ważnym. Może to zależeć od wielkości firmy, ale nie musi.

Tabela. Podmioty kluczowe według ustawy o KSC

Lp.	Podmiotami kluczowymi są:
1	**Duzi przedsiębiorcy z sektorów kluczowych**, czyli: podmiot (osoba fizyczna, osoba prawna albo jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej) wskazany w załączniku nr 1 do ustawy o KSC, który przekracza próg średniego przedsiębiorstwa (zgodnie z rozporządzeniem 651/2014/UE)
2	**Wybrane podmioty – według rodzaju działalności**: ■ przedsiębiorca komunikacji elektronicznej – co najmniej średni przedsiębiorca według kryteriów rozporządzenia 651/2014/UE, ■ dostawca usług zarządzanych w zakresie cyberbezpieczeństwa – co najmniej mały albo średni przedsiębiorca według kryteriów rozporządzenia 651/2014/UE

eprasa.pl b3b1336df8

3	**Podmioty uznawane za kluczowe niezależnie od wielkości**: ■ dostawca usług DNS, ■ kwalifikowany dostawca usług zaufania, ■ podmiot krytyczny, ■ podmiot publiczny wskazany w załączniku nr 1do ustawy o KSC (sektor podmioty publiczne), ■ podmiot uznany decyzją organu za kluczowy (na przykład ze względu na znaczenie usługi), ■ państwowa osoba prawna zidentyfikowana jako podmiot kluczowy, ■ podmiot, który nie jest przedsiębiorcą, a jest wskazany w załączniku nr 1 do ustawy o KSC z nazwy albo przez określenie jego rodzaju, ■ operator obiektu energetyki jądrowej, ■ rejestr nazw domen najwyższego poziomu (TLD), ■ podmiot świadczący usługi rejestracji nazw domen

Tabela. Podmioty ważne według ustawy o KSC

Lp.	Podmiotami ważnymi są:
1	**Średni przedsiębiorcy z sektorów kluczowych**, czyli: podmiot (osoba fizyczna, osoba prawna albo jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej) wskazany w załączniku nr 1 do ustawy o KSC, który spełnia kryteria średniego przedsiębiorstwa (zgodnie z rozporządzeniem 651/2014/UE) i nie jest podmiotem kluczowym
2	**Średni lub duzi przedsiębiorcy z sektorów ważnych, czyli:** podmiot (osoba fizyczna, osoba prawna albo jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej) wskazany w załączniku nr 2 do ustawy o KSC, który spełnia kryteria średniego przedsiębiorstwa (zgodnie z rozporządzeniem 651/2014/UE) lub przewyższa te wymogi i nie jest podmiotem kluczowym
3	Wybrane podmioty według rodzaju działalności: ■ niekwalifikowany dostawca usług zaufania – mikro-, mały lub średni przedsiębiorca, ■ przedsiębiorca komunikacji elektronicznej – mikro- lub mały przedsiębiorca
4	Podmioty uznawane za ważne niezależnie od wielkości: ■ inwestor obiektu energetyki jądrowej, ■ podmiot uznany decyzją organu za ważny (na przykład ze względu na znaczenie usługi), ■ podmiot wskazany w załączniku nr 2 do ustawy o KSC (również, jeśli nie jest przedsiębiorcą), ■ podmiot, który nie jest przedsiębiorcą, a jest wskazany w załączniku nr 2 do ustawy o KSC z nazwy albo przez określenie jego rodzaju
5	**Podmioty publiczne**, które nie są podmiotami kluczowymi oraz są samorządową jednostką budżetową, samorządowym zakładem budżetowym, samorządową instytucją kultury albo spółką wykonującą zadania o charakterze użyteczności publicznej, jeżeli realizują zadania publiczne z wykorzystaniem systemów informacyjnych

eprasa.pl b3b1336df8

WAŻNE!

Jeżeli status podmiotu kluczowego lub podmiotu ważnego zależy od wielkości podmiotu, to przesłanki uznania za podmiot kluczowy lub podmiot ważny bada się według stanu na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego.

KROK 4 Sprawdź, czy podlegasz obowiązkom wynikającym z ustawy o KSC na terenie Polski

Przepisy ustawy o KSC stosuje się, jeżeli podmiot:

- **kluczowy lub ważny** działa w Polsce, czyli:
  - ma miejsce zamieszkania na terytorium Polski lub
  - prowadzi na terytorium Polski działalność przez siedzibę, oddział lub transgranicznie;
- będący **przedsiębiorcą komunikacji elektronicznej** – świadczy usługi na terytorium Polski;
- z **branży usług cyfrowych** ma w Polsce główne miejsce prowadzenia działalności, dotyczy to:
  - dostawców usług DNS,
  - rejestrów nazw domen najwyższego poziomu (TLD),
  - podmiotów świadczących usługi rejestracji nazw domen,
  - dostawców chmury obliczeniowej,
  - dostawców usługi centrum przetwarzania danych,
  - dostawców sieci dostarczania treści,
  - dostawców usług zarządzanych,
  - dostawców usług zarządzanych w zakresie cyberbezpieczeństwa,
  - dostawców internetowej platformy handlowej,
  - dostawców wyszukiwarki internetowej,
  - dostawców platformy usług sieci społecznościowych;
- będący **przedsiębiorcą spoza UE**, oferuje swoje usługi na terytorium Polski.

Podmiot spoza UE, który działa w Polsce, musi wyznaczyć przedstawiciela posiadającego jednostkę organizacyjną na terytorium Polski (jeśli nie zrobił tego w innym państwie członkowskim UE).

eprasa.pl b3b1336df8

KROK 5

Co w przypadku, gdy uznasz, że Twoja firma jest podmiotem kluczowym lub ważnym

Od momentu gdy spełnisz kryteria uznania za podmiot kluczowy lub ważny, masz **6 miesięcy** na zgłoszenie do wykazu podmiotów kluczowych i ważnych.

PAMIĘTAJ!
Jeśli Twoja firma spełniała kryteria dla podmiotu kluczowego lub ważnego z dniem wejścia w życie nowelizacji ustawy o KSC, czyli 3 kwietnia 2026 r., **to termin na zgłoszenie do wykazu upływa 3 października 2026 r.**

Masz **12 miesięcy** od spełnienia przesłanek uznania za podmiot kluczowy lub ważny, aby:

- wdrożyć **system zarządzania bezpieczeństwem informacji**,
- wprowadzić **procedury zarządzania ryzykiem i incydentami**,
- **przygotować dokumentację bezpieczeństwa,**
- **podłączyć się do systemu S46** i rozpocząć **zgłaszanie incydentów** (dostęp do S46 Cyber Hub uzyskujesz po wpisie do wykazu podmiotów kluczowych i podmiotów ważnych).

PAMIĘTAJ!
Jeśli Twoja firma spełnia przesłanki uznania za podmiot kluczowy lub ważny w dniu wejścia w życie nowelizacji ustawy o KSC, termin na wdrożenie obowiązków (koniec okresu dostosowawczego) mija **3 kwietnia 2027 r.**

Źródło:

- poradnik pt. „NIS2 w Polsce – obowiązki firm w Krajowym Systemie Cyberbezpieczeństwa" – opubl. na www.biznes.gov.pl

Ilustracje wygenerowane przy użyciu AI

eprasa.pl b3b1336df8

WERSJA CYFROWA
CZYTAJ DUŻO WIĘCEJ GDZIE I KIEDY CHCESZ
inforlex.pl

INFOR
Zał. R. Pleńkowski w 1987 r.

MONITOR księgowego nr **9 (445)** wrzesień 2026

e-dodatek

Wskaźniki i stawki

codziennie aktualizowane na **www.inforlex.pl**

www.sklep.infor.pl ■ 801 626 666 ■ 22 761 30 30 ■ bok@infor.pl

Wrzesień 2026

Stan prawny na 20 sierpnia 2026 r.

I. RACHUNKOWOŚĆ

1. Wymóg prowadzenia ksiąg rachunkowych w 2026 r. 4
2. Obowiązek badania sprawozdań finansowych za 2026 r. 4
3. Jednostka mikro, mała, średnia, duża oraz duża grupa według ustawy o rachunkowości 5

II. PODATKI

1. Odsetki, zastaw skarbowy, kary porządkowe

1.1. Odsetki ustawowe i odsetki za opóźnienie 7
1.2. Odsetki za zwłokę od zaległości podatkowych i składkowych 7
1.3. Opłata prolongacyjna 7
1.4. ZMIANA! Zastaw skarbowy 8
1.5. ZMIANA! Kary porządkowe 8

2. Podatek dochodowy od osób fizycznych

2.1. Skala podatkowa 8
2.2. Kwota zmniejszająca podatek i kwota wolna od podatku 8
2.3. Koszty uzyskania przychodów ze stosunku pracy, stosunku służbowego, spółdzielczego stosunku pracy oraz pracy nakładczej 8
2.4. Koszty uzyskania przychodów z praw autorskich 9
2.5. Ryczałt za używanie przez pracowników samochodów służbowych do celów prywatnych 9
2.6. Ulga dla młodych 9
2.7. Ulga na powrót, ulga dla rodzin 4+ oraz ulga dla pracujących seniorów 10
2.8. Ulgi w PIT – odliczenia od dochodu 10
2.9. Ulgi w PIT – odliczenia od podatku 12
2.10. Mały podatnik PIT 12
2.11. Ryczałt od przychodów ewidencjonowanych – limity przychodów 13

3. Podatek dochodowy od osób prawnych

3.1. Stawka podatku 13
3.2. Mały podatnik CIT 14
3.3. Limity dla sporządzania dokumentacji podatkowej transakcji z podmiotami powiązanymi 15

ISSN 1731-5786

eprasa.pl b3b1336df8

4. Amortyzacja
4.1. Jednorazowa amortyzacja **15**
4.2. Tabela stawek amortyzacji **15**
5. VAT
5.1. Krajowe zwolnienie podmiotowe **20**
5.2. Zwolnienia podmiotowe w procedurze SME **20**
5.3. Mały podatnik VAT **21**
5.4. Ulga na zakup kasy rejestrującej **21**
5.5 Wewnątrzwspólnotowe nabycie towarów – wyłączenie z opodatkowania **22**
5.6. INTRASTAT – progi statystyczne **22**
5.7. Sprzedaż towarów na odległość **22**
6. Podatek od czynności cywilnoprawnych
6.1. Stawki podatku od czynności cywilnoprawnych **23**
7. Podatki lokalne
7.1. ZMIANA! Podatek od nieruchomości **24**
7.2. ZMIANA! Podatek od środków transportowych **25**
7.3. Podatek rolny **26**
7.4. Podatek leśny **26**
7.5. ZMIANA! Opłata reklamowa **27**
7.6. ZMIANA! Opłata od posiadania psów **27**
7.7. ZMIANA! Opłata targowa, miejscowa i uzdrowiskowa **27**
8. Podatek od spadków i darowizn
8.1. Zwolnienie od podatku od spadków i darowizn dla osób najbliższych **27**
8.2. Kwota wolna od podatku od spadków i darowizn **28**
8.3. Skale podatku od spadków i darowizn **28**

III. UBEZPIECZENIA SPOŁECZNE I ZDROWOTNE
1. Składki
1.1. Kwota rocznego ograniczenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i Fundusz Emerytur Pomostowych **29**
1.2. Ograniczenie podstawy wymiaru składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe **29**
1.3. Składki na ubezpieczenia za pracowników **29**
1.4. Składki na ubezpieczenie wypadkowe **29**
1.5. Składka na ubezpieczenie zdrowotne **31**
1.6. Składka na FGŚP **32**
1.7. Składka na Fundusz Pracy i Fundusz Solidarnościowy **32**
1.8. Składka na Fundusz Emerytur Pomostowych **33**
1.9. Składki na ubezpieczenia osób prowadzących działalność **33**
1.10. Składki na ubezpieczenia osób rozpoczynających działalność gospodarczą **33**
1.11. Wysokość współczynnika do ustalenia najniższej podstawy wymiaru składek dla osób prowadzących działalność gospodarczą tzw. mały ZUS plus **34**
1.12. Składki na pracownicze plany kapitałowe (PPK) **34**
1.13. ZMIANA! Składki na ubezpieczenia społeczne pracowników młodocianych **34**
1.14. Składki na ubezpieczenia pracowników przebywających na urlopach wychowawczych **35**
1.15. Składki na ubezpieczenie społeczne rolników (KRUS) **35**
1.16. Składka na ubezpieczenie zdrowotne rolników **36**
1.17. Wysokość składek na ubezpieczenia pomocnika rolnika **36**
2. Zasiłki
2.1. Wskaźnik waloryzacji podstawy wymiaru zasiłku chorobowego **37**
2.2. Zasiłek pogrzebowy **37**

eprasa.pl b3b1336df8

2.3. Zasiłek rodzinny ... 37
2.4. Dodatki do zasiłku rodzinnego ... 37
2.5. Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka ... 38
2.6. Świadczenia opiekuńcze ... 38
3. Emerytury i renty
3.1. Najniższe emerytury i renty ... 38
3.2. Kwota bazowa ... 39
3.3. ZMIANA! Zawieszanie i zmniejszanie świadczeń emerytów i rencistów ... 39
3.4. Kwoty maksymalnego zmniejszenia emerytury i renty ... 39
3.5. Dodatki do emerytur i rent ... 39
3.6. Świadczenie przedemerytalne – wysokość i limity zarobków ... 40
3.7. ZMIANA! Renta socjalna – wysokość i limit przychodów ... 40
IV. PRAWO PRACY
1. Nominalny wymiar czasu pracy ... 41
2. Podróże służbowe i jazdy lokalne
2.1. Nieodpłatne świadczenie z tytułu wykorzystywania samochodu służbowego do celów prywatnych ... 41
2.2. Maksymalne stawki za 1 km przebiegu pojazdu ... 41
2.3. Maksymalne miesięczne kwoty ryczałtu za używanie pojazdu ... 41
2.4. Podróże służbowe w kraju ... 42
2.5. Podróże służbowe poza granicami kraju ... 42
3. ZFŚS i świadczenia urlopowe
3.1. Wysokość odpisów na ZFŚS ... 44
3.2. Świadczenie urlopowe ... 45
4. Wynagrodzenia
4.1. Minimalne wynagrodzenie pracowników ... 45
4.2. Minimalna stawka godzinowa za wykonanie zlecenia lub świadczenie usług ... 45
4.3. Dodatek za pracę w porze nocnej ... 46
4.4. Współczynnik ekwiwalentu pieniężnego za urlop wypoczynkowy ... 46
4.5. ZMIANA! Wynagrodzenia młodocianych ... 46
4.6. Kwoty wolne od potrąceń ... 47
4.7. ZMIANA! Przeciętne miesięczne wynagrodzenie ... 48
4.8. Prognozowane przeciętne wynagrodzenie ... 48
5. Odszkodowania za wypadki przy pracy ... 48
6. PFRON
6.1. ZMIANA! Wpłaty na PFRON ... 49
6.2. Maksymalne dofinansowania do wynagrodzeń osób niepełnosprawnych ... 49
V. OPŁATY PRZEDSIĘBIORCY
1. Opłata paliwowa i reprograficzna
1.1. Opłata paliwowa ... 50
1.2. Opłata reprograficzna ... 50
2. Opłaty sądowe
2.1. Opłaty w Krajowym Rejestrze Sądowym ... 50
2.2. Opłaty za ogłoszenie w Monitorze Sądowym i Gospodarczym ... 52
3. Inne wskaźniki
3.1. Limity rozliczeń gotówkowych między przedsiębiorcami ... 52
3.2. ZMIANA! Wskaźnik inflacji ... 52

W 2026 r. dodatek **Wskaźniki i stawki** jest publikowany co miesiąc w wydaniu elektronicznym, dostępnym po zalogowaniu na inforlex.pl (w sekcji Moje konto – Moje produkty)

www.inforlex.pl

eprasa.pl b3b1336df8

I. RACHUNKOWOŚĆ

1. Wymóg prowadzenia ksiąg rachunkowych w 2026 r.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 522 ze zm.)
- art. 24a ust. 4, 4b, 4c, 4e oraz 4f ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 592 ze zm.)

Obowiązek prowadzenia ksiąg rachunkowych od 1 stycznia 2026 r.	
Osoby fizyczne, spółki cywilne osób fizycznych, spółki cywilne osób fizycznych i przedsiębiorstwa w spadku, spółki jawne osób fizycznych, spółki partnerskie oraz przedsiębiorstwa w spadku działające zgodnie z ustawą o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej i innych ułatwieniach związanych z sukcesją przedsiębiorstw (Dz.U. z 2021 r. poz.170) są zobowiązane do prowadzenia ksiąg rachunkowych od 1 stycznia 2026 r., jeżeli ich przychody za 2025 r. wyniosły co najmniej równowartość w walucie polskiej 2 500 000 euro przeliczone według kursu średniego NBP na pierwszy dzień roboczy października roku poprzedzajacego rok obrotowy. Kurs ten na dzień 1 października 2025 r. wynosił 4,2586 zł/euro.	**10 646 500 zł** (2 500 000 euro × 4,2586 zł/euro)

2. Obowiązek badania sprawozdań finansowych za 2026 r.

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 64 ust. 1 ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 522 ze zm.)
- art. 14b ust. 2 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 592 ze zm.)
- art. 9b ust. 1 pkt 2 ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 554 ze zm.)

Badaniu podlegają roczne skonsolidowane sprawozdania finansowe grup kapitałowych oraz roczne sprawozdania finansowe – kontynuujących działalność jednostek wymienionych w art. 64 ust. 1 pkt 1–3 ustawy o rachunkowości. Pozostałe jednostki (spółki z o.o., spółki jawne, partnerskie, komandytowe, komandytowo-akcyjne, cywilne oraz przedsiębiorstwa osób fizycznych) podlegają badaniu, jeżeli w poprzedzającym roku obrotowym, za który sporządzono sprawozdanie finansowe, spełniły co najmniej dwa z poniższych warunków:

Warunki	**Sprawozdanie finansowe za 2026 r. podlega badaniu, gdy w 2025 r. były spełnione co najmniej dwa z trzech warunków:***
Warunek 1. Średnioroczne zatrudnienie w przeliczeniu na pełne etaty wyniosło co najmniej	**50 osób**
Warunek 2. Suma aktywów bilansu na koniec roku obrotowego stanowiła równowartość w walucie polskiej co najmniej 3 125 000 euro	**13 208 437,50 zł** (3 125 000 euro × 4,2267 zł/euro)
Warunek 3. Przychody netto ze sprzedaży towarów i produktów oraz operacji finansowych za rok obrotowy stanowiły równowartość w walucie polskiej co najmniej 6 250 000 euro	**26 416 875 zł** (6 250 000 euro × 4,2267 zł/euro)

* Do przeliczenia przyjęto średni kurs ogłoszony dla euro przez Narodowy Bank Polski 31 grudnia 2025 r., który wyniósł 4,2267 zł/euro.

eprasa.pl b3b1336df8

Badaniu podlegają także sprawozdania finansowe spółek przejmujących i spółek nowo zawiązanych, sporządzone za rok obrotowy, w którym nastąpiło połączenie, a także roczne sprawozdania finansowe jednostek sporządzone zgodnie z MSR, roczne połączone sprawozdania finansowe funduszy inwestycyjnych z wydzielonymi subfunduszami oraz roczne sprawozdania jednostkowe subfunduszy (por. art. 64 ust. 3 i 4 ustawy o rachunkowości).

Obowiązek poddania badaniu swoich sprawozdań finansowych mają również jednostki prowadzące księgi rachunkowe, które dla celów podatkowych wybrały bilansową metodę ustalania różnic kursowych.

3. Jednostka mikro, mała, średnia, duża oraz duża grupa według ustawy o rachunkowości

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 3 ust. 1 pkt 1a–1e ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 522 ze zm.)

Kategoria jednostki	Warunki uzyskiwania statusu	Warunki utraty statusu
1	2	3
Jednostka mikro	Jednostka, która w roku obrotowym, za który sporządza sprawozdanie finansowe, oraz w roku poprzedzającym ten rok obrotowy, a w przypadku jednostki rozpoczynającej działalność albo prowadzenie ksiąg rachunkowych w sposób określony ustawą – w roku obrotowym, w którym rozpoczęła działalność albo prowadzenie ksiąg rachunkowych w sposób określony ustawą, nie przekroczyła co najmniej dwóch z następujących trzech wielkości: a) 2 000 000 zł – w przypadku sumy aktywów bilansu na koniec roku obrotowego, b) 4 000 000 zł – w przypadku przychodów netto ze sprzedaży towarów i produktów za rok obrotowy, c) 10 osób – w przypadku średniorocznego zatrudnienia w przeliczeniu na pełne etaty.	Jednostka traci status jednostki mikro, jeżeli w roku obrotowym, za który sporządza sprawozdanie finansowe, oraz w roku poprzedzającym ten rok obrotowy przekroczyła co najmniej dwie z trzech tych wielkości.
Jednostka mała	Jednostka niebędącą jednostką mikro, która w roku obrotowym, za który sporządza sprawozdanie finansowe, oraz w roku poprzedzającym ten rok obrotowy, a w przypadku jednostki rozpoczynającej działalność albo prowadzenie ksiąg rachunkowych w sposób określony ustawą – w roku obrotowym, w którym rozpoczęła działalność albo prowadzenie ksiąg rachunkowych w sposób określony ustawą, nie przekroczyła co najmniej dwóch z następujących trzech wielkości: a) 33 000 000 zł – w przypadku sumy aktywów bilansu na koniec roku obrotowego, b) 66 000 000 zł – w przypadku przychodów netto ze sprzedaży towarów i produktów za rok obrotowy, c) 50 osób – w przypadku średniorocznego zatrudnienia w przeliczeniu na pełne etaty.	Jednostka traci status jednostki małej, jeżeli w roku obrotowym, za który sporządza sprawozdanie finansowe, oraz w roku poprzedzającym ten rok obrotowy przekroczyła co najmniej dwie z trzech tych wielkości.

eprasa.pl b3b1336df8

1	2	3
Jednostka średnia	Jednostka niebędącą jednostką mikro ani jednostką małą, która w roku obrotowym, za który sporządza sprawozdanie finansowe, oraz w roku poprzedzającym ten rok obrotowy, a w przypadku jednostki rozpoczynającej działalność – w roku obrotowym, w którym rozpoczęła działalność, nie przekroczyła co najmniej dwóch z następujących trzech wielkości: a) 110 000 000 zł – w przypadku sumy aktywów bilansu na koniec roku obrotowego, b) 220 000 000 zł – w przypadku przychodów netto ze sprzedaży towarów i produktów za rok obrotowy, c) 250 osób – w przypadku średniorocznego zatrudnienia w przeliczeniu na pełne etaty.	Jednostka traci status jednostki średniej, jeżeli w roku obrotowym, za który sporządza sprawozdanie finansowe, oraz w roku poprzedzającym ten rok obrotowy przekroczyła co najmniej dwie z trzech tych wielkości
Jednostka duża	Jednostka która w roku obrotowym, za który sporządza sprawozdanie finansowe, oraz w roku poprzedzającym ten rok obrotowy, a w przypadku jednostki rozpoczynającej działalność – w roku obrotowym, w którym rozpoczęła działalność, przekroczyła co najmniej dwie z następujących trzech wielkości: a) 110 000 000 zł – w przypadku sumy aktywów bilansu na koniec roku obrotowego, b) 220 000 000 zł – w przypadku przychodów netto ze sprzedaży towarów i produktów za rok obrotowy, c) 250 osób – w przypadku średniorocznego zatrudnienia w przeliczeniu na pełne etaty.	Jednostka traci status jednostki dużej, jeżeli w roku obrotowym, za który sporządza sprawozdanie finansowe, oraz w roku poprzedzającym ten rok obrotowy nie przekroczyła co najmniej dwóch z trzech tych wielkości
Duża grupa	Grupa kapitałowa, która w roku obrotowym, za który jednostka dominująca sporządza skonsolidowane sprawozdanie finansowe, oraz w roku poprzedzającym ten rok obrotowy przekroczyła: a) po dokonaniu wyłączeń konsolidacyjnych, o których mowa w art. 60 ust. 2 i 6 ustawy o rachunkowości, co najmniej dwie z następujących trzech wielkości: – 110 000 000 zł – w przypadku sumy aktywów bilansu na koniec roku obrotowego, – 220 000 000 zł – w przypadku przychodów netto ze sprzedaży towarów i produktów za rok obrotowy, – 250 osób – w przypadku średniorocznego zatrudnienia w przeliczeniu na pełne etaty, oraz b) przed dokonaniem wyłączeń konsolidacyjnych, o których mowa w art. 60 ust. 2 i 6 ustawy o rachunkowosci, co najmniej dwie z następujących trzech wielkości: – 132 000 000 zł – w przypadku sumy aktywów bilansu na koniec roku obrotowego, – 264 000 000 zł – w przypadku przychodów netto ze sprzedaży towarów i produktów za rok obrotowy, – 250 osób – w przypadku średniorocznego zatrudnienia w przeliczeniu na pełne etaty.	Grupa kapitałowa traci status dużej grupy, jeżeli w roku obrotowym, za który jednostka dominująca sporządza skonsolidowane sprawozdanie finansowe, oraz w roku poprzedzającym ten rok obrotowy nie przekroczyła co najmniej dwóch z trzech wielkości określonych w lit. a lub b.

Przy stosowaniu uproszczeń przewidzianych dla poszczególnych kategorii jednostek należy uwzględnić ich charakter prawny (patrz. art. 3 ust. 1h, art. 3 ust. 1i oraz art. 80 ust. 4 i 5 ustawy o rachunkowości).

eprasa.pl b3b1336df8

II. PODATKI

1. Odsetki, zastaw skarbowy, kary porządkowe

1.1. Odsetki ustawowe i odsetki za opóźnienie

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 359 i 481 ustawy z 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 795)
- art. 4 pkt 3 ustawy z 8 marca 2013 r. o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych (j.t. Dz.U. z 2023 r. poz. 1790)

Rodzaje odsetek	Stawka odsetek obowiązująca w 2026 r.	Podstawa prawna
Stawka odsetek ustawowych	**7,25% w stosunku rocznym** (od 5.03.2026 r.)	M.P. z 2026 r. poz. 368
Maksymalna stawka odsetek	14,5% w stosunku rocznym (od 5.03.2026 r.)	M.P. z 2026 r. poz. 368
Stawka odsetek ustawowych za opóźnienie	**9,25% w stosunku rocznym** (od 5.03.2026 r.)	M.P. z 2026 r. poz. 367
Maksymalna wysokość odsetek za opóźnienie	18,5% w stosunku rocznym (od 5.03.2026 r.)	M.P. z 2026 r. poz. 367
Stawka odsetek za opóźnienie w transakcjach handlowych, w których dłużnikiem jest podmiot publiczny będący podmiotem leczniczym	**11,75% w stosunku rocznym w II półroczu 2026 r.**	M.P. z 2025 r. poz. 1257
Stawka odsetek za opóźnienie w transakcjach handlowych, w których dłużnikiem nie jest podmiot publiczny będący podmiotem leczniczym	13,75% w stosunku rocznym w II półroczu 2026 r.	M.P. z 2025 r. poz. 1257

Kalkulatory odsetek ustawowych, odsetek za opóźnienie oraz odsetek za opóźnienie w transakcjach handlowych są dostępne po zalogowaniu na inforlex.pl (w sekcji Moje konto – Moje produkty)

1.2. Odsetki za zwłokę od zaległości podatkowych i składkowych

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 56 § 1, art. 56a i 56b ustawy z 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 622 ze zm.)

Rodzaje stawek odsetek	Wysokość stawek (w stosunku rocznym)	Podstawa prawna
Stawka podstawowa (100%)	**10,5% (od 5.03.2026 r.)**	M.P. z 2026 r. poz. 269
Stawka obniżona (50%)	**5,25% (od 5.03.2026 r.)**	
Stawka podwyższona (150%)	**15,75% (od 5.03.2026 r.)**	

Kalkulator odsetek za zwłokę od zaległości podatkowych jest dostępny po zalogowaniu na inforlex.pl (w sekcji Moje konto – Moje produkty)

1.3. Opłata prolongacyjna

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 57 § 2 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 622 ze zm.)

Okres obowiązywania	Stawka opłaty prolongacyjnej (w stosunku rocznym)	Podstawa prawna
od 5.03.2026 r.	**5,25%**	M.P. z 2026 r. poz. 269

Kalkulator opłaty prolongacyjnej jest dostępny po zalogowaniu na inforlex.pl (w sekcji Moje konto – Moje produkty)

eprasa.pl b3b1336df8

1.4. Zastaw skarbowy

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 41 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 622 ze zm.)

Okres obowiązywania	Minimalna wartość poszczególnych rzeczy ruchomych lub zbywalnych praw majątkowych, które mogą być obciążane zastawem skarbowym	Podstawa prawna
2026 r.	**19 000 zł** (wartość na dzień ustanowienia zastawu)	M.P. z 2025 r. poz. 745
2027 r.	**19 500 zł** (wartość na dzień ustanowienia zastawu)	M.P. z 2026 r. poz. 781

1.5. Kary porządkowe

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 262 § 2 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 622 ze zm.)

Okres obowiązywania	Maksymalna wysokość kary porządkowej	Podstawa prawna
2026 r.	**3800 zł**	M.P. z 2025 r. poz. 761
2027 r.	**3900 zł**	M.P. z 2026 r. poz. 784

2. Podatek dochodowy od osób fizycznych

2.1. Skala podatkowa

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 27 ust. 1 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 592 ze zm.)

Skala podatkowa obowiązująca w 2026 r.

Podstawa obliczenia podatku w złotych		Podatek wynosi
ponad	do	
120 000 zł		**10 800 zł + 32% nadwyżki ponad 120 000 zł**

2.2. Kwota zmniejszająca podatek i kwota wolna od podatku

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 27 ust. 1 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 592 ze zm.)

Kwota zmniejszająca podatek obowiązująca w 2026 r.		Kwota wolna od podatku
miesięczna	roczna	
300 zł	3600 zł	30 000 zł

2.3. Koszty uzyskania przychodów ze stosunku pracy, stosunku służbowego, spółdzielczego stosunku pracy oraz pracy nakładczej

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 22 ust. 2 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 592 ze zm.)

eprasa.pl b3b1336df8

Koszty uzyskania przychodów w 2026 r.

Dla osoby zatrudnionej:	Miesięczne	Roczne
na jedną umowę o pracę	**250 zł**	**3000 zł**
na więcej niż jedną umowę (w jednym lub w więcej niż jednym zakładzie pracy)	**250 zł**	**4500 zł**
w jednym zakładzie pracy położonym w innej miejscowości niż miejsce czasowego lub stałego zamieszkania, nieotrzymującej dodatku za rozłąkę	**300 zł**	**3600 zł**
w kilku zakładach pracy położonych w innej miejscowości niż miejsce czasowego lub stałego zamieszkania, nieotrzymującej dodatku za rozłąkę	**300 zł**	**5400 zł**

2.4. Koszty uzyskania przychodów z praw autorskich

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 22 ust. 9 i 10 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 592 ze zm.)

Koszty uzyskania przychodów w 2026 r.

Wysokość kosztów	Maksymalna kwota kosztów (w zł) w roku podatkowym
50%	koszty łącznie w roku podatkowym nie mogą przekroczyć kwoty **120 000 zł,** tj. kwoty stanowiącej górną granicę pierwszego przedziału skali podatkowej. Podatnik może zastosować faktyczne koszty uzyskania, nawet jeżeli w roku podatkowym przekroczyły ww. limit, pod warunkiem że jest w stanie udokumentować, że takie koszty poniósł **Uwaga!** Prawo do 50% kosztów z praw autorskich przysługuje tylko podatnikom uzyskującym przychody z działalności wymienionej w art. 22 ust. 9b updof

2.5. Ryczałt za używanie przez pracowników samochodów służbowych do celów prywatnych

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 12 ust. 2a–2c ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 592 ze zm.)

Ryczałt za używanie przez pracowników samochodów służbowych do celów prywatnych w 2026 r.

Rodzaj pojazdu	Miesięczny ryczałt za używanie przez pracownika samochodu służbowego	Dzienny ryczałt za używanie przez pracownika samochodu służbowego
samochód o mocy silnika do 60 kW albo elektryczny, albo napędzany wodorem	**250 zł**	**8,33 zł***
samochód inny niż wyżej wymienione	**400 zł**	**13,33 zł***

* W przypadku wykorzystywania samochodu służbowego do celów prywatnych przez część miesiąca wartość świadczenia ustala się za każdy dzień wykorzystywania samochodu do celów prywatnych w wysokości 1/30 miesięcznej kwoty ryczałtu. Jeżeli świadczenie przysługujące pracownikowi z tytułu wykorzystywania samochodu służbowego do celów prywatnych jest częściowo odpłatne, to przychodem pracownika jest różnica pomiędzy wartością ustaloną według ww. zasad a odpłatnością ponoszoną przez pracownika.

2.6. Ulga dla młodych

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 21 ust. 1 pkt 148 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 592 ze zm.)

eprasa.pl b3b1336df8

Uprawnieni do ulgi dla młodych	Przychody zwolnione z PIT	Limit zwolnienia w 2026 r.
Osoby fizyczne do ukończenia 26. roku życia	przychody z pracy i zleceń, przychody z praktyk absolwenckich oraz stażów uczniowskich, zasiłki macierzyńskie	85 528 zł*

* Limit 85 528 zł jest wspólny dla ulgi dla młodych, ulgi dla pracujących seniorów, ulgi na powrót i ulgi dla rodzin 4+.

2.7. Ulga na powrót, ulga dla rodzin 4+ oraz ulga dla pracujących seniorów

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 21 ust. 1 pkt 152–154 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 592 ze zm.)

Rodzaj ulgi	Uprawnieni do ulgi	Przychody zwolnione z PIT	Limit zwolnienia w 2026 r.
Ulga na powrót	Osoby, które przeniosły swoje miejsce zamieszkania do Polski	ze stosunku służbowego, stosunku pracy, pracy nakładczej, spółdzielczego stosunku pracy; z umów zlecenia zawartych z firmą; z pozarolniczej działalności gospodarczej opodatkowane według skali podatkowej, podatkiem liniowym, 5% podatkiem z kwalifikowanych praw własności intelektualnej albo ryczałtem ewidencjonowanym; z zasiłków macierzyńskich	85 528 zł*
Ulga dla rodzin 4+	Osoby, które wychowują co najmniej czwórkę dzieci	jw.	jw.
Ulga dla pracujących seniorów	Kobiety po ukończeniu 60 roku życia i mężczyźni po ukończeniu 65 roku życia	jw.	jw.

* Limit 85 528 zł jest wspólny dla ulgi dla młodych, ulgi dla pracujących seniorów, ulgi na powrót i ulgi dla rodzin 4+.

2.8. Ulgi w PIT – odliczenia od dochodu*

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 26–26he art. 30ca i art. 52jb ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 592 ze zm.)

Rodzaj wydatków	Limit ulgi
1	2
Ulga rehabilitacyjna (art. 26 ust. 1 pkt 6 i ust. 7a updof) dotyczy wydatków poniesionych na: - cele wskazane w art. 26 ust. 7a pkt 1–3, 4–6b, 9–11, 13 i 15 updof	**wydatki faktycznie poniesione w roku podatkowym**
- zakup leków, których stosowanie zalecił lekarz specjalista	nadwyżka **ponad 100 zł** miesięcznie
- opłacenie przewodników osób niewidomych I lub II grupy inwalidztwa oraz osób z niepełnosprawnością narządu ruchu zaliczonych do I grupy inwalidztwa	**do 2280 zł** rocznie
- utrzymanie psa asystującego, o którym mowa w ustawie o rehabilitacji zawodowej	**do 2280 zł** rocznie
- używanie samochodu osobowego, stanowiącego własność (współwłasność) osoby niepełnosprawnej lub podatnika mającego na utrzymaniu osobę niepełnosprawną albo dziecko niepełnosprawne, które nie ukończyło 16. roku życia	**do 2280 zł** rocznie

* Dotyczy rozliczenia rocznego za 2026 r.

eprasa.pl b3b1336df8

1	2
▪ pieluchomajtki, pieluchy anatomiczne, chłonne majtki, podkłady, wkłady anatomiczne	**do 2280 zł** rocznie
Darowizny przekazane na:	
▪ rzecz organizacji prowadzących działalność pożytku publicznego (art. 26 ust. 1 pkt 9 lit. a updof)	w wysokości dokonanej darowizny, nie więcej jednak niż kwota stanowiąca **6% dochodu**
▪ cele krwiodawstwa (art. 26 ust. 1 pkt 9 lit. c updof)	**kwota odpowiadająca wysokości iloczynu kwoty rekompensaty** określonej przepisami wydanymi na podstawie art. 11 ust. 2 ustawy o publicznej służbie krwi **i litrów oddanej krwi lub jej składników** nie więcej jednak niż kwota stanowiąca **6% dochodu**
▪ cele kultu religijnego (art. 26 ust. 1 pkt 9 lit. b updof)	w wysokości dokonanej darowizny, nie więcej jednak niż kwota stanowiąca **6% dochodu**
▪ cele kształcenia zawodowego publicznym szkołom prowadzącym kształcenie zawodowe, o których mowa w art. 4 pkt 28a ustawy z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, oraz publicznym placówkom i centrom, o których mowa w art. 2 pkt 4 tej ustawy (art. 26 ust. 1 pkt 9 lit. d updof)	w wysokości dokonanej darowizny, nie więcej jednak niż kwota stanowiąca **6% dochodu**
▪ odbudowę Pałacu Saskiego, Pałacu Brühla oraz kamienic przy ul. Królewskiej w Warszawie (art. 26 ust. 1 pkt 9 lit. e updof)	w wysokości dokonanej darowizny, nie więcej jednak niż kwota stanowiąca **6% dochodu** **Uwaga!** Łączna kwota odliczeń z tytułu darowizn, o których mowa w art. 26 ust. 1 pkt 9 lit. a–e updof, nie może przekroczyć w roku podatkowym kwoty stanowiącej 6% dochodu
Ulga internetowa (art. 26 ust. 1 pkt 6a updof)	do wysokości **760 zł rocznie**
Wpłaty na indywidualne konto zabezpieczenia emerytalnego (art. 26 ust. 1 pkt 2b updof)	wpłaty dokonane w roku podatkowym 2026, nie więcej niż: ▪ **16 956 zł** – dla osób prowadzących działalność gospodarczą, w rozumieniu art. 8 ust. 6 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 199 ze zm.), ▪ **11 304 zł** – dla pozostałych osób (M.P. z 2025 r. poz. 1156)
Darowizny na kościelną działalność charytatywno-opiekuńczą (przepisy ustaw o stosunku państwa do poszczególnych związków wyznaniowych)	w wysokości dokonanej darowizny
Odsetki od kredytu – w ramach tzw. praw nabytych (art. 9 ustawy z 16 listopada 2006 r. o zmianie updof – Dz.U. z 2006 r. Nr 217, poz. 1588)	odliczeniu podlegają odsetki od tej części kredytu, która nie przekroczyła kwoty odpowiadającej w 2026 r. kwocie **540 400 zł** (M.P. z 2025 r. poz. 1275)
Ulga na działalność badawczo-rozwojową (art. 26e updof)	odliczeniu podlegają wydatki poniesione na działalność badawczo-rozwojową (tzw. koszty kwalifikowane), wymienione w art. 26e ust. 2 i 3 updof. Odliczenie nie może przekroczyć **od 100% do 200% kosztów kwalifikowanych** (patrz art. 26e ust. 7 updof)
Ulga termomodernizacyjna (art. 26h updof)	odliczeniu podlegają wydatki poniesione na materiały budowlane, urządzenia i usługi, związane z realizacją przedsięwzięcia termomodernizacyjnego. Odliczenie nie może przekroczyć **53 000 zł** w odniesieniu do wszystkich realizowanych przedsięwzięć
Składki członkowskie zapłacone na rzecz związków zawodowych (art. 26 ust. 1 pkt 2c updof)	w wysokości nieprzekraczającej w roku podatkowym **840 zł**
Ulga na prototyp (art. 26ga updof)	**30%** sumy kosztów produkcji próbnej nowego produktu i wprowadzenia go na rynek **Uwaga!** Wysokość odliczenia nie może w roku podatkowym przekroczyć **10%** dochodu osiągniętego z działalności gospodarczej
Ulga na ekspansję (art. 26gb updof)	koszty uzyskania przychodów poniesione w celu zwiększenia przychodów ze sprzedaży produktów do wysokości dochodu uzyskanego przez podatnika w roku podatkowym z działalności gospodarczej, nie więcej jednak niż **1 000 000 zł** w roku podatkowym
Ulga na wsparcie sportu, kultury oraz szkolnictwa wyższego i nauki (art. 26ha updof)	**50%** kosztów uzyskania przychodów poniesionych na działalność sportową, kulturalną oraz wspierającą szkolnictwo wyższe i naukę **Uwaga!** Kwota odliczenia nie może przekroczyć kwoty dochodu uzyskanego przez podatnika w roku podatkowym z działalności gospodarczej

eprasa.pl b3b1336df8

1	2
Ulga na zabytki (art. 26hb updof	**50%** poniesionych wydatków wskazanych w art. 26hb ust. 1 pkt 1 i 2 updof
Ulga dla inwestujących w alternatywne spółki inwestycyjne (art. 26hc updof)	**50%** poniesionych wydatków **Uwaga!** Kwota odliczenia nie może w roku podatkowym przekroczyć **250 000 zł**
Ulga na terminal (art. 26hd updof)	▪ **2500 zł** w roku podatkowym – w przypadku podatników zwolnionych z obowiązku prowadzenia ewidencji sprzedaży na rzecz osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej oraz rolników ryczałtowych przy zastosowaniu kas rejestrujących ▪ **1000 zł** w roku podatkowym – w przypadku pozostałych podatników Podatnicy będący małymi podatnikami spełniającymi warunki wskazane w art. 26hd ust. 2 updof mogą odliczyć **200%** poniesionych wydatków, nie więcej jednak niż **2000 zł** w roku podatkowym. Odliczenie przysługuje w każdym roku podatkowym, w którym taki podatnik poniósł wydatki. **Uwaga!** Kwota odliczenia nie może w roku podatkowym przekroczyć kwoty dochodu uzyskanego przez podatnika z działalności gospodarczej
Ulga na żołnierzy WOT i aktywnej rezerwy (art. 26he updof)	**od 12 000 zł do 24 000 zł** za każdego zatrudnionego w ramach stosunku pracy żołnierza; kwota odliczenia jest uzależniona od czasu pełnienia służby przez żołnierza
Ulga dla podatników osiągających dochody z kwalifikowanych praw własności intelektualnej (art. 30ca ust. 9a updof)	kwota kosztów kwalifikowanych wskazanych w art. 26e ust. 2–3b updof, które doprowadziły do wytworzenia, rozwinięcia lub ulepszenia przez podatnika prawa własności intelektualnej
Ulga na robotyzację (art. 52jb updof)	**50%** kosztów uzyskania przychodów poniesionych w roku podatkowym na robotyzację **Uwaga!** Kwota odliczenia nie może przekraczać kwoty dochodu uzyskanego przez podatnika w roku podatkowym z działalności gospodarczej

2.9. Ulgi w PIT – odliczenia od podatku*

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 27f i art. 27g ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 592 ze zm.)

Rodzaj wydatków	Limit ulgi
Ulga na dzieci (art. 27f updof)	**za każdy miesiąc kalendarzowy, w którym podatnik wykonuje władzę rodzicielską, pełni funkcję opiekuna prawnego, sprawuje opiekę lub utrzymuje dziecko, limit wynosi:** ▪ na jedno dziecko – **92,67 zł** (rocznie 1112,04 zł, dziennie 3,09 zł) – w przypadku jednego dziecka warunkiem zastosowania odliczenia jest spełnienie kryterium dochodowości; kryterium to nie ma zastosowania do rodziców/opiekunów dziecka niepełnosprawnego, ▪ na drugie dziecko – **92,67 zł** (rocznie 1112,04 zł, dziennie 3,09 zł), ▪ na trzecie dziecko – **166,67 zł** (rocznie 2000,04 zł, dziennie 5,56 zł), ▪ na czwarte i każde kolejne dziecko – **225 zł** (rocznie 2700 zł, dziennie 7,5 zł)
Ulga abolicyjna (art. 27g updof)	Odliczeniu podlega kwota stanowiąca różnicę między podatkiem obliczonym przy zastosowaniu metody odliczenia proporcjonalnego a kwotą podatku obliczonego za ten rok podatkowy przy zastosowaniu do dochodów wymienionych w art. 27g ust. 1 updof metody wyłączenia z progresją, nie więcej niż 1360 zł (z zastrzeżeniem art. 27g ust. 5 updof)

2.10. Mały podatnik PIT

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 5a pkt 20 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 592 ze zm.)

* Dotyczy rozliczenia rocznego za 2026 r.

eprasa.pl b3b1336df8

Mały podatnik	Limit 2026 r.
Podatnik, u którego wartość przychodu ze sprzedaży (wraz z kwotą należnego podatku od towarów i usług) nie przekroczyła w poprzednim roku podatkowym wyrażonej w złotych kwoty odpowiadającej równowartości 2 000 000 euro*. W przypadku przedsiębiorstwa w spadku limit dotyczy również przychodu ze sprzedaży u zmarłego przedsiębiorcy.	**8 517 000 zł**

* Przeliczenia na walutę polską dokonuje się według średniego kursu euro ogłaszanego przez NBP, obowiązującego w pierwszym roboczym dniu października roku poprzedzającego rok podatkowy, w zaokrągleniu do 1000 zł. Kurs euro na 1 października 2025 r. wyniósł 4,2586 zł (tabela NBP nr 190/A/NBP/2025).

2.11. Ryczałt od przychodów ewidencjonowanych – limity przychodów

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 6 ust. 4 i 6, art. 21 ust. 1b ustawy z 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 843 ze zm.)

Uprawnieni do ryczałtu	2026 r.
Podatnicy mogą wybrać opodatkowanie w formie ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych, jeżeli w poprzednim roku podatkowym uzyskali: - przychody z działalności gospodarczej prowadzonej wyłącznie samodzielnie w wysokości nieprzekraczającej 2 000 000 euro* - przychody wyłącznie z działalności prowadzonej w formie spółki, a suma przychodów wspólników spółki z tej działalności nie przekroczyła kwoty 2 000 000 euro* - przychody z działalności prowadzonej samodzielnie lub w formie spółki, opodatkowane wyłącznie w formie karty podatkowej, lub za część roku opodatkowane w formie karty podatkowej i za część roku na zasadach ogólnych, a łączne przychody nie przekroczyły kwoty 2 000 000 euro*	**8 517 200 zł** (równowartość 2 000 000 euro)
Prawo do kwartalnego rozliczenia ryczałtu mają podatnicy, których przychody z działalności prowadzonej samodzielnie albo przychody spółki – w roku poprzedzającym rok podatkowy – nie przekroczyły kwoty stanowiącej równowartość 200 000 euro*	**851 720 zł** (równowartość 200 000 euro)

* Przeliczenia na walutę polską dokonuje się według średniego kursu euro ogłaszanego przez NBP na pierwszy dzień roboczy października roku poprzedzającego rok podatkowy. Kurs euro na 1 października 2025 r. wyniósł 4,2586 zł.

3. Podatek dochodowy od osób prawnych

3.1. Stawka podatku

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 19, 22, 24a, 24aa, 24b, 24ca, 24d, 24f, 28o, 24q, 24r, 38aa–38ad ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 554 ze zm.)

Przedmiot opodatkowania	Stawka podatku w 2026 r.
Dochody osób prawnych	19% podstawy opodatkowania
Dochody osób prawnych w przypadku: a) małych podatników, b) podatników rozpoczynających działalność – w roku podatkowym, w którym rozpoczęli działalność	9% podstawy opodatkowania
Dochody podatników będących: a) bankiem krajowym, bankiem zagranicznym i instytucją kredytową w rozumieniu odpowiednio art. 4 ust. 1 pk 1, 2 i 17 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe, z wyjątkiem podatników będących bankiem spółdzielczym w rozumieniu art. 20 ust. 1 tej ustawy, b) podatkową grupą kapitałową, w skład której wchodzi bank krajowy w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 1 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe, w części, w jakiej dochód tego banku pozostaje do sumy dochodów spółek wchodzących w skład tej podatkowej grupy kapitałowej	30% podstawy opodatkowania
Dochody podatników będących: a) bankiem spółdzielczym w rozumieniu art. 20 ust. 1 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe, b) spółdzielczą kasą oszczędnościowo-kredytową	27% podstawy opodatkowania

eprasa.pl b3b1336df8

1	2	3
Dochody podatników będących: a) bankiem krajowym, bankiem zagranicznym i instytucją kredytową w rozumieniu odpowiednio art. 4 ust. 1 pkt 1, 2 i 17 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe, z wyjątkiem podatników będących bankiem spółdzielczym w rozumieniu art. 20 ust. 1 tej ustawy, b) bankiem spółdzielczym w rozumieniu art. 20 ust. 1 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe, c) spółdzielczą kasą oszczędnościowo-kredytową – którzy mają status małych podatników a ich przychody osiągnięte w roku podatkowym nie przekroczyły wyrażonej w złotych kwoty odpowiadającej równowartości 2 000 000 euro; przeliczenia na złote dokonuje się według średniego kursu euro ogłaszanego przez NBP na pierwszy dzień roboczy roku podatkowego, w zaokrągleniu do 1000 zł	17% podstawy opodatkowania	
Dywidendy i inne przychody z tytułu udziału w zyskach osób prawnych mających siedzibę lub zarząd na terytorium RP	19% podstawy opodatkowania	
Dochody zagranicznej jednostki kontrolowanej uzyskane przez podatnika mającego siedzibę lub zarząd na terytorium RP	19% podstawy opodatkowania	
Podatek od przerzuconych dochodów	19% podstawy opodatkowania	
Dochody ze niezrealizowanych zysków	19% podstawy opodatkowania	
Dochody uzyskane z odpłatnego zbycia walut wirtualnych	19% uzyskanego dochodu	
Dochody spółki nieruchomościowej, której udziały (akcje), ogół praw i obowiązków, tytuły uczestnictwa lub prawa o podobnym charakterze są zbywane	19% dochodu ze zbycia	
Przychody ze środka trwałego będącego budynkiem, który: 1) stanowi własność albo współwłasność podatnika, 2) został oddany w całości albo w części do używania na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub innej umowy o podobnym charakterze, 3) jest położony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej	0,035% podstawy opodatkowania* za każdy miesiąc	
Minimalny podatek dochodowy od osób prawnych	10% podstawy opodatkowania	
Dochody z dysponowania prawami własności intelektualnej	5% podstawy opodatkowania	
Ryczałt od dochodów spółek (tzw. estoński CIT)	1) 10% podstawy opodatkowania – w przypadku małego podatnika oraz podatnika rozpoczynającego prowadzenie działalności; 2) 20% podstawy opodatkowania – w przypadku podatnika innego niż wskazany w pkt 1	
Stawka podatku od świadczenia lub mienia przekazanego lub postawionego do dyspozycji przez fundację rodzinną	15% podstawy opodatkowania	
Stawka podatku w przypadku fundacji rodzinnej prowadzącej działalność gospodarczą wykraczającą poza zakres ujęty przepisami	25% podstawy opodatkowania	

* Podstawę opodatkowania stanowi przychód odpowiadający sumie wartości początkowych środków trwałych ustalanej na pierwszy dzień każdego miesiąca wynikającej z prowadzonej ewidencji, pomniejszonej o kwotę 10 000 000 zł.

3.2. Mały podatnik CIT

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 4a pkt 10 ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 554 ze zm.)

Mały podatnik	Limit 2026 r.
Podatnik, u którego wartość przychodu ze sprzedaży (wraz z kwotą należnego podatku od towarów i usług) nie przekroczyła w poprzednim roku podatkowym wyrażonej w złotych kwoty odpowiadającej równowartości 2 000 000 euro*.	**8 517 000 zł**

* Przeliczenia na walutę polską dokonuje się według średniego kursu euro ogłaszanego przez NBP, obowiązującego w pierwszym roboczym dniu października roku poprzedzającego rok podatkowy, w zaokrągleniu do 1000 zł. Kurs euro na 1 października 2025 r. wyniósł 4,2586 zł (tabela NBP nr 190/A/NBP/2025).

eprasa.pl b3b1336df8

3.3. Limity dla sporządzania dokumentacji podatkowej transakcji z podmiotami powiązanymi

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 11k i 11o ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 554 ze zm.)

Obowiązani do sporządzania dokumentacji podatkowej transakcji lub innych zdarzeń są podatnicy:	Kiedy pojawia się obowiązek dokumentacyjny
dokonujący transakcji kontrolowanej o charakterze jednorodnym	gdy wartość przekracza w roku obrotowym następujące progi dokumentacyjne: 1) 10 000 000 zł – w przypadku transakcji towarowej; 2) 10 000 000 zł – w przypadku transakcji finansowej; 3) 2 000 000 zł – w przypadku transakcji usługowej; 4) 2 000 000 zł – w przypadku innej transakcji niż określona w pkt 1–3
dokonujący transakcji kontrolowanej z podmiotem mającym miejsce zamieszkania, siedzibę lub zarząd na terytorium lub w kraju stosującym szkodliwą konkurencję podatkową lub z zagranicznym zakładem położonym na terytorium lub w kraju stosującym szkodliwą konkurencję podatkową	jeśli wartość transakcji wynosi: 1) 2 500 000 zł – w przypadku transakcji finansowej; 2) 500 000 zł – w przypadku transakcji innej niż transakcja finansowa
dokonujący transakcji innej niż transakcja kontrolowana podmiotem mającym miejsce zamieszkania, siedzibę lub zarząd na terytorium lub w kraju stosującym szkodliwą konkurencję podatkową lub zagranicznym zakładem położonym na terytorium lub w kraju stosującym szkodliwą konkurencję podatkową	jeżeli wartość transakcji za rok podatkowy, a w przypadku spółek niebędących osobami prawnymi – za rok obrotowy, przekracza: 1) 2 500 000 zł – w przypadku transakcji finansowej; 2) 500 000 zł – w przypadku transakcji innej niż transakcja finansowa

4. Amortyzacja

4.1. Jednorazowa amortyzacja

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 16k ust. 7–21 ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 554 ze zm.)
- art. 22k ust. 7–21 ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (j.t. Dz.U. z 22026 r. poz. 592 ze zm.)

Jednorazowa amortyzacja fabrycznie nowych środków trwałych*

Warunki jednorazowej amortyzacji fabrycznie nowych środków trwałych	w 2026 r.
Nabywcy fabrycznie nowych środków trwałych Podatnicy, którzy nabędą fabrycznie nowe środki trwałe zaliczone do grupy 3–6 i 8 KŚT w roku podatkowym, w którym środki zostały wprowadzone do ewidencji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, do wysokości nieprzekraczającej w roku podatkowym kwoty 100 000 zł. Kwota obejmuje sumę odpisów amortyzacyjnych i wpłaty na poczet nabycia środka trwałego zaliczonej do kosztów uzyskania przychodów. Warunkiem jednorazowej amortyzacji tych środków jest, by: 1) wartość początkowa jednego środka trwałego, nabytego w roku podatkowym, wynosiła co najmniej 10 000 zł lub 2) łączna wartość początkowa co najmniej dwóch środków trwałych nabytych w roku podatkowym, wynosiła co najmniej 10 000 zł, a wartość początkowa każdego z nich przekraczała 3500 zł.	Łączna wartość odpisów amortyzacyjnych nie może przekroczyć **100 000 zł**

eprasa.pl b3b1336df8

Jednorazowa amortyzacja u małych podatników i podatników rozpoczynających działalność*

Zasady określania limitów w amortyzacji jednorazowej	w 2026 r.
Podatnicy podatku dochodowego od osób fizycznych i prawnych Do jednorazowej amortyzacji ma prawo podatnik rozpoczynający działalność i mały podatnik. Małym podatnikiem jest podatnik, u którego wartość przychodu ze sprzedaży w poprzednim roku nie przekroczyła równowartości 2 000 000 euro**. W przypadku przedsiębiorstwa w spadku limit dotyczy również przychodu ze sprzedaży u zmarłego przedsiębiorcy. **Ważne!** Nie można jednorazowo zamortyzować zakupu samochodów osobowych.	Małym podatnikiem jest podatnik, u którego przychód w 2025 r. nie przekroczył **8 517 000 zł**
Podatnicy podatku dochodowego od osób fizycznych i prawnych Łączna wartość jednorazowych odpisów amortyzacyjnych w roku podatkowym nie może przekroczyć równowartości kwoty 50 000 euro**	Łączna wartość odpisów amortyzacyjnych nie może przekroczyć **213 000 zł**
Podatnicy podatku dochodowego od osób prawnych rozpoczynający działalność Jednorazowej amortyzacji nie mogą stosować podmioty rozpoczynające działalność, które zostały utworzone m.in. przez osoby fizyczne, które wniosły na poczet kapitału nowo utworzonego podmiotu uprzednio prowadzone przez siebie przedsiębiorstwo albo składniki majątku tego przedsiębiorstwa o wartości przekraczającej łącznie równowartość w złotych kwoty co najmniej 10 000 euro**	**43 000 zł**

* Mali podatnicy oraz podatnicy rozpoczynający działalność gospodarczą, w związku z nabyciem środka trwałego mają prawo do skorzystania z preferencyjnej amortyzacji do limitu 50 000 euro albo zasad dotyczących jednorazowej amortyzacji fabrycznie nowych środków trwałych (do 100 000 zł). Muszą dokonać w tym zakresie wyboru.

** Przeliczenia na walutę polską dokonuje się według średniego kursu euro ogłaszanego przez NBP, obowiązującego w pierwszym roboczym dniu października roku poprzedzającego rok podatkowy, w zaokrągleniu do 1000 zł. Kurs euro na 1 października 2025 r. wyniósł 4,2586 zł (tabela NBP nr 190/A/NBP/2025).

4.2. Tabela stawek amortyzacji

PODSTAWA PRAWNA:

- załącznik nr 1 do ustawy z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 554 ze zm.)
- załącznik nr 1 do ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 592 ze zm.)

Wykaz rocznych stawek amortyzacyjnych

Pozycja	Stawka %	Symbol KŚT (grupa, podgrupa lub rodzaj)	Nazwa środków trwałych
1	2	3	4
01	2,5	10	Budynki niemieszkalne
		110	Placówki opiekuńczo-wychowawcze, domy opieki społecznej bez opieki medycznej
		121	Lokale niemieszkalne
	4,5	102	Podziemne garaże i zadaszone parkingi oraz budynki kontroli ruchu powietrznego (wieże)
		104	Zbiorniki, silosy oraz magazyny podziemne, zbiorniki i komory podziemne (z wyłączeniem budynków magazynowych i naziemnych)
	10	103	Kioski towarowe o kubaturze poniżej 500 m^3 – trwale związane z gruntem
		109	Domki kempingowe, budynki zastępcze – trwale związane z gruntem
		010	Plantacje wikliny
02	2,5	224	Budowle wodne, z wyłączeniem urządzeń melioracji wodnych, doków stałych załadowionych, wałów i grobli
		21	Budowle sklasyfikowane jako budowle do uzdatniania wód, z wyjątkiem studni wierconych
		290	Budowle sportowe i rekreacyjne, z wyłączeniem ogrodów i parków publicznych, skwerów, ogrodów botanicznych i zoologicznych
		291	Wieże przeciwpożarowe
		225	Urządzenia melioracji wodnych podstawowych
		226	Urządzenia melioracji wodnych szczegółowych
	4,5	2	Obiekty inżynierii lądowej i wodnej, z wyłączeniem ogrodów i parków publicznych, skwerów, ogrodów botanicznych i zoologicznych

eprasa.pl b3b1336df8

1	2	3	4
	10	211	Przewody sieci technologicznych wewnątrzzakładowych
		221	Urządzenia zabezpieczające ruch pociągów
	14	202	Wieże ekstrakcyjne
	20	200	Wieże wiertnicze, wieżomaszty
03	7	3	Kotły i maszyny energetyczne
	14	322	Silniki spalinowe na paliwo lekkie (niezespolone)
		323	Silniki spalinowe na paliwo ciężkie (niezespolone)
		324	Silniki spalinowe na paliwo gazowe (niezespolone)
		325	Silniki powietrzne
		343	Zespoły elektroenergetyczne przenośne z silnikami spalinowymi na paliwo lekkie
		344	Zespoły elektroenergetyczne z silnikami spalinowymi na paliwo ciężkie
		349	Reaktory jądrowe
04	7	431	Filtry (prasy) błotniarki Cedzidła mechaniczne
		450	Piece do przerobu surowców (z wyjątkiem pieców do przerobu surowców wielokomorowych)
		451	Piece do przetwarzania paliw (z wyjątkiem pieców koksowniczych)
		454	Piece do wypalania tunelowe
		473	Aparaty bębnowe
		475	Suszarki komorowe (z wyjątkiem suszarek z półkami obrotowymi i zgarniaczami)
	10	4	Maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania
	14	41	Obrabiarki do metali
		44	Maszyny i urządzenia do przetłaczania i sprężania cieczy i gazów
		46	Aparaty do wymiany ciepła (z wyjątkiem wymienników przeponowych rurowych oraz chłodnic odmulin i prób kołowych rozkładni gazu)
		47	Maszyny, urządzenia i aparaty do operacji i procesów materiałowych, w tym suszarki z półkami obrotowymi i zgarniaczami (z wyjątkiem: – kolumn, – aparatów bębnowych, – suszarek komorowych bezpółkowych, tradycyjnych, owiewnych, półkowych owiewnych, próżniowych z grzejnymi półkami, suszarek z górnym i dolnym rozpylaniem cieczy oraz suszar ek z pneumatycznym rozpylaczem ciał stałych i innych suszarek, – odbieralnic hydraulicznych rozkładni gazu)
	18	449	Urządzenia dystrybucyjne do benzyny i olejów elektryczne i przepływomierze składowe do cieczy i paliw płynnych
		461	Wymienniki płynów obiegowych przy produkcji sody
		469	Chłodnice odmulin i prób kołowych rozkładni gazu
		472	Kolumny nitracyjne i denitracyjne
		479	Odbieralnice hydrauliczne rozkładni gazu
		481	Aparaty i urządzenia do powierzchniowej obróbki metali sposobem chemicznym i elektrogalwanicznym
		482	Aparaty i urządzenia do powierzchniowej obróbki metali sposobem cieplnym
		484	Urządzenia do spawania i napawania łukowego w ochronie gazów oraz do spawania i napawania plazmowego Wytwornice acetylenowe przenośne wysokiego ciśnienia Zgrzewarki oporowe i tarcicowe Urządzenia do metalizacji natryskowej i do natryskiwania tworzywami sztucznymi
		486	Maszyny i urządzenia do przygotowywania maszynowych nośników danych oraz maszyny analityczne
		488	Samodzielne urządzenia do automatycznej regulacji i sterowania procesami
		489	Roboty przemysłowe
	20	434	Maszyny do zamykania słoi Maszyny do zamykania puszek
		461	Wymienniki przeponowe rurowe sklasyfikowane jako chłodnice kwasu siarkowego
	30	487	Zespoły komputerowe
05	7	506	Aparaty do rektyfikacji powietrza
		507	Krystalizatory Komory potne
		548	Maszyny, urządzenia i aparaty do produkcji materiału zecerskiego
		583	Koparki i zwałowarki w kopalniach odkrywkowych węgla Koparki w piaskowniach przemysłu węglowego
	10	512	Maszyny i urządzenia do eksploatacji otworów wiertniczych
		513	Maszyny i urządzenia do przeróbki mechanicznej rud i węgla

eprasa.pl b3b1336df8

1	2	3	4
		514	Maszyny i urządzenia aglomerowni
			Maszyny i urządzenia wielkopiecowe
			Maszyny i urządzenia hutnicze stalowni
			Nożyce hutnicze do cięcia na gorąco, tabor hutniczy, walcowniczy
			Inne maszyny, urządzenia i aparaty hutnicze
		520	Maszyny i urządzenia dla przemysłu kamieniarskiego:
			Traki ramowe i tarczowe
			Cyrkularki
			Szlifierki
			Tokarki i wiertarki do kamienia
			Kombajny do robót przygotowawczych
		523	Maszyny i urządzenia dla przemysłu cementowego
		525	Autoklawy
		529	Maszyny i urządzenia do produkcji elementów z lastriko i sztucznego kamienia
		56	Maszyny, urządzenia i aparaty dla przemysłu rolnego
		582	Maszyny do robót drogowych:
			pojemniki do bitumu stalowe o pojemności powyżej 20 000 l
			odśnieżarki dróg, ulic i placów o mocy silników powyżej 120 KM
	14	50	Maszyny, urządzenia i aparaty dla przemysłu chemicznego
		517	Maszyny i urządzenia torfiarskie
		52	Maszyny dla przemysłu surowców mineralnych
		53	Maszyny do produkcji wyrobów z metali i tworzyw sztucznych
		54	Maszyny, urządzenia i aparaty do obróbki i przerobu drewna, produkcji wyrobów z drewna oraz maszyny, urządzenia i aparaty dla przemysłu papierniczego i poligraficznego
		55	Maszyny i urządzenia do produkcji wyrobów włókienniczych i odzieżowych oraz do obróbki skóry i produkcji wyrobów z niej
		561	Maszyny, urządzenia i aparaty do produkcji napojów
		568	Maszyny, urządzenia i aparaty dla przemysłu piekarniczego (z wyjątkiem pieców ceramicznych, cyklotermicznych i specjalnych)
		57	Maszyny, urządzenia i aparaty dla przemysłu spożywczego
		59	Maszyny, urządzenia i narzędzia rolnicze i gospodarki leśnej
	18	505	Piece prażalnicze fluidezyjne
		51	Maszyny, urządzenia i aparaty wiertnicze, górnicze, gazownicze, odlewnicze, torfiarskie oraz geodezyjne i kartograficzne
		58	Maszyny do robót ziemnych, budowlanych i drogowych
	20	506	Odgazowywacze
		510	Maszyny i urządzenia wiertnicze
		511	Obudowy zmechanizowane
		518	Aparaty i urządzenia do:
			pomiarów magnetycznych,
			pomiarów geologicznych,
			pomiarów sejsmicznych i radiometrycznych,
			elektrycznego profilowania odwiertów, karotażu gazowego,
			perforacji otworów wiertniczych
		535	Aparaty specjalne do wytwarzania kwasu wolframowego i maszyny do redukcyjnych, próżniowych i specjalnych wytopów metali
			Maszyny do produkcji węglanów i past emulsyjnych Urządzenia do produkcji półprzewodników
		579	Dystrybutory Młynki młotkowe
			Maszyny i urządzenia do przerobu odpadów zwierzęcych na mąkę pastewną i tłuszcze utylizacyjne
			Inne maszyny i urządzenia do przerobu odpadów zwierzęcych
		580	Maszyny do robót ziemnych i fundamentowych
		581	Maszyny do robót budowlanych
		582	Szczotki mechaniczne i osprzęt do utrzymania dróg
	25	501	Aparaty szklane i porcelanowe do destylacji Porcelanowe młyny kulowe
		511	Maszyny górnicze, z wyłączeniem obudów zmechanizowanych
		524	Piece do topienia żużla wielkopiecowego i bazaltu
		571	Autoklawy do hydrolizy
			Neutralizatory stalowe oraz neutralizatory i hydrolizatory betonowe lub murowane
		581	Wibratory
			Wibromłoty oraz zacieraczki do tynku

eprasa.pl b3b1336df8

1	2	3	4
06	4,5	600	Zbiorniki naziemne ceglane
		601	Zbiorniki naziemne betonowe (z wyjątkiem wyposażonych w wykładzinę chemoodporną dla kwasu ponitracyjnego)
		623	Urządzenia telefoniczne systemów nośnych na liniach WN
		641	Wyciągi kopalniane (bez wyciągów przy głębieniu szybów)
		648	Towarowe kolejki linowe i dźwignice linowe
		656	Akumulatory hydrauliczne
		660	Wagi pojazdowe, wagonowe i inne wbudowane
	10	6	Urządzenia techniczne
	18	61	Urządzenia rozdzielcze i aparatura energii elektrycznej przewoźna
		641	Dźwigniki, wciągarki i wciągniki przejezdne oraz nieprzejezdne, kołowroty, wyciągniki (z wyjątkiem kołowrotów szybowych oraz wyciągników kopalnianych łącznie z wyciągami przy głębieniu szybów, a także wyciągi kolei i kolejek linowych)
		662	Projektory przenośne 16 mm i 35 mm
		681	Kontenery
	20	629	Telefony komórkowe
		669	Kasy fiskalne i rejestrujące (z wyjątkiem zaliczonych do poz. 04 – zespoły komputerowe)
		633	Baterie akumulatorów elektrycznych stacjonarnych
			Baterie akumulatorów elektrycznych zasadowych
		662	Ekrany kinowe
		644	Przenośniki w kopalniach i zakładach przetwórczych rud i węgla
		664	Urządzenia do przeprowadzania badań technicznych
	25	644	Przenośniki zgrzebłowe ciężkie i lekkie
07	7	70	Tabor kolejowy naziemny
		71	Tabor kolejowy podziemny
		72	Tabor tramwajowy
		73	Pozostały tabor szynowy naziemny
		77	Tabor pływający
	14	700	Drezyny i przyczepy do drezyn
		710	Lokomotywy akumulatorowe
			Lokomotywy ognioszczelne i typu „Karlik” Wozy kopalniane
		770	Kontenerowce
		773	Wodoloty
		780	Samoloty
		781	Śmigłowce
		743	Samochody specjalne
		745	Trolejbusy i samochody ciężarowe o napędzie elektrycznym
		746	Ciągniki
		747	Naczepy i przyczepy
		76	Pozostały tabor bezszynowy (wózki jezdniowe akumulatorowe, widłowe i inne wózki jezdniowe)
	18	745	Pozostałe samochody o napędzie elektrycznym
		783	Balony
		789	Pozostałe środki transportu lotniczego
		79	Pozostałe środki transportu
	20	740	Motocykle, przyczepy i wózki motocyklowe
		741	Samochody osobowe
		742	Samochody ciężarowe
		744	Autobusy i autokary
		782	Szybowce
08	10	805	Wyposażenie kin, teatrów, placówek kulturalno-oświatowych oraz instrumenty muzyczne
		806	Kioski, budki, baraki, domki kempingowe – niezwiązane trwale z gruntem
	14	803	Maszyny biurowe piszące, liczące i licząco-piszące Dalekopisy do maszyn matematycznych
	20	8	Narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie
	25	801	Elektroniczna aparatura kontrolno-pomiarowa do przeprowadzania badań laboratoryjnych
		802	Aparaty i sprzęt do hydro- i mechanoterapii
		804	Wyposażenie cyrkowe

1. Za pogorszone warunki używania budynków i budowli, o których mowa w art. 16i ust. 2 pkt 1 lit. a, uważa się używanie tych środków trwałych pod ciągłym działaniem wody, par wodnych, znacznych drgań, nagłych zmian temperatury oraz innych czynników powodujących przyspieszenie zużycia obiektu.

eprasa.pl b3b1336df8

2. Za złe warunki używania budynków i budowli, o których mowa w art. 16i ust. 2 pkt 1 lit. b, uważa się używanie tych środków trwałych pod wpływem niszczących środków chemicznych, a zwłaszcza gdy służą one produkcji, wytwarzaniu lub przechowywaniu żrących środków chemicznych. Dotyczy to również przypadków silnego działania na budynek lub budowlę niszczących środków chemicznych rozproszonych w atmosferze, wodzie lub wydzielających się w postaci oparów, których źródłem są inne obiekty znajdujące się w pobliżu.
3. Przez maszyny, urządzenia i środki transportu wymagające szczególnej sprawności technicznej, o których mowa w art. 16i ust. 2 pkt 2, rozumie się te obiekty, które używane są w pracy na trzy zmiany, mimo że nie działają ze swej istoty w ruchu ciągłym, używane w warunkach terenowych, w warunkach leśnych, pod ziemią lub innych wskazujących na bardziej intensywne zużycie.
4. Przez maszyny i urządzenia grupy 4–6 i 8 Klasyfikacji, poddanych szybkiemu postępowi technicznemu, o których mowa w art. 16i ust. 2 pkt 3, rozumie się maszyny, urządzenia i aparaturę, w których zastosowane są układy mikroprocesorowe lub systemy komputerowe, spełniające założone funkcje dzięki wykorzystaniu w nich najnowszych zdobyczy techniki, a także pozostałą aparaturę naukowo-badawczą i doświadczalno-produkcyjną.

5. VAT

5.1. Krajowe zwolnienie podmiotowe

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 113 ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 775 ze zm.)

Zwolnienie podmiotowe*	Limit w 2026 r.
Podatnicy kontynuujący działalność Zwalnia się od podatku sprzedaż dokonywaną przez podatnika posiadającego siedzibę działalności gospodarczej na terytorium kraju, u którego wartość sprzedaży netto nie przekroczyła łącznie w poprzednim roku podatkowym kwoty	240 000 zł
Podatnicy rozpoczynający działalność Zwalnia się od podatku sprzedaż dokonywaną przez podatnika posiadającego siedzibę działalności gospodarczej na terytorium kraju rozpoczynającego działalność, u którego przewidywana wartość sprzedaży nie przekroczy w proporcji do okresu prowadzonej działalności kwoty wyliczonej według wzoru	$\frac{240\,000 \text{ zł} \times \text{liczba dni prowadzenia działalności}}{365}$

* Zwolnienie przysługuje do momentu przekroczenia w trakcie roku podatkowego kwoty limitu. Zwolnienie traci moc począwszy od czynności, którą przekroczono tę kwotę.

5.2. Zwolnienia podmiotowe w procedurze SME

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 113a i art. 113b ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 775 ze zm.)

Zwolnienie podmiotowe w procedurze SME dla podatnika z innego kraju UE

Lp.	W 2026 r. zwalnia się od podatku sprzedaż dokonywaną przez podatnika posiadającego siedzibę działalności gospodarczej na terytorium państwa członkowskiego innym niż terytorium kraju, jeżeli łącznie są spełnione następujące warunki:
1.	całkowita roczna wartość dostaw towarów i świadczenia usług dokonanych przez podatnika w roku podatkowym, dla których miejscem opodatkowania jest terytorium Unii Europejskiej, z wyłączeniem podatku od wartości dodanej, w tym wartość sprzedaży na terytorium kraju, z wyłączeniem podatku, zwana dalej „rocznym obrotem na terytorium Unii Europejskiej", nie przekroczyła w poprzednim ani bieżącym roku podatkowym kwoty **100 000 euro**[1] **(421 230 zł).**
2.	wartość sprzedaży u tego podatnika, z wyłączeniem podatku, nie przekroczyła w poprzednim ani bieżącym roku podatkowym limitu wartości sprzedaży obowiązującego krajowych podatników VAT, czyli kwoty **240 000 zł** określonej w art. 113 ust. 1 ustawy o VAT albo indywidualnego limitu zwolnienia podmiotowego wyliczanego proporcjonalnie – w przypadku podatników rozpoczynających działalność, o których mowa w art. 113 ust. 9 ustawy o VAT (zob. pkt 5.1)[2]. Do obliczenia wartości sprzedaży należy odpowiednio stosować art. 113 ust. 2 ustawy o VAT.
3.	podatnik nie dokonuje na terytorium kraju dostaw towarów ani świadczenia usług, o których mowa w art. 113 ust. 13 ustawy o VAT, czyli rodzajów dostaw i usług, które wyłączają prawo do korzystania z krajowego zwolnienia podmiotowego.

[1] Przeliczenia na złote dokonuje się według kursu wymiany opublikowanego przez Europejski Bank Centralny w pierwszym dniu roku, a w przypadku gdy w tym dniu kurs wymiany nie został opublikowany – według kursu wymiany z następnego dnia, w którym został opublikowany. Na dzień 2 stycznia 2026 r. kurs wymiany wyniósł 4,2123 PLN/EUR.

eprasa.pl b3b1336df8

Jeżeli roczny obrót na terytorium Unii Europejskiej przekroczy kwotę 100 000 euro lub wartość sprzedaży zwolnionej od podatku na terytorium kraju przekroczy kwotę, o której mowa w art. 113 ust. 1 lub 9 ustawy o VAT, zwolnienie traci moc począwszy od czynności, którą przekroczono jedną z tych kwot, w zależności od tego, które ze zdarzeń nastąpiło wcześniej.

[2] Jeżeli roczny obrót na terytorium Unii Europejskiej przekroczy kwotę 100 000 euro lub wartość sprzedaży zwolnionej od podatku na terytorium kraju przekroczy kwotę, o której mowa w art. 113 ust. 1 lub 9 ustawy o VAT, zwolnienie traci moc począwszy od czynności, którą przekroczono jedną z tych kwot, w zależności od tego, które ze zdarzeń nastąpiło wcześniej.

Zwolnienie podmiotowe w procedurze SME dla krajowego podatnika VAT

Lp.	Podatnik, który posiada siedzibę działalności gospodarczej na terytorium kraju, może skorzystać ze zwolnienia dla dostaw towarów i świadczenia usług w państwie członkowskim innym niż Rzeczpospolita Polska, pod warunkiem że:
1.	Jego roczny obrót na terytorium Unii Europejskiej nie przekroczył w poprzednim ani bieżącym roku podatkowym kwoty **100 000 euro**[1] **(421 230 zł).**
2.	Spełnia warunki zwolnienia określone przez państwo członkowskie, w którym chce korzystać ze zwolnienia.
3.	Złoży powiadomienie o zamiarze skorzystania ze zwolnienia, zwane „uprzednim powiadomieniem".
4.	Otrzyma informację o nadaniu indywidualnego numeru identyfikacyjnego poprzedzonego kodem PL i zawierającego kod EX, zwanego „polskim numerem identyfikacyjnym EX", na potrzeby korzystania ze zwolnienia albo potwierdzenie o nadaniu takiego numeru – w przypadku gdy w uprzednim powiadomieniu podatnik wskazał więcej niż jedno państwo członkowskie, w którym zamierza korzystać ze zwolnienia.

[1] Przeliczenia na złote dokonuje się według kursu wymiany opublikowanego przez Europejski Bank Centralny w pierwszym dniu roku, a w przypadku gdy w tym dniu kurs wymiany nie został opublikowany – według kursu wymiany z następnego dnia, w którym został opublikowany. Na dzień 2 stycznia 2026 r. kurs wymiany wyniósł 4,2123 PLN/EUR.

UWAGA! W przypadku gdy roczny obrót na terytorium Unii Europejskiej podatnika w poprzednim lub bieżącym roku podatkowym przekroczył kwotę 100 000 euro właściwy naczelnik urzędu skarbowego niezwłocznie wydaje postanowienie o dezaktywacji polskiego numeru identyfikacyjnego EX, na które służy zażalenie i które podlega natychmiastowemu wykonaniu, oraz dezaktywuje ten numer.

5.3. Mały podatnik VAT

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 2 pkt 25 ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 775 ze zm.)

Limity obrotu uprawniające do korzystania ze statusu małego podatnika VAT w 2026 r.

Mały podatnik	Limit 2026 r.
Podatnik, u którego wartość sprzedaży (wraz z kwotą podatku) nie przekroczyła w poprzednim roku kwoty	**8 517 000 zł** (2 000 000 euro)
Podatnik prowadzący przedsiębiorstwo maklerskie, zarządzający funduszami inwestycyjnymi, będący agentem, zleceniobiorcą lub inną osobą świadczącą usługi o podobnym charakterze, z wyjątkiem komisu – jeżeli kwota prowizji lub innych postaci wynagrodzenia za wykonane usługi (wraz z kwotą podatku) nie przekroczyła w poprzednim roku kwoty	**192 000 zł** (45 000 euro)
Podatnik rozpoczynający w trakcie roku podatkowego wykonywanie czynności opodatkowanych VAT, gdy przewidywana przez niego wartość sprzedaży nie przekroczy w proporcji do okresu prowadzonej sprzedaży odpowiednio kwoty 2 000 000 euro lub 45 000 euro	

Przeliczenia kwot wyrażonych w euro dokonuje się według średniego kursu euro ogłaszanego przez NBP na pierwszy dzień roboczy października poprzedniego roku podatkowego, w zaokrągleniu do 1000 zł. Kurs euro na 1 października 2025 r. wyniósł 4,2586 zł (www.nbp.pl).

5.4. Ulga na zakup kasy rejestrującej

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 111 ust. 4 ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 775 ze zm.)

Podmiot uprawniony	Podatnik, który rozpoczął ewidencjonowanie obrotu na kasie (kasach) rejestrujących
Podstawa obliczenia ulgi	Kwoty wydatkowane na zakup każdej z kas rejestrujących
Wysokość ulgi	**90%** ceny zakupu kasy rejestrującej (netto), nie więcej niż **700 zł**
Uprawnienie podatnika	Prawo do odliczenia kwoty ulgi na zakup kasy rejestrującej od należnego podatku VAT lub prawo otrzymania zwrotu tego wydatku

eprasa.pl b3b1336df8

5.5. Wewnątrzwspólnotowe nabycie towarów – wyłączenie z opodatkowania

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 10 ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 775 ze zm.)

Wartość WNT uprawniająca do wyłączenia od podatku VAT w 2026 r.*

Lp.	Podmioty zwolnione z obowiązku rozliczenia WNT	Warunki zwolnienia z obowiązku rozliczenia WNT	
1.	Rolnicy ryczałtowi dla prowadzonej przez nich działalności rolniczej	**Warunek 1.** Całkowita wartość WNT w poprzednim roku nie przekroczyła kwoty **50 000 zł**	**Warunek 2.** Całkowita wartość WNT w trakcie roku nie przekroczy kwoty **50 000 zł**
2.	Podatnicy, którzy wykonują jedynie czynności inne niż opodatkowane VAT i którym nie przysługuje prawo do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego przy nabyciu towarów i usług		
3.	Podatnicy, u których sprzedaż jest zwolniona od podatku na podstawie art. 113 ust. 1 i 9		
4.	Osoby prawne, które nie są podatnikami		

* Wyłączenie nie ma zastosowania, jeżeli przedmiotem nabycia są:
- nowe środki transportu,
- wyroby akcyzowe.

5.6. INTRASTAT – progi statystyczne

- źródło: komunikat GUS pt. „Wartości progów statystycznych na 2026 r. w systemie INTRASTAT" – www.stat.gov.pl

Rodzaj progu statystycznego	Rodzaj obrotu	Próg statystyczny obowiązujący w 2026 r.
Próg podstawowy	dla przywozu	6 000 000 zł
	dla wywozu	2 800 000 zł
Próg szczegółowy	dla przywozu	105 000 000 zł
	dla wywozu	148 000 000 zł

5.7. Sprzedaż towarów na odległość

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 7a, art. 22 ust. 1 pkt 1a), art. 22a ust. 1 pkt 3 ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 775 ze zm.)

Sprzedaż na odległość towarów importowanych przez interfejs elektroniczny

Sprzedaż na odległość towarów importowanych przez interfejs elektroniczny	Dotyczy to przesyłek, których wartość nie przekracza
	w 2026 r.
W przypadku gdy podatnik ułatwia, poprzez interfejs elektroniczny, sprzedaż na odległość towarów importowanych w przesyłkach o wartości rzeczywistej nieprzekraczającej wyrażonej w złotych kwoty odpowiadającej równowartości 150 euro, uznaje się, że podatnik ten samodzielnie otrzymał towary i dokonał ich dostawy.	639 zł

Wewnątrzwspólnotowa sprzedaż towarów na odległość – miejsce dostawy towarów

Lp.	W przypadku wewnątrzwspólnotowej sprzedaży towarów na odległość miejscem dostawy towarów jest miejsce, w którym towary znajdują się w momencie zakończenia wysyłki lub transportu do nabywcy, z wyjątkiem, gdy łącznie zostaną spełnione następujące warunki:
1	2
1.	Dostawca posiada siedzibę działalności gospodarczej, a w razie braku takiej siedziby – stałe miejsce zamieszkania lub zwykłe miejsce pobytu tylko na **terytorium jednego państwa członkowskiego**

eprasa.pl b3b1336df8

1	2
2.	**Towary są wysyłane** lub transportowane na terytorium państwa członkowskiego inne niż terytorium państwa członkowskiego, o którym mowa w pkt 1
3.	**Suma:** ▪ całkowitej wartości dostaw towarów wysyłanych lub transportowanych na terytorium państwa członkowskiego, o którym mowa w pkt 2, oraz ▪ całkowitej wartości usług, o których mowa w art. 28k ust. 1 ustawy o VAT świadczonych na rzecz podmiotów, o których mowa w art. 28k ust. 2 pkt 2 ustawy o VAT, pomniejszona o kwotę podatku lub podatku od wartości dodanej, **nie przekroczyła w trakcie roku podatkowego ani w poprzednim roku podatkowym kwoty 10 000 euro** lub jej równowartości wyrażonej w walucie krajowej państwa członkowskiego, o którym mowa w pkt 1, przy czym w przypadku dostawcy posiadającego siedzibę działalności gospodarczej, a w razie braku takiej siedziby – stałe miejsce zamieszkania lub zwykłe miejsce pobytu, tylko na terytorium kraju, **wyrażona w złotych równowartość kwoty w euro wynosi 42 000 zł.**

UWAGA! Jeżeli w trakcie roku podatkowego limit wskazany w pkt 3 **(10 000 euro lub odpowiednio 42 000 zł)** zostanie przekroczony, miejscem dostawy towarów jest miejsce, w którym towary znajdują się w momencie zakończenia wysyłki lub transportu do nabywcy – począwszy od dostawy, w związku z którą przekroczono tę kwotę.

6. Podatek od czynności cywilnoprawnych

6.1. Stawki podatku od czynności cywilnoprawnych

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 7 i 9 ustawy z 9 września 2000 r. o podatku od czynności cywilnoprawnych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 191)

Rodzaj czynności	Stawka
1	2
Umowa sprzedaży: – nieruchomości – rzeczy ruchomych – prawa użytkowania wieczystego – własnościowego spółdzielczego prawa do lokalu mieszkalnego – spółdzielczego prawa do lokalu użytkowego – wynikających z prawa spółdzielczego: prawa do domu jednorodzinnego lub prawa do lokalu w małym domu mieszkalnym	**2%**
Umowa sprzedaży szóstego i kolejnych lokali mieszkalnych	**6%**
Umowa sprzedaży innych praw majątkowych	**1%**
Umowa zamiany, dożywocia, o dział spadku, o zniesienie współwłasności oraz darowizny: – przy przeniesieniu własności: nieruchomości, rzeczy ruchomych, prawa użytkowania wieczystego, własnościowego spółdzielczego prawa do lokalu mieszkalnego, spółdzielczego prawa do lokalu użytkowego oraz wynikających z przepisów prawa spółdzielczego: prawa do domu jednorodzinnego oraz prawa do lokalu w małym domu mieszkalnym – przy przeniesieniu własności innych praw majątkowych	**2%** **1%**
Umowa ustanowienia odpłatnego użytkowania, w tym nieprawidłowego, oraz odpłatnej służebności	**1%**
Umowa pożyczki oraz depozytu nieprawidłowego	**0,5%***
Ustanowienie hipoteki: – na zabezpieczenie wierzytelności istniejących – od kwoty zabezpieczonej wierzytelności – na zabezpieczenie wierzytelności o wysokości nieustalonej	 **0,1%** **19 zł**
Umowa spółki	**0,5%**

* Stawka podatku wynosi 20%, jeżeli przed organem podatkowym w toku czynności sprawdzających, kontroli podatkowej, postępowania podatkowego lub kontroli celno-skarbowej:
1) podatnik powołuje się na fakt zawarcia umowy pożyczki, depozytu nieprawidłowego lub ustanowienia użytkowania nieprawidłowego albo ich zmiany, a należny podatek od tych czynności nie został zapłacony;
2) biorący pożyczkę, o którym mowa w art. 9 pkt 10 lit. b, powołuje się na fakt zawarcia umowy pożyczki, a nie spełnił warunku udokumentowania otrzymania pieniędzy na rachunek bankowy albo jego rachunek prowadzony przez spółdzielczą kasę oszczędnościowo-kredytową lub przekazem pocztowym.

eprasa.pl b3b1336df8

Limitowane kwotowo zwolnienia z PCC

Lp.	Rodzaj czynności zwolnionej z PCC	Ograniczenie kwotowe zwolnienia
1.	Sprzedaż rzeczy ruchomej	Zwolnienie obowiązuje, jeżeli cena sprzedaży nie przekracza **1000 zł**
2.	Pożyczka pieniężna udzielona na podstawie umowy zawartej między osobami bliskimi (w przypadku gdy pożyczkobiorcami są: małżonek, zstępny, wstępny, pasierb, rodzeństwo, ojczym lub macocha)	Zwolnienie dotyczy pożyczek w wysokości przekraczającej **36 120 zł** Warunkiem zwolnienia jest: – złożenie deklaracji PCC w terminie 14 dni od zawarcia umowy pożyczki – wpłata pożyczki na rachunek pożyczkobiorcy lub przekazanie pożyczki przekazem pocztowym
3.	Pożyczka udzielona na podstawie umowy zawartej z osobami zaliczonymi do I grupy podatkowej w podatku od spadków i darowizn (w przypadku gdy pożyczkobiorcami są: małżonek, zstępny, wstępny, pasierb, zięć, synowa, rodzeństwo, ojczym, macocha, teściowie)	Zwolnienie ma zastosowanie, jeżeli kwota pożyczki nie przekracza **36 120 zł**
4.	Pożyczki udzielane na podstawie umów z innymi osobami niż wymienione w pkt 2 i 3	Zwolnienie ma zastosowanie, jeżeli kwota pożyczki nie przekracza **1000 zł**

7. Podatki lokalne

7.1. Podatek od nieruchomości

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 5 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 707)
- obwieszczenie Ministra Finansów i Gospodarki z 26 lipca 2026 r. w sprawie górnych granic stawek kwotowych podatków i opłat lokalnych na rok 2027 (M.P. z 2026 r. poz. 741)

Kwoty stawek podatku od nieruchomości określa uchwała rady gminy w wysokości nie wyższej niż stawki podane w tabeli poniżej.

Przedmiot podatku	Maksymalna stawka podatku w 2027 r.
Budynki mieszkalne lub ich części	**1,29 zł** od 1 m^2 powierzchni użytkowej
Budynki lub ich części związane z prowadzeniem działalności gospodarczej oraz budynki mieszkalne lub ich części zajęte na prowadzenie działalności gospodarczej	**36,49 zł** od 1 m^2 powierzchni użytkowej
Budynki lub ich części zajęte na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie obrotu kwalifikowanym materiałem siewnym	**17,09 zł** od 1 m^2 powierzchni użytkowej
Budynki lub ich części związane z prowadzeniem działalności gospodarczej w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych, w rozumieniu przepisów o działalności leczniczej, zajęte przez podmioty udzielające tych świadczeń	**7,47 zł** od 1 m^2 powierzchni użytkowej
Pozostałe budynki lub ich części, w tym zajęte na prowadzenie odpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego przez organizacje pożytku publicznego	**12,33 zł** od 1 m^2 powierzchni użytkowej
Budowle	**2%** wartości
Grunty związane z prowadzeniem działalności gospodarczej bez względu na sposób zakwalifikowania w ewidencji gruntów i budynków	**1,49 zł** od 1 m^2 powierzchni użytkowej
Grunty pod wodami powierzchniowymi stojącymi lub wodami powierzchniowymi płynącymi jezior i zbiorników sztucznych	**7,35 zł** od 1 ha powierzchni
Pozostałe grunty, w tym zajęte na prowadzenie odpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego przez organizacje pożytku publicznego	**0,80 zł** od 1 m^2 powierzchni użytkowej
Grunty niezabudowane objęte obszarem rewitalizacji, o którym mowa w ustawie z 9 października 2015 r. o rewitalizacji, i położone na terenach, dla których miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego przewiduje przeznaczenie pod zabudowę mieszkaniową, usługową albo zabudowę o przeznaczeniu mieszanym obejmującym wyłącznie te rodzaje zabudowy, jeżeli od dnia wejścia w życie tego planu w odniesieniu do tych gruntów upłynął okres 4 lat, a w tym czasie nie zakończono budowy zgodnie z przepisami prawa budowlanego	**4,85 zł** od 1 m^2 powierzchni

eprasa.pl b3b1336df8

7.2. Podatek od środków transportowych

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 8, art. 10 ust. 1 ustawy z 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 707)
- obwieszczenie Ministra Finansów i Gospodarki z 12 października 2025 r. w sprawie stawek minimalnych podatku od środków transportowych obowiązujących w 2026 r. (M.P. z 2025 r. poz. 1113)
- obwieszczenie Ministra Finansów i Gospodarki z 23 lipca 2026 r. w sprawie górnych granic stawek kwotowych podatków i opłat lokalnych na rok 2027 (M.P. z 2026 r. poz. 741)

Stawki podatku od środków transportowych określa uchwała rady gminy, na terenie której podatnik ma miejsce zamieszkania lub siedzibę. Uchwała rady gminy określa wysokość stawek podatku od środków transportowych w granicach stawek minimalnych i maksymalnych podanych w tabeli poniżej.

Stawki maksymalne w 2027 r.		**Stawki minimalne w 2026 r.***			
Podział stawek w zależności od dopuszczalnej masy całkowitej lub liczby miejsc siedzących (w przypadku autobusów)	**Maksymalna stawka podatku nie może przekroczyć**	**Dopuszczalna masa całkowita w tonach**		**Minimalna stawka podatku w złotych**	
		Nie mniej	**Mniej niż**	**Oś z zawieszeniem pneumatycznym lub równoważnym**	**Inne systemy zawieszenia**
1	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**
1. Samochody ciężarowe o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 3,5 tony i poniżej 12 ton					
– powyżej 3,5 do 5,5 tony włącznie – powyżej 5,5 do 9 ton włącznie – powyżej 9 ton	1293,09 zł 2157,14 zł 2588,54 zł	–	–	–	–
2. Samochody ciężarowe o dopuszczalnej masie całkowitej równej lub wyższej niż 12 ton					
–	4939,57 zł	Dwie osie			
		12	13	0	136,13
		13	14	136,13	376,18
		14	15	376,18	529,95
		15		529,95	1199,27
		Trzy osie			
		12	17	136,13	236,78
		17	19	236,78	485,68
		19	21	485,68	630,63
		21	23	630,63	971,34
		23	25	971,34	1510,12
		25		971,34	1510,12
		Cztery osie i więcej			
		12	25	630,63	639,49
		25	27	639,49	997,90
		27	29	997,90	1584,23
		29	31	1584,23	2349,79
		31		1584,23	2349,79
3. Ciągniki siodłowe i balastowe przystosowane do używania łącznie z naczepą lub przyczepą o dopuszczalnej masie całkowitej zespołu pojazdów od 3,5 tony i poniżej 12 ton					
–	3019,91 zł	–	–	–	–
4. Ciągniki siodłowe i balastowe przystosowane do używania łącznie z naczepą lub przyczepą o dopuszczalnej masie całkowitej zespołu pojazdów równej lub wyższej niż 12 ton					
– do 36 ton włącznie – powyżej 36 ton	3817,95 zł 4939,57 zł	Dwie osie			
		12	18	0	36,54
		18	25	254,50	460,25
		25	31	536,59	880,65
		31		1353,03	1856,37

* Na dzień publikacji dodatku „Wskaź niki i stawki – wrzesień 2026 r." stawki minimalne na 2027 r. nie zostały jeszcze ogłoszone.

eprasa.pl b3b1336df8

1	3	4	5	6	7
		Trzy osie i więcej			
		12	40	1193,73	1650,62
		40		1650,62	2441,61
5. Przyczepy i naczepy, które łącznie z pojazdem silnikowym posiadają dopuszczalną masę całkowitą do 7 ton i poniżej 12 ton, z wyjątkiem związanych wyłącznie z działalnością rolniczą prowadzoną przez podatnika podatku rolnego					
–	2588,54 zł	–	–	–	–
6. Przyczepy i naczepy, które łącznie z pojazdem silnikowym posiadają dopuszczalną masę całkowitą równą lub wyższą niż 12 ton, z wyjątkiem związanych wyłącznie z działalnością rolniczą prowadzoną przez podatnika podatku rolnego					
– do 36 ton włącznie	3019,91 zł	Jedna oś			
– powyżej 36 ton	3817,95 zł	12	18	0	24,39
		18	25	170,40	306,48
		25		306,48	537,69
		Dwie osie			
		12	28	201,40	296,54
		28	33	587,47	814,27
		33	38	814,27	1236,87
		38		1100,79	1628,50
		Trzy osie i więcej			
		12	38	648,33	902,75
		38		902,75	1226,92
7. Autobusy					
W zależności od liczby miejsc do siedzenia poza miejscem kierowcy:		–	–	–	–
– mniejszej niż 22 miejsca	3056,57 zł				
– równej lub większej niż 22 miejsca	3864,33 zł				

7.3. Podatek rolny

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 6 ustawy z 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 1344 ze zm.)
- komunikat Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z 17 października 2025 r. w sprawie średniej ceny skupu żyta za okres 11 kwartałów będącej podstawą do ustalenia podatku rolnego na rok podatkowy 2026 (M.P. z 2025 r. poz. 1085)

Przedmiot opodatkowania:	Stawka podatku w 2026 r.
1 ha przeliczeniowego gruntów gospodarstw rolnych (równowartość pieniężna 2,5 dt* żyta)	**166,05 zł**
1 ha gruntów pozostałych (równowartość pieniężna 5 dt* żyta)	**332,10 zł**

* Średnia cena skupu żyta za 11 kwartałów, będąca podstawą do ustalenia podatku rolnego na 2026 r. wynosi 66,42 zł za 1 dt.

7.4. Podatek leśny

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 4 ustawy z 30 października 2002 r. o podatku leśnym (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 176)
- komunikat Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z 17 października 2025 r. w sprawie średniej ceny sprzedaży drewna, obliczonej według średniej ceny drewna uzyskanej przez nadleśnictwa za pierwsze trzy kwartały 2025 r. (M.P. z 2025 r. poz. 1086)

Przedmiot opodatkowania	Stawka podatku w 2026 r.
Grunty leśne sklasyfikowane w ewidencji gruntów i budynków jako lasy (z wyjątkiem lasów zajętych na wykonywanie innej działalności gospodarczej niż działalność leśna)	**61,90 zł**

* Równowartość pieniężna 0,220 m^3 drewna obliczana według średniej ceny sprzedaży drewna za I–III kwartał roku poprzedzającego rok podatkowy. Średnia cena sprzedaży drewna, obliczona według średniej ceny sprzedaży drewna uzyskanej przez nadleśnictwa za I–III kwartał 2025 r. – 281,37 za 1 m^3.

eprasa.pl b3b1336df8

7.5. Opłata reklamowa

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 19 pkt 1 lit. g) i h) ustawy z 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 707)

Rada gminy, w drodze uchwały, określa zasady ustalania i poboru oraz terminy płatności i wysokość stawek opłat reklamowych. W tabeli podajemy górną wysokość tej opłaty.

Część opłaty	Przedmiot opodatkowania	Maksymalna stawka dzienna opłaty w 2027 r.
stała	Tablica reklamowa lub urządzenie reklamowe służące ekspozycji reklam	**4,00 zł**
zmienna	Powierzchnia tablicy reklamowej lub urządzenia reklamowego służącego ekspozycji reklam	**0,37 zł** za 1 m^2

7.6. Opłata od posiadania psów

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 18a, art. 19 pkt 1 lit. f ustawy z 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 707)

Obowiązek zapłaty opłaty od posiadania psów oraz wysokość stawek i terminy płatności może określić uchwałą rada gminy.

Przedmiot opłaty	Maksymalna stawka opłaty w 2027 r.
Posiadanie psa	**191,32 zł** od jednego psa

7.7. Opłata targowa, miejscowa i uzdrowiskowa

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 19 pkt 1 lit. a), b), c) i d) ustawy z 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 707)

Wysokość stawek, zasady ustalania i poboru oraz terminy płatności opłat może określić uchwałą rada gminy. Kwoty stawek określone przez gminę w uchwale nie mogą przekroczyć stawek podanych w tabeli.

Rodzaj opłaty	Maksymalna stawka dzienna w 2027 r.
opłata targowa	**1208,45 zł**
opłata miejscowa	**3,56 zł**
opłata miejscowa w miejscowościach posiadających status obszaru ochrony uzdrowiskowej	**5,03 zł**
opłata uzdrowiskowa	**6,86 zł**

8. Podatek od spadków i darowizn

8.1. Zwolnienie od podatku od spadków i darowizn dla osób najbliższych

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 4a ustawy z 28 lipca 1983 r. o podatku od spadków i darowizn (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 478 ze zm.)

Osoby, którym przysługuje zwolnienie z podatku od spadków i darowizn
1. Małżonek
2. Zstępni (za zstępnych uważa się również osoby, które przebywają lub przebywały w rodzinie zastępczej, w rodzinnym domu dziecka, w placówce opiekuńczo-wychowawczej lub w regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej)
3. Wstępni (za wstępnych uważa się także odpowiednio osoby tworzące rodzinę zastępczą, prowadzące rodzinny dom dziecka lub pracujące z dziećmi w placówce opiekuńczo-wychowawczej lub w regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej)

eprasa.pl b3b1336df8

4. Pasierbowie
5. Rodzeństwo
6. Ojczym
7. Macocha
Warunki zwolnienia
1. Zgłoszenie nabycia do US w terminie 6 miesięcy licząc od dnia uprawomocnienia się orzeczenia sądu stwierdzającego nabycie spadku, zarejestrowania aktu poświadczenia dziedziczenia lub wydania europejskiego poświadczenia spadkowego
2. Udokumentowanie otrzymania środków pieniężnych na rachunek lub przekazem pocztowym (dotyczy nabycia środków pieniężnych w kwocie przekraczającej wartość **36 120 zł**)

8.2. Kwota wolna od podatku od spadków i darowizn

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 9 i 14 ustawy z 28 lipca 1983 r. o podatku od spadków i darowizn (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 478 ze zm.)

Kwota wolna od podatku dla nabywców zaliczanych do:		
I grupy podatkowej	**II grupy podatkowej**	**III grupy podatkowej**
małżonek, zstępni, wstępni, pasierb, zięć, synowa, rodzeństwo, ojczym, macocha i teściowie	zstępni rodzeństwa, rodzeństwo rodziców, zstępni i małżonkowie pasierbów, małżonkowie rodzeństwa i rodzeństwo małżonków, małżonkowie rodzeństwa małżonków, małżonkowie innych zstępnych	inni nabywcy
36 120 zł	**27 090 zł**	**5733 zł**

UWAGA! Za zstępnych uważa się również osoby, które przebywają lub przebywały w rodzinie zastępczej, w rodzinnym domu dziecka, w placówce opiekuńczo-wychowawczej lub w regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej.

Za wstępnych uważa się także odpowiednio osoby tworzące rodzinę zastępczą, prowadzące rodzinny dom dziecka lub pracujące z dziećmi w placówce opiekuńczo-wychowawczej lub w regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej.

8.3. Skale podatku od spadków i darowizn

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 15 ustawy z 28 lipca 1983 r. o podatku od spadków i darowizn (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 478 ze zm.)
- rozporządzenie Ministra Finansów z 28 czerwca 2023 r. w sprawie ustalenia kwot wartości rzeczy i praw majątkowych zwolnionych od podatku od spadków i darowizn i niepodlegających opodatkowaniu tym podatkiem oraz skal podatkowych, według których oblicza się ten podatek (Dz.U. z 2023 r. poz. 1226)

Podatek od spadków i darowizn oblicza się od nadwyżki podstawy opodatkowania ponad kwotę wolną od podatku.

Skale podatku od spadków i darowizn dla I, II i III grupy podatkowej

Kwoty nadwyżki ponad kwotę wolną		**Podatek wynosi**
ponad	**do**	
1) od nabywców zaliczonych do **I** grupy podatkowej		
	11 833 zł	3%
11 833 zł	23 665 zł	355 zł i 5% nadwyżki ponad 11 833 zł
23 665 zł		946 zł 60 gr i 7% od nadwyżki ponad 23 665 zł
2) od nabywców zaliczonych do **II** grupy podatkowej		
	11 833 zł	7%
11 833 zł	23 665 zł	828 zł 40 gr i 9% od nadwyżki ponad 11 833 zł
23 665 zł		1893 zł 30 gr i 12% od nadwyżki ponad 23 665 zł
3) od nabywców zaliczonych do **III** grupy podatkowej		
	11 833 zł	12%
11 833 zł	23 665 zł	1420 zł i 16% od nadwyżki ponad 11 833 zł
23 665 zł		3313 zł 20 gr i 20% od nadwyżki ponad 23 665 zł

eprasa.pl b3b1336df8

III. UBEZPIECZENIA SPOŁECZNE I ZDROWOTNE

1. Składki

1.1. Kwota rocznego ograniczenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i Fundusz Emerytur Pomostowych

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 19 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 199 ze zm.)

Rok kalendarzowy	Kwota rocznego ograniczenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	Podstawa prawna
2026	**282 600 zł**	M.P. z 2025 r. poz. 1206

1.2. Ograniczenie podstawy wymiaru składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 20 ust. 3 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 199 ze zm.)

Składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe	Maksymalna podstawa wymiaru składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe	Podstawa prawna
styczeń–grudzień 2026 r.	**23 550 zł** (tj. 250% prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia)	M.P. z 2025 r. poz. 1216

1.3. Składki na ubezpieczenia za pracowników

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 16, art. 22 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 199 ze zm.)
- art. 36 ustawy z 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (j.t. Dz.U. z 2024 r. poz. 1696 ze zm.)
- art. 79 ustawy z 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 1461 ze zm.)

Składki na ubezpieczenia	Finansujący	
	pracodawca	pracownik
Emerytalne	9,76%	9,76%
Rentowe	6,50%	1,50%
Chorobowe	–	2,45%
Wypadkowe	stopa procentowa składki jest ustalana w sposób opisany poniżej	–
Fundusz Emerytur Pomostowych (FEP)	1,5%	–
Zdrowotne	–	9%
FP i FS	2,45%	–
FGŚP	0,10%	–

1.4. Składki na ubezpieczenie wypadkowe

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 27–33 ustawy z 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 1644 ze zm.)
- załącznik nr 2 do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 29 listopada 2002 r. w sprawie różnicowania stopy procentowej składki na ubezpieczenie społeczne z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych w zależności od zagrożeń zawodowych i ich skutków (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 1874.)

eprasa.pl b3b1336df8

Stopa procentowa składki wypadkowej od 1.04.2026 r. do 31.03.2027 r.

Okres obowiązywania	Rodzaj płatnika	Stopa procentowa składki wypadkowej
1.04.2025–31.03.2026	Płatnik składek podlegający wpisowi do rejestru REGON, zgłaszający do ubezpieczenia wypadkowego nie więcej niż 9 ubezpieczonych	**1,67%** (50% najwyższej stopy procentowej ustalonej na dany rok składkowy)
	Płatnik składek niepodlegający wpisowi do rejestru REGON	

Grupy działalności, kategorie ryzyka i stopy procentowe składki na ubezpieczenie wypadkowe dla grup działalności od 1.04.2026 r. do 31.03.2027 r.

Lp.	Grupa działalności	Kod PKD	Kategoria ryzyka	Stopa procentowa składki (%)
1	2	3	4	5
1	Uprawy rolne, chów i hodowla zwierząt, łowiectwo, włączając działalność usługową	A-01	5	1,47
2	Leśnictwo i pozyskiwanie drewna	A-02	6	1,73
3	Rybactwo	A-03	4	1,20
4	Wydobywanie węgla kamiennego i węgla brunatnego (lignitu)	B-05	12	3,33
5	Górnictwo ropy naftowej i gazu ziemnego	B-06	6	1,73
6	Górnictwo rud metali	B-07	8	2,26
7	Pozostałe górnictwo i wydobywanie	B-08	6	1,73
8	Działalność usługowa wspomagająca górnictwo i wydobywanie	B-09	12	3,33
9	Produkcja artykułów spożywczych	C-10	4	1,20
10	Produkcja napojów	C-11	4	1,20
11	Produkcja wyrobów tytoniowych	C-12	4	1,20
12	Produkcja wyrobów tekstylnych	C-13	4	1,20
13	Produkcja odzieży	C-14	2	0,67
14	Produkcja skór i wyrobów ze skór wyprawionych	C-15	3	0,93
15	Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania	C-16	6	1,73
16	Produkcja papieru i wyrobów z papieru	C-17	5	1,47
17	Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	C-18	3	0,93
18	Wytwarzanie i przetwarzanie koksu i produktów rafinacji ropy naftowej	C-19	5	1,47
19	Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	C-20	4	1,20
20	Produkcja podstawowych substancji farmaceutycznych oraz leków i pozostałych wyrobów farmaceutycznych	C-21	3	0,93
21	Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	C-22	5	1,47
22	Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	C-23	5	1,47
23	Produkcja metali	C-24	6	1,73
24	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń	C-25	5	1,47
25	Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	C-26	3	0,93
26	Produkcja urządzeń elektrycznych	C-27	4	1,20
27	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana	C-28	5	1,47
28	Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli	C-29	4	1,20
29	Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	C-30	5	1,47
30	Produkcja mebli	C-31	4	1,20
31	Pozostała produkcja wyrobów	C-32	4	1,20
32	Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	C-33	6	1,20
33	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	D-35	4	1,20
34	Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	E-36	4	1,20
35	Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków	E-37	5	1,47
36	Działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców	E-38	6	1,73

eprasa.pl b3b1336df8

1	2	3	4	5
37	Działalność związana z rekultywacją i pozostała działalność usługowa związana z gospodarką odpadami	E-39	4	1,20
38	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków	F-41	3	0,93
39	Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej	F-42	5	1,47
40	Roboty budowlane specjalistyczne	F-43	3	0,93
41	Handel hurtowy i detaliczny pojazdami samochodowymi; naprawa pojazdów samochodowych	G-45	2	0,67
42	Handel hurtowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi	G-46	3	0,93
43	Handel detaliczny, z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi	G-47	3	0,93
44	Transport lądowy oraz transport rurociągowy	H-49	3	0,93
45	Transport wodny	H-50	4	1,20
46	Transport lotniczy	H-51	2	0,67
47	Magazynowanie i działalność usługowa wspomagająca transport	H-52	4	1,20
48	Działalność pocztowa i kurierska	H-53	4	1,20
49	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	I	2	0,67
50	Informacja i komunikacja	J	2	0,67
51	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	K	2	0,67
52	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	L	2	0,67
53	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	M	2	0,67
54	Wynajem i dzierżawa	N-77	3	0,93
55	Działalność związana z zatrudnieniem	N-78	3	0,93
56	Działalność organizatorów turystyki, pośredników i agentów turystycznych oraz pozostała działalność usługowa w zakresie rezerwacji i działalności z nią związane	N-79	2	0,67
57	Działalność detektywistyczna i ochroniarska	N-80	3	0,93
58	Działalność usługowa związana z utrzymaniem porządku w budynkach i zagospodarowaniem terenów zieleni	N-81	4	1,20
59	Działalność związana z administracyjną obsługą biura i pozostała działalność wspomagająca prowadzenie działalności gospodarczej	N-82	2	0,67
60	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne, organizacje i zespoły eksterytorialne	O, U	2	0,67
61	Edukacja	P	3	0,93
62	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	Q	4	1,20
63	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	R	2	0,67
64	Pozostała działalność usługowa, gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	S, T	2	0,67

1.5. Składka na ubezpieczenie zdrowotne

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 79, art. 79a, art. 81 ustawy z 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 1461 ze zm.)

Podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne i jej wysokość

Ubezpieczeni	Miesięczna podstawa wymiaru składki zdrowotnej w 2026 r.	Wysokość składki zdrowotnej w 2026 r.
1	2	3
pracownik	Przychód uzyskany z umowy o pracę pomniejszony o składki na ubezpieczenia społeczne finansowane przez ubezpieczonego	9% podstawy wymiaru
zleceniobiorca	Przychód uzyskany z umowy zlecenia pomniejszony o składki na ubezpieczenia społeczne finansowane przez ubezpieczonego	
osoba powołana do pełnienia funkcji na mocy aktu powołania oraz prokurent, którzy z tego tytułu pobierają wynagrodzenie,	Kwota odpowiadająca wysokości wynagrodzenia pobieranego z tytułu powołania	

eprasa.pl b3b1336df8

1	2	3
z wyłączeniem osób uzyskujących przychody na podst. art. 13 pkt 5 i 6 ustawy o pdof (m.in. z tytułu wykonywania czynności związanych z pełnieniem obowiązków społecznych lub obywatelskich) których roczne wynagrodzenie z tego tytułu nie przekracza kwoty 6000 zł		
osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą	**Skala podatkowa** – przychód z poprzedniego miesiąca pomniejszony o koszty uzyskania przychodów, nie mniej niż 100% minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego w pierwszym dniu roku składkowego (w 2026 r. 4806 zł)	9% podstawy wymiaru, nie mniej niż **432,54 zł**
	Podatek liniowy – przychód z poprzedniego miesiąca pomniejszony o koszty uzyskania przychodów, nie mniej niż 100% minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego w pierwszym dniu roku składkowego (w 2026 r. 4806 zł)	4,9% podstawy wymiaru, nie mniej niż **432,54 zł**
	Karta podatkowa – 100% minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego 1 stycznia danego roku (w 2026 r. 4806 zł)	9% podstawy wymiaru czyli **432,54 zł**
	Ryczałt od przychodów ewidencjonowanych – **60%** przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw w czwartym kwartale 2025 r. włącznie z wypłatami z zysku (5537,18 zł) jeżeli przychody z działalności gospodarczej nie przekroczyły od początku roku 60 tys. zł, – **100%** ww. przeciętnego wynagrodzenia (9228,64 zł), jeżeli przychody z działalności gospodarczej (od początku roku) przekroczyły 60 tys. zł i nie przekroczyły 300 tys. zł, – **180%** ww. przeciętnego wynagrodzenia (16611,55 zł) jeżeli przychody z działalności gospodarczej (od początku roku) przekroczyły 300 tys. zł	9% podstawy wymiaru **498,35 zł** 9% podstawy wymiaru **830,58 zł** 9% podstawy wymiaru **1495,04 zł**
	Pozostałe osoby prowadzące pozarolniczą działalność (wspólnicy spółek, twórcy i artyści) – kwota przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw w czwartym kwartale 2025 r., włącznie z wypłatami z zysku (9228,64 zł)	9% podstawy wymiaru **830,58 zł**
	Osoby współpracujące z osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność gospodarczą oraz osobami korzystającymi z „ulgi na start” – 75% kwoty przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw w czwartym kwartale 2025 r., włącznie z wypłatami z zysku (6921,48 zł)	9% podstawy wymiaru **622,93 zł**

1.6. Składka na FGŚP

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 27 ustawy budżetowej na 2026 r. (Dz.U. z 2026 r. poz. 62)

Rok	Wysokość składki na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych
2026	**0,10%** kwot wypłat stanowiących podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe bez ograniczenia

1.7. Składka na Fundusz Pracy i Fundusz Solidarnościowy

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 25 i 26 ustawy budżetowej na 2026 r. (Dz.U. z 2026 r. poz. 62)

Rok	Wysokość składki na Fundusz Pracy i Fundusz Solidarnościowy
2026	**2,45%** podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne bez ograniczenia (w tym 1% na FP i 1,45% na FS)

eprasa.pl b3b1336df8

1.8. Składka na Fundusz Emerytur Pomostowych

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 36 ustawy z 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (j.t. Dz.U. z 2024 r. poz. 1696 ze zm.)

Rok	Wysokość składki na Fundusz Emerytur Pomostowych
2026	**1,5%** podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne

1.9. Składki na ubezpieczenia osób prowadzących działalność

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 18 ust. 8 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 199 ze zm.)
- art. 81 ustawy z 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 1461 ze zm.)

Kwota prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia w 2026 r. wynosi 9420 zł

Składki na ubezpieczenia społeczne i FP	Styczeń–grudzień 2026 r.
Podstawa wymiaru	**5652 zł** (tj. 60% prognozowanego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia na 2026 r.)
Składki na ubezpieczenie: – emerytalne – rentowe – chorobowe – wypadkowe	 **1103,27 zł** (tj. 19,52%) **452,16 zł** (tj. 8%) **138,47** (tj. 2,45%) liczone w zależności od liczby ubezpieczonych i grupy działalności
Fundusz Pracy i Fundusz Solidarnościowy	**138,47 zł** (tj. 2,45%)

1.10. Składki na ubezpieczenia osób rozpoczynających działalność gospodarczą

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 6a, art. 18a, art. 18aa ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 199 ze zm.)

Preferencje składkowe dla rozpoczynających działalność

Lp.	Rodzaje preferencji	Okres korzystania z ulgi	Na czym polega ulga
1.	Działalność nierejestrowana	Od dnia rozpoczęcia działalności do dnia przekroczenia przychodu w kwocie 225% płacy minimalnej w kwartale	Przedsiębiorca nie ma obowiązku odprowadzania składek na ZUS oraz składki zdrowotnej
2.	Ulga na start	Pierwsze 6 miesięcy prowadzenia działalności (z wyjątkiem działalności wymienionej w pkt 1)	Przedsiębiorca: – nie ma obowiązku odprowadzania składek na ZUS, – ma obowiązek odprowadzania składki zdrowotnej
3.	Składki preferencyjne	Okres kolejnych 24 miesięcy prowadzenia działalności – przypadający po okresie ulgi na start – zob. pkt 2)	Przedsiębiorca: – ma obowiązek odprowadzania składek na ZUS obliczonych od obniżonej podstawy wymiaru (30% minimalnego wynagrodzenia), – ma obowiązek odprowadzania składki zdrowotnej (zob. tab. „Składki na ubezpieczenie osób rozpoczynających działalność")

Składki na ubezpieczenie osób rozpoczynających działalność

Składki na ubezpieczenia społeczne	2026 r.
1	2
Podstawa wymiaru	**1441,80 zł** (tj. 30% kwoty minimalnego wynagrodzenia, które w tym okresie wynosi 4806 zł)

eprasa.pl b3b1336df8

1	2
Składki na ubezpieczenie:	
– emerytalne	**281,44 zł** (tj. 19,52%)
– rentowe	**115,34 zł** (tj. 8%)
– chorobowe	**35,32 zł** (tj. 2,45%)
– wypadkowe	liczone w zależności od liczby ubezpieczonych i grupy działalności

1.11. Wysokość współczynnika do ustalenia najniższej podstawy wymiaru składek dla osób prowadzących działalność gospodarczą tzw. mały ZUS plus

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 18c ust. 3 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 199 ze zm.)

Okres	Wysokość współczynnika
2026 r.	0,5*

* Współczynnik stały stosowany do wyliczenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne dla przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą, których roczny przychód z tytułu tej działalności w poprzednim roku kalendarzowym nie przekroczył 120 000 zł. W tym przypadku podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne należy wyliczyć od średniomiesięcznego dochodu z poprzedniego roku kalendarzowego pomnożonego przez współczynnik.

1.12 Składki na pracownicze plany kapitałowe (PPK)

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 26–27, art. 31–32 ustawy z 4 października 2018 r. o pracowniczych planach kapitałowych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 192 ze zm.)

Uczestnik PPK	Podmiot zatrudniający	Państwo
▪ wpłata podstawowa 2% wynagrodzenia* ▪ wpłata dodatkowa do 2% wynagrodzenia	▪ wpłata podstawowa 1,5% wynagrodzenia ▪ wpłata dodatkowa do 2,5% wynagrodzenia	▪ wpłata powitalna 250 zł ▪ dopłaty roczne 240 zł

* Zarabiający poniżej 1,2-krotności minimalnego wynagrodzenia mogą deklarować wpłatę podstawową od 0,5%.

1.13. Składki na ubezpieczenia społeczne pracowników młodocianych

PODSTAWA PRAWNA:

- § 19 rozporządzenia Rady Ministrów z 28 maja 1996 r. w sprawie przygotowania zawodowego młodocianych i ich wynagradzania (j.t. Dz.U. z 2018 r. poz. 2010 ze zm.)

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie w II kwartale 2026 r. wyniosło 9233,13 zł (komunikat Prezesa GUS z 10 sierpnia 2026 r. w sprawie przeciętnego wynagrodzenia w II kwartale 2026 r. – M.P. z 2026 r. poz. 779).

- **I rok nauki pracownika młodocianego**

Okres ubezpieczenia	wrzesień–listopad 2026 r.	
Podstawa wymiaru	**738,65 zł** (nie mniej niż 8% przeciętnego wynagrodzenia w II kwartale 2026 r.)	
Finansowanie składek	Finansowane przez płatnika	Finansowane przez ubezpieczonego
Emerytalne	**72,09 zł** (tj. 9,76%)	**72,09 zł** (tj. 9,76%)
Rentowe	**48,01 zł** (tj. 6,5%)	**11,08 zł** (tj. 1,5%)
Chorobowe	–	**18,10 zł** (tj. 2,45%)

eprasa.pl b3b1336df8

- II rok nauki pracownika młodocianego

Okres ubezpieczenia	wrzesień–listopad 2026 r.	
Podstawa wymiaru	**830,98 zł** (nie mniej niż 9% przeciętnego wynagrodzenia w II kwartale 2026 r.)	
Finansowanie składek	Finansowane przez płatnika	Finansowane przez ubezpieczonego
Emerytalne	**81,10 zł** (tj. 9,76%)	**81,10 zł** (tj. 9,76%)
Rentowe	**54,01 zł** (tj. 6,5%)	**12,46 zł** (tj. 1,5%)
Chorobowe	–	**20,36 zł** (tj. 2,45%)

- III rok nauki pracownika młodocianego

Okres ubezpieczenia	wrzesień–listopad 2026 r.	
Podstawa wymiaru	**923,31 zł** (nie mniej niż 10% przeciętnego wynagrodzenia w II kwartale 2026 r.)	
Finansowanie składek	Finansowane przez płatnika	Finansowane przez ubezpieczonego
Emerytalne	**90,12 zł** (tj. 9,76%)	**90,12 zł** (tj. 9,76%)
Rentowe	**60,02 zł** (tj. 6,5%)	**13,85 zł** (tj. 1,5%)
Chorobowe	–	**22,62 zł** (tj. 2,45%)

1.14. Składki na ubezpieczenia pracowników przebywających na urlopach wychowawczych

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 81 ust. 8 pkt 10 ustawy z 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 1461 ze zm.)
- art. 6 ust. 1 pkt 19, art. 18 ust. 5b, ust. 14 i 15 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 199 ze zm.)

Okres obowiązywania	Ubezpieczenia emerytalne i rentowe		Ubezpieczenie zdrowotne
	Maksymalna podstawa wymiaru składek (w wysokości 60% prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego)	Minimalna podstawa wymiaru składek (w wysokości 75% kwoty minimalnego wynagrodzenia)	Podstawa wymiaru składki (równa kwocie specjalnego zasiłku opiekuńczego)
2026 r.	**5652 zł**	**3604,50 zł**	**620,00 zł**

1.15. Składki na ubezpieczenie społeczne rolników (KRUS)

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 8, art. 17, art. 40 ustawy z 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 1770 ze zm.)
- obwieszczenie Prezesa KRUS z 2 czerwca 2026 r. w sprawie wysokości miesięcznej składki na ubezpieczenie wypadkowe, chorobowe i macierzyńskie w III kwartale 2026 r. (M.P. z 2026 r. poz. 562)

eprasa.pl b3b1336df8

Wysokość składek na ubezpieczenie społeczne rolników za III kwartał 2026 r.							
Status ubezpieczonego i wielkość gospodarstwa rolnego	Wysokość składek na ubezpieczenie w zł						Składki łącznie od jednego ubezpieczonego kwartalnie
	emerytalno-rentowe				wypadkowe, chorobowe i macierzyńskie		
	podstawowa składka miesięczna	dodatkowa składka miesięczna	razem składka miesięczna (2 + 3)	kwartalnie	składka miesięczna	kwartalnie	
1	2	3	4	5	6	7	8
I. Rolnik prowadzący gospodarstwo rolne							
– do 50 ha	178,00	0,00	178,00	534,00	78,00	234,00	768,00
– powyżej 50 ha do 100 ha	178,00	214,00	392,00	1176,00	78,00	234,00	1410,00
– powyżej 100 ha do 150 ha	178,00	427,00	605,00	1815,00	78,00	234,00	2049,00
– powyżej 150 ha do 300 ha	178,00	641,00	819,00	2457,00	78,00	234,00	2691,00
– powyżej 300 ha	178,00	855,00	1033,00	3099,00	78,00	234,00	3333,00
Domownik (w każdej grupie obszarowej gospodarstwa rolnego)	178,00	0,00	178,00	534,00	78,00	234,00	768,00
II. Rolnik prowadzący pozarolniczą działalność gospodarczą i gospodarstwo rolne							
– do 50 ha	356,00	0,00	356,00	1068,00	78,00	234,00	1302,00
– powyżej 50 ha do 100 ha	356,00	214,00	570,00	1710,00	78,00	234,00	1944,00
– powyżej 100 ha do 150 ha	356,00	427,00	783,00	2349,00	78,00	234,00	2583,00
– powyżej 150 ha do 300 ha	356,00	641,00	997,00	2991,00	78,00	234,00	3225,00
– powyżej 300 ha	356,00	855,00	1211,00	3633,00	78,00	234,00	3867,00
Domownik prowadzący pozarolniczą działalność gospodarczą (w każdej grupie obszarowej gospodarstwa rolnego)	356,00	0,00	356,00	1068,00	78,00	234,00	1302,00

1.16. Składka na ubezpieczenie zdrowotne rolników*

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 80 ustawy z 24 sierpnia 2004 r. r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2025 r. poz. 1461 ze zm.)

Wielkość gospodarstwa rolnego	Sposób obliczenia składki na ubezpieczenie zdrowotne rolników za III kwartał 2026 r.**	Sposób finansowania
do 6 ha	**1 zł × 1 ha** przeliczeniowy użytków rolnych za każdego rolnika i domownika	budżet państwa
powyżej 6 ha	**1 zł × 1 ha** przeliczeniowy użytków rolnych za każdego rolnika i domownika	rolnik

* Nie dotyczy rolników prowadzących dział specjalny produkcji rolnej.

** Wysokość składki na ubezpieczenie zdrowotne jest uzależniona od wielkości gospodarstwa rolnego.

1.17. Wysokość składek na ubezpieczenia pomocnika rolnika

PODSTAWA PRAWNA:

- art.7 ustawy z 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 197 ze zm.)
- art. 66 ust. 1 pkt 1ba, art. 80 ust. 3a ustawy z 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 1461 ze zm.)

Wysokość składek na ubezpieczenia pomocnika za wrzesień 2026 r.	
rodzaj ubezpieczenia	wysokość składki
wypadkowe, chorobowe, macierzyńskie	obowiązuje składka dzienna* Z tytułu podlegania ubezpieczeniu przez pełny miesiąc składka wynosi 78 zł
zdrowotne	257 zł (składka miesięczna)

* Kwoty składek dziennych publikujemy we wskaźnikach dostępnych po zalogowaniu na inforlex.pl (w sekcji Moje konto – Moje produkty)

eprasa.pl b3b1336df8

2. Zasiłki

2.1. Wskaźnik waloryzacji podstawy wymiaru zasiłku chorobowego

PODSTAWA PRAWNA:

- obwieszczenia Prezesa ZUS z 14 maja 2026 r. w sprawie wskaźnika waloryzacji podstawy wymiaru zasiłku chorobowego przyjętej do obliczenia świadczenia rehabilitacyjnego w III kwartale 2026 r. (M.P. z 2026 r. poz. 495)

Okres obowiązywania	Wskaźnik waloryzacji
kwiecień–czerwiec 2026 r.	**105,1%** (wskaźnik przekracza 100%, dlatego w II kwartale 2026 r. r. podstawę wymiaru zasiłku chorobowego należy waloryzować)
lipiec–wrzesień 2026 r.	**109,0%** (wskaźnik przekracza 100%, dlatego w III kwartale 2026 r. podstawę wymiaru zasiłku chorobowego należy waloryzować)

2.2. Zasiłek pogrzebowy

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 80 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS (j.t. Dz.U z 2025 r. poz. 1749)

Okres obowiązywania	Wysokość zasiłku
w 2026 r.	**7000 zł**

2.3. Zasiłek rodzinny

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 5–6 ustawy z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 1208)
- § 1 pkt 4 rozporządzenia Rady Ministrów z 13 sierpnia 2024 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna (Dz.U. z 2024 r. poz. 1238)

Okres zasiłkowy	Zasiłek przysługuje na dziecko w wieku:	Kwota (miesięcznie)
1.11.2025–31.10.2026	do ukończenia 5. roku życia	95 zł
	powyżej 5. roku życia do ukończenia 18. roku życia	124 zł
	powyżej 18. roku życia do ukończenia 24. roku życia	135 zł

2.4. Dodatki do zasiłku rodzinnego

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 8–15b ustawy z 23 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 1208)
- § 1 pkt 5–11 rozporządzenia Rady Ministrów z 13 sierpnia 2024 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna (Dz.U. z 2024 r. poz. 1238)

Dodatki do zasiłku rodzinnego od 1.11.2025 r. do 31.10.2026 r. z tytułu:	Kwota świadczenia	Uwagi
1	2	3
urodzenia dziecka	1000 zł	jednorazowo
opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	400 zł	miesięcznie
samotnego wychowywania dziecka	193 zł	miesięcznie na dziecko, nie więcej niż 386 zł na wszystkie dzieci
	273 zł	miesięcznie na dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, nie więcej jednak niż 546 zł na wszystkie dzieci
wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	95 zł	miesięcznie na trzecie i na następne dzieci uprawnione do zasiłku rodzinnego

eprasa.pl b3b1336df8

1	2	3
kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	90 zł	miesięcznie na dziecko w wieku do ukończenia 5. roku życia
	110 zł	miesięcznie na dziecko w wieku powyżej 5. roku życia do ukończenia 24. roku życia
rozpoczęcia roku szkolnego	100 zł	na dziecko wypłacany raz w roku (dodatek ten przysługuje także na dzieci w zerówkach)
podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	113 zł	miesięcznie na dziecko w związku z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły ponadgimnazjalnej lub szkoły artystycznej, w której realizowany jest obowiązek szkolny i obowiązek nauki, a także szkoły podstawowej lub gimnazjum w przypadku dziecka lub osoby uczącej się, legitymującej się orzeczeniem o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności
	69 zł	miesięcznie na dziecko w związku z dojazdem z miejsca zamieszkania do miejscowości, gdzie znajduje się siedziba szkoły w przypadku dojazdu do szkoły ponadgimnazjalnej, a także artystycznej, w której realizowany jest obowiązek szkolny i obowiązek nauki w zakresie odpowiadającym nauce w szkole ponadgimnazjalnej

Dziecko ma prawo do dodatków wymienionych w tabeli, pod warunkiem że przysługuje na nie zasiłek rodzinny. Granica dochodu uprawniającego do wypłaty zasiłku rodzinnego (obowiązująca od 1 listopada 2017 r.) to 674 zł na osobę w rodzinie, a w przypadku osób wychowujących dziecko niepełnosprawne – 764 zł na osobę.

2.5. Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka

PODSTAWA PRAWNA:

- § 1 pkt 12 rozporządzenia Rady Ministrów z 13 sierpnia 2024 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna (Dz.U. z 2024 r. poz. 1238)

Rok	Wysokość zapomogi
2026	**1000 zł**

2.6. Świadczenia opiekuńcze

PODSTAWA PRAWNA:

- § 1 pkt 13 rozporządzenia Rady Ministrów z 13 sierpnia 2024 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna (Dz.U. z 2024 r. poz. 1238)
- M.P. z 2025 r. poz. 1127

Rodzaj świadczenia	Kwota świadczenia w 2026 r. (miesięcznie)
Zasiłek pielęgnacyjny	**215,84 zł**
Świadczenie pielęgnacyjne	**3386,00 zł**

3. Emerytury i renty

3.1. Najniższe emerytury i renty

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 85 ust. 1 i 2 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS (j.t. Dz.U. 2025 r. poz. 1749)
- art. 20 ust. 2 ustawy z 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 257 ze zm.)
- komunikat Prezesa ZUS z 17 lutego 2026 r. w sprawie kwoty najniższej emerytury i renty, dodatku pielęgnacyjnego i dodatku dla sierot zupełnych, kwot maksymalnych zmniejszeń emerytur i rent oraz kwot emerytur i rent wolnych od egzekucji i potrąceń (M.P. z 2026 r. poz. 220)

eprasa.pl b3b1336df8

Rodzaj świadczenia	Najniższa kwota świadczenia od 1 marca 2026 r. do 28 lutego 2027 r.
Emerytura, renta z tytułu całkowitej niezdolności do pracy i renta rodzinna	**1978,49 zł**
Renta z tytułu częściowej niezdolności do pracy	**1483,87 zł**
Renta z tytułu całkowitej niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową i renta rodzinna wypadkowa	**2374,19 zł**
Renta z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową	**1780,64 zł**

3.2. Kwota bazowa

PODSTAWA PRAWNA:

- komunikat Prezesa GUS z 9 lutego 2026 r. r. w sprawie kwoty bazowej w 2025 r. (M.P. z 2026 r. poz. 191)

Okres obowiązywania	Wysokość kwoty bazowej
1 marca 2026 r.–28 lutego 2027 r.	**7770,04 zł**

3.3. Zawieszanie i zmniejszanie świadczeń emerytów i rencistów

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 104 ust. 7 i 8 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 1749)

Okres obowiązywania	Kwoty przychodu odpowiadające		Podstawa prawna
	70% przeciętnego wynagrodzenia	130% przeciętnego wynagrodzenia	
1.12.2025 r.–28.02.2026 r.	6140,20 zł	11 403,30 zł	M.P. z 2025 r. poz. 1148
1.03–31.05.2026 r.	6438,50 zł	11 957,20 zł	M.P. z 2026 r. poz. 209
1.06–31.08.2026 r.	6694,10 zł	12 431,80 zł	M.P. z 2026 r. poz. 499
1.09–30.11.2026 r.	**6463,20 zł**	**12 003,10 zł**	**M.P. z 2026 r. poz. 779**

3.4. Kwoty maksymalnego zmniejszenia emerytury i renty

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 104 ust. 8–9 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 1749)
- Komunikat Prezesa ZUS z 17 lutego 2026 r. w sprawie kwoty najniższej emerytury i renty, dodatku pielęgnacyjnego i dodatku dla sierot zupełnych, kwot maksymalnych zmniejszeń emerytur i rent oraz kwot emerytur i rent wolnych od egzekucji i potrąceń (M.P. z 2026 r. poz. 220)

Rodzaj świadczenia	Kwota maksymalnego zmniejszenia od 1 marca 2026 r. do 28 lutego 2027 r.
Emerytura, renta z tytułu całkowitej niezdolności do pracy	**989,41 zł**
Renta z tytułu całkowitej niezdolności do pracy	**742,10 zł**
Renta rodzinna dla jednej osoby	**841,05 zł**

3.5. Dodatki do emerytur i rent

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 75–76 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 1749)
- komunikat Prezesa ZUS z 27 stycznia 2026 r. w sprawie kwoty dodatku dopełniającego do renty socjalnej (M.P. z 2026 r. poz. 153)
- komunikat Prezesa ZUS z 17 lutego 2026 r. w sprawie kwoty dodatku do emerytury lub renty za tajne nauczanie (M.P. z 2026 r. poz. 227)
- komunikat Prezesa ZUS z 17 lutego 2026 r. w w sprawie kwoty dodatku kombatanckiego do emerytury lub renty (M.P. z 2026 r. poz. 222)
- komunikat Prezesa ZUS z 17 lutego 2026 r.w sprawie kwoty świadczenia pieniężnego przysługującego żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach rud uranu i batalionach budowlanych (M.P. z 2025 r. poz. 229)

eprasa.pl b3b1336df8

- komunikat Prezesa ZUS z 17 lutego 2026 r.w sprawie kwoty świadczenia pieniężnego przysługującego osobom deportowanym do pracy przymusowej oraz osadzonym w obozach pracy przez III Rzeszę i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich (M.P. z 2026 r. poz. 228)
- komunikat Prezesa ZUS z 17 lutego 2026 r.w sprawie kwoty najniższej emerytury i renty, dodatku pielęgnacyjnego i dodatku dla sierot zupełnych, kwot maksymalnych zmniejszeń emerytur i rent oraz kwot emerytur i rent wolnych od egzekucji i potrąceń (M.P. z 2026 r. poz. 220)

Dodatki do świadczeń emerytalno-rentowych od 1 marca 2026 r. do 28 lutego 2027 r.	Kwota
dodatek pielęgnacyjny, za tajne nauczanie	**366,68 zł**
dodatek pielęgnacyjny dla inwalidy wojennego całkowicie niezdolnego do pracy i samodzielnej egzystencji	**550,02 zł**
dodatek dla sieroty zupełnej	**689,17 zł**
dodatek kombatancki, świadczenie w wysokości dodatku kombatanckiego	**366,68 zł**
dodatek kompensacyjny	**55,00 zł**
świadczenie pieniężne dla żołnierzy zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianych w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach wydobywania rud uranu i batalionach budowlanych	**366,68 zł**
świadczenie pieniężne przysługujące osobom deportowanym do pracy przymusowej oraz osadzonym w obozach pracy przez III Rzeszę i ZSRR – w zależności od liczby pełnych miesięcy trwania pracy	**od 18,39 zł do 366,68 zł**
świadczenie pieniężne przysługujące cywilnym niewidomym ofiarom działań wojennych	**1978,49 zł**
dodatek dopełniający do renty socjalnej	**2704,71 zł**

3.6. Świadczenie przedemerytalne – wysokość i limity zarobków

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 3 ustawy z 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 421)
- komunikat Prezesa ZUS z 12 lutego 2026 r. w sprawie dopuszczalnej kwoty przychodu, granicznej kwoty przychodu oraz rocznej dopuszczalnej kwoty przychodu i rocznej granicznej kwoty przychodu, stosowanych przy zmniejszaniu lub zawieszaniu świadczeń przedemerytalnych oraz zasiłków przedemerytalnych (M.P. z 2026 r. poz. 208)

Wysokość świadczenia przedemerytalnego od 1 marca 2026 r. do 28 lutego 2027 r.	Limity zarobków obowiązujące od 1 marca 2026 r. do 28 lutego 2027 r.	
	Rodzaj limitu	Wysokość limitu
1993,76 zł	Dopuszczalna miesięczna kwota przychodu	**2225,90 zł**
	Graniczna miesięczna kwota przychodu	**6232,50 zł**
	Dopuszczalna roczna kwota przychodu	**26 710,80 zł**
	Graniczna roczna kwota przychodu	**74 790,00 zł**

3.7. Renta socjalna – wysokość i limit przychodów

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 6 ust. 1 ustawy z 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 420 ze zm.)

Wysokość renty socjalnej od 1 marca 2026 r. do 28 lutego 2027 r.	Kwota przychodu odpowiadająca			Podstawa prawna
	Okres obowiązywania	70% przeciętnego wynagrodzenia	130% przeciętnego wynagrodzenia	
1978,49 zł	1.12.2025 r.–28.02.2026 r.	6140,20 zł	11 403,30 zł	M.P. z 2025 r. poz. 1148
	1.03–31.05.2026 r.	6438,50 zł	11 957,20 zł	M.P. z 2026 r. poz. 209
	1.06–31.08.2026 r.	6694,10 zł	12 431,80 zł	M.P. z 2026 r. poz. 499
	1.09–30.11.2026 r.	**6463,20 zł**	**12 003,10 zł**	**M.P. z 2026 r. poz. 779**

eprasa.pl b3b1336df8

IV. PRAWO PRACY

1. Nominalny wymiar czasu pracy

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 130 ustawy z 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 277 ze zm.)

Wymiar czasu pracy w poszczególnych miesiącach 2026 r.*			
Miesiąc	**Wymiar**	**Miesiąc**	**Wymiar**
styczeń	160 godz.	lipiec	184 godz.
luty	160 godz.	sierpień	160 godz.
marzec	176 godz.	wrzesień	176 godz.
kwiecień	168 godz.	październik	176 godz.
maj	160 godz.	listopad	160 godz.
czerwiec	168 godz.	grudzień	160 godz.

* Wymiar dla osób pracujących w podstawowym systemie czasu pracy od poniedziałku do piątku.

2. Podróże służbowe i jazdy lokalne

2.1. Nieodpłatne świadczenie z tytułu wykorzystywania samochodu służbowego do celów prywatnych

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 12 ust. 2a ustawy z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (j.t. Dz.U. z 2026 r. poz. 592 ze zm.)

Lp.	Samochód służbowy	Miesięczna kwota ryczałtu
1	o mocy silnika do 60 kW	250 zł
2	stanowiący pojazd elektryczny lub pojazd napędzany wodorem	250 zł
3	inny niż wymienione w pkt 1 i 2	400 zł

2.2. Maksymalne stawki za 1 km przebiegu pojazdu

PODSTAWA PRAWNA:

- § 2 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z 25 marca 2002 r. w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy (Dz.U. z 2002 r. Nr 27, poz. 271 ze zm.)

Okres obowiązywania	Samochód osobowy		Motocykl	Motorower
	o poj. skok. do 900 cm^3	o poj. skok. powyżej 900 cm^3		
2026 r.	**0,89 zł**	**1,15 zł**	**0,69 zł**	**0,42 zł**

2.3. Maksymalne miesięczne kwoty ryczałtu za używanie pojazdu

PODSTAWA PRAWNA:

- § 3 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z 25 marca 2002 r. w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy (Dz.U. z 2002 r. Nr 27, poz. 271 ze zm.)

Okres obowiązywania	Gmina i miasto	Maksymalne miesięczne kwoty ryczałtu dla samochodu osobowego o pojemności skokowej silnika	
		do 900 cm^3	powyżej 900 cm^3
2026 r.	do 100 tys. mieszkańców (limit 300 km)	**267,00 zł**	**345,00 zł**
	ponad 100 tys. do 500 tys. mieszkańców (limit 500 km)	**445,00 zł**	**575,00 zł**
	ponad 500 tys. mieszkańców (limit 700 km)	**623,00 zł**	**805,00 zł**

eprasa.pl b3b1336df8

2.4. Podróże służbowe w kraju

PODSTAWA PRAWNA:

- § 7–11 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej (j.t. Dz.U. z 2023 r. poz. 2190)

Należności z tytułu podróży służbowej w kraju

Rodzaj świadczenia	Przysługująca kwota
Dieta	Jeśli podróż trwa nie dłużej niż dobę: **0 zł** za podróż trwającą mniej niż 8 godzin **22,50 zł** za podróż trwającą od 8 do 12 godzin **45,00 zł z**a podróż trwającą powyżej 12 godzin
	Jeśli podróż trwa dłużej niż dobę: **45,00 zł** za każdą dobę **22,50 zł** za każdą rozpoczętą dobę do 8 godzin **45,00 zł** za każdą rozpoczętą dobę ponad 8 godzin
Zwrot kosztów noclegów	Ryczałt **67,50 zł** – jeśli pracownikowi nie zapewniono bezpłatnego noclegu i który nie przedłożył rachunku
Zwrot udokumentowanych kosztów noclegu	Zwrot następuje w wysokości stwierdzonej rachunkiem, jednak nie większej za jedną dobę hotelową niż 20-krotność stawki diety, tj. **do 900 zł**
Zwrot kosztów dojazdów środkami komunikacji miejscowej	Ryczałt **9,00 zł** za każdą rozpoczętą dobę pobytu

2.5. Podróże służbowe poza granicami kraju

PODSTAWA PRAWNA:

- § 13–19 rozporządzenia Ministra Pracy I Polityki Społecznej z 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej (j.t. Dz.U. z 2023 r. poz. 2190)

Wysokość diety za dobę podróży zagranicznej oraz limitu na nocleg w hotelu

Lp.	Państwo	Waluta	Kwota diety	Kwota limitu na nocleg
1	2	3	4	5
1.	Afganistan	EUR	47	140
2.	Albania	EUR	41	120
3.	Algieria	EUR	50	200
4.	Andora	EUR	50	200
5.	Angola	USD	61	180
6.	Arabia Saudyjska	EUR	50	200
7.	Argentyna	USD	50	150
8.	Armenia	EUR	42	145
9.	Australia	AUD	95	270
10.	Austria	EUR	57	150
11.	Azerbejdżan	EUR	43	150
12.	Bangladesz	USD	50	120
13.	Belgia	EUR	55	200
14.	Białoruś	EUR	42	130
15.	Bośnia i Hercegowina	EUR	41	100
16.	Brazylia	EUR	43	120
17.	Bułgaria	EUR	40	120
18.	Chile	USD	60	120
19.	Chiny	EUR	55	170
20.	Chorwacja	EUR	42	125
21.	Cypr	EUR	43	160
22.	Czarnogóra	EUR	40	110
23.	Czechy	EUR	41	120
24.	Dania	DKK	446	1430
25.	Demokratyczna Republika Konga	USD	66	220
26.	Egipt	USD	55	150

eprasa.pl b3b1336df8

1	2	3	4	5
27.	Ekwador	USD	44	110
28.	Estonia	EUR	45	110
29.	Etiopia	USD	55	300
30.	Finlandia	EUR	53	180
31.	Francja	EUR	55	200
32.	Grecja	EUR	50	160
33.	Gruzja	EUR	48	160
34.	Hiszpania	EUR	50	200
35.	Holandia	EUR	50	150
36.	Indie	EUR	42	210
37.	Indonezja	EUR	41	110
38.	Irak	USD	60	120
39.	Iran	EUR	41	95
40.	Irlandia	EUR	52	160
41.	Islandia	EUR	56	160
42.	Izrael	EUR	70	200
43.	Japonia	JPY	7532	22 000
44.	Jemen	USD	48	160
45.	Jordania	EUR	50	130
46.	Kambodża	USD	45	100
47.	Kanada	CAD	71	190
48.	Katar	EUR	41	200
49.	Kazachstan	EUR`	45	155
50.	Kenia	EUR	41	150
51.	Kirgistan	USD	41	150
52.	Kolumbia	USD	49	120
53.	Kongo	USD	66	220
54.	Korea Południowa	EUR	46	170
55.	Korea Północna	EUR	48	170
56.	Kostaryka	USD	50	140
57.	Kuba	EUR	50	140
58.	Kuwejt	EUR	39	200
59.	Laos	USD	54	100
60.	Liban	USD	57	150
61.	Libia	EUR	52	100
62.	Liechtenstein	CHF	88	220
63.	Litwa	EUR	45	150
64.	Luksemburg	EUR	55	200
65.	Łotwa	EUR	57	132
66.	Macedonia Północna	EUR	43	138
67.	Malezja	EUR	41	140
68.	Malta	EUR	43	180
69.	Maroko	EUR	41	130
70.	Meksyk	USD	58	154
71.	Mołdawia	EUR	45	94
72.	Monako	EUR	55	200
73.	Mongolia	EUR	45	154
74.	Niemcy	EUR	49	170
75.	Nigeria	EUR	46	240
76.	Norwegia	NOK	496	1650
77.	Nowa Zelandia	USD	58	180
78.	Oman	EUR	40	240
79.	Pakistan	EUR	38	200
80.	Palestyna	EUR	70	200
81.	Panama	USD	52	140
82.	Peru	USD	50	150
83.	Południowa Afryka	USD	52	275
84.	Portugalia	EUR	49	150

eprasa.pl b3b1336df8

1	2	3	4	5
85.	Rosja	EUR	48	200
86.	Rumunia	EUR	42	110
87.	San Marino	EUR	53	192
88.	Senegal	EUR	44	120
89.	Serbia	EUR	40	110
90.	Singapur	USD	56	230
91.	Słowacja	EUR	47	132
92.	Słowenia	EUR	45	143
93.	Stany Zjednoczone Ameryki (USA), w tym:	USD	59	200
	– Nowy Jork			350
	– Waszyngton			300
94.	Syria	USD	50	150
95.	Szwajcaria	CHF	88	220
96.	Szwecja	SEK	510	2000
97.	Tadżykistan	EUR	41	140
98.	Tajlandia	USD	42	110
99.	Tanzania	USD	53	150
100.	Tunezja	EUR	37	100
101.	Turcja	USD	53	185
102.	Turkmenistan	EUR	47	90
103.	Ukraina	EUR	41	180
104.	Urugwaj	USD	50	80
105.	Uzbekistan	EUR	41	140
106.	Watykan	EUR	53	192
107.	Wenezuela	USD	60	220
108.	Węgry	EUR	44	143
109.	Wielka Brytania	GBP	45	220
110.	Wietnam	USD	53	160
111.	Włochy	EUR	53	192
112.	Wybrzeże Kości Słoniowej	EUR	33	100
113.	Zimbabwe	EUR	39	90
114.	Zjednoczone Emiraty Arabskie	EUR	43	220
115.	Państwa inne niż wymienione w lp.1–114	EUR	41	140

Przy podróżach do:
– Gibraltaru – dieta i kwota limitu na nocleg wynoszą tyle samo co przy podróżach do Wielkiej Brytanii,
– Hongkongu – dieta wynosi 55 USD, a kwota limitu na nocleg – 250 USD,
– Tajwanu – dieta wynosi 40 EUR, a kwota limitu na nocleg – 142 EUR.

3. ZFŚS i świadczenia urlopowe

3.1. Wysokość odpisów na ZFŚS

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 5 ustawy z 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (j.t. Dz.U. z 2024 r. poz. 288 ze zm.)
- obwieszczenie Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z 19 lutego 2026 r. w sprawie przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w gospodarce narodowej w 2025 r. i w drugim półroczu 2025 r. (M.P. z 2026 r. poz. 232)

Podstawa naliczania odpisów na ZFŚS w 2026 r.		**7848,60 zł**
Odpis podstawowy w 2026 r.		
Na jednego zatrudnionego w normalnych warunkach	37,5%	**2943,23 zł**
Na jednego zatrudnionego wykonującego pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach pomostowych	50%	**3924,30 zł**
Na pracownika młodocianego w I roku nauki	5%	**392,43 zł**
Na pracownika młodocianego w II roku nauki	6%	**470,92 zł**
Na pracownika młodocianego w III roku nauki	7%	**549,40 zł**

eprasa.pl b3b1336df8

Fakultatywne zwiększenia odpisu/funduszu w 2026 r.	
Na każdą osobę zatrudnioną, w stosunku do której orzeczono znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności, można zwiększyć fundusz o 6,25%	**490,54 zł**
Na każdego emeryta lub rencistę, nad którym pracodawca sprawuje opiekę socjalną, można zwiększyć fundusz o 6,25%	**490,54 zł**
Pracodawcy, którzy utworzyli zakładowy żłobek lub klub dziecięcy, mogą zwiększyć fundusz na każdą zatrudnioną osobę o 7,5%, pod warunkiem przeznaczenia całości tego zwiększenia na prowadzenie żłobka lub klubu dziecięcego	**588,65 zł**

3.2. Świadczenie urlopowe

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 3 ust. 3–4 ustawy z 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (j.t. Dz.U. z 2024 r. poz. 288 ze zm.)
- obwieszczenie Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z 19 lutego 2026 r. w sprawie przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w gospodarce narodowej w 2025 r. i w drugim półroczu 2025 r. (M.P. z 2026 r. poz. 232)

Pracownik	Kwota świadczenia urlopowego
	od 1.01. do 31.12.2026 r.
Zatrudniony w normalnych warunkach pracy	**2943,23 zł**
Wykonujący prace w szczególnych warunkach lub prace o szczególnym charakterze	**3924,30 zł**
Młodociany w I roku nauki	**392,43 zł**
Młodociany w II roku nauki	**470,92 zł**
Młodociany w III roku nauki	**549,40 zł**

4. Wynagrodzenia

4.1. Minimalne wynagrodzenie pracowników

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 6 ust. 1 i 2 ustawy z 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (j.t. Dz.U. z 2024 r. poz. 1773 ze zm.)
- rozporządzenia Rady Ministrów z 11 września 2025 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej w 2026 r. (Dz.U. z 2025 r. poz. 1242)

Termin obowiązywania	Minimalne wynagrodzenie
w 2026 r.	**4806 zł**

4.2. Minimalna stawka godzinowa za wykonanie zlecenia lub świadczenie usług

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 8a ustawy z 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (j.t. Dz.U. z 2024 r. poz. 1773 ze zm.)
- rozporządzenia Rady Ministrów z 11 września 2025 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej w 2026 r. (Dz.U. z 2025 r. poz. 1242)

eprasa.pl b3b1336df8

Termin obowiązywania	Minimalna stawka godzinowa
w 2026 r.	**31,40 zł**

4.3. Dodatek za pracę w porze nocnej

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 151^8 § 1 ustawy z 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 277 ze zm.)

Miesiąc w 2026 r.	Sposób wyliczenia dodatku	Kwota brutto dodatku za 1 godz.
Styczeń	(4806,00 zł : 160 godz.) × 20%	**6,01 zł**
Luty	(4806,00 zł : 160 godz.) × 20%	**6,01 zł**
Marzec	(4806,00 zł : 176 godz.) × 20%	**5,46 zł**
Kwiecień	(4806,00 zł : 168 godz.) × 20%	**5,72 zł**
Maj	(4806,00 zł : 160 godz.) × 20%	**6,01 zł**
Czerwiec	(4806,00 zł : 168 godz.) × 20%	**5,72 zł**
Lipiec	(4806,00 zł : 184 godz.) × 20%	**5,22 zł**
Sierpień	(4806,00 zł : 160 godz.) × 20%	**6,01 zł**
Wrzesień	(4806,00 zł : 176 godz.) × 20%	**5,46 zł**
Październik	(4806,00 zł : 176 godz.) × 20%	**5,46 zł**
Listopad	(4806,00 zł : 160 godz.) × 20%	**6,01 zł**
Grudzień	(4806,00 zł : 160 godz.) × 20%	**6,01 zł**

* Wysokość dodatku dla pracownika pracującego w podstawowym systemie czasu pracy od poniedziałku do piątku.

4.4. Współczynnik ekwiwalentu pieniężnego za urlop wypoczynkowy

PODSTAWA PRAWNA:

- § 19 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z 8 stycznia 1997 r. w sprawie szczegółowych zasad udzielania urlopu wypoczynkowego, ustalania i wypłacania wynagrodzenia za czas urlopu oraz ekwiwalentu pieniężnego za urlop (Dz.U. z 1997 r. Nr 2, poz. 14 ze zm.)

Okres obowiązywania	Współczynnik ekwiwalentu pieniężnego*
od 1 stycznia do 31 grudnia 2026 r.	**20,92**

* Wysokość współczynnika dla pracownika pracującego w podstawowym systemie czasu pracy od poniedziałku do piątku w pełnym wymiarze czasu pracy.

4.5. Wynagrodzenia młodocianych

PODSTAWA PRAWNA:

- § 19 i 20 rozporządzenia Rady Ministrów z 28 maja 1996 r. w sprawie przygotowania zawodowego młodocianych i ich wynagradzania (j.t. Dz.U. z 2018 r. poz. 2010 ze zm.)

Okres obowiązywania	Pierwszy rok nauki (8%)*	Drugi rok nauki (9%)*	Trzeci rok nauki (10%)*
1.12.2025 r.–28.02.2026 r.	701,74 zł	789,45 zł	877,17 zł
1.03.2026 r.–31.05.2026 r.	735,82 zł	827,80 zł	919,78 zł
1.06.2025 r.–31.08.2026 r.	765,03 zł	860,66 zł	956,29 zł
1.09.2026 r.–30.11.2026 r.	**738,65 zł**	**830,98 zł**	**923,13 zł**

* Podstawą obliczenia jest przeciętne miesięczne wynagrodzenie w gospodarce narodowej w poprzednim kwartale.

eprasa.pl b3b1336df8

4.6. Kwoty wolne od potrąceń

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 87–87[1] ustawy z 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 277 ze zm.)
- § 1 rozporządzenia Rady Ministrów z 11 września 2025 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej w 2026 r. (Dz.U. z 2025 r. poz. 1242)

1. Kwoty wolne od potrąceń w 2026 r. dla pracownika niekorzystającego ze zwolnień podatkowych, zatrudnionego w pełnym wymiarze czasu pracy*

Rodzaj należności	Podstawowe KUP, PIT-2, bez PPK	Podstawowe KUP, bez PIT-2, bez PPK	Podwyższone KUP, PIT-2, bez PPK	Podwyższone KUP, bez PIT-2, bez PPK	Podstawowe KUP, PIT-2, z PPK**	Podstawowe KUP, bez PIT-2, z PPK**	Podwyższone KUP, PIT-2, z PPK**	Podwyższone KUP, bez PIT-2, z PPK**
Kwoty wolne dotyczące potrąceń obowiązkowych								
Alimenty	Brak kwoty wolnej od potrąceń							
Należności inne niż alimentacyjne (100% minimalnego wynagrodzenia netto)	3605,85 zł	3305,85 zł	3611,85 zł	3311,85 zł	3501,73 zł	3201,73 zł	3507,73 zł	3207,73 zł
Zaliczki pieniężne (75% minimalnego wynagrodzenia netto)	2704,39 zł	2479,39 zł	2708,89 zł	2483,89 zł	2626,30 zł	2401,30 zł	2630,80 zł	2405,80 zł
Kary pieniężne (90% minimalnego wynagrodzenia netto)	3245,27 zł	2975,27 zł	3250,67 zł	2980,67 zł	3151,56 zł	2881,56 zł	3156,96 zł	2886,96 zł
Kwoty wolne dotyczące potrąceń dobrowolnych								
Na rzecz pracodawcy (100% minimalnego wynagrodzenia netto)	3605,85 zł	3305,85 zł	3611,85 zł	3311,85 zł	3501,73 zł	3201,73 zł	3507,73 zł	3207,73 zł
Inne należności niż na rzecz pracodawcy (80% minimalnego wynagrodzenia netto)	2884,68 zł	2644,68 zł	2889,48 zł	2649,48 zł	2801,38 zł	2561,38 zł	2806,18 zł	2566,18 zł

2. Kwoty wolne od potrąceń dla pracownika korzystającego ze zwolnień podatkowych na podstawie art. 21 ust. 1 pkt 148 i 152–154 updof, zatrudnionego w pełnym wymiarze czasu pracy w 2026 r.

Rodzaj należności	z wpłatą na PPK**	bez wpłaty na PPK
Kwoty wolne dotyczące potrąceń obowiązkowych		
Alimenty (na podstawie tytułu wykonawczego)	Brak kwoty wolnej od potrąceń	
Należności inne niż alimentacyjne (100% minimalnego wynagrodzenia netto)	3677,73 zł	3773,85 zł
Zaliczki pieniężne (75% minimalnego wynagrodzenia netto)	2758,30 zł	2830,39 zł
Kary pieniężne (90% minimalnego wynagrodzenia netto)	3309,96 zł	3396,47 zł
Kwoty wolne dotyczące potrąceń dobrowolnych		
Na rzecz pracodawcy (100% minimalnego wynagrodzenia netto)	3677,73 zł	3773,85 zł
Inne należności niż na rzecz pracodawcy (80% minimalnego wynagrodzenia netto)	2942,18 zł	3019,08 zł

* Jeżeli pracownik zatrudniony jest w niepełnym wymiarze czasu pracy, określone wyżej kwoty ulegają zmniejszeniu proporcjonalnie do wymiaru etatu.

** Z uwzględnieniem podatku od wpłaty PPK finansowanej przez pracodawcę.

eprasa.pl b3b1336df8

4.7. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie

PODSTAWA PRAWNA

- obwieszczenie Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z 20 lipca 2026 r. w sprawie przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, włącznie z wypłatami z zysku, w drugim kwartale 2026 r. (M.P. z 2026 r. poz. 720)
- komunikat Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z 10 sierpnia 2026 r. w sprawie przeciętnego wynagrodzenia w drugim kwartale 2026 r. (M.P. z 2026 r. poz. 779)

Okres	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw włącznie z wypłatami z zysku
III kwartał 2025 r.	8771,70 zł	8854,61 zł
IV kwartał 2025 r.	9197,79 zł	9228,64 zł
I kwartał 2026 r.	9562,88 zł	9278,19 zł
II kwartał 2026 r.	**9233,13 zł**	**9396,33 zł**

4.8. Prognozowane przeciętne wynagrodzenie

PODSTAWA PRAWNA:

- obwieszczenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z 19 listopada 2025 r. w sprawie kwoty ograniczenia rocznej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe w roku 2026 oraz przyjętej do jej ustalenia kwoty prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia (M.P. z 2025 r. poz. 1206)

Okres obowiązywania	Kwota
2026 r.	**9420 zł**

5. Odszkodowania za wypadki przy pracy

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 12–14 ustawy z 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 257 ze zm.)
- obwieszczenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z 10 marca 2026 r. w sprawie wysokości kwot jednorazowych odszkodowań z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej (M.P. z 2026 r. poz. 292)

Jednorazowe odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej

W okresie od 1 kwietnia 2026 r. do 31 marca 2027 r. kwoty jednorazowych odszkodowań z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej, o których mowa w art. 12 i art. 14 ust. 1–4 ustawy z 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych wynoszą:	
1781 zł	za każdy procent stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu
1781zł	za każdy procent stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu, z tytułu zwiększenia tego uszczerbku co najmniej o 10 punktów procentowych
31 162 zł	z tytułu orzeczenia całkowitej niezdolności do pracy oraz niezdolności do samodzielnej egzystencji ubezpieczonego
31 162 zł	z tytułu orzeczenia całkowitej niezdolności do pracy oraz niezdolności do samodzielnej egzystencji wskutek pogorszenia się stanu zdrowia rencisty
160 264 zł	jeżeli do jednorazowego odszkodowania jest uprawniony małżonek lub dziecko zmarłego ubezpieczonego lub rencisty
80 132 zł	jeżeli do jednorazowego odszkodowania jest uprawniony członek rodziny zmarłego ubezpieczonego lub rencisty inny niż małżonek lub dziecko

eprasa.pl b3b1336df8

160 264 zł	jeżeli do jednorazowego odszkodowania są uprawnieni równocześnie małżonek i jedno lub więcej dzieci zmarłego ubezpieczonego lub rencisty, oraz **31 162 zł** z tytułu zwiększenia tego odszkodowania przysługującego na każde z tych dzieci
160 264 zł	jeżeli do jednorazowego odszkodowania jest uprawnionych równocześnie dwoje lub więcej dzieci zmarłego ubezpieczonego lub rencisty, oraz **31 162 zł** z tytułu zwiększenia tego odszkodowania przysługującego na drugie i każde następne dziecko
31 162 zł	jeżeli obok małżonka lub dzieci do jednorazowego odszkodowania są uprawnieni równocześnie inni członkowie rodziny zmarłego ubezpieczonego lub rencisty, każdemu z nich niezależnie od odszkodowania przysługującego małżonkowi lub dzieciom
80 132 zł	jeżeli do jednorazowego odszkodowania są uprawnieni tylko członkowie rodziny inni niż małżonek lub dzieci zmarłego ubezpieczonego lub rencisty, oraz **31 162 zł** z tytułu zwiększenia tego odszkodowania przysługującego na drugiego i każdego następnego uprawnionego

6. PFRON

6.1. Wpłaty na PFRON

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 21 ust. 1 ustawy z 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 913 ze zm.)

Okres	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie	Kwota 40,65% przeciętnego wynagrodzenia
01.06.2026 r.–31.08.2026 r.	9562,88 zł	3887,31 zł × liczba pracowników ustalona zgodnie z art. 21 ust. 1 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych
1.09.2026 r.–30.11.2026 r.	**9233,13 zł**	**3753,27 zł × liczba pracowników ustalona zgodnie z art. 21 ust. 1 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych**

6.2. Maksymalne dofinansowania do wynagrodzeń osób niepełnosprawnych

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 26a ustawy z 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 913 ze zm.)

Maksymalne kwoty dofinansowania do wynagrodzenia pracownika niepełnosprawnego

Stopień niepełnosprawności	Dofinansowanie
Znaczny (ze schorzeniem specjalnym)	4140 zł
Znaczny (bez schorzenia specjalnego)	2760 zł
Umiarkowany (ze schorzeniem specjalnym)	2585 zł
Umiarkowany (bez schorzenia specjalnego)	1550 zł
Lekki (ze schorzeniem specjalnym)	1265 zł
Lekki (bez schorzenia specjalnego)	575 zł

eprasa.pl b3b1336df8

V. OPŁATY PRZEDSIĘBIORCY

1. Opłata paliwowa i reprograficzna

1.1. Opłata paliwowa

PODSTAWA PRAWNA:

- obwieszczenie Ministra Infrastruktury z 4 grudnia 2025 r. w sprawie wysokości stawki opłaty paliwowej na rok 2026 (M.P. z 2025 r. poz. 1238)

Produkty objęte opłatą paliwową	Stawka opłaty w 2026 r.
1) benzyny silnikowe o kodach: CN 2710 12 45 lub CN 2710 12 49 oraz wyroby powstałe ze zmieszania tych benzyn z biokomponentami	**210,29 zł** za 1000 l
2) oleje napędowe o kodzie CN 2710 19 42, CN 2710 19 44 lub CN 2710 20 11 oraz wyroby powstałe ze zmieszania tych olejów z biokomponentami, a także biokomponenty stanowiące samoistne paliwa bez względu na kod CN	**453,52 zł** za 1000 l
3) gaz ziemny (mokry) i pozostałe węglowodory gazowe oraz gazowe węglowodory alifatyczne skroplone i w stanie gazowym, przeznaczone do napędu silników spalinowych, o kodach: CN 2711 i CN 2901	**256,75 zł** za 1000 kg
4) wyroby inne niż określone w pkt 1–3, przeznaczone do użycia, oferowane na sprzedaż lub używane do napędu silników spalinowych, bez względu na kod CN	

1.2. Opłata reprograficzna

PODSTAWA PRAWNA:

- § 2 rozporządzenia Ministra Kultury z 27 czerwca 2003 r. w sprawie opłat uiszczanych przez posiadaczy urządzeń reprograficznych (Dz.U. Nr 132, poz. 1232)

Jeżeli w strukturze zwielokrotnianych materiałów utwory kopiowane do własnego użytku osobistego osób trzecich stanowią:	Stawka opłaty wynosi:
do 25%	1% od wpływów uzyskanych z działalności
od 26% do 75%	1,5% od wpływów uzyskanych z działalności
powyżej 75%	3% od wpływów uzyskanych z działalności

2. Opłaty sądowe

2.1. Opłaty w Krajowym Rejestrze Sądowym

PODSTAWA PRAWNA:

- art. 52–64b ustawy z 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 1288 ze zm.)
- rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 14 marca 2018 r. w sprawie określenia wysokości opłat za udzielanie informacji, wydawanie odpisów, wyciągów i zaświadczeń z Krajowego Rejestru Sądowego oraz za udostępnianie kopii dokumentów złożonych w postaci elektronicznej i kopii dokumentów złożonych w postaci papierowej z elektronicznego katalogu dokumentów spółek (Dz.U. z 2018 r. poz. 547)

Rodzaj dokumentu	Wysokość opłaty
1	2
– wniosek o zarejestrowanie podmiotu w rejestrze przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym	500 zł
– wniosek o zarejestrowanie w rejestrze przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym spółki jawnej, spółki komandytowej, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz prostej spółki akcyjnej, w których umowy zostały zawarte przy wykorzystaniu wzorców umowy udostępnionych w systemie teleinformatycznym	250 zł

eprasa.pl b3b1336df8

1	2
– wniosek o: ▪ zarejestrowanie w Krajowym Rejestrze Sądowym w rejestrze stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz publicznych zakładów opieki zdrowotnej	250 zł
▪ jeśli wyżej wymieniony wniosek dotyczy jednocześnie wpisu do rejestru przedsiębiorców	500 zł
– wniosek o wykreślenie podmiotu z rejestru przedsiębiorców lub z rejestru stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz publicznych zakładów opieki zdrowotnej połączone z wykreśleniem z Krajowego Rejestru Sądowego	300 zł
– wniosek o dokonanie zmiany wpisu dotyczącego podmiotu wpisanego do rejestru	250 zł
– wniosek o zarejestrowanie w KRS zmiany dotyczącej spółki jawnej, spółki komandytowej i spółki z o.o. dokonanej z wykorzystaniem wzorca uchwały udostępnionego w systemie teleinformatycznym	200 zł
– wniosek o: ▪ dokonanie zmiany wpisu dotyczącego podmiotu wpisanego tylko w rejestrze stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz publicznych zakładów opieki zdrowotnej, niewpisanego do rejestru przedsiębiorców	150 zł
▪ wykreślenie z rejestru przedsiębiorców – bez wykreślenia z Krajowego Rejestru Sądowego	150 zł
▪ wykreślenie z rejestru dłużników niewypłacalnych	150 zł
– skarga na orzeczenie referendarza sądowego, chociażby dotyczyła kilku wpisów w rejestrze przedsiębiorców lub rejestrze stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz publicznych zakładów opieki zdrowotnej	100 zł
– wnioski inne niż wymienione powyżej, jeżeli należą do właściwości sądu dokonującego wpisów w KRS	300 zł
– wniosek o wpis zastawu rejestrowego do rejestru zastawów	200 zł
– wniosek o zmianę wpisu w rejestrze zastawów	100 zł
– wniosek o wykreślenie zastawu rejestrowego z rejestru zastawów	100 zł
– wniosek o przyjęcie dokumentów, o których sąd czyni wzmiankę w rejestrze, oraz dokumentów zawierających dane niepodlegające według przepisów ustawy wpisowi do określonego działu Krajowego Rejestru Sądowego	40 zł
– wniosek o uwierzytelnienie odpisu statutu w postępowaniu rejestrowym	100 zł
– zgłoszenie fundacji rodzinnej do rejestru fundacji rodzinnych	500 zł
– wniosek o wpis w rejestrze fundacji rodzinnych	250 zł
– odpis pełny z rejestru przedsiębiorców, rejestru stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej oraz rejestru dłużników niewypłacalnych, wydany na wniosek o wydanie odpisu pełnego	60 zł
– odpis aktualny z rejestru przedsiębiorców, z rejestru stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej oraz z rejestru dłużników niewypłacalnych, wydany na wniosek o wydanie odpisu aktualnego	30 zł
– wyciąg z rejestru przedsiębiorców, rejestru stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej oraz wydany na wniosek o wydanie wyciągu dotyczący działu 1	10 zł
– za każdy następny dział	5 zł
– zaświadczenie z rejestru przedsiębiorców, rejestru stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej oraz z rejestru dłużników niewypłacalnych, wydane na wniosek o wydanie zaświadczenia	15 zł
– informacja z rejestru przedsiębiorców, rejestru stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej wydana na wniosek o udzielenie informacji	5 zł
– za dokument złożony w postaci elektronicznej i kopię dokumentu złożonego w postaci papierowej z elektronicznego katalogu dokumentów spółek, wydane na wniosek o ich udostępnienie	50 zł

W przypadku jednoczesnego wniesienia przez tego samego wnioskodawcę, na kilku formularzach, kilku wniosków o wpis lub o dokonanie zmian w Krajowym Rejestrze Sądowym – pobiera się tylko jedną opłatę, z tym że jeżeli przepis przewiduje dla danego rodzaju spraw opłaty w różnych wysokościach – pobiera się opłatę wyższą.

eprasa.pl b3b1336df8

2.2. Opłaty za ogłoszenie w Monitorze Sądowym i Gospodarczym

PODSTAWA PRAWNA:

- § 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 13 maja 2004 r. w sprawie wydawania i rozpowszechniania Monitora Sądowego i Gospodarczego (j.t. Dz.U. z 2017 r. poz. 1957)

Lp.	Wyszczególnienie	Wysokość opłaty*
1	Za ogłoszenie lub obwieszczenie o wpisie do Krajowego Rejestru Sądowego**	100 zł
2	Za ogłoszenie publikowane w toku postępowania sądowego inne niż wymienione w pkt 1 oraz za ogłoszenie sprawozdania finansowego w przypadkach przewidzianych w ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości	500 zł
3	Inne ogłoszenia i obwieszczenia	za jeden znak 0,70 zł, nie mniej niż 60 zł za ogłoszenie
	– za użycie szczególnej czcionki, podkreślenia, wytłuszczenia	opłatę zwiększa się o 30%

* Maksymalna wysokość opłaty za zamieszczenie w MSiG ogłoszenia lub obwieszczenia nie może być wyższa niż 20% minimalnego wynagrodzenia za pracę (art. 1 ust. 3b ustawy o wydawaniu Monitora Sądowego i Gospodarczego).

** 29 listopada 2025 r. został zniesiony obowiązek publikacji ogłoszeń i obwieszczeń o wpisach do KRS w Monitorze Sądowym i Gospodarczym. Na dzień publikacji dodatku zmiana nie została uwzględniona w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z 13 maja 2004 r. w sprawie wydawania i rozpowszechniania Monitora Sądowego i Gospodarczego.

3. Inne wskaźniki

3.1. Limity rozliczeń gotówkowych między przedsiębiorcami

PODSTAWA PRAWNA

- art. 19 ustawy z 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (j.t. Dz.U. z 2025 r. poz. 1480 ze zm.)

Dokonywanie lub przyjmowanie płatności związanych z wykonywaną działalnością gospodarczą następuje za pośrednictwem rachunku płatniczego przedsiębiorcy, w każdym przypadku gdy:
1) stroną transakcji, z której wynika płatność, jest inny przedsiębiorca oraz
2) jednorazowa wartość transakcji, bez względu na liczbę wynikających z niej płatności, przekracza **15 000 zł** lub równowartość tej kwoty*.

* Transakcje w walutach obcych przelicza się wg średniego kursu NBP z ostatniego dnia roboczego poprzedzającego dzień dokonania transakcji.

3.2. Wskaźnik inflacji

PODSTAWA PRAWNA:

- komunikat Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z 15 lipca 2026 r. w sprawie wskaźnika cen towarów
- i usług konsumpcyjnych ogółem w II kwartale 2026 r. (M.P. z 2026 r. poz. 710)
- komunikat Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z 15 kwietnia 2026 r. w sprawie wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem w I kwartale 2026 r. (M.P. z 2026 r. poz. 384)
- komunikat Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z 15 stycznia 2026 r. w sprawie średniorocznego wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem w 2025 r. (M.P. z 2026 r. poz. 81)

Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem wyniósł:	
w 2025 r. w stosunku do 2024 r.	**103,6% (wzrost cen o 3,6%)**
w I kwartale 2026 r. w stosunku do IV kwartału 2025 r.	**101,3% (wzrost cen o 1,3%)**
w II kwartale 2026 r. w stosunku do I kwartału 2026 r.	**101,0% (wzrost o 1,0%)**

eprasa.pl b3b1336df8